

ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າ ວິທະຍາສາດເຕັກນິກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້

ບົດລາຍງານ ວິຊາການ
ການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງດ້ານປ່າໄມ້ ແຕ່ປີ 2002-2007

ໂຄງການຍ່ອຍຄຸ້ມຄອງການຄົ້ນຄວ້າ
ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າເຂດພູດອຍ ແລະ ພັດທະນາຄວາມສາມາດ

ສິງຫາ, 2008

ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າ ວິທະຍາສາດເຕັກນິກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້

ບົດລາຍງານ ວິຊາການ
ການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງດ້ານປ່າໄມ້ ແຕ່ປີ 2002-2007

ຮຽບຮຽງໂດຍ: ສິມອນ ວົງຄຳຮໍ່

ກວດແກ້ໂດຍ: ບຸນພິມ ມູນດາ

ສົມພະຈັນ ວົງພະສຸວັນ

ໂຄງການຍ່ອຍ ຄຸ້ມຄອງການຄົ້ນຄວ້າ
ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າເຂດພູດອຍ ແລະ ພັດທະນາຄວາມສາມາດ

ສິງຫາ, 2008

ຄຳນຳ

ໂຄງການຍ່ອຍຄຸ້ມຄອງຄຸ້ມຄວາມຄວາມສາມາດ ແມ່ນໜຶ່ງຂອງຫຼາຍໆໂຄງການຍ່ອຍທີ່ຂຶ້ນກັບໂຄງການຄຸ້ມຄວາມເຂດພູດອຍ ແລະ ພັດທະນາຄວາມສາມາດ ທີ່ມີເປົ້າໝາຍ ເພື່ອຄຸ້ມຄວາມທາງຮູບແບບ, ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ເໝາະສົມ ເພື່ອພັດທະນາຮູບ ແບບການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນໃນເຂດພູດອຍ ເພື່ອຈະບັນຈຸເຂົ້າໃນບັນດາ ແຜນຍຸດທະສາດທີ່ສຳຄັນຂອງລັດຖະບານ ຄື ການຫຼຸດຟຸ້ນອອກຈາກຄວາມທຸກຈົນໃນປີ2020 ໂດຍເນື່ອງໃສ່ການຮັບປະກັນ ທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ການເພີ່ມການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ ໂດຍມີການນຳໃຊ້ ແລະ ຈັດສັນຢ່າງຍືນຍົງ.

ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄວາມປ່າໄມ້ ຂອງ ໂຄງການຍ່ອຍຄຸ້ມຄອງຄຸ້ມຄວາມຄວາມສາມາດໄດ້ດຳເນີນການຄຸ້ມຄວາມເລີ່ມແຕ່ປີ2002 ເປັນມາ ເຊິ່ງໄດ້ມີການລົງເລິກຢູ່ 2 ຮູບແບບຄື: ການທົດລອງໃນຮູບແບບກະສິກຳ-ປ່າໄມ້, ການນຳເອົາເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ມີຄ່າທາງດ້ານເສດຖະກິດ ອອກມາປູກ ແລະ ການຟື້ນຟູປ່າໄມ້ໃນເຂດປ່າເລົ່າ. ໃນບັນດາຮູບແບບດັ່ງກ່າວ ແມ່ນກວມ ເອົາ ຫຼາຍກິດຈະກຳການຄຸ້ມຄວາມເຊັ່ນ: ການນຳເອົາຊະນິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ເປັນສິນຄ້າອອກມາປູກ, ໄມ້ອຸດສະຫະກຳ ແລະ ໄມ້ຊະນິດອື່ນໆ ທີ່ມີຄຸນສົມບັດໃນການຟື້ນຟູປ່າ, ບັນດາກິດຈະກຳເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນໄດ້ມີການລາຍງານຜົນຢ່າງເປັນໄລຍະ ແລະ ໄດ້ສຳເລັດການຂຽນບົດລາຍງານວິຊາການ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການລາຍງານເຕັກນິກວິຊາການຄຸ້ມຄວາມ ແມ່ນຍັງຢູ່ໃນວົງແຄບ ແລະ ຍັງບໍ່ທັນຖືກຮັບຮູ້ ໄດ້ຢ່າງກວ້າງຂວາງ.

ສະນັ້ນ ເພື່ອຍາກໃຫ້ຜົນສຳເລັດຂອງການຄຸ້ມຄວາມທົດລອງດ້ານເຕັກນິກໄດ້ຖືກຮັບຮູ້ໃນວົງກວ້າງ ອັນທີ່ຈະສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈຢ່າງເລິກເຊິ່ງ ສຳລັບນັກວິຊາການ ໂດຍສະເພາະແມ່ນນັກຄຸ້ມຄວາມ, ນັກລົງເສີມໃນລະດັບສູນກາງ, ແຂວງ ແລະ ເມືອງ ສາມາດນຳໄປໝູນໃຊ້ ໃຫ້ມີຄວາມແທດເໝາະກັບສະພາບຕົວຈິງໃນແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ຢູ່ໃນເຂດ ພູດອຍ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ

ບົດລາຍງານວິຊາການ ການຄຸ້ມຄວາມທົດລອງດ້ານປ່າໄມ້ ແຕ່ປີ 2002-2007 ສະບັບນີ້ ແມ່ນ ຈະໄດ້ກ່າວເຖິງຜົນໄດ້ຮັບ ຈາກການຄຸ້ມຄວາມທົດລອງທາງດ້ານເຕັກນິກ ໃນພື້ນທີ່ຂອງຊາວກະສິກອນ ທີ່ເຂດເປົ້າໝາຍໂຄງການຢູ່ ເມືອງ ໂພນໄຊ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ ແລະ ເມືອງ ນາໝີ ແຂວງ ອຸດົມໄຊ ທີ່ໄດ້ຊື້ໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມເໝາະສົມທາງ ດ້ານເຕັກນິກ, ບັນຫາ ແລະ ຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກຕ່າງໆ, ແລະ ຂໍ້ແນະນຳສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນຕໍ່ໜ້າ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ບົດລາຍງານສະບັບນີ້ ອາດຈະຍັງບໍ່ທັນຄົບຖ້ວນສົມບູນ ຖ້າວ່າທ່ານເຫັນສິ່ງໃດ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນເໝາະສົມ ແລະ ຄວນຈະມີການປັບປຸງເນື້ອໃນໃຫ້ ມີຄວາມສົມບູນຫຍິ່ງຂຶ້ນ, ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄວາມປ່າໄມ້, ໂຄງການຍ່ອຍຄຸ້ມຄອງການຄຸ້ມຄວາມທົດລອງ ມີຄວາມຍິນດີຮັບ ເອົາທຸກການຕຳນິຕິຊົມ

ສຸດທ້າຍຫວັງຫຍິ່ງວ່າ ບົດລາຍງານວິຊາການສະບັບນີ້ ຈະສາມາດສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈ, ສ້າງແນວຄວາມຄິດ ແລະ ສ້າງຜົນປະໂຫຍດ ທາງດ້ານວິຊາການໃຫ້ແກ່ຜູ້ນຳເອົາໄປນຳໃຊ້ ຢູ່ໃນພື້ນທີ່ຕົວຈິງ ແລະ ເປັນບົດຮຽນພື້ນຖານສຳລັບປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາການຄຸ້ມຄວາມທົດລອງດ້ານປ່າໄມ້ ໃນອະນາຄົດ ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນດີຂຶ້ນເລື້ອຍໆ.

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ.....

ຫົວໜ້າສູນຄຸ້ມຄວາມປ່າໄມ້

ຄຳຂອບໃຈ

ໃນຄວາມເປັນຈິງແລ້ວ, ທຸກໆ ກິດຈະກຳການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງດ້ານປ່າໄມ້ ທີ່ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຕ່ປີ 2002-ປະຈຸບັນ ໂດຍໜ່ວຍງານຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ ໃນໂຄງການຍ່ອຍຄຸ້ມຄອງການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງ ຂອງໂຄງການຄົ້ນຄວ້າເຂດພູດອຍ ແລະ ພັດທະນາຄວາມສາມາດ ທີມງານວິຊາການນັກຄົ້ນຄວ້າ ຈະບໍ່ສາມາດດຳເນີນກິດຈະກຳນີ້ ສຳເລັດ ຫຼື ອາດຈະປະສົບບັນຫາຫຍຸ້ງຍາກ ຖ້າປາສະຈາກ ການໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມື, ການປຶກສາຫາລື ແລະ ການສະໜັບສະໜູນ ຈາກຫຼາຍໆ ທ່ານ. ສະນັ້ນ, ຍ້ອນເຫດຜົນດັ່ງກ່າວນີ້, ໃນນາມຕາງໜ້າ ທີມງານວິຊາການນັກຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຜູ້ຮຽບຮຽງ, ຂ້າພະເຈົ້າຂໍສະແດງ ຄວາມຂອບ ໃຈຢ່າງສຸດຊຶ້ງ ມາຍັງບັນດາທ່ານ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

1. ທ່ານ ດຣ. ມົນທາທິບ ຈັນເພັງໄຊ, ຫົວໜ້າສະຖາບັນວິທະຍາສາດເຕັກນິກ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ດຳເນີນກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວ.
2. ທ່ານ ຄຳໄພ ມະນີວົງ ຮອງ ຫົວໜ້າສະຖາບັນວິທະຍາສາດເຕັກນິກ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ແລະ ພ້ອມທັງ ແມ່ນ ຜູ້ຊີ້ນຳໂຄງການຄົ້ນຄວ້າເຂດພູດອຍ ແລະ ພັດທະນາຄວາມສາມາດ (URDP) ທີ່ໃຫ້ການຊີ້ນຳໃນການສັງລວມ ແລະ ຮຽບຮຽງເອົາບັນດາບົດລາຍງານວິຊາການທີ່ໄດ້ປະສົບຜົນສຳເລັດແລ້ວ.
3. ທ່ານ ສິສິງຄາມ ມະຫາທິລາດ ຫົວໜ້າປະສານງານໂຄງການຄົ້ນຄວ້າເຂດພູດອຍ ແລະ ພັດທະນາຄວາມສາມາດ ທີ່ໃຫ້ທິດຊີ້ນຳ ແລະ ອະນຸຍາດໃຫ້ດຳເນີນກິດຈະກຳການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງ ແລະ ພ້ອມທັງໃຫ້ຄຳປຶກສາຢ່າງ ໃກ້ຊິດຕິດແທດ ສຳລັບການສ້າງແຜນ ເພື່ອພົມເຜີຍແຜ່.
4. ທ່ານ ດຣ. ວັນທອງ ແພງວິຈິດ, ຫົວໜ້າພະແນກຄຸ້ມຄອງການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງ, ກໍ່ຄື ຫົວໜ້າ ໂຄງການຍ່ອຍ ຄຸ້ມຄອງການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງ ທີ່ສະຫຼະເວລາອັນມີຄ່າໃນການໃຫ້ຄຳປຶກສາ ແລະ ແນະນຳ ຈົນເຮັດໃຫ້ການສັງລວມ ບັນດາບົດລາຍງານດັ່ງກ່າວສຳເລັດໄປດ້ວຍດີ.
5. ບຸນພົມ ມູນດາ, ຫົວໜ້າສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າ ວິທະຍາສາດ ເຕັກນິກ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ໃນນາມເປັນທີ່ປຶກສາ ແລະ ໃຫ້ຄຳແນະນຳທີ່ສຳຄັນ ພ້ອມທັງກວດແກ້ບົດລາຍງານດັ່ງກ່າວໃຫ້ມີເນື້ອໃນທີ່ສົມບູນຫຍິບຂຶ້ນ.
6. ທ່ານ ສົມພະຈັນ ວົງພະສຸວັນ ຮອງຫົວໜ້າສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້, ຫົວໜ້າໜ່ວຍງານຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ ຂອງໂຄງການຍ່ອຍຄຸ້ມຄອງການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງ ທີ່ໄດ້ທຸ້ມເທທຸກສະຕິປັນຍາໃນການກວດແກ້, ໃຫ້ຄຳແນະນຳ ແລະ ປຶກສາຫາລື ໃຫ້ແກ່ການສັງລວມບົດລາຍງານ ຈົນສຳເລັດໄປດ້ວຍດີ.

ສຸດທ້າຍ ສະແດງຄວາມຂອບໃຈຢ່າງອົບອຸ່ນມາຍັງ ບັນດານັກວິຊາການ ນັກຄົ້ນຄວ້າ ພາຍໃນສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ ທີ່ໄດ້ ເສຍເວລາອັນມີຄ່າ ພ້ອມທັງໄດ້ທຸ້ມເທທຸກກຳລັງແຮງກາຍ ແລະ ໃຈ ເຂົ້າໄປການດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງໃນພື້ນທີ່ ຮ່ວມກັບຊາວກະສິກອນ, ແລະ ສືບຕໍ່ໃນການຂຽນບົດລາຍງານວິຊາການໃນແຕ່ລະຫົວຂໍ້ການຄົ້ນຄວ້າຈົນສຳເລັດຜົນ. ລືມ ບໍ່ໄດ້ ຂໍຂອບໃຈເປັນພິເສດ ມາຍັງ ບັນດານັກວິຊາການຂອງສູນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ພາກເໜືອ ແຂວງ ຫຼວງ ພະບາງ ແລະ ພະນັກງານຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນວິຊາການປະຈຳຫ້ອງການປະສານງານໂຄງການປະຈຳ ເມືອງ ນາໝີ ແຂວງ ອຸດົມໄຊ ແລະ ເມືອງ ໂພນໄຊ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ ທີ່ໄດ້ໃຫ້ການຮ່ວມມື ແລະ ປະສານງານ ໃນການລົງເກັບຂໍ້ມູນພາກສະໜາມ ຢ່າງເປັນໄລຍະ ຈົນເຮັດໃຫ້ກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວສຳເລັດໄດ້ຕາມຄາດໝາຍ.

ຕາງໜ້າທີມງານ ນັກຄົ້ນຄວ້າ
ສົມອນ ວົງຄຳຮໍ

ສາລະບານ

ໜ້າປົກດ້ານໃນ	1
ຄຳນຳ	2
ຄຳຂອບໃຈ	3
ສາລະບານ	4
ພາກສະເໜີ	5
1. ການຈັດສັນປ່າໝໍ້ໄມ້ຂົນ	
ຄຳພອນ ແສງດາລາ, ບັນຊາ ທຳມະວົງ, ສົມອນ ວົງຄຳຮໍ່, ກິແກ້ວ ສົງຫາລາດ ແລະ ສຸລິວັນ ວັນນະສຸກ	6
2. ການປູກແຂມໂດຍການສົມທຽບເຫງົ້າທີ່ແຕ່ກຕ່າງກັນ.	
ໄພວອນ ພອນພະນົມ	17
3. ການທົດລອງແຍກເຫງົ້າລ້ຽງດອກເຜິ້ງ ສະກຸນ <i>Dendrobium spp</i> ດ້ວຍ 3 ວິທີ	
ຄຳພອນ ແສງດາລາ	26
4. ການປູກຫວາຍແຍ້ ເພື່ອຜະລິດຍອດ ໃນເຂດພູດອຍ	
ຄຳພອນ ແສງດາລາ	38
5. ການປູກໄມ້ເກດສະໜາກັບໄມ້ໃຫ້ໝາກແບບປະສົມປະສານໃນເຂດດິນຄ້ອຍຊັນ	
ສົມຈັນ ນັນທະວົງ, ວຽງສຸກ ໝື່ນສຸພົມ, ວັນເພັງ ບຸນຄົງ, ຈັນໄຕ ວົງພະຈັນ ແລະ ວິເສດ ຈັນທະວົງຄຳ	48
6. ການປູກໄມ້ເກດສະໜາກັບໄມ້ອຸດສະຫະກຳ ແລະ ຫວາຍ ປະສົມປະສານກັບພືດອາຍຸສັ້ນ	
ບຸນປະສັກໄຊ ຄຳພູມີ	59
7. ການປູກຢາງບົງ ແລະ ເປືອກເມືອກໃນພື້ນທີ່ປ່າເລົ່າ	
ຄຳພອນ ແສງດາລາ, ສົມອນ ວົງຄຳຮໍ່, ໄພວອນ ພອນພະນົມ, ກິແກ້ວ ສົງຫາລາດ ແລະ ຈັນໄຕ ວົງພະຈັນ	69
8. ການປູກໄມ້ສັກປະສົມປະສານ ໃສ່ເນື້ອທີ່ຂະໜາດນ້ອຍ ໃນລະບົບກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້	
ສົມພະຈັນ ວົງພະສຸວັນ	80
9. ການທົດລອງປູກຂົງດຳ (<i>Boesenbergia spp</i>) ແບບປະສົມປະສານກັບ ພືດກະສິກຳ	
ບັນຊາ ທຳມະວົງ ແລະ ສົງກອນ ໄຊຍະລາດ	85
10. ທົດສອບແນວພັນເຂົ້າໄຮ່ ທີ່ປູກໃນຮູບແບບການປູກພືດປະສົມປະສານຄົງທີ່ໃນດິນຄ້ອຍຊັນ	
ສົມພະຈັນ ວົງພະສຸວັນ	93
11. ການປູກໄມ້ເກດສະໜາ ປະສົມປະສານກັບເປືອກເມືອກ	
ບັນຊາ ທຳມະວົງ ແລະ ກິແກ້ວ ສົງຫາລາດ	102

ພາກສະເໜີ

ການຖອດຖອນບົດຮຽນຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງຮ່ວມກັບຊາວກະສິກອນ ທີ່ໄດ້ນຳເອົາບັນດາເຕັກນິກ, ຮູບແບບ ແລະ ວິທີການຕ່າງໆ ສຳລັບການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ລົງໄປທົດລອງ ໃນພື້ນທີ່ຕົວຈິງ ແມ່ນ ປັດໃຈໜຶ່ງ ທີ່ສຳຄັນ ອັນຈະກໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນປະໂຫຍດຫຼາຍ ສຳລັບການຮັບປະກັນປະສິດທິຜົນໃນການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງຮ່ວມຊາວກະສິກອນ ໃນອະນາຄົດ ເນື່ອງຈາກ ການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງດັ່ງກ່າວນັ້ນ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ແລະ ດັດແກ້ ໃຫ້ມີຄວາມເໝາະສົມກັບທ້ອງຖິ່ນນັ້ນໄດ້ເປັນຢ່າງດີ

ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ ໄດ້ດຳເນີນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງດ້ານປ່າໄມ້ ເລີ່ມແຕ່ປີ 2002 ເປັນຕົ້ນມາ ຮ່ວມກັບໂຄງການຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເຂດພູດອຍຮ່ວມມີລາວ-ຊູແອດ ໃນເມື່ອກ່ອນ (2002-2007) ກໍ່ຄື ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າເຂດພູດອຍ ແລະ ພັດທະນາຄວາມສາມາດ ໃນປະຈຸບັນ (2007-2012) ເຊິ່ງການຄົ້ນຄວ້າດັ່ງກ່າວ ແມ່ນໄດ້ດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າ 23 ຫົວຂໍ້ ໃນນັ້ນ 18 ຫົວຂໍ້ ແມ່ນໄດ້ສຳເລັດແລ້ວ ແລະ 5 ຫົວຂໍ້ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢູ່ ທີ່ ເມືອງ ນາພີ້ ແຂວງ ອຸດົມໄຊ ແລະ ເມືອງ ໂພນໄຊ ແຂວງຫຼວງພະບາງ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ໃນບົດລາຍງານ ວິຊາການສະບັບນີ້ ແມ່ນ ສາມາດ ສັງລວມໄດ້ 11 ຫົວຂໍ້ມີຄື:

1. ການຈັດສັນປ່າໜໍ່ໄມ້ຂົມ
2. ການປູກແຂມໂດຍການສົມທຽບເທຣັກທີ່ແຕກຕ່າງກັນ.
3. ການທົດລອງແຍກເທຣັກລ້ຽງດອກເຜິ້ງ ສະກຸນ *Dendrobium spp* ດ້ວຍ 3 ວິທີ
4. ການປູກຫວາຍແຍ້ ເພື່ອຜະລິດຍອດ ໃນເຂດພູດອຍ
5. ການປູກໄມ້ເກດສະໜາກັບໄມ້ໃຫ້ໝາກແບບປະສົມປະສານໃນເຂດດິນຄ້ອຍຊັນ
6. ການປູກໄມ້ເກດສະໜາກັບໄມ້ອຸດສະຫະກຳ ແລະ ຫວາຍ ປະສົມປະສານກັບພືດອາຍຸສັ້ນ
7. ການປູກຢາງບົງ ແລະ ເປືອກເມືອກໃນພື້ນທີ່ປ່າເລົ່າ
8. ການປູກໄມ້ສັກແບບດຸ່ງວ(ເນື້ອທີ່ຂະໜາດນ້ອຍ) ໃນລະບົບກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
9. ການທົດລອງປູກຂີງດຳ (*Boesenbergia spp*) ແບບປະສົມປະສານກັບ ພືດກະສິກຳ
10. ທົດສອບແນວພັນເຂົ້າໄຮ່ ທີ່ປູກໃນຮູບແບບການປູກພືດປະສົມປະສານຄົງທີ່ໃນດິນຄ້ອຍຊັນ
11. ການປູກໄມ້ເກດສະໜາປະສົມກັບເປືອກເມືອກ

ເຊິ່ງບົດລາຍງານວິຊາການ ໃນ 11 ຫົວຂໍ້ການຄົ້ນຄວ້ານີ້ ໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນເຖິງຈຸດອ່ອນ, ຈຸດດີ, ບັນຫາ ແລະ ອຸປະສັກ ຕ່າງໆ ໃນການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງຮ່ວມກັບຊາວກະສິກອນ ອັນໝາຍເຖິງ ການຍອມຮັບ ແລະ ບໍ່ຍອມຮັບຈາກຊາວກະສິກອນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ຈາກບັນຫາ ແລະ ປະເດັນຕ່າງໆ ທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນແຕ່ລະກິດຈະກຳ ທີ່ມີຄວາມຄ້າຍຄື ຫຼື ແຕກຕ່າງກັນອອກນັ້ນ ມັນໝາຍເຖິງປະສົບການ ແລະ ບົດຮຽນທີ່ມີຄຸນຄ່າສູງ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປັບປຸງການຄົ້ນຄວ້າ ໃນຕໍ່ໜ້າ. ສະນັ້ນ, ເຊື່ອວ່າ ບົດລາຍງານວິຊາການເຫຼົ່ານີ້ ຈະເປັນກຸນແຈສຳຄັນສຳລັບການປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງດ້ານປ່າໄມ້ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ ອັນສາມາດເຮັດໃຫ້ລະດັບການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນດີຂຶ້ນເລື້ອຍໆ.

ການຈັດສັນປ່າໝໍ້ໄມ້ຂົນທີ່ ບ້ານ ມີໄຊ, ເມືອງ ນາໝີ ແຂວງ ອຸດົມໄຊ

ໂດຍ: ຄຳພອນ ແສງດາລາ, ບັນຊາ ທຳມະວົງ, ສີມອນ ວົງຄຳຮໍ່,
ກິແກ້ວ ສິງຫາລາດ ແລະ ສຸລິວັນ ວັນນະສຸກ

ບົດຄັດຫຍໍ້

ວຽກງານການຈັດສັນປ່າໄມ້ ແມ່ນ ວຽກງານໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນ ແລະ ຈຳເປັນທີ່ສຸດ ຂອງວຽກງານປົກຮັກສາຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ເພື່ອແນໃສ່ເຮັດໃຫ້ພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ມີຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດຕໍ່ກັບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນປະຊາຊົນໃນເຂດຊົນນະບົດ

ກິດຈະກຳການຈັດສັນປ່າໄມ້ຂົນສົ່ງ ແມ່ນກິດຈະກຳການຄົ້ນຄວ້າໜຶ່ງຂອງໂຄງການຍ່ອຍຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ ທີ່ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດໃນປີ 2004 ທີ່ ເຂດບໍລິເວນພູລ້ອງທາ ບ້ານມີໄຊ ເມືອງ ນາໝີ, ແຂວງ ອຸດົມໄຊ. ເຊິ່ງຈຸດປະສົງແມ່ນແນ່ໃສ່ ຊອກຫາສ່ອງທາງ ເພີ່ມຜົນຜະລິດຂອງໜີ້ຂົນໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ມີຄຸນນະພາບສູງສາມາດຕອບສະໜອງກັບຄວາມຕ້ອງ ການໃນການບໍລິໂພກ ກິດຈະກຳຂາຍເປັນສິນຄ້າອອກສູ່ຕະຫຼາດ ເພື່ອປັບປຸງຄຸນນະພາບຊີວິດຂອງປະຊາຊົນໃຫ້ດີຂຶ້ນເລື້ອຍໆ. ກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວໄດ້ນຳເອົາ 3 ປັດໃຈ ຫຼື 3 ສິ່ງທົດລອງເຂົ້າໃນການຈັດປ່າໄມ້ທີ່ແຕກຕ່າງ ກັນຄື: (1) ສຶກສາ, ຕິດຕາມການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງໜີ້ຂົນປ່າທຳມະຊາດ. (2) ສຶກສາ, ຕິດຕາມການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງໜີ້ຂົນໂດຍຕັດສາງລຳໄມ້ແກ່ກວ່າ 3 ປີ ອອກ 50%, (3) ສຶກສາ, ຕິດຕາມການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງໜີ້ຂົນໂດຍຕັດສາງລຳໄມ້ແກ່ກວ່າ 3 ປີ ອອກ 100%.

ປະຈຸບັນການຈັດສັນປ່າໄມ້ຂົນສົ່ງ ແມ່ນມີອາຍຸໄດ້ 3 ປີ (2004-2007) ຈາກຜົນການວິເຄາະດ້ວຍໂປຼແກຼມ SAS ຂອງຂໍ້ມູນທາງດ້ານໜ້າຕ້າງ, ຄວາມຍາວຂອງລຳ ແລະ ຈຳນວນໜີ້ຂົນໃໝ່. ໃນສິ່ງທົດລອງທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໃນຂ້າງເທິງນັ້ນ, ສິ່ງທົດລອງທີ່ມີການຂະຫຍາຍຕົວໄດ້ດີທາງດ້ານໜ້າຕ້າງ ແລະ ຄວາມຍາວ ແມ່ນ T0 ຫຼາຍກວ່າສິ່ງທົດລອງ T1, T2. ແຕ່ວ່າຈຳນວນໜີ້ຂົນໃໝ່ຫຼາຍກວ່າໝູ່ສູງສຸດ ແມ່ນ T2(ຕັດ100%) ແລະ ຫຼຸດລົງມາຕາມລຳດັບໝາຍຄວາມວ່າຖ້າ ປ່າໄມ້ຂົນສົ່ງໃດໜຶ່ງ ໄດ້ຮັບການຕັດສາງລຳແກ່ອອກ ໜີ້ຂົນໃໝ່ກໍ່ຫຍິ່ງຫຼາຍຂຶ້ນ ແຕ່ວ່າໜ້າຕ້າງ ແລະ ຄວາມຍາວຂອງລຳມີຂະໜາດນ້ອຍກວ່າເກົ່າ, ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ດີ ແຕ່ລະວິທີການທົດລອງແມ່ນມີຄວາມເໝາະສົມທີ່ແຕກຕ່າງກັນໄປ

ຈາກຄວາມແຕກຕ່າງລະຫວ່າງ 3 ສິ່ງທົດລອງນັ້ນ ສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ ສິ່ງທົດລອງ 2, 3 (T1,T2) ແມ່ນເໝາະສົມໃຊ້ເຂົ້າໃນການຈັດສັນປ່າໄມ້ຂົນສົ່ງທີ່ມີຄວາມໜາແໜ້ນຫຼາຍ, ມີຄວາມຖີ່ ແລະ ມີລຳແກ່ ຫຼາຍ, ສະເພາະ ວິທີການຈັດສັນປ່າໄມ້ໄປຕາມເງື່ອນໄຂທຳມະຊາດເປັນຕົວກຳນົດ ແມ່ນເໝາະສົມສຳລັບປ່າ ທີ່ບໍ່ມີຄວາມໜາແໜ້ນຫຼາຍ ແລະ ບໍ່ມີລຳແກ່ຫຼາຍເກີນໄປ ແຕ່ຫາກໄດ້ຮັບການຂຸດຄົ້ນໜີ້ຂົນ ແລະ ນຳໃຊ້ລຳໃນແຕ່ລະປີຢ່າງເປັນລະບົບປ່າໄມ້ຂົນສົ່ງສາມາດ ໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ ແລະ ມີຄວາມຍືນຍົງ.

I. ພາກສະເໜີ

ປະເທດລາວ ແມ່ນໜຶ່ງໃນບັນດາປະເທດ ທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນທາງດ້ານເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ເຊິ່ງມີບົດບາດສຳຄັນ ຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃນຊຸມນະບົດ ໂດຍສະເພາະ ໃນເຂດພາກເໜືອຂອງລາວ ທີ່ປະກອບມີຊະນິດ ພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງເປັນສິນຄ້າຫຼາຍຊະນິດ ທີ່ໄດ້ສົ່ງອອກຂາຍຕ່າງປະເທດ. ຄອບຄົວປະຊາຊົນໃນຊຸມນະບົດ ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນອາໄສການເກັບກູ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງເພື່ອຂາຍ ໂດຍນຳມາໃຊ້ຈ່າຍຈຸນເຈື້ອຄອບຄົວ ສິ່ງທີ່ຈຳ ເປັນໃນລະດັບຄອບຄົວ, ແລະ ສິນຄ້າປະເພດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແມ່ນໄດ້ນຳອອກຂາຍໃຫ້ແກ່ຈີນ

ໃນຊຸມປີຜ່ານມາ, ຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ທັງໃນລາວ ແລະ ຕ່າງປະເທດທີ່ສົ່ງອອກໄດ້ມີ ການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງວ່ອງໄວ, ອັນສົ່ງຜົນໃຫ້ປະລິມານການຂຸດຄົ້ນເພີ່ມຂຶ້ນ ແຕ່ດ້ານກົງກັນຂ້າມ ປະລິມານ ເຄື່ອງປ່າຂອງ ດົງທີ່ມີຢູ່ໃນທຳມະຊາດຫຼຸດນ້ອຍຖອຍລົງ. ນອກຈາກນັ້ນ, ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ປະຊາກອນ ແລະ ການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ແບບຊະຊາຍແມ່ນໄດ້ມີຜົນກະທົບທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມ ຕໍ່ຄວາມໜ້າ ແໜ້ນຂອງປ່າ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ ເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ຫຼຸດລົງອີກເຊັ່ນກັນ

ໄມ້ໜໍ່ຂົມແມ່ນໄມ້ໃຜ່ຊະນິດໜຶ່ງທີ່ຈັດຢູ່ໃນກຸ່ມ Monopodial ຫຼື leptomorphrhizome system ໂດຍການ ແຕກລຳໃໝ່ອອກເປັນດ່ຽວໆ ຢູ່ຫ່າງຈາກລຳອື່ນ ບໍ່ລວມກັນເປັນກໍ ຫຼື ເປັນສູມ(Viloune Soydara and Sounthone Ketphanh, 2001); ໄມ້ໃຜ່ຊະນິດນີ້ ມີກະແຈກກະຈ່າຍໃນເຂດພາກເໜືອຂອງລາວ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ແຂວງ ອຸດົມໄຊ, ໄມ້ໜໍ່ຂົມ ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ປະໂຫຍດເໝືອນກັບໄມ້ທົ່ວໄປ ແຕ່ ໜໍ່ຂອງໄມ້ຂົມແມ່ນອາຫານ ຈາກປ່າຊະນິດໜຶ່ງ ທີ່ໄດ້ ຮັບຄວາມນິຍົມ ໃນການບໍລິໂພກຂອງປະຊາຊົນໃນພາກເໜືອ ແລະ ເປັນສິນຄ້າສົ່ງອອກ ທາງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ທີ່ ສາມາດປັບປຸງຄຸນນະພາບຊີວິດແກ່ຊາວຊຸມນະບົດໃຫ້ດີຂຶ້ນເທື່ອລະກ້າວ

ປ່າໄມ້ໜໍ່ຂົມ ກໍ່ແມ່ນໜຶ່ງໃນຊະນິດພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ມີຄ່າ ທີ່ໄດ້ຮັບການຂຸດຄົ້ນຢ່າງປົກກະຕິ ແລະ ມີປະລິ ມານຫຼຸດລົງ ຍ້ອນສາຍເຫດຄື: ການຂຸດຄົ້ນໜໍ່ແບບບໍ່ເປັນລະບຽບ(ຂຸດແບບດັບສູນ) ແລະ ການບຸກລຸກປ່າ ເພື່ອ ປູກເຂົ້າ ຫຼື ປູກພືດກະສິກຳອື່ນໆ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ປ່າໜໍ່ໄມ້ຂົມມີຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ມີປະລິມານເພີ່ມຂຶ້ນເລື້ອຍໆ

ການຈັດສັນປ່າ ໜໍ່ໄມ້ຂົມ ແມ່ນ ກິດຈະກຳໜຶ່ງ ຂອງໂຄງການຍ່ອຍຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ ທີ່ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂຶ້ນ ທີ່ ບ້ານ ມີໄຊ ເມືອງ ນາໝີ ແຂວງ ອຸດົມໄຊ ໃນປີ 2004 ທີ່ມີຈຸດປະສົງເພື່ອຊອກຫາຊ່ອງທາງໃນການເພີ່ມຜົນຜະລິດ ຂອງໜໍ່ໄມ້ຂົມໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ເຊິ່ງກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວ ແມ່ນໄດ້ຊັ້ນສຸດລົງ ໃນປີ 2007 ເຊິ່ງມີໄລຍະການດຳເນີນກິດ ຈະກຳທັງໝົດເປັນໄລຍະເວລາ 3 ປີ

ສະນັ້ນບົດລາຍງານສະບັບນີ້ ແມ່ນ ເປັນບົດລາຍງານຄັ້ງສຸດທ້າຍຂອງກິດຈະກຳ ໝາຍຄວາມວ່າເປັນການລາຍ ງານທາງວິຊາການ ຂອງການຈັດສັນປ່າໜໍ່ໄມ້ຂົມ ທີ່ຈະໄດ້ນຳສະເໜີໃຫ້ຮູ້ເຖິງ ຄວາມແຕກຕ່າງຂອງສິ່ງທົດລອງ ແລະ ບັນຫາຂັ້ນຕ່ຳຍາກ ແລະ ບາງບົດຮຽນທີ່ເຫັນວ່າ ເປັນຊ່ອງທາງ ຫຼື ທາງເລືອກທີ່ດີໃນການຈັດສັນປ່າໜໍ່ໄມ້ຂົມ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງໂດຍສ້າງຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດ ແກ່ປະຊາຊົນໃນເຂດພູດອຍ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນປະຊາຊົນ ບ້ານ ມີໄຊ ເມືອງ ນາໝີ, ແຂວງ ອຸດົມໄຊ ທີ່ຮັບປະກັນການສ້າງລາຍຮັບໃນລະດັບຄອບຄົວ ແລະ ຫຼຸດພົ້ນອອກ ຈາກຄວາມທຸດຈົນ ໃນອະນາຄົດ

1.1 ຈຸດປະສົງ

- ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ເຖິງທາງເລືອກທີ່ດີ ໃນການນຳໃຊ້ເຕັກນິກການຈັດສັນປ່າໜໍ່ໄມ້ຂົມ ໃຫ້ມີຄວາມເໝາະສົມ ແລະ ສອດຄ່ອງ ກັບສະພາບແວດລ້ອມ ທີ່ຮັບປະກັນຄວາມຍືນຍົງຂອງໜໍ່ໄມ້ຂົມ
- ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ເຖິງຂະບວນການຈັດສັນປ່າໜໍ່ໄມ້ຂົມ ໃນພື້ນທີ່ຂະໜາດໃຫຍ່ ໂດຍນຳໃຊ້ລະບຽບການຄຸ້ມຄອງ ທີ່ເຫັນວ່າໄດ້ຮັບຜົນດີ

II. ວິທີການ ແລະ ອຸປະກອນ

2.1 ວິທີການ

ດັ່ງທີ່ຮູ້ກັນແລ້ວວ່າ, ໄມ້ຂົມ ແມ່ນໄມ້ໃຜ່ຊະນິດໜຶ່ງ ທີ່ຜະລິດໝໍ້ໃນລະດູແລ້ງລະຫວ່າງເດືອນ11/12-3/4 (Viloune Soybara and Sounthone Ketphanh 2001) ກະຈາຍພັນໃນເຂດພາກເໜືອ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ແຂວງ ອຸດົມໄຊ (ຄຳເຫຼັກ ໄຊດາລາ ແລະ ວິຈິດ ລຳໄຊ ພ້ອມຄະນະ, 2000) ມີຫຼາຍເຫດຜົນ ທີ່ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ມີ ຄວາມຄຸ້ນເຄີຍໄດ້ອະທິບາຍ ເຖິງການ ຜະລິດໝໍ້ຂອງໄມ້ຂົມ ໃນແຕ່ລະປີວ່າ ປ່າໝໍ້ໄມ້ຂົມຖ້າບໍ່ມີການລົບກວນ ຈາກພາຍນອກ(ບໍ່ມີການຊຸດຄື້ນໝໍ້ ແລະ ນຳໃຊ້ລຳ) ຈະໃຫ້ຜົນຜະລິດໝໍ້ຕ່ຳ ແລະ ຂະຫຍາຍຕົວຊ້າ, ແຕ່ ກົງກັນຂ້າມ ປ່າໝໍ້ໄມ້ຂົມ ຖ້າມີການຊຸດຄື້ນ ແລະ ຕັດລຳໄມ້ ມາໃຊ້ ນັ້ນ ການຜະລິດໝໍ້ມີສູງ(ປົ່ງໝໍ້ຫຼາຍ) ແລະ ປ່າໝໍ້ໄມ້ຂົມ ກໍ່ມີການຂະຫຍາຍຕົວໄວ. ສະນັ້ນ, ວິທີການທົດລອງ ຈຶ່ງໄດ້ວາງກຳນົດອອກລຸ່ມນີ້.

2.1.1 ການທົດລອງຮູບແບບການຈັດສັນປ່າໝໍ້ຂົມ

ໃນການທົດລອງການຈັດສັນປ່າໝໍ້ໄມ້ຂົມ ແມ່ນ ມີວິທີການທົດລອງ 3 ຮູບແບບທີ່ແຕກຕ່າງກັນຄື:

- 1) **ວິທີ1 (T0):** ຕິດຕາມ ແລະ ນັບຈຳນວນໝໍ້ຂອງໄມ້ຂົມ ໂດຍບໍ່ມີປັດໃຈອື່ນເປັນຕົວກຳນົດ(ປ່າທຳມະ ຊາດ) ໂດຍສ້າງ ເປັນດອນ 20x20 ແມັດ.
- 2) **ວິທີ2 (T1):** ຕິດຕາມ ແລະ ນັບຈຳນວນໝໍ້ຂອງໄມ້ຂົມ ໂດຍມີປັດໃຈເປັນຕົວກຳນົດຄື: ຕັດລຳໄມ້ ທີ່ມີ ອາຍຸແກ່ຫຼາຍກວ່າ 3 ປີ ອອກ 50% ຂອງລຳໄມ້ແກ່ທັງໝົດທີ່ມີຢູ່ໃນດອນ 20x20ແມັດ ທີ່ໄດ້ ກຳນົດໄວ້
- 3) **ວິທີ3 (T2):** ຕິດຕາມ ແລະ ນັບຈຳນວນໝໍ້ຂອງໄມ້ຂົມ ໂດຍມີປັດໃຈເປັນຕົວກຳນົດຄື: ຕັດລຳໄມ້ ທີ່ມີ ອາຍຸແກ່ຫຼາຍກວ່າ 3 ປີ ອອກ 100% ຂອງລຳໄມ້ແກ່ທັງໝົດທີ່ມີຢູ່ໃນດອນ 20x20ແມັດ ທີ່ໄດ້ ກຳນົດໄວ້

ທັງສາມວິທີ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນໄດ້ກ່າວຂຶ້ນມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ແຕ່ລະວິທີ ໄດ້ມີການຕິດຕາມຜົນ ແລະ ສົມທຽບກັນວ່າ ວິທີໃດ ຈະມີຜົນດີ ແລະ ໃຫ້ຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດ, ເພື່ອເປັນການຮັບປະກັນ ການປຽບທຽບລະຫວ່າງ 3 ວິທີ/ປັດໃຈ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນນັ້ນ ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນສູງ ຈຶ່ງໄດ້ນຳໃຊ້ວິທີການທົດລອງດັ່ງກ່າວ ຢູ່ໃນຮູບແບບ Randomized Completed Block Designe (RCBD) ສະນັ້ນການອອກແບບການທົດລອງຈຶ່ງໄດ້ປະກອບມີ 3 ສິ່ງທົດລອງ (Treatments), 3 ຊັ້ (Replications) ໃນນັ້ນ ປະກອບມີ 9 ດອນທົດລອງ(Plots) “ ບົດແນບທ້າຍ1 “

- ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ: ຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ເກັບກຳ ແມ່ນປະກອບມີ ໜ້າຕ້າງ, ລວງສູງ ແລະ ຈຳນວນ ຂອງໝໍ້ທີ່ປົ່ງ ອອກໃໝ່ ໃນແຕ່ລະ ລະດູການຂອງໝໍ້ໄມ້ຂົມຄື: ເດືອນ ກຸມພາ ເຖິງ ເດືອນ ສິງຫາ ຂອງ ທຸກໆປີ
ໝາຍເຫດ: ການເກັບຂໍ້ມູນໃນປີ ທີ 3 ແມ່ນບໍ່ໄດ້ເກັບ ເນື່ອງຈາກ ຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ເກັບ ໃນປີ 1 ແລະ 2 ສາມາດສະແດງ ຜົນການສຶກສາຈະແຈ້ງແລ້ວ ສະນັ້ນຂໍ້ມູນທີ່ຈະໄດ້ສະເໜີໃນຂັ້ນຕໍ່ໄປ ແມ່ນ ມີແຕ່ 2 ຄັ້ງເທົ່ານັ້ນ
- ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ: ພາຍຫຼັງສຳເລັດການລົງຂໍ້ມູນຈາກພາກພາກພາກເຂົ້າໃນ ໂປຼແກມ Excel ແລ້ວ ນຳເຂົ້າວິ ເຄາະ ໃນໂປຼແກມ SAS.

2.1.2 ການຂະຫຍາຍພັນທີ່ການຈັດສັນປ່າໝໍ້ໄມ້ຂົມ

ພາຍຫຼັງກິດຈະກຳດຳເນີນມາໄດ້ 1 ປີ ຈາກຜົນການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ວິທີ ທີ 3 (T2) ຂອງປັດ ໃຈທີ່ນຳເຂົ້າໄປທົດລອງນັ້ນ ແມ່ນ ມີທ່າແຮງທີ່ດີກວ່າວິທີອື່ນໆ ສະນັ້ນເພື່ອເປັນການຂະຫຍາຍຜົນການທົດລອງ

ໃນເບື້ອງຕົ້ນໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດ ແກ່ປະຊາຊົນ ແລະ ແນ່ໃສ່ເຮັດໃຫ້ປ່າໄມ້ໝໍ້ຂົມຂອງ ບ້ານມີໄຊທັງໝົດໄດ້ຮັບການຈັດສັນນັ້ນ ຈຶ່ງໄດ້ມີ ການຂະຫຍາຍພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ໝໍ້ຂົມ ເຊິ່ງວິທີການການຂະຫຍາຍ ແມ່ນລະອຽດລຸ່ມນີ້:

- o ເດີນສຳຫຼວດ ແລະ ເດີນມູມ ເພື່ອຊອກເນື້ອທີ່ປ່າທັງໝົດ ໂດນນຳໃຊ້ ເຂັມທິດ, ໄມ້ເມຍ ແລະ ແມັດກໍ້ 50 ແມັດ.
- o ພາຍຫຼັງສຳເລັດການເດີນມູມແລ້ວ ແຕ້ມແຜນວາດຂອງພື້ນທີ່ປ່າ, ຄິດໄລ່ຫາເນື້ອທີ່ຂອງປ່າ.
- o ປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບການຈັດສັນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ໝໍ້ຂົມຮ່ວມກັບ ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ຫ້ອງການປະສານງານເມືອງນາໝີ້, ຫ້ອງການປົກຄອງເມືອງ ນາໝີ້ ແລະ ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານມີໄຊ.
- o ສ້າງບົດບັນທຶກການຮັບຮູ້ ພື້ນທີ່ປ່າຈັດສັນໄມ້ໝໍ້ຂົມ ກັບບ້ານອ້ອມຂ້າງ ໂດຍການເຫັນ ແລະ ຮັບຮູ້ຈາກ ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເມືອງ ນາໝີ້.

2.2 ອຸປະກອນ(Materials)

- 1) ພ່າ
- 2) ແມັດກໍ້ 50 ແມັດ
- 3) ເຂັມທິດ
- 4) ນ້ຳເບີໝາຍລຳ
- 5) ເຫຼັກລວດ
- 6) ເຊືອກຟາງ
- 7) ກະລິບເປີ
- 8) ຟອມບັນທຶກ

III. ຜົນໄດ້ຮັບ(Results)

ພາຍຫຼັງກິດຈະກຳໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາໄດ້ 3 ປີ (ປີສຸດທ້າຍ) ເຊິ່ງໄດ້ມີການເກັບກຳຂໍ້ມູນທາງດ້ານການແຕກໜ່ໍ່ໃໝ່ ຂອງໄມ້ໝໍ້ຂົມ ລວມທັງຄວາມເຕີບໂຕທາງດ້ານໜ້າຕ້າງ ແລະ ລວງສູງ ພ້ອມກັນນັ້ນ ຜ່ານການສັງເກດຜົນໄດ້ຮັບໂດຍປະເມີນ ເຫັນໄດ້ວ່າມີບາງວິທີການຂອງການທົດລອງໄດ້ຮັບຜົນດີ ຈຶ່ງໄດ້ມີການຂະຫຍາຍເນື້ອທີ່ການຈັດສັນໃຫ້ກວ້າງອອກ ເພື່ອເປັນການປົກປັກຮັກສາພື້ນທີ່ປ່າໃຫ້ເກີດຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດແກ່ປະຊາຊົນ ສະນັ້ນໃນຜົນການທົດລອງໃນ 3 ປີ, ລະອຽດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

3.1 ການທົດລອງຮູບແບບການຈັດສັນປ່າໄມ້ໝໍ້ຂົມ

ໃນຮູບແບບການຈັດສັນປ່າໄມ້ໝໍ້ຂົມແມ່ນໄດ້ແບ່ງອອກເປັນສາມປັດໃຈ ທີ່ ແຕກຕ່າງກັນເຂົ້າມາທົດລອງລະອຽດໃນຂໍ້ 3.1.1, ສະນັ້ນຜົນໄດ້ຮັບມີດັ່ງນີ້:

ຕາຕະລາງ1: ຄ່າແປປ່ຽນຂອງຂໍ້ມູນທາງດ້ານໜ້າຕ້າງ, ລວງສູງ ແລະ ຈຳນວນໜ່ໍ່ ເມື່ອວິເຄາະດ້ວຍໂປຼແກມ SAS ຄັ້ງທີ1

Rarameters	Source	DF	Anoss	Msq	F value	Pr>F	Cv%
Diametres	Rep	2	109.093984	54.546992	142.32	0.0001	23.41
Lenght	Rep	2	109706.244	54853.122	4.04	0.0177	25.45

ຕາຕະລາງ2: ຄ່າແປປ່ຽນຂອງຂໍ້ມູນທາງດ້ານໜ້າຕ້າງ, ລວງສູງ ແລະ ຈຳນວນໜ່ໍ່ ເມື່ອວິເຄາະດ້ວຍໂປຼແກມ SAS ຄັ້ງທີ2

Rarameters	Source	DF	Anoss	Msq	F value	Pr>F	Cv%
Diametres	Rep	2	159.346349	79.673174	186.86	0.0001	24.68
Lenght	Rep	2	2391225.66	1195612.8	66.21	0.0001	29.31

ໃນຕາຕະລາງທີ່ໄດ້ອະທິບາຍຂ້າງເທິງນັ້ນ ແມ່ນສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງການຍອມຮັບ ທີ່ປະກອບມີຄ່າຜິດດ່ຽງ ແລະ ຄ່າຜິດແປຕ່າງໆ ທີ່ປະກອບເປັນຜົນຂອງການວິເຄາະ, ໂດຍອີງໃສ່ຫຼັກການໃນການຕີລາຄາຜົນການວິເຄາະໂດຍ ໂປຼແກຼມ SAS ໄດ້ຊີ້ໃຫ້ວ່າ ແຕ່ລະຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ເຮັດການວິເຄາະອອກມາ ຖ້າມີ ຄ່າຄວາມຜິດດ່ຽງ(CV)< 30% ສະ ແດງວ່າຜົນການວິເຄາະ ແມ່ນສາມາດນຳໄປໃຊ້ໄດ້(ບຸນໂຮມ ເທບພະວົງ, 2006), ສະນັ້ນຜົນຂອງການວິເຄາະຂໍ້ ມູນທັງສອງຄັ້ງ ແມ່ນ ຖືກ ຕ້ອງຕາມຫຼັກການຂອງການຕີລາຄາຂອງ ໂປຼແກຼມ SAS.

3.1.1 ການຈະເລີນເຕີບໂຕດ້ານຄວາມຍາວ, ໜ້າຕ້າງ ແລະ ໜ່ວຍປົ່ງໃໝ່ ຂອງໄມ້ຂົມໃນແຕ່ລະຊັ້ນ

ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ຫຼື ວັດແທກຂໍ້ມູນການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໄມ້ໜ່ວຍປົ່ງໃໝ່ ແມ່ນ ໄດ້ບັນທຶກເອົາແຕ່ລາທີ່ປົ່ງອອກ ມາໃໝ່ໃນແຕ່ລະປີ ໂດຍວັດແທກເອົາການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານລວງສູງ, ໜ້າຕ້າງ ແລະ ຈຳນວນໜ່ວຍປົ່ງອອກ ມາໃໝ່ ດັ່ງຕາຕະລາງຂ້າງລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງ3: ການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານໜ້າຕ້າງ, ລວງຍາວ ແລະ ໜ່ວຍປົ່ງໃໝ່ ຂອງໄມ້ຂົມໃນແຕ່ລະຊັ້ນ

Repl (ຊັ້ນ)	ຄ່າສະເລ່ຍໜ້າຕ້າງ D(cm)		ຄວາມຍາວ L(cm)		ຈຳນວນໜ່ວຍປົ່ງໃໝ່(ໜ່)	
	ຄັ້ງທີ1	ຄັ້ງທີ 2	ຄັ້ງທີ 1	ຄັ້ງທີ 2	ຄັ້ງທີ 1	ຄັ້ງທີ 2
1	2.55 ^b	2.54 ^b	459.93 ^{ab}	435.05 ^b	913	1038
2	2.43 ^c	2.42 ^c	464.65 ^a	441.87 ^b	913	1076
3	2.88 ^a	2.93 ^a	450.31 ^b	494.77 ^a	1118	1158

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ໂຄງການຍ່ອຍຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້, ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້, 2006)

ໝາຍເຫດ: ຕົວອັກສອນ ທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນຢູ່ທ້າຍຕົວເລກນັ້ນ ແມ່ນບົ່ງບອກເຖິງລະດັບຄວາມແຕກຕ່າງຂອງຂໍ້ ມູນ.

ການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານໜ້າຕ້າງຂອງໜ່ວຍປົ່ງໃໝ່ ແມ່ນເຫັນວ່າ ມີການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ ແຕ່ເຫັນ ໄດ້ຄ່າສະເລ່ຍທາງດ້ານໜ້າຕ້າງຂອງ ຊັ້ນທີ 3 ສູງກວ່າຊັ້ນອື່ນໆ ແຕ່ກໍເຫັນໄດ້ວ່າ ຖ້າສົມທົບລະຫວ່າງຄັ້ງທີ1 ແລະ 2 ຂະໜາດໜ່ວຍປົ່ງໃໝ່ ຄື: 2.88 - 2.93 ຊັງຕີແມັດ ພ້ອມດຽວກັນ ການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານຄວາມຍາວ ກໍເຊັ່ນກັນ ມີການຂະຫຍາຍຕົວຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ ແຕ່ ການຂະຫຍາຍຕົວລວງຍາວໃນຊັ້ນທີ 1 ແລະ 2 ເຫັນວ່າ ຫຼຸດລົງ ເຖິງຢ່າງໃດ ກໍຕາມຈຸດເດັ່ນຂອງການຂະຫຍາຍຕົວຂອງໜ່ວຍປົ່ງໃໝ່ຢູ່ໃນແຕ່ລະຊັ້ນ ແມ່ນ ການປົ່ງໜ່ວຍປົ່ງອອກມາ ດັ່ງທີ່ໄດ້ເຫັນຢູ່ໃນຕາຕະລາງ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຈຳນວນໜ່ວຍປົ່ງໃໝ່ຫຼາຍກວ່າໝູ່ ແມ່ນຢູ່ໃນຊັ້ນ ທີ 3 ແລະ ກໍມີ ການເພີ່ມຂຶ້ນ, ໂດຍລວມແລ້ວສັງເກດເຫັນໄດ້ວ່າຈຳນວນໜ່ວຍປົ່ງອອກມາໃໝ່ໃນແຕ່ລະຊັ້ນ ແມ່ນມີການເພີ່ມ ຂຶ້ນອີກເຊັ່ນກັນ.

3.1.2 ການຈະເລີນເຕີບໂຕດ້ານຄວາມຍາວ, ໜ້າຕ້າງ ແລະ ໜ່ວຍປົ່ງໃໝ່ ຂອງໄມ້ຂົມໃນແຕ່ລະສິ່ງທົດລອງ

ດັ່ງທີ່ໄດ້ອະທິບາຍຂ້າງເທິງໃນແຕ່ລະຊັ້ນ ປະກອບມີແຕ່ລະສິ່ງທົດລອງຄື: T0, T1, T2 (ບົດແນບທ້າຍ1), ນັ້ນກໍ ໝາຍຄວາມວ່າ ແຕ່ລະສິ່ງທົດລອງຈະມີຢູ່ໃນແຕ່ລະຊັ້ນ ເຊິ່ງໄດ້ມີການສຸ່ມຕົວຢ່າງ ລະອຽດໃນຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມ ນີ້:

ຕາຕະລາງ4: ການຈະເລີນເຕີບໂຕດ້ານໜ້າຕ້າງ, ລວງຍາວ ແລະ ຈຳນວນໜໍ່ໃໝ່ ຂອງໜໍ່ໃໝ່ ແຕ່ລະສິ່ງທົດລອງ

Treatment (ສິ່ງທົດລອງ)	ຄ່າສະເລ່ຍໜ້າຕ້າງ D(cm)		ລວງຍາວ L(cm)		ຈຳນວນໜໍ່ໃໝ່(ໜໍ່)	
	ຄັ້ງທີ1	ຄັ້ງທີ 2	ຄັ້ງທີ 1	ຄັ້ງທີ 2	ຄັ້ງທີ 1	ຄັ້ງທີ 2
T0	2.66 ^a	2.68 ^a	480.02 ^a	487.00 ^a	909	1034
T1	2.64 ^a	2.61 ^a	439.93 ^c	438.15 ^c	931	1040
T2	2.62 ^a	2.63 ^{ab}	454.42 ^b	451.37 ^b	1104	1198

ດັ່ງຂໍ້ມູນທີ່ປະກົດໃຫ້ເຫັນໃນຂ້າງເທິງນັ້ນ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານໜ້າຕ້າງຂອງໜໍ່ໄມ້ຂົມ ແມ່ນບໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍປານໃດ ລະຫວ່າງຄັ້ງທີ1 ແລະ ຄັ້ງທີ2 ແຕ່ສິ່ງທົດລອງທີ່ມີຄ່າສະເລ່ຍທາງດ້ານໜ້າຕ້າງສູງກວ່າໝູ່ ແມ່ນ ສິ່ງທົດລອງ T0 (ການຂະຫຍາຍຕົວແບບທຳມະຊາດ). ຄ່າສະເລ່ຍຄັ້ງທີ1 ເທົ່າກັບ 2.66 ຊັງຕີແມັດ ແລະ ຄັ້ງທີ2 ເທົ່າກັບ 2.68 ຊັງຕີແມັດ ແຕ່ຖ້າເບິ່ງໂດຍລວມແລ້ວຈະເຫັນໄດ້ວ່າ ບໍ່ວ່າຈະເປັນການຈະເລີນ ເຕີບໂຕທາງດ້ານໜ້າຕ້າງ ແລະ ລວງສູງກໍ່ຕາມ ສິ່ງທົດລອງ T0(ການຂະຫຍາຍຕົວແບບທຳມະຊາດ) ແມ່ນມີການຂະຫຍາຍຕົວໄດ້ດີກວ່າ ນັ້ນກໍ່ໝາຍຄວາມວ່າ ປ່າໜໍ່ໄມ້ຂົມເຖິງແມ່ນວ່າຈະມີການນຳໃຊ້ວິທີການແນວໃດກໍ່ຕາມ ຈະບໍ່ມີຜົນກະທົບທີ່ເຮັດໃຫ້ລຳໜໍ່ໄມ້ຂົມໃຫຍ່ຂຶ້ນ ຫາກແຕ່ເຮັດໃຫ້ລຳໜໍ່ຂົມມີຂະໜາດນ້ອຍລົງກວ່າປົກກະຕິ ແຕ່ຈຸດດີຂອງການຕັດສາງລຳແກ່ອອກນັ້ນ ແມ່ນ ມີຈຳນວນໜໍ່ທີ່ປົ່ງອອກມາໃໝ່ຫຼາຍກວ່າປົກກະຕິ ນັ້ນກໍ່ໝາຍຄວາມວ່າ ຖ້າຕ້ອງການໃຫ້ມີຈຳນວນໜໍ່ປົ່ງໃໝ່ອອກຫຼາຍ ຕ້ອງນຳໃຊ້ວິທີການຕັດສາງລຳແກ່ທີ່ມີອາຍຸບໍ່ຕ່ຳກວ່າ 3ປີ ຂຶ້ນໄປ ດັ່ງ ທີ່ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນໃນຕາຕະລາງ ໜໍ່ທີ່ເກີດຂຶ້ນມາໃໝ່ໃນສິ່ງທົດລອງທີ່ T2 ມີຈຳນວນຫຼາຍຖ້າສົມທຽບໃສ່ກັບສິ່ງ ທົດລອງອື່ນ ມີຈຳນວນສູງສຸດເທົ່າກັບ 1,198 ໜໍ່.

3.2 ການຜັນຂະຫຍາຍບົດຮຽນ ແລະ ຜົນສຳເລັດຂອງຮູບແບບການຈັດສັນປ່າໜໍ່ໄມ້ເປັນພື້ນທີ່ຂະໜາດໃຫຍ່

ໂດຍອີງໃສ່ການທົດລອງການຈັດສັນປ່າໜໍ່ໄມ້ຂົມທີ່ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນປີ 2004 ໂດຍການນຳເອົາບັນດາ 3 ປັດໃຈທີ່ແຕກຕ່າງກັນໄປທົດລອງ ໃນຮູບແບບການຈັດສັນປ່າໜໍ່ຂົມ ເຊິ່ງຜົນທີ່ໄດ້ຮັບໃນໄລຍະ1 ປີ ສາມາດສັງເກດໄດ້ ວ່າການຕັດສາງລຳແກ່(3ປີຂຶ້ນໄປ) ອອກ 100% ແມ່ນມີທ່າແຮງດີກວ່າໝູ່(ມີປະລິມານໜໍ່ຫຼາຍ) ແລະ ອີງໃສ່ຄວາມຮຽກ ຮ້ອງຕ້ອງການ ຂອງປະຊາຊົນໃນການຈັດສັນປ່າໜໍ່ຂົມ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາປ່າໜໍ່ ໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດແກ່ເຂົາເຈົ້າຢ່າງຍືນຍົງ

ການຜັນຂະຫຍາຍບົດຮຽນ ແລະ ຜົນສຳເລັດຂອງຮູບແບບການຈັດສັນປ່າໜໍ່ໄມ້ເປັນພື້ນທີ່ຂະໜາດໃຫຍ່ ແມ່ນໄດ້ຖືກຕັ້ງປະຕິບັດຂຶ້ນ ໃນລະຫວ່າງ ເດືອນ 2-3, ປີ 2006 ເຊິ່ງລວມມີເນື້ອ ທີ່ທັງໝົດ 15.48 ເຮັກຕາ, ພື້ນທີ່ປ່າດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຢູ່ ບໍລິເວນພູລ້ອງທາ ໂດຍມີບັນດາບ້ານ ອອ້ມຂ້າງມີຄື: ບ້ານ ພູລີ, ໃໝ່ນາເຕົ້າ, ໄຊສຳພັນ ແລະ ບ້ານກ້ວລານ ໄດ້ມີການຮັບ ຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈບໍລິເວນພື້ນທີ່ ການຈັດສັນ

ການກຳນົດຂອບເຂດການຈັດສັນ ແລະ ການຕັດສາງລຳ ແກ່ຫຼາຍກວ່າ 3 ປີອອກ ໃນບໍລິເວນທີ່ມີຄວາມໜາແໜ້ນສູງ

3.2.1 ສະພາບລວມຂອງພື້ນທີ່ເຂດຈັດສັນ

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວພື້ນທີ່ການຈັດສັນ ເປັນພື້ນທີ່ປ່າເລົ່າແກ່ ເຄີຍໄດ້ຮັບການປູກເຂົ້າໃສ່ ປະມານ 10 ປີ ຜ່ານມາ, ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ປ່າໜໍ່ຂົມໃນເຂດນີ້ ແມ່ນບໍ່ມີຄວາມໜາແໜ້ນຫຼາຍປານໃດ ສ່ວນໃຫຍ່ເກີດປະສົມກັບປ່າກວ້ຍ, ໝາກແໜງ ແລະ ອື່ນໆ ມີຄວາມສູງຈາກລະດັບໜ້ານ້ຳທະເລ 1, 038 ແມັດ ໄດ້ຮັບຊຸດຄົ້ນຈາກປະຊາຊົນບ້ານອ້ອມຂ້າງຢ່າງເປັນປະຈຳ.

- ການກຳນົດເຂດຕັດສາງ: ໃນການກຳນົດເຂດຕັດສາງ ແມ່ນກຳນົດເອົາບໍລິເວນພື້ນທີ່ ມີລຳໜໍ່ໄມ້ຂົມເກີດຂຶ້ນ ຢ່າງໜາແໜ້ນມີຂະໜາດຂອງລຳນ້ອຍ ແລະ ແກ່, ທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນໃນການຕັດສາງອອກ ເພື່ອເປີດໂອກາດໃຫ້ລຳໃໝ່ປົ່ງອອກ ສະນັ້ນການພື້ນທີ່ ທີ່ຖືກກຳນົດເປັນເຂດຕັດສາງ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 1 ເຮັກຕານຳໃຊ້ການຕັດລຳແກ່ອອກ 100%.

3.2.2 ຄຳແນະນຳເບື້ອງຕົ້ນ ກ່ຽວກັບການຈັດສັນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງປ່າໜໍ່ໄມ້ຂົມຂອງບ້ານມີໄຊ

ເພື່ອໃຫ້ວຽກງານການຜັນຂະຫຍາຍບົດຮຽນ ແລະ ຜົນສຳເລັດຂອງຮູບແບບການຈັດສັນປ່າໜໍ່ໄມ້ ເປັນພື້ນທີ່ຂະໜາດໃຫຍ່ ຂອງບ້ານມີໄຊ, ເມືອງນາໝີ, ແຂວງອຸດົມໄຊ, ມີຄວາມເປັນລະບຽບ, ສາມາດຕອບສະໜອງຜົນຜະລິດ ໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນແບບຍືນຍານໄດ້ ແລະ ໂດຍອີງໃສ່ບົດຮຽນການຈັດສັນປ່າໜໍ່ໄມ້ ຂົມທີ່ບ້ານນ້ຳແພງ. ດັ່ງນັ້ນ, ໂຄງການຍ່ອຍຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້, ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ ຈຶ່ງໄດ້ມີຄຳແນະນຳເບື້ອງຕົ້ນກ່ຽວກັບ ການຈັດສັນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງປ່າໜໍ່ໄມ້ຂົມເຊິ່ງມີເນື້ອໃນຄື:

- 1) ປະຊາຊົນບ້ານມີໄຊ ສາມາດຊຸດຄົ້ນ ໜໍ່ໄມ້ຂົມຕາມ ລະດູການຄື: ເລີ່ມແຕ່ວັນທີ 15 ຂອງເດືອນ 12 ຂອງທຸກໆປີ
- 2) ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກ່ຽວກັບການຢຸດຕິ(ປິດປ່າ) ການຊຸດຄົ້ນໜໍ່ໄມ້ ໃຫ້ຖືກຕາມລະດູການ ແມ່ນບ້ານ ເປັນຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເອງ, ການຢຸດຕິການຊຸດຄົ້ນໜໍ່ໄມ້ແມ່ນເລີ່ມແຕ່ວັນ30 ຂອງ ເດືອນ 3 ທຸກໆ ປີ.
- 3) ເມື່ອເຖິງລະດູການຊຸດຄົ້ນແມ່ນໃຫ້ພະນັກງານຫ້ອງການປະສານງານເມືອງເປັນຜູ້ລົງຕິດຕາມເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ໃຫ້ຄຳແນະນຳ ການຊຸດຄົ້ນ ແລະ ປິດ ການຊຸດຄົ້ນໃຫ້ຖືກຕາມວັນທີ ແລະ ເດືອນ ທີ່ໄດ້ ລະບຸໄວ້ໃນຂໍ້1 ແລະ 2
- 4) ໃນລະຫວ່າງວັນທີ 1 ຂອງເດືອນ 4 ຫາ ວັນທີ 14 ຂອງເດືອນ 12 (ໄລຍະຢຸດການຊຸດຄົ້ນ) ແມ່ນບໍ່ໃຫ້ປະຊາຊົນບ້ານມີໄຊ ຫຼື ບ້ານອ້ອມຂ້າງ ເຂົ້າໄປຊຸດຄົ້ນໜໍ່ໄມ້ຂົມ ໃນພື້ນທີ່ປ່າຈັດສັນຂອງບ້ານຢ່າງເດັດຂາດເນື່ອງ ຈາກວ່າມັນຈະເປັນຜົນກະທົບຕໍ່ລະບົບຮາກ ແລະ ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໜໍ່ໄມ້. ທັງນີ້ເພື່ອເປັນການເປີດໂອກາດໃຫ້ປ່າໜໍ່ໄມ້ໄດ້ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕເຕັມທີ່ ແລະ ໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງໃນປີຕໍ່ມາ
- 5) ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງນາໝີ ຮ່ວມກັບຫ້ອງການປະສານງານເມືອງ ຊ່ວຍຈັດຕັ້ງກຸ່ມການຄ້າ ແລະ ຄຸ້ມຄອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຂອງບ້ານຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ລະບົບການຕະຫຼາດປະກອບມີ: ຫົວໜ້າກຸ່ມ, ຄະນະກວດກາ 2 ທ່ານ, ບັນຊີການເງິນ 2 ທ່ານ, ໜ່ວຍປ້ອງກັນ (ລາດຕະເວນ) 2 ທ່ານ
- 6) ພາຍຫຼັງປິດປ່າຕາມວັນທີ ທີ່ ຖືກຕ້ອງແລ້ວ ແມ່ນໃຫ້ໜ່ວຍປ້ອງກັນ ອອກລາດຕະເວນພື້ນທີ່ປ່າໜໍ່ໄມ້ ຢູ່ເລື້ອຍໆ ເພື່ອປ້ອງກັນການທຳລາຍຂອງຄົນ, ໄຟປ່າ ແລະ ສັດ

- 7) ປະຊາຊົນສາມາດຕັດລຳໄມ້ຂົມທີ່ມີອາຍຸຫຼາຍກວ່າ 3 ປີ ຂຶ້ນໄປມານຳໃຊ້ພາຍໃນຄອບຄົວ ແລະ ຂາຍເປັນລາຍ ໄດ້ຂອງບ້ານແຕ່ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ຕັດໄມ້ທີ່ມີອາຍຸອ່ອນ 1 ຫາ 2 ປີ (ຄວນຕັດໄມ້ແກ່ຊ່ວງເປີດ ການຂຸດຄົ້ນ ໜໍ່ຂົມ).
- 8) ການຂຸດຄົ້ນໜໍ່ຂົມ ແລະ ຂາຍແຕ່ລະຄັ້ງ ແມ່ນ ບ້ານຕ້ອງເປັນຜູ້ບັນທຶກຈຳນວນ ນ້ຳໝັກຂອງໜໍ່ ແລະ ຈຳນວນເງິນທີ່ຂາຍໄດ້, ທັງນີ້ ເພື່ອຢາກຮູ້ຈຳນວນຜົນຜະລິດຂອງໜໍ່ຢູ່ໃນພື້ນທີ່ປ່າຕໍ່ປີ ແລະ ລາຍຮັບຈາກການຂາຍໜໍ່
- 9) ການຂຸດຄົ້ນ ແມ່ນໃຫ້ໃຊ້ແວກນ້ອຍຂຸດເອົາ(ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ໃຊ້ຈັກຂຸດຢ່າງເດັດຂາດ ເພາະມັນຈະທຳລາຍລະບົບຮາກ ຂອງໄມ້ໜໍ່ຂົມ).

IV. ພາກບົດວິຈານ

4.1 ການທົດລອງຮູບແບບການຈັດສັນປ່າໜໍ່ໄມ້ຂົມ

ໂດຍເລີ່ມຈາກ ມີລົງມືຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຜ່ານການຕິດຕາມ ເກັບກຳຂໍ້ມູນຢ່າງເປັນໄລຍະ ເຊິ່ງປະກອບມີພະນັກງານຫ້ອງການປະສານງານເມືອງ, ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນປະຊາຊົນບ້ານມີໄຊ ເມືອງ ນາໝີ ເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງສຸດກົກສຸດປາຍ ເມື່ອກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວຖືກດຳເນີນມາໄດ້ 1 ປີກໍ່ສາມາດຕີລາຄາໃນເບື້ອງຕົ້ນໄດ້ວ່າ ການຈັດສັນໜໍ່ຂົມທີ່ມີການທົດລອງນຳໃຊ້ 3 ວິທີ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນນັ້ນ ແມ່ນວິທີການ ຕັດສາງລຳແກ່ອອກ 100% ມີຈຳນວນໜໍ່ປົ່ງອອກມາໃໝ່ຫຼາຍກວ່າປົກກະຕິ ນັ້ນກໍ່ໝາຍຄວາມວ່າ ເມື່ອຕັດສາງລຳແກ່ອອກ ເຮັດໃຫ້ປ່າໄດ້ຮັບແສງແດດໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ (ເບິ່ງໃນຕາຕະລາງທີ4) ແລະ ກໍ່ເປັນຕົວກະຕຸ້ນໃຫ້ໜໍ່ປົ່ງອອກໄດ້ ຫຼາຍຂຶ້ນ

ໃນປີສຸດທ້າຍ ຈາກຜົນການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ທີ່ໄດ້ສະແດງໃນຕາຕະລາງທີ 4 ເປັນທີ່ໜ້າແປກໃຈ, ເພາະສິ່ງທົດລອງ T0 ເຊິ່ງເປັນສິ່ງທົດລອງທີ່ບໍ່ມີຕົວກຳນົດ ໂດຍວາງໃຫ້ໄປຕາມເງື່ອນໄຂທຳມະຊາດ ເມື່ອປຽບທຽບກັບສິ່ງທົດລອງ T1 ທີ່ ຕັດລຳແກ່ອອກ 50% , T2 ຕັດລຳແກ່ອອກ100% ແມ່ນ ມີຄ່າສະເລ່ຍທາງດ້ານລວງຍາວ ແລະ ໜ້າຕ້າງມີຄ່າສູງກວ່າ ສິ່ງທົດລອງອື່ນໆ. ແຕ່ຈຸດດີຂອງການຕັດລຳແກ່ ອອກ100% ຫຼື 50% ແມ່ນຈຳນວນໜໍ່ທີ່ປົ່ງໃໝ່ຫຼາຍຂຶ້ນ ຕາມລຳດັບ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ດອນທົດລອງທັງໝົດນີ້ ຖ້າຫາກວ່າບໍ່ມີບັດອື່ນເຂົ້າລົບກວນ ເຊັ່ນວ່າ ການຂຸດຄົ້ນໜໍ່ ຈາກປະຊາຊົນບ້ານອ້ອມຂ້າງ ຈຳນວນໜໍ່ໃໝ່ທີ່ປົ່ງ ຈະມີປະລິມານຫຼາຍກວ່າເກົ່າ.

4.2 ການຜັນຂະຫຍາຍບົດຮຽນ ແລະ ຜົນສຳເລັດຂອງຮູບແບບການຈັດສັນປ່າໜໍ່ໄມ້ເປັນພື້ນທີ່ຂະໜາດໃຫຍ່

ສະນັ້ນ ຈາກຜົນໄດ້ຮັບຂອງການທົດລອງຮູບແບບການຈັດສັນປ່າໜໍ່ໄມ້ຂົມ ທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ຈຶ່ງໄດ້ມີການ ຜັນຂະຫຍາຍພື້ນທີ່ການຈັດສັນປ່າໜໍ່ໄມ້ຂົມອອກເປັນພື້ນທີ່ຂະໜາດໃຫຍ່ຄື: 0.36ເຮັກຕາ ເປັນ 15.48 ເຮັກຕາ. ແຕ່ເຖິງ ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ພື້ນທີ່ຂະຫຍາຍ ແມ່ນໄດ້ນຳໃຊ້ທັງ 3ວິທີ ຄື: ຕັດສາງລຳແກ່ອອກປະມານ 50%, 100% ແລະ ແບບທຳ ມະຊາດ ເນື່ອງຈາກວ່າປ່າດັ່ງກ່າວ ມີຄວາມໜາແໜ້ນບໍ່ສະໝໍ່າສະເໝີ ເຊິ່ງໄດ້ກຳນົດເອົາ ວິທີການຕັດສາງ 100% ນຳໃຊ້ຢູ່ໃນປ່າໜໍ່ຂົມ ທີ່ມີຄວາມໜາແໜ້ນສູງ ແລະ 50% ນຳໃຊ້ຢູ່ໃນປ່າທີ່ມີຄວາມໜາແໜ້ນຢູ່ໃນລະດັບປານ ກາງ ແລະ ປ່າທີ່ບໍ່ມີຄວາມໜາແໜ້ນ(ປ່າຫ່າງ)ແມ່ນບໍ່ມີການຕັດສາງ.

V. ພາກສະຫຼຸບ

ດັ່ງໄດ້ອະທິບາຍມາຂ້າງເທິງ ຄວາມແຕກຕ່າງລະຫວ່າງ 3 ສິ່ງທົດລອງນັ້ນ ສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ ສິ່ງທົດລອງ 2, 3 (T1,T2) ແມ່ນ ເໝາະສົມໃຊ້ເຂົ້າໃນການຈັດສັນປ່າໜໍ່ໄມ້ຂົມທີ່ມີຄວາມໜາແໜ້ນຫຼາຍ, ມີຄວາມຖີ່ ແລະ ມີລຳແກ່ຫຼາຍ, ສະເພາະວິທີການຈັດສັນປ່າໜໍ່ຂົມໄປຕາມເງື່ອນໄຂທຳມະຊາດເປັນຕົວກຳນົດ ແມ່ນເໝາະສົມສຳລັບ ປ່າ ທີ່ບໍ່ມີຄວາມໜາແໜ້ນຫຼາຍ ແລະ ບໍ່ມີລຳແກ່ຫຼາຍເກີນໄປ ແຕ່ ຫາກໄດ້ຮັບການຊຸດຄົ້ນໜໍ່ ແລະ ນຳໃຊ້ລຳໃນ ແຕ່ລະປີ ຢ່າງເປັນລະບົບ ປ່າໜໍ່ຂົມກໍ່ສາມາດໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ ແລະ ມີຄວາມຍືນຍົງ.

ສຳລັບພື້ນທີ່ຂະຫຍາຍໃໝ່ນັ້ນ ແມ່ນຈະໄດ້ມີການຕິດຕາມ ແລະ ກວດກາເປັນປົກກະຕິ ຈາກອຳນາດການປົກຄອງ ບ້ານມີໄຊ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ກ່ຽວກັບຄຸ້ມຄອງ ໂດຍນຳໃຊ້ບັນດາຂໍ້ແນະ ນຳເບື້ອງຕົ້ນຂອງການຈັດສັນປ່າໜໍ່ໄມ້ຂົມບ້ານມີໄຊ ທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໃນຂໍ້ທີ່ 3.2.2.

ເອກະສານອ້າງອີງ

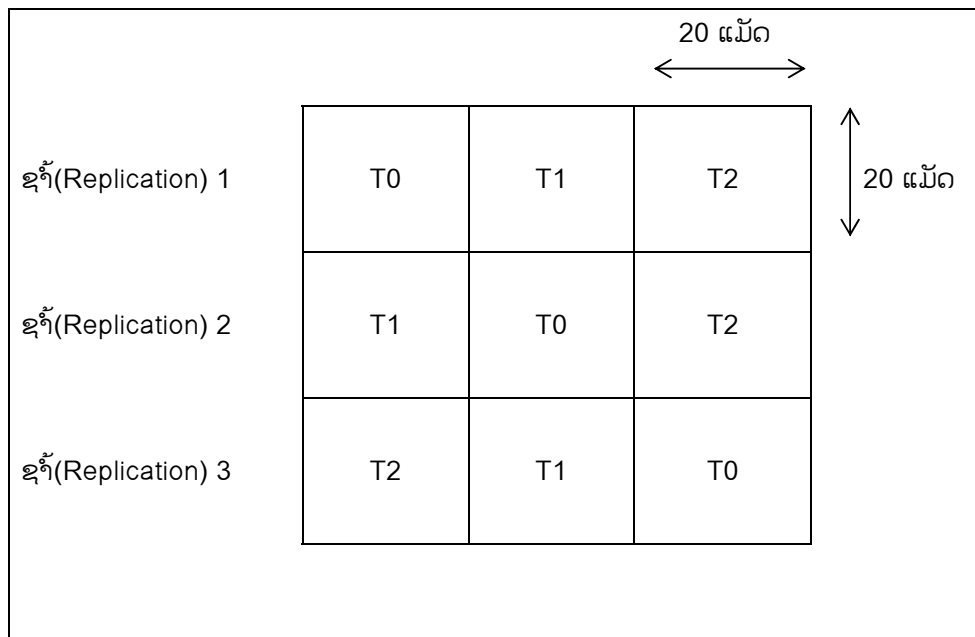
Joost Foppes and Southone Ketphanh, 2000 in the international seminar on Non- timber Forest Product. China Yunnan, Laos, Vietnam.

Viloune Soybara and Southone Ketphanh, 2001 in the international seminar on Non- timber Forest Product. China Yunnan, Laos, Vietnam.

ຄຳເຫຼັກ ໄຊດາລາ, ວິຈິດ ລຳໄຊ, ສູນທອນ ເກດພັນ, ໂຈດ ຟອບພັສ, 2000. ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ມີຄ່າໃນ ສປປ ລາວ. ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້. ນະຄອນຫຼວງ ວຽງຈັນ, ສ ປປ ລາວ.

ເອກະສານແນວທ້າຍ

ບົດແນວທ້າຍ1: ແຜນຜັງການວາງດອນຕົວຢ່າງ

ການປູກແຂມ ເພື່ອເປັນສິນຄ້າ

ກໍລະນີສຶກສາ: ການປູກແຂມໂດຍການສົມທຽບເທິງທີ່ແຕກຕ່າງກັນ
ທີ່ ບ້ານ ທ່າໂພ, ເມືອງ ໂພນໄຊ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ

ໂດຍ: ໄພວອນ ພອນພະນົມ

ບົດຄັດຫຍໍ້

ກິດຈະກຳການປູກແຂມ ເພື່ອເປັນສິນຄ້າ ແມ່ນກິດຈະກຳໜຶ່ງຂອງໂຄງການຍ່ອຍຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ ທີ່ໄດ້ດຳເນີນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຕ່ປີ 2004 ຫາ 2006 ຢູ່ ບ້ານ ທ່າໂພ ເມືອງໂພນໄຊ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ ໃນນັ້ນ, ກິດຈະກຳ ດັ່ງກ່າວມີຈຳນວນຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມທັງໝົດ 2 ຄອບຄົວ ອັນມີເປົ້າໝາຍເລັ່ງໃສ່ ຊຸກຍູ້ວຽກງານການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ໂດຍຫັນຈາກການເກັບກູ້ໃນທຳມະຊາດມາເປັນສວນປູກ, ເພື່ອຄົ້ນຄວ້າທາງຮູບແບບວິທີການທີ່ແທດເໝາະທີ່ສຸດ ໃນການນຳເອົາພືດຈາກປ່າທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານເສດຖະກິດອອກມາປູກຂະຫຍາຍເປັນສິນຄ້າ ໂດຍສະເພາະແມ່ນແຂມ

ສະນັ້ນ, ກິດຈະກຳການປູກແຂມນີ້ ແມ່ນມີຈຸດປະສົງເພື່ອຊອກຫາທາງເລືອກທີ່ດີໃນການນຳເອົາແຂມອອກມາປູກເປັນສິນຄ້າທີ່ໄດ້ມີການປຸງປັບການປູກ ໂດຍນຳໃຊ້ ເທັກນິກທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ເຊິ່ງໄດ້ໃຊ້ຮູບແບບການທົດລອງແມ່ນ RCBD (Randomize Completed Block Design) ກຳນົດເອົາ 3 ສິ່ງທົດລອງ ຄື: T1 ແມ່ນ ປູກດ້ວຍເທັກນິກທີ່ມີ 1 ໜ່ວຍ; T2 ປູກດ້ວຍເທັກນິກທີ່ມີ 2 ໜ່ວຍ ແລະ T3 ປູກດ້ວຍເທັກນິກທີ່ມີ 3 ໜ່ວຍ, ມີຈຳນວນຊັ້ນທົດລອງທັງໝົດ 4 ຊັ້ນ ໃນນັ້ນປະກອບມີ 12 ດອນທົດລອງ ໝາຍຄວາມວ່າ 1 ຊັ້ນ ເທົ່າກັບ 3 ດອນ, ສຳລັບໄລຍະຫ່າງການປູກແຂມແມ່ນ 2 x 2 ແມັດ, ເຊິ່ງທັງ 2 ຄອບຄົວມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 2,880 ແມັດກາເຣ

ຜ່ານການຕິດຕາມເກັບຂໍ້ມູນເປີເຊັນການລອດຕາຍຂອງແຕ່ລະສິ່ງທົດລອງນັ້ນສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ: ການປູກດ້ວຍ 1 ເທັກນິກ T1 ເທົ່າກັບ 32,9%; ການປູກດ້ວຍ 2 ເທັກນິກ T2 ເທົ່າກັບ 47,1%; ແລະ ການປູກດ້ວຍ 3 ເທັກນິກ T3 ເທົ່າກັບ 52,9%. ການສົມທົບລວງສູງ, ການແຕກໜ່ວຍ ແລະ ການອອກດອກໃນແຕ່ລະສິ່ງທົດລອງລາຍລະອຽດຢູ່ໃນ ຕາຕະລາງ ທີ 1 ແລະ ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໜ່ວຍແຂມໂດຍການສົມທົບ ລະຫວ່າງການປູກ 1 ປີ ແລະ 2 ປີ ຂອງແຕ່ລະສິ່ງທົດລອງ ສະແດງຢູ່ໃນຕາຕະລາງ 2 ພ້ອມທັງເສັ້ນສະແດງ:

ຜ່ານການທົດລອງກິດຈະກຳນີ້ມາເປັນເວລາ 2 ປີ ໃນເນື້ອທີ່ 2,880 ແມັດກາເຣ ສາມາດສະຫຼຸບຜົນໄດ້ຮັບຜົນຜະລິດເປັນຈຳນວນ 105.7 ກິໂລ ຂາຍໃນລາຄາ 3.500 ກີບ/ກິໂລ, ຄິດເປັນເງິນ 370,000 ກີບ. ຖ້າ ສະເລ່ຍ ຕໍ່ 1 ເຮັກຕາ ຈະມີລາຍຮັບເປັນເງິນສິດເທົ່າກັບ 1,285,000 ກີບ

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ອີງໃສ່ຜົນການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ແລະ ການຕິດຕາມຢ່າງເປັນໄລຍະ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າການປູກແຂມ ດ້ວຍເທັກນິກທີ່ມີ 3 ໜ່ວຍ ແມ່ນມີຜົນໄດ້ຮັບທີ່ດີກວ່າ ນັ້ນກໍໝາຍຄວາມວ່າ ການປູກແຂມ ຈະໄດ້ຮັບຜົນຜະລິດທີ່ດີ ແມ່ນຄວນ ປູກແຂມ ດ້ວຍເທັກນິກທີ່ມີ 3 ໜ່ວຍ (ບໍ່ໃຫ້ຫຼຸດ 3 ໜ່ວຍ). ດັ່ງນັ້ນ ຈາກຜົນການທົດລອງ ຈຶ່ງສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ ການປູກແຂມ ເພື່ອເປັນສິນຄ້າ ກໍແມ່ນທາງເລືອກໜຶ່ງທີ່ດີ ໃນການສ້າງລາຍຮັບເສີມໃຫ້ປະຊາຊົນ ໃນເຂດພູດອຍ ນອກຈາກການ ປູກເຂົ້າ ແລະ ພືດເສດຖະກິດອື່ນໆ.

I. ພາກສະເໜີ

ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ເຫັນໄດ້ວ່າຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການນຳໃຊ້ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ນັບມື້ນັບຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ຫຼາກຫຼາຍຊະນິດ ເຊິ່ງປະກອບມີ ເຄືອແຫມ, ຂີ້ຄັງ, ຢາງບົງ, ດອກເອື້ອງ, ຂີ້ຊີ, ບຸ່ນ, ສານ, ໝາກແໜ່ງ, ຕູດຕຽງ(ເປືອກເມືອກ), ແຂມ ແລະ ສະຄານ ເປັນຕົ້ນ, ການຊຸດຄົ້ນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ສ່ວນຫຼວງຫຼາຍ ແມ່ນມາຈາກປ່າທຳມະຊາດ, ສຳລັບການນຳເຄື່ອງປ່າຂອງດົງອອກມາປູກ ເປັນສິນຄ້າແມ່ນຍັງຢູ່ໃນຂອບເຂດຈຳກັດ ແລະ ມີບາງຊະນິດເທົ່ານັ້ນ ເຊັ່ນ: ໄມ້ປ່ອງ, ໝາກແໜ່ງ, ຢາງບົງ, ຫວາຍ, ດອກເອື້ອງ ແລະ ອື່ນໆ.

ໃນປະຈຸບັນປະຊາຊົນທີ່ຢູ່ຊົນນະບົດ ໂດຍສະເພາະ ປະຊາຊົນໃນເຂດພູດອຍ ທຸກຍາກ ເຂົາເຈົ້າໄດ້ອາໄສການຊອກຫາເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ເພື່ອຂາຍເປັນສິນຄ້າ ສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວທີ່ສາມາດຕອບສະໜອງໃຫ້ກັບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນທີ່ທຸກຈົນ ໄດ້ສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງ.

ແຂມ ເປັນເຄື່ອງປ່າຂອງຊະນິດໜຶ່ງ ທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານເສດຖະກິດ ທີ່ຮູ້ຈັກກັນດີ ແລະ ນຳໃຊ້ກັນຢ່າງກວ້າງຂວາງ ສຳ ລັບປະເທດລາວ ແລະ ບາງປະເທດໄກ້ຄຽງໄດ້ນຳໃຊ້ໃບແຂມເປັນ ໃບຕອງທີ່ເຂົ້າຕົ້ມ ແລະ ດອກແຂມ ນຳໃຊ້ເຮັດຟອຍ ກວາດເຮືອນ ຫຼື ໃຊ້ເຮັດຟອຍທາສີ ເປັນຕົ້ນ, ເຊິ່ງການເກັບກູ້ດອກແຂມສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນໃນປ່າທຳມະຊາດ ທີ່ມີຄວາມລຳບາກຕໍ່ກັບການຂຶ້ນພູລົງຫວຍ, ບຸປ່າຜ່າດົງໄປເພື່ອຈະໄດ້ດອກແຂມ ພ້ອມທັງ ໃຊ້ເວລາຫຼາຍພໍສົມຄວນ

ດັ່ງນັ້ນ, ໂຄງການຍ່ອຍຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ ເຫັນໄດ້ວ່າ ການນຳເອົາແຂມ ທີ່ມີຢູ່ຕາມປ່າທຳມະຊາດ ອອກມາປູກເປັນສວນ ລະດັບຄອບຄົວຊາວກະສິກອນ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ ແລະ ຈຳເປັນ ທັງນີ້ ກໍ່ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການເກັບກູ້ດອກແຂມມີຄວາມ ສະດວກ ທັງເປັນການຫຼຸດຜ່ອນຄ່າແຮງງານ, ປະຢັດເວລາ ແລະ ເກັບດອກແຂມໄດ້ ປະລິມານຫຼາຍ ສາມາດຕອບສະໜອງໄດ້ຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ.

ການທີ່ຈະເຮັດໄດ້ຄືແນວນັ້ນ ວິຊາການຂອງ ໂຄງການຍ່ອຍ ຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ ໄດ້ຊອກຫາວິທີ ຫຼື ເຕັກນິກ ສຳລັບການນຳເອົາແຂມອອກມາປູກສວນ ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນສູງ ອັນໝາຍເຖິງມີຄວາມເໝາະສົມກັບ ສະພາບພື້ນທີ່. ສະນັ້ນ, ການ ປູກແຂມ ເພື່ອເປັນສິນຄ້າ ແມ່ນກິດຈະກຳໜຶ່ງຂອງໂຄງການຍ່ອຍຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ ທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃນປີ 2004 ແລະ ສຳເລັດ ໃນປີ 2006

ບົດລາຍງານ ວິຊາການ ການປູກແຂມ ສະບັບນີ້ ແມ່ນລາຍງານໃຫ້ຮູ້ເຖິງຜົນໄດ້ຮັບຂອງທົດລອງປູກແຂມດ້ວຍວິທີການທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນວິທີການ ຫຼື ເຕັກນິກການປູກແຂມ ທີ່ດີ ທີ່ສຸດ ແລະ ເຊື່ອວ່າ ການປູກແຂມຈະກາຍເປັນອາຊີບເສີມ ແລະ ເປັນທ່າແຮງ ເພື່ອສ້າງລາຍຮັບເຂົ້າໃນຄອບຄົວປະຊາຊົນ ໄດ້ເປັນຢ່າງດີ.

1.1 ຈຸດປະສົງຂອງການທົດລອງ

- ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ເຖິງຜົນໄດ້ຮັບຈາກການທົດລອງ ການປູກແຂມດ້ວຍເຫຼົ້າ 3 ວິທີ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ໃນພື້ນທີ່ຂອງ ຊາວ ກະສິກອນ (ເປີເຊັນການລອດຕາຍ, ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານລວງສູງ, ການແຕກໜໍ່ ແລະ ການ ອອກດອກ)
- ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ເຖິງລາຍຮັບ ທີ່ເປັນເງິນສົດ ຈາກກິດຈະກຳ ການປູກແຂມ ຂອງຄອບຄົວຊາວກະສິກອນ ຜູ້ທີ່ ເຂົ້າຮ່ວມ

- ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ໄດ້ຂໍ້ແນະນຳທາງດ້ານວິຊາການ ສຳລັບການປູກແຂມ ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນສູງໃນອະນາຄົດ

1.2 ສະຖານທີ່ທົດລອງ

ກິດຈະກຳ ການປູກແຂມ ເພື່ອເປັນສິນຄ້າ ເປັນກິດຈະກຳ ໜຶ່ງ ທີ່ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນພື້ນທີ່ຂອງຊາວກະສິກອນ ຢູ່ ບ້ານ ທ່າໂພ ເມືອງ ໂພນໄຊ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ ເຊິ່ງເປັນບ້ານໜຶ່ງທີ່ນອນຢູ່ໃນ ບ້ານ ເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການຄົ້ນຄວ້າ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເຂດພູດອຍ ຮ່ວມມືລາວ-ຊູແອດ. ມີຈຳນວນທັງໝົດ 2 ຄອບຄົວ ຄື: ຄອບຄົວ ທ້າວ ຊຽງພັດ ແລະ ຄອບຄົວ ທ້າວ ໄຊ.

II. ວິທີການ ແລະ ອຸປະກອນ

2.1 ວິທີການທົດລອງ

ໃນການດຳເນີນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການທົດລອງປູກແຂມ ນຳໃຊ້ວິທີການປູກດ້ວຍເຫຼັ້າ ທີ່ມີຂະໜາດທີ່ແຕກຕ່າງກັນນັ້ນ ແມ່ນໄດ້ນຳໃຊ້ຮູບແບບການທົດລອງ ສຸ່ມຕົວຢ່າງໃນດອນສົມບູນ/ Randomize Completed Block Designed (RCBD) ເຊິ່ງກຳນົດເອົາ 3 ສິ່ງທົດລອງ ຄື:

- 1) ສິ່ງທົດລອງທີ T1: ການປູກແຂມດ້ວຍເຫຼັ້າ ທີ່ມີ 1ໜ່ວຍ(ລຳ)
- 2) ສິ່ງທົດລອງທີ T2: ການປູກແຂມດ້ວຍເຫຼັ້າ ທີ່ມີ 2ໜ່ວຍ(ລຳ)
- 3) ສິ່ງທົດລອງທີ T3: ການປູກແຂມດ້ວຍເຫຼັ້າ ທີ່ມີ 3ໜ່ວຍ(ລຳ)

ໃນນັ້ນຂະໜາດຂອງການທົດລອງ ປະກອບມີ 8 ຊຳ ໃນແຕ່ລະຊຳ ປະກອບມີ 3ສິ່ງທົດລອງ ຫຼື ເທົ່າກັບ 3 ດອນທົດລອງ, ສະນັ້ນ ທົດລອງທັງໝົດເທົ່າກັບ 24 ດອນ; ລະອຽດ ລຸ່ມນີ້

- ເນື້ອທີ່ທັງໝົດ ມີ 2.880 ແມັດກາເຣ ແບ່ງອອກເປັນ 2 ສວນ.
- ສວນໜຶ່ງມີ 40 x 36ແມັດ= 1440 ແມັດກາເຣ.
- ສວນໜຶ່ງມີ 4 ຊຳ ; ຊຳໜຶ່ງມີ 3 ດອນ.
- ເນື້ອທີ່ຂອງດອນ: 10 x 12 = 120 ແມັດກາເຣ.
- 1 ດອນທົດລອງ ປະກອບມີ 30 ຊຸມ ປູກແຂມ
- ໃນ 1 ຊຳ ເທົ່າກັບ (30x3ດອນ) 90 ຊຸມ ປູກແຂມ
- ສວນໜຶ່ງ ຫຼື ຄອບຄົວ ໜຶ່ງ ມີຊຸມປູກແຂມເທົ່າກັບ 360 ຊຸມ(90 ຊຸມ x 4 ຊຳ)
- ສະນັ້ນ, ທັງ 2 ຄອບຄົວ ມີຊຸມປູກແຂມທັງໝົດ 720 ຊຸມ
- ໄລຍະຫ່າງຂອງການປູກ: 2x2 ແມັດ
- ຂະໜາດຂອງຊຸມປູກ 20x20 ຊັງຕີແມັດ

(ລະອຽດແມ່ນເບິ່ງໃນແຜນຜັງການທົດລອງ)

2.2 ວິທີການປູກ

ຕາມປົກກະຕິ ລະດູການປູກແຂມທີ່ເໝາະສົມ ແມ່ນຢູ່ໃນຊ່ວງທີ່ມີຝົນຕົກ ຄື: ທ້າຍເດືອນ ພຶດສະພາ ຫາ ເດືອນ ມິຖຸນາ ໃນຊ່ວງນີ້ ດິນຈະມີຄວາມຊຸ່ມຊື່ນ ເຊິ່ງເໝາະແກ່ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງຕົ້ນແຂມ, ການປູກແຂມ ແມ່ນປູກດ້ວຍເຫຼັ້າ ຕາມຂະໜາດ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນສິ່ງທົດລອງ ທີ່ໄດ້ກ່າວມາເທິງ; ພາຍຫຼັງທີ່ຊຸດເອົາເຫຼັ້າແຂມມາແລ້ວ ຕ້ອງໄດ້ມີການຄັດເລືອກ ເອົາເຫຼັ້າທີ່ສົມບູນ ຈາກນັ້ນ ໃນວັນດຽວກັນ ແມ່ນໃຫ້ນຳເອົາເຫຼັ້າແຂມທີ່ໄດ້ກະກຽມໄວ້ ລົງປູກ ໃນຊຸມທີ່ໄດ້ຊຸດໄວ້, ສິ່ງທີ່ສຳຄັນ ແຂມແຕ່ລະເຫຼັ້າ ໃຫ້ມີອາຍຸບໍ່ເກີນ 1ປີ ແລະ ຕັດລຳທີ່ປົ່ງອອກມາຈາກເຫຼັ້າຍາວ ປະມານ 40 ຊັງຕີແມັດ.

2.3 ການບົວລະບັດຮັກສາ

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ແຂມ ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີນັ້ນ ແມ່ນ ມີຄວາມຈຳເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ມີການບົວລະບັດຮັກສາ ໂດຍການອານາໄມ 2 ຄັ້ງ/ປີ ໃນນີ້ຄັ້ງທຳອິດ ແມ່ນສາມາດເຮັດໄດ້ ພາຍຫຼັງທີ່ປູກໄດ້ 2 ເດືອນ ແລະ ຄັ້ງທີ 2 ແມ່ນ 3 ເດືອນ ຕໍ່ມາ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການປູກແຂມ ໃນປີທຳອິດ ໄດ້ປູກປະສົມກັບພືດກະສິກຳ ເຊັ່ນ: ໝາກເດືອຍ, ໝາກງາ, ສາລີ ແລະ ອື່ນໆ, ເພາະວ່າ ຈະເຮັດໃຫ້ມີການປະທັບໄວເລາໃນການບົວລະບັດຮັກສາສວນແຂມ ເປັນຕົ້ນວ່າ ການຖາງຫຍ້າອອກ ຈາກພືດກະສິກຳ ກໍ່ເໝືອນກັບການຖາງຫຍ້າໃນສວນແຂມໄປພ້ອມໆກັນ.

2.4 ການເກັບກຳ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນ

ສຳລັບ ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແຂມ ໄດ້ດຳເນີນການວັດແທກການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານຄວາມສູງ, ການແຕກໜ່ໍ່ໃໝ່ ແລະ ການເກີດດອກ ລວມເຖິງ ລາຍຮັບ ທີ່ເປັນເງິນສົດ ຂອງຄົວຄອບຄົວຊາວກະສິກອນຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ທີ່ໄດ້ຈາກການເກັບກຳ ດອກແຂມ ໃນສວນທົດລອງ. ສຳລັບການວິເຄາະ ຫຼື ຄິດໄລ່ຂໍ້ມູນ ໄດ້ນຳໃຊ້ ໂປຼແກມExcel

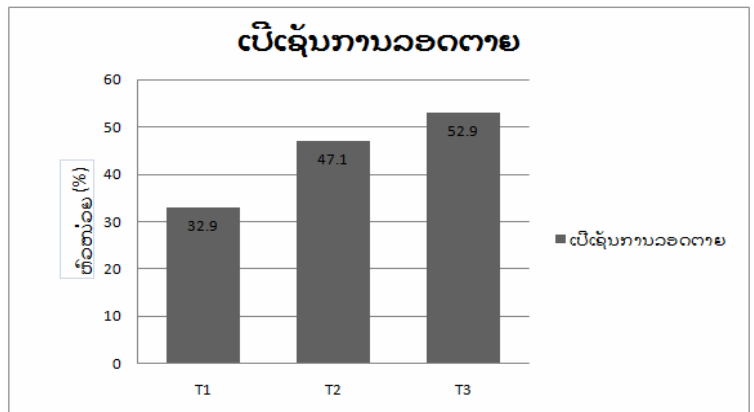
2. ອຸປະກອນ

1. ຈົກ	4. ແມັດກໍ້ 50 ແມັດ
2. ສຽມ	5. ເຫງົ້າແຂມ
3. ພ້າ, ມົດ	6. ຫຼັກໝາຍດອນ ແລະ ໄມ້ສຳລັບໝາຍຂຸມປູກ

III. ຜົນໄດ້ຮັບ

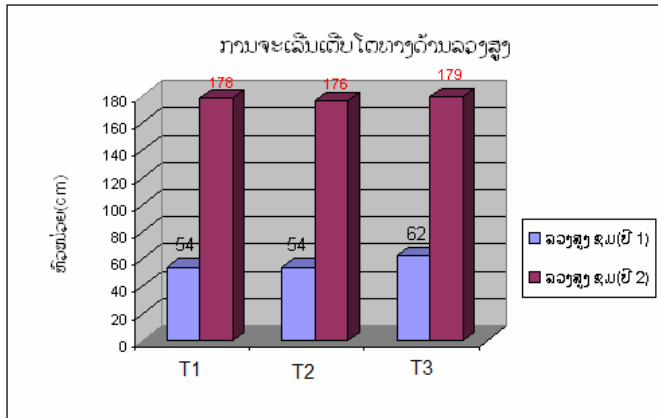
ຈາກຜົນການວິເຄາະຂໍ້ມູນຂອງການປູກເຫງົ້າແຂມດ້ວຍ 3 ສິ່ງທົດລອງ ທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການ ຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານລວງສູງ, ການແຕກໜ່ໍ່ໃໝ່ ແລະ ຈຳນວນລຳທີ່ເກີດດອກ ດັ່ງທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໃນຂ້າງລຸ່ມຄື:

- **ເປີເຊັນການລອດຕາຍ:** ການຕິດຕາມ ແລະ ເກັບຂໍ້ມູນຈຳນວນຕົ້ນຕາຍ ແມ່ນໄດ້ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຫຼັງປູກໄດ້ປະມານ 2 ເດືອນ. ດັ່ງຂໍ້ມູນທີ່ເຫັນໃນເສັ້ນສະແດງ ສາມາດຮູ້ໄດ້ວ່າ ສິ່ງທົດລອງ ທີ3 (ປູກດ້ວຍ ເຫງົ້າທີ່ມີ 3 ລຳ) ແມ່ນມີ ເປີເຊັນການລອດຕາຍສູງກວ່າໝູ່ ເທົ່າກັບ 52.9% ແລະ ສິ່ງທົດລອງອື່ນໆ

ແມ່ນຫຼຸດລົງມາຕາມລຳດັບ, ແຕ່ສິ່ງທົດລອງ ທີ່ມີ ເປີເຊັນລອດຕາຍຕໍ່ກວ່າໝູ່ ແມ່ນ ສິ່ງທົດລອງ ທີ1 ທີ່ປູກດ້ວຍ ເຫງົ້າທີ່ມີ 1 ລຳ ເທົ່າກັບ 32.9%, ສິ່ງດັ່ງກ່າວສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ ຖ້ານຳເອົາແຂມມາປູກດ້ວຍເຫງົ້າ ທີ່ມີຈຳນວນລຳຫຼາຍ ຫຍິ່ງມີເປີເຊັນການລອດຕາຍສູງຂຶ້ນຕາມລຳດັບ ທັງນີ້ ກໍ່ເນື່ອງຈາກວ່າ ຖ້າມີລຳໃດໜຶ່ງ ຕາຍໄປ ລຳອື່ນກໍ່ຍັງສາມາດ ຈະເລີນເຕີບໂຕຕໍ່ໄປ ແຕ່ກົງກັນຂ້າມ ຖ້ານຳເອົາເຫງົ້າມາປູກທີ່ມີ 1 ລຳ ຖ້າລຳແຂມດັ່ງກ່າວຕາຍໄປ ກໍ່ໝາຍຄວາມ ວ່າເຫງົ້າດັ່ງກ່າວກໍ່ຕາຍໄປເໝືອນກັນ.

3.1 ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານລວງສູງ

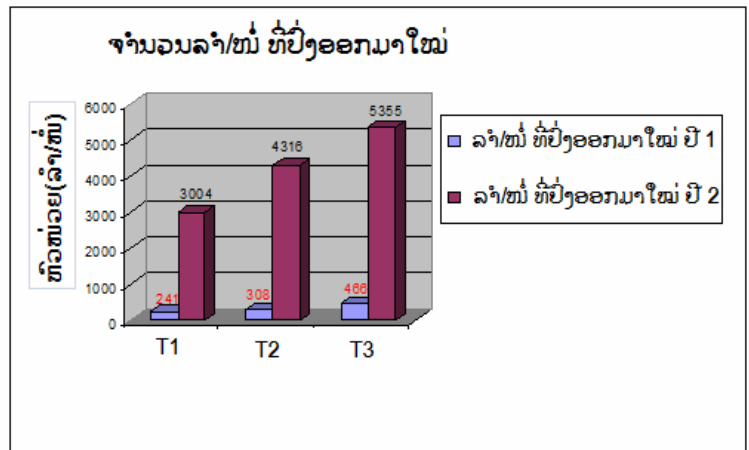

ສຳລັບ ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານ ລວງສູງ ຂອງລຳແຂມ ແມ່ນໄດ້ດຳເນີນ ການວັດແທກໃນເດືອນ 2 ເຊິ່ງເປັນໄລຍະ ທີ່ແຂມຢຸດການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແຕ່ເປັນໄລຍະ ທີ່ແຂມກຳລັງຜະລິດດອກ. ສະນັ້ນ ຈາກຜົນການຄິດໄລ່ຂໍ້ມູນດ້ວຍ ໂປຼແກມ Excel ໄດ້ສະແດງໃຫ້ຮູ້ວ່າ ຄວາມສູງສະເລ່ຍຂອງລຳແຂມ ລະຫວ່າງປີ ທີ 1 ແລະ ປີ ທີ 2 ແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ, ແຕ່ຖ້າສົມທຽບ

ຄວາມສູງສະເລ່ຍ ແຕ່ລະ ສິ່ງທົດລອງ ແມ່ນບໍ່ມີຄວາມແຕ່ຕ່າງກັນ ເປັນຕົ້ນ ແມ່ນ ປີ 2 ຄວາມສູງສະເລ່ຍຕ່ຳສຸດ ແມ່ນ 176 ຊັງຕີແມັດ ແລະ ສູງສຸດ ເທົ່າກັບ 179 ຊັງຕີແມັດ (ເບິ່ງໃນເສັ້ນສະແດງ) ນັ້ນກໍ່ໝາຍຄວາມວ່າ ມີຄວາມຫຼຸດລົ້ນກັນພຽງ 3 ຊັງຕີແມັດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ເຫັນໄດ້ວ່າ ຄວາມສູງສະເລ່ຍ ຂອງ ທັງ 3 ສິ່ງທົດລອງ ເມື່ອນຳມາສົມທຽບກັນ ແມ່ນ ສິ່ງທົດລອງທີ 3 (ປູກດ້ວຍເທົ້າ ທີ່ມີ 3ໜ່ວຍ/ລຳ) ມີການຂະຫຍາຍຕົວໄດ້ດີກວ່າ.

3.2 ການແຕກລຳ/ໜ່ວຍໃໝ່

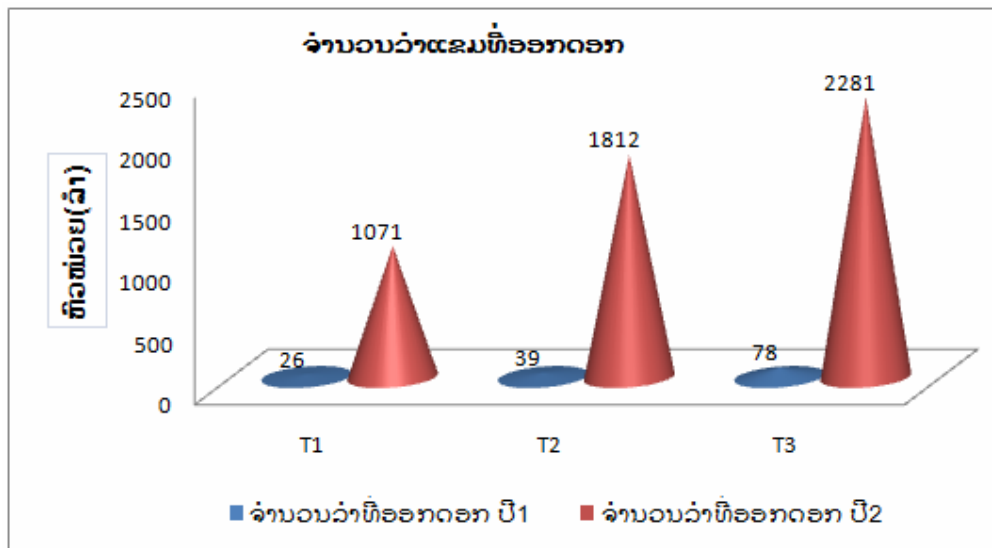
ການນັບເອົາຈຳນວນທີ່ປົ່ງໃໝ່ ແມ່ນນັບເອົາຈຳນວນທີ່ປົ່ງອອກມາໃໝ່ໃນແຕ່ລະປີ. ສະນັ້ນໃນເສັ້ນສະແດງ ເຫັນໄດ້ວ່າ ຈຳນວນ ໜ່ວຍ ລຳທີ່ປົ່ງໃໝ່ ລະຫວ່າງປີ ທີ 1 ແລະ ປີທີ 2 ແມ່ນ ຄວາມແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ ແຕ່ໃນ ປີ ທີ 1 ຈຳນວນໜ່ວຍທີ່ປົ່ງອອກມາໃໝ່ ຂອງ ທັງ 3 ສິ່ງທົດລອງ ແມ່ນບໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ; ກົງກັນຂ້າມ ໃນປີທີ 2 ຖ້າສົມທຽບຈຳນວນລຳທີ່ປົ່ງອອກມາໃໝ່ ຂອງ ແຕ່ລະສິ່ງທົດລອງ ແມ່ນຄວາມແຕກຕ່າງກັນຢ່າງຈະແຈ້ງ ໃນນີ້ T3 ຈະມີຈຳນວນລຳທີ່ປົ່ງອອກມາໃໝ່ຫຼາຍວ່າໝູ່ ເທົ່າກັບ 5,355 ລຳ ເຊິ່ງສູງກວ່າ T1 ເກືອບ 2ເທົ່າຕົວໝາຍ ຄວາມວ່າ ການທີ່ມີຈຳນວນທີ່ມີຈຳນວນລຳຫຼາຍກວ່າຍ່ອມມີຜົນເຮັດໃຫ້ຈຳນວນດອກຫຼາຍກວ່າຢ່າງແນ່ນອນ ແລະ ອີກ ຢ່າງນຶ່ງ ມັນກໍ່ບໍ່ໜ້າແປກທີ່ T3 ມີຈຳນວນລຳທີ່ປົ່ງອອກມາໃໝ່ ຫຼາຍກວ່າໝູ່ ຍ້ອນວ່າ ພາຍຫຼັງການປູກແລ້ວ ມີເປີເຊັນ ການລອດຕາຍສູງກວ່າສິ່ງທົດລອງອື່ນນັ້ນເອງ.

ແຈ້ງ ໃນນີ້ T3 ຈະມີຈຳນວນລຳທີ່ປົ່ງອອກມາໃໝ່ຫຼາຍວ່າໝູ່ ເທົ່າກັບ 5,355 ລຳ ເຊິ່ງສູງກວ່າ T1 ເກືອບ 2ເທົ່າຕົວໝາຍ ຄວາມວ່າ ການທີ່ມີຈຳນວນທີ່ມີຈຳນວນລຳຫຼາຍກວ່າຍ່ອມມີຜົນເຮັດໃຫ້ຈຳນວນດອກຫຼາຍກວ່າຢ່າງແນ່ນອນ ແລະ ອີກ ຢ່າງນຶ່ງ ມັນກໍ່ບໍ່ໜ້າແປກທີ່ T3 ມີຈຳນວນລຳທີ່ປົ່ງອອກມາໃໝ່ ຫຼາຍກວ່າໝູ່ ຍ້ອນວ່າ ພາຍຫຼັງການປູກແລ້ວ ມີເປີເຊັນ ການລອດຕາຍສູງກວ່າສິ່ງທົດລອງອື່ນນັ້ນເອງ.

3.3 ການອອກດອກ

ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວມາເທິງນັ້ນ ສິ່ງທົດລອງທີ່ມີຈຳນວນລຳປົ່ງອອກມາໃໝ່ຫຼາຍເທົ່າໃດ ກໍ່ຫຍິ່ງເຮັດໃຫ້ສິ່ງທົດລອງດັ່ງກ່າວ ເປີເຊັນ ຫຼື ຈຳນວນການອອກດອກຫຼາຍກວ່າແນ່ນອນ. ສຳລັບລະດູການອອກດອກຂອງແຂມ ແມ່ນຢູ່ໃນໄລຍະເດືອນ ມັງ ກອນ ເຖິງ ເດືອນ ມີນາ ເຊິ່ງເປັນໄລຍະການເກັບດອກແຂມດີທີ່ສຸດ(ຄຳເຫຼັກ ໄຊດາລາ ພ້ອມຄະນະ, 1999). ການດອກ ຂອງແຂມ ໃນແຕ່ລະສິ່ງທົດລອງແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນດັ່ງລາຍລະອຽດລຸ່ມນີ້

ຮູບສະແດງ ໃນຂ້າງເທິງ ເຫັນໄດ້ວ່າ ຈຳນວນລຳທີ່ອອກດອກຫຼາຍກວ່າໝູ່ ແມ່ນ T3 ເຊິ່ງມີຄ່າສູງສຸດ ຂອງ ຈຳນວນ ທັງ ໝົດ 3 ສິ່ງທົດລອງ ເທົ່າກັບ 2,281 ດອກ/ລຳ ແລະ ຈຳນວນລົງມາຕາມລຳດັບ.

3.4 ລາຍຮັບທີ່ເປັນເງິນສົດຈາກກິດຈະກຳການປູກແຂມ

ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ຄອບຄົວທີ່ເຂົ້າກິດຈະກຳການປູກແຂມມີທັງໝົດ 2 ຄອບຄົວ, ສະນັ້ນ ຈາກການເກັບ ກູ້ຜົນຜະລິດ ໃນປີ ທີ 1 ແລະ 2, ຄອບຄົວ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນສາມາດເກັບກູ້ດອກແຂມ ແລະ ມີລາຍຮັບເປັນເງິນສົດ ຄື:

ຕາຕະລາງ 1: ລາຍຮັບທີ່ເປັນເງິນສົດຂອງແຕ່ລະຄອບຄົວທີ່ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳການປູກແຂມ

ຄອບຄົວ	ຈຳນວນຊຸມທີ່ປູກ (ຊຸມ)	ເນື້ອທີ່ປູກ (ເຮັກຕາ)	ຈຳນວນດອກແຂມ ທີ່ໄດ້ເກັບກູ້ (ກິໂລ)	ລາຄາ (ກີບ/ກິໂລ)	ເປັນເງິນສົດ (ກີບ)
1	360	0.144	56	3,500	196,000
2	360	0.144	50	3,500	175,000
ລວມ	720	0.288	106	3,500	371,000

ໝາຍເຫດ: ລາຄາແຂມ ຢູ່ ບ້ານ ທ່າໂພ ເມືອງ ໂພນໄຊ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ ປີ 2006 (ແຂມ ແຫ້ງ)

ຈາກຕາຕະລາງຂ້າງເທິງ ຈະເຫັນໄດ້ວ່າ ຄອບຄົວທີ 1 ມີຜົນຜະລິດ ຫຼື ສາມາດເກັບກູ້ດອກແຂມໄດ້ຫຼາຍກວ່າ ຄອບຄົວ ທີ 2 ແລະ ມີລາຍຮັບເປັນເງິນສົດຫຼາຍກວ່າເຊັ່ນກັນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ລາຍຮັບເປັນເງິນສົດຂອງທັງ ສອງຄອບຄົວແມ່ນ ເທົ່າກັບ 371,000 ກີບ ໃນເນື້ອທີ່ການປູກ 0.288 ເຮັກຕາ ເມື່ອນຳມາຄິດໄລ່ ຕໍ່ກັບ 1 ເຮັກຕາ ລາຍຮັບເປັນເງິນສົດ ເທົ່າ ກັບ 1,288,194 ກີບ ຫຼື ປະມານ 1,289,000 ກີບ ແລະ ຄິດໄລ່ຈຳນວນດອກແຂມ ທີ່ ໄດ້ເກັບກູ້ ຕໍ່ 1 ເຮັກຕາ ເທົ່າ 368 ກິ ໂລ.

IV. ພາກສິນທະນາ

ດັ່ງທີ່ໄດ້ສະແດງຂໍ້ມູນ ທາງດ້ານການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານລວງສູງ, ການແຕກໜໍ່ ຫຼື ລຳໃໝ່, ການເກີດດອກ ແລະ ລາຍຮັບທີ່ເປັນເງິນສົດ ຢູ່ໃນຂ້າງເທິງນັ້ນ, ສິ່ງທີ່ໂດດເດັ່ນ ແລະ ມີຄວາມແຕກຕ່າງກວ່າໝູ່ ຂອງທັງ 3 ສິ່ງທົດລອງ ເຫັນໄດ້ວ່າ ສິ່ງທົດລອງທີ 3 (ປູກດ້ວຍເຫຼົ້າທີ່ມີ 3 ໜໍ່/ລຳ) ດີກວ່າສິ່ງທົດລອງອື່ນໆ, ສະນັ້ນ, ຈາກ ຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວ ສາມາດອະທິບາຍໄດ້ວ່າ ການປູກແຂມດ້ວຍເຫຼົ້າທີ່ມີ 3 ລຳ/ໜໍ່ ຫຼື ຫຼາຍກວ່ານັ້ນ ແມ່ນມີປະສິດທິ ຜົນສູງ ແລະ ຮັບປະກັນຜົນຜະ ລິດ ແມ່ນສາມາດນຳເອົາໄປຜັນຂະຫຍາຍໃນພື້ນທີ່ຂະໜາດໃຫຍ່ ຫຼື ປູກເພື່ອເປັນ

ສິນຄ້າໄດ້ ແລະ ອີກອັນໜຶ່ງ. ແຕ່ເຖິງ ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ເຖິງແມ່ນວ່າການປູກແຂມຈະບໍ່ສາມາດສ້າງລາຍຮັບສູງ ຄືກັນກັບພືດເສດຖະ ກິດອື່ນ ເຊັ່ນ: ສາລີ, ຖົ່ວ ເຫຼືອງ, ໝາກງາ ແລະ ອື່ນໆ

ແຕ່ວ່າ ການປູກແຂມ ກໍ່ສາມາດ ເປັນແຫຼ່ງລາຍຮັບເສີມໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວຊາວກະສິກອນໄດ້; ຈຸດຕິຂອງການປູກ ແຂມ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ລົງທຶນຫຼາຍ, ບໍ່ໄດ້ໃສ່ຜຸ່ນ ພ້ອມທັງບົວລະບັດຮັກສາງ່າຍ ປູກເທື່ອດຽວສາມາດ ເກັບຜົນຜະລິດໄດ້ ຫຼາຍຄັ້ງ ພ້ອມ ທັງບໍ່ໃຊ້ນໍ້າແຮງງານຫຼາຍ ເໝືອນກັບການປູກພືດເສດຖະກິດອື່ນໆ

V. ພາກສະຫຼຸບ

ຜ່ານການທົດລອງປູກແຂມເປັນໄລຍະ 2 ປີ ທີ່ໄດ້ມີການຕິດຕາມ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນຢ່າງເປັນໄລຍະ, ສາມາດສະ ຫຼຸບ ໃຫ້ເຫັນວ່າໃນ 3 ສິ່ງທົດລອງນີ້ ກໍ່ແມ່ນສິ່ງທີ່ທົດລອງທີ 3 (T3) ມີຕົວເລກສູງກ່ວາໝູ່ ໃນ 3 ສິ່ງທົດລອງ ເຊິ່ງ ມີຄ່າສະເລ່ຍທາງ ດ້ານລວງສູງ ເທົ່າກັບ 179 ຊັງຕີແມັດ ພ້ອມດຽວກັນ ກໍ່ມີຈຳນວນໜໍ່ ຫຼື ລຳ ທີ່ປົ່ງອອກມາໃໝ່ ເທົ່າ ກັບ 5,355 ລຳ ທີ່ເປັນ ຜົນເຮັດໃຫ້ຈຳນວນລຳທີ່ເກີດອອກຫຼາຍກ່ວາໝູ່ ເທົ່າກັບ 2,281 ລຳ ແຕ່ສິ່ງທົດລອງ ອື່ນໆ ແມ່ນ ມີຜົນຜະລິດ ຫຼື ການຂະ ຫຍາຍທາງດ້ານລວງສູງຫຼຸດລົງມາຕາມລຳດັບ ເຊິ່ງສິ່ງດັ່ງກ່າວ ສາມາດຢັ້ງ ຢືນໄດ້ວ່າ T3 ແມ່ນ ສິ່ງທົດລອງ ທີ່ມີປະສິດຜົນສູງສຸດ ສຳລັບທີ່ຈະນຳເອົາເຕັກນິກດັ່ງກ່າວ ໄປນຳໃຊ້ໃນອະ ນາຄົດ

ສຳລັບລາຍຮັບທີ່ເປັນເງິນສົດ ຂອງຊາວກະສິກອນ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳ ເຖິງແມ່ນວ່າ ເປັນຫຼາຍຮັບທີ່ບໍ່ຫຼາຍ ແຕ່ມັນ ກໍ່ເປັນສ່ວນໜຶ່ງ ທີ່ເປັນລາຍຮັບເສີມໃຫ້ແກ່ເຂົາເຈົ້າ ໂດຍທີ່ບໍ່ໄດ້ເສຍເວລາໄປຊອກເກັບກູ້ແຂມຈາກປ່າ ທຳມະຊາດ ທີ່ ຢູ່ໄກອອກໄປ ແລະ ເກີດຢູ່ຢ່າງຈະແຈກກະຈາຍ. ທັງສອງຄອບຄົວມີລາຍຮັບທີ່ເປັນເງິນສົດລວມ ທັງໝົດ 371,000 ກີບ ເຊິ່ງລາຍຮັບດັ່ງກ່າວຖືໄດ້ວ່າເປັນສ່ວນໜຶ່ງໃນການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ໃຫ້ດີຂຶ້ນເລື້ອຍ

ຈາກຜົນໄດ້ຮັບ ຂອງກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວ ເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນ ເມືອງໂພນໄຊ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ບ້ານທ່າໂພ ໄດ້ມີຄວາມສົນໃຈ; ປະຈຸບັນ ມີບາງຄອບຄົວໄດ້ ນຳເອົາເຕັກນິກການປູກແຂມ ໄປນຳໃຊ້ ເຊິ່ງໄດ້ມີການປູກເປັນ ສວນກຳມະສິດຂອງເຂົາເຈົ້າເອງ, ເນື່ອງຈາກວ່າເຂົາເຈົ້າເຫັນການທີ່ເກັບດອກແຂມເປັນສວນກຳມະສິດສ່ວນຕົວ ແມ່ນງ່າຍທັງເປັນການຫຼຸດ ຜ່ອນຄ່າແຮງງານພ້ອມທັງປະຢັດເວລາໃຊ້ເວລາໜ້ອຍແຕ່ເກັບກູ້ດອກແຂມໄດ້ຫຼາຍ, ອີກຢ່າງໜຶ່ງ ການປູກແຂມແມ່ນໃຊ້ເວລາສັ້ນ ພຽງແຕ່ 9 ເດືອນ ກໍ່ສາມາດເຫັນຜົນຜະລິດແລ້ວ ໂດຍບໍ່ຕ້ອງການ ໃຊ້ແຮງງານຫຼາຍ ແລະ ກໍ່ເປັນການລົງທຶນໜ້ອຍ, ປູກຄັ້ງດຽວ ແຕ່ກໍ່ສາມາດເກັບກູ້ຜົນຜະລິດໄດ້ຍາວນານ .

5.1 ຂໍ້ສະເໜີແນະ:

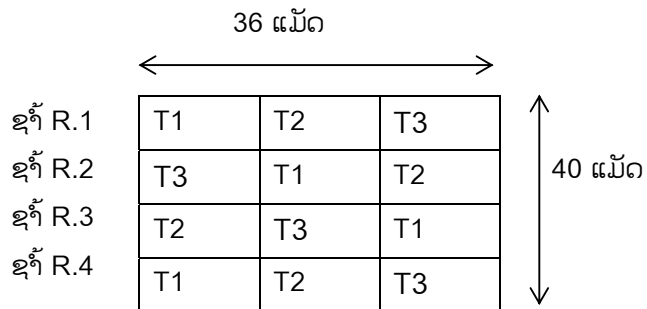
- ການປູກແຂມຄວນ ປູກດ້ວຍເທົ່າທີ່ມີ 3ລຳ/ໜໍ່ ຫຼື ຫຼາຍກວ່ານັ້ນຂຶ້ນໄປ ເຊິ່ງມີເປົ້າເຊັນການລອດ ຕາຍສູງ ແລະ ຮັບປະກັນຜົນຜະລິດ.
- ຫຼັງຈາກການທີ່ເກັບກູ້ດອກແຂມໝົດແລ້ວ ແຕ່ລະປີຄວນຕັດລຳທີ່ອອກດອກນັ້ນອອກໃຫ້ໝົດຈົ່ງຕໍ່ ໄວ ປະມານ 20 ຊັງຕີແມັດ ເພື່ອໃຫ້ໜໍ່ ທີ່ປົ່ງອອກມາໃໝ່ຂະຫຍາຍຕົວໄດ້ດີ.

ເອກະສານອ້າງອີງ

- ດຣ ບຸນໂຮມ ສິດທະວົງ (1999) ບາງຊະນິດພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ. ໂຄງການຂໍ້ມູນຂ່າວສານເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ.
- ຄຳເຫັນ ໄຊດາລາ, ວິຈິດ ລຳໄຊ (1999) ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ມີຄຸນຄ່າໃນ ສປປ ລາວ

ເອກະສານແນບທ້າຍ

ບົດແນບທ້າຍ1: ແຜນຜັງການທົດລອງ

ໝາຍເຫດ:

- T1 ປູກດ້ວຍເຫຼົ້າ ທີ່ມີ 1ລຳ/ໜ່
- T2 ປູກດ້ວຍເຫຼົ້າ ທີ່ມີ 1ລຳ/ໜ່
- T3 ປູກດ້ວຍເຫຼົ້າ ທີ່ມີ 1ລຳ/ໜ່

ການທົດລອງແຍກເຫງົ້າລ້ຽງ ດອກເຜີ້ງ
ສະກຸນ *Dendrobium spp* 3 ວິທີ
ທີ່ ບ້ານກາດໄຊ, ເມືອງນາໝໍ້ ແຂວງອຸດົມໄຊ

ໂດຍ: ຄຳພອນ ແສງດາລາ

ບົດຄັດຫຍໍ້

ດອກເຜິ້ງ ຫຼື ດອກເອື້ອງທີ່ມີຢູ່ໃນທົ່ວໂລກມີປະມານ 2,500 ຊະນິດ ແລະ ສັງກັດຢູ່ໃນ 170 ສະກຸນ, ໂດຍການສຳຫລວດຄົ້ນພົບຢູ່ໃນ 4 ປະເທດໃກ້ຄຽງ ມີປະມານ 1,400 ຊະນິດ. ໃນນີ້ໄດ້ຄົ້ນພົບແລ້ວວ່າໄດ້ມີຈຳນວນ 170 ສະກຸນ 333 ຊະນິດທີ່ເກີດມີຢູ່ໃນປະເທດ ສປປລາວ ແລະ ຄາດວ່າຍັງຈະມີຫລາຍຊະນິດກວ່ານີ້ຖ້າຫາກໄດ້ມີການສຶກສາຄົ້ນ ຄວ້າເຖິງຄວາມຫລາກຫລາຍຂອງດອກເຜິ້ງອີກ

ດອກເຜິ້ງຫລາຍຊະນິດ ໄດ້ກາຍມາເປັນທ່າແຮງທາງດ້ານເສດຖະກິດອັນໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນຂອງຊາດໄດ້ເຊັ່ນ: ດອກເຜິ້ງສະກຸນ *Dendrobium spp* ທີ່ເຂົາເຈົ້ານຳເອົາດອກ, ຮາກ ແລະ ລຳຂອງດອກເຜິ້ງ ຕາກແດດແຫ້ງສົ່ງອອກໄປປຸງແຕ່ງ ເປັນສະໝຸນໄພ ແລະ ສ່ວນໜຶ່ງກໍນຳເອົາໄປຂະຫຍາຍພັນ ເຊັ່ນ: ບໍລິສັດຈີນທີ່ສ້າງສວນຂະຫຍາຍພັນທີ່ຢູ່ເມືອງໄຊ ແຂວງອຸດົມໄຊ ເປັນເນື້ອທີ່ໃຫຍ່ຫລາຍກວ່າ 100 ເຮັກຕາ

ກ່ອນໜ້ານີ້ຕໍ່ກັບບັນຫາດັ່ງກ່າວ ນັກວິຊາການຄົ້ນຄວ້າໄດ້ເຫັນແນວໂນ້ມການຈະນຳໄປສູ່ການທີ່ຈະສູນພັນ ແລະ ຈະຫຼຸດໜ້ອຍຖອຍລົງ ແຕ່ຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານຜູ້ບໍລິໂພກຍັງມີສູງຈຶ່ງໄດ້ມີຄວາມພະຍາຍາມຕໍ່ການຊອກຫາວິທີທາງການຂະຫຍາຍພັນ, ດ້ວຍການແຍກເຫງົ້າເພາະລ້ຽງໃສ່ສິ່ງທົດລອງດ້ວຍຫລາຍວິທີເຊັ່ນ: ການແຍກເຫງົ້າເພາະລ້ຽງໃສ່ຮ້ານດ້ວຍກະແຕະໄມ້ປ່ອງ, ການແຍກເຫງົ້າເພາະລ້ຽງໃສ່ໜານຫີນປະສົມຊາຍຫຍາບ ແລະ ການແຍກເຫງົ້າ ເພາະລ້ຽງໃສ່ໃສ່ທ່ອນໄມ້ສັກ ຈຳນວນສິ່ງເພາະລ້ຽງລະ 200 ເຫງົ້າ

- ຄ່າສະເລ່ຍຂອງໃນການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານຄວາມຍາວຂອງລຳໃນ 3 ສິ່ງທົດລອງນັ້ນເຫັນວ່າການແຍກ ເຫງົ້າລ້ຽງໃສ່ທ່ອນໄມ້ສັກຈະຂະຫຍາຍຕົວດີກວ່າວິທີທີ່ແຍກເຫງົ້າລ້ຽງໃສ່ຮ້ານກະແຕະໄມ້ປ່ອງ ແລະ ດີກວ່າ ການແຍກເຫງົ້າລ້ຽງໃສ່ໜານຫີນປົນກັບຊາຍ
- ການຂະຫຍາຍໂຕທາງດ້ານການແຕກໜ່ວຍໃໝ່ ແມ່ນຈະໄດ້ຜົນດີໃນໄລຍະທີ່ມີການເພາະລ້ຽງດອກເຜິ້ງທີ່ມີອາຍຸ ແຕ່ 2 ເດືອນ ຫາ ໄລຍະ 11 ເດືອນ, ຫລັງ ຈາກນັ້ນການຈະເລີນເຕີບໂຕຈະລຸດລົງໄປເລື້ອຍໆ.
- ນ້ຳໜັກຂອງການແຍກເຫງົ້າກ່ອນ ແລະ ຫລັງຂອງການເພາະລ້ຽງນັ້ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນພຽງເຫລັກໜ້ອຍ ຊຶ່ງແມ່ນຕົວຢ່າງທີ່ລ້ຽງໃສ່ທ່ອນໄມ້ຈະມີນ້ຳໜັກແຕ່ 0,2 ແລະ 1,2 ກິໂລກຼາມ, ຫຼື ເທົ່າ 240kg ຕໍ່ 200 ເຫງົ້າ ຕໍ່ 14 ເດືອນ ລ້ຽງໃສ່ຮ້ານກະແຕະໄມ້ປ່ອງ ແຕ່ 0,2 ຫາ 1,1 ກິໂລກຼາມ ຫຼື 220kg ຕໍ່ 200 ເຫງົ້າ ຕໍ່ 14 ເດືອນ ແລະ ລ້ຽງ ໃສ່ໜານຫີນປະສົມກັບຊາຍແຕ່ 0,2 ຫາ 0,9 ຫຼື 180kg ຕໍ່ 14 ເດືອນ ແລະ ລາຄາຊື້ຂາຍກິໂລກຼາມລະ 3,500 ກີບ.

I. ສະພາບທົ່ວໄປ

ແຂວງອຸດົມໄຊ ເປັນແຂວງໜຶ່ງທີ່ໃຫຍ່ອັນດັບ 9 ຂອງ ສປປລາວ ທີ່ມີເນື້ອທີ່ 15,370 ກມ² (6,5% ຂອງເນື້ອທີ່ທັງໝົດຂອງປະເທດ). ເປັນແຂວງທີ່ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ໃນເສັ້ນຂະໜານ 21° 15′ ເໜືອ ແລະ 20° 30′ ເໜືອ, ໃນໃຈກາງຂອງພາກເໜືອຂອງ ສປປລາວ ແລະເປັນເຂດທີ່ມີພູຊັນ ໂດຍຢູ່ໃນລະດັບຄວາມສູງລະຫວ່າງ 300-1,850 ແມດ. ແຂວງອຸດົມໄຊ ມີຊາຍແດນຕິດກັບປະເທດຈີນ 15 ກິໂລແມດ ທາງເໜືອ ແລະມີຊາຍແດນຕິດກັບ 5 ແຂວງຄື: ຜົ້ງສາລີ, ຫລວງນ້ຳທາ, ຫລວງພະບາງ, ບໍ່ແກ້ວ ແລະ ໄຊຍະບູລີ

ເມືອງຫລວງຂອງແຂວງ ແມ່ນເມືອງໄຊ ທີ່ມີໄລຍະທາງຫ່າງຈາກນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ 572 ກິໂລແມດ ແລະ ປະກອບມີ 7 ຕົວເມືອງຄື : ເມືອງໄຊ, ນາໝີ, ງາ, ຫລາ, ແບ່ງ, ຮຸນ ແລະ ເມືອງປາກແບງ.

ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນ 1995, ອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນແມ່ນ 2,4 ເປີເຊັນຕໍ່ປີ ຊຶ່ງຕໍ່າກວ່າໜ້ອຍໜຶ່ງ ຂອງອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະເທດ 2,5 ເປີເຊັນ (ສະຖິຕິ 1995)

ພົນລະເມືອງຢູ່ໃນແຂວງມີ 228,200 ຄົນ¹ (1998), ສະຕິພົນລະເມືອງປີ 1995 ມີ 210,207ຄົນ(4,6% ຂອງພົນລະເມືອງທັງໝົດໃນ ສປປລາວແມ່ນແຂວງທີ 10 ທັງດ້ານພົນລະເມືອງ) ຄວາມໜ້າແທ້ໝາຍທາງດ້ານປະຊາກອນແມ່ນ 13,7 ຄົນຕໍ່ ກມ² ເຫັນວ່າໜ້ອຍກວ່າຄວາມໜ້າແທ້ໝາຍສະເລ່ຍໃນທົ່ວປະເທດ 19ຄົນຕໍ່ກມ² ແລະ ການກະຈາຍຢູ່ຂອງພົນລະເມືອງ ໃນຕົວເມືອງຕ່າງໆ ບໍ່ສະໝໍ່າສະເໝີ

1.1 ອາກາດ

ອາກາດໃນ ແຂວງອຸດົມໄຊ ແມ່ນໄດ້ຮັບຜົນສະທ້ອນຢ່າງແຮງ ຈາກລົມມໍລະສູມຕາມລະດູການ, ກັບລົມມໍລະສູມຊຸ່ມຊື່ນຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ ຈາກເດືອນເມສາເຖິງເດືອນຕຸລາ ທີ່ນໍາເອົາປະລິມານນໍ້າຝົນສະເລ່ຍ 89%ຂອງນໍ້າຝົນປະຈຳປີຢູ່ໃນເມືອງໄຊ. ໃນລະດູແລ້ງໃນທ້ອງເດືອນພະຈິກ ເຖິງ ເດືອນມີນາບາງເດືອນບໍ່ມີຝົນເລີຍ. ປະລິມານນໍ້າຝົນສະເລ່ຍໃນທົ່ວແຂວງແມ່ນປະມານ 1,900 ມິລິແມັດ ສູງຂຶ້ນເຖິງ 2,600 ມິລິແມັດ

ເມືອງນາໝີນອນຢູ່ໃນລະດັບຄວາມສູງຈາກໜ້ານໍ້າທະເລ 700 ແມັດ ແລະ ມີຄວາມໜາວຫລາຍກວ່າ ເມືອງໄຊ ເດືອນທີ່ໜາວກວ່າໝູ່ແມ່ນ ເດືອນ ມັງກອນ ແລະ ກຸມພາ.

1.2 ຄວາມເປັນມາຂອງດອກເອື້ອງ ຊະນິດ Dendrobium spp

ດອກເອື້ອງຊະນິດນີ້ມີຫລາຍຢູ່ໃນເຂດ6 ແຂວງພາກເໜືອຂອງລາວ ແລະ ກໍ່ຍັງເປັນຊະນິດພັນທີ່ມີປະໂຫຍດ ທັງຍັງເປັນສັນຄ້າເພື່ອການສົ່ງອອກໄປຕ່າງປະເທດ. ສິ່ງທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນີ້ດອກເອື້ອງກໍ່ໄດ້ກາຍເປັນທ່າແຮງອັນໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນໃນດ້ານເສດຖະກິດ ແລະການຄ້າເພື່ອການສົ່ງອອກທີ່ດີ, ປະຈຸບັນຢູ່ໃນແຂວງຜົ້ງສາລີ ໄດ້ມີໂຮງງານປຸງແຕ່ງລໍາຕົ້ນ ຂອງດອກເອື້ອງຊະນິດນີ້ ໂດຍການນໍາເອົາໄປຕາກແດດໃຫ້ແຫ້ງ ແລ້ວຊອຍເປັນຕ່ອນນ້ອຍເພື່ອປຸງແຕ່ງເປັນຢາສະໝູນ ໄພຂາຍພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກເປັນສັນຄ້າ ແລະ ອີກຢ່າງໜຶ່ງຕົ້ນດອກເອື້ອງນັ້ນ ກໍ່ເປັນຕົ້ນໄມ້ທີ່ພິເສດຫລາຍດ້ານ, ການດໍາລົງຊີວິດຂອງມັນກໍ່ແຕກຕ່າງຈາກພືດຊະນິດອື່ນ, ສະກຸນດອກເອື້ອງເປັນພືດ ທີ່ມີດອກ, ຊໍ່ດອກ, ແລະ ໃບທີ່ສວຍງາມ, ນອກຈາກຈະສວຍງາມແລ້ວ ດອກເອື້ອງຫລາຍຊະນິດຍັງນໍາມາສະກັດເອົາກິ່ນປະສົມເປັນນ້ຳຫອມ ແລະ ປະສົມຢາສະໝູນໄພຈີນເພື່ອປິ່ນປົວພະຍາດຂອງຄົນມະນຸດ

ດອກເຜີ້ງເປັນພືດທີ່ນິຍົມກັນປູກຫລາຍຢູ່ເຂດເອເຊຍຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ ເຊັ່ນ: ປະເທດໄທ, ຫວຽດນາມ ແລະ ປະເທດຈີນ. ສະກຸນດອກເຜີ້ງທີ່ຜ່ານການສຳຫລວດຢູ່ໃນ 4 ປະເທດທີ່ໄກ້ຄຽງມີປະມານ 1.400 ຊະນິດ ແລະ ສັງກັດຢູ່ໃນ 170 ສະກຸນ. ໃນຕະກຸນດອກເຜີ້ງທີ່ຄົ້ນພົບຢູ່ໃນໂລກນີ້ມີທັງໝົດປະມານ 25.000 ຊະນິດ, ຊຶ່ງລວມທັງຕົ້ນທີ່ມີຮູບຮ່າງລັກສະນະຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ຕົ້ນຂະໜາດໃຫຍ່. ມາເຖິງປັດຈຸບັນນີ້ການຄົ້ນຄວ້າຫາຊະນິດພັນ, ສະກຸນ ແລະ ຕະກຸນນັ້ນກໍ່ເຫັນວ່າຫລາຍໆປະເທດໄດ້ປະຕິບັດມາ, ນອກນັ້ນຍັງໄດ້ມີຫລາຍໆປະເທດທີ່ເຂົາເຈົ້າໄດ້ມີການປະສົມພັນດອກເຜີ້ງຂ້າມສະກຸນ ມີປະມານ 3.000 ຄູ່ປະສົມ. ແຫລ່ງກຳເນີດພັນດອກເຜີ້ງທີ່ເກີດຢູ່ໃນປ່າທຳມະຊາດ ມີ 2 ແຫລ່ງກຳເນີດຄື: ຢູ່ລາຕິນອາເມລິກາ ແລະ ເອເຊຍ, ສ່ວນຢູ່ລາຕິນອາເມລິການັ້ນ ແມ່ນເປັນອານາເຂດຂອງອາເມລິກາກາງທີ່ຕິດຕໍ່ກັບເຂດພາກເໜືອຂອງອາເມລິກາໃຕ້

ດອກເຜີ້ງທຳມະຊາດຫລາຍຊະນິດພັນໄດ້ຖືກຜົນກະທົບຢ່າງໜັກໜ່ວງຈາກໄພທຳມະຊາດດ້ວຍກັນ ຫຼື ໂດຍ ພໍ່ຄ້າ, ແມ່ຄ້າເຂົາເຈົ້າໄດ້ມີການເກັບໄປຂາຍ, ຈຳນວນດອກເຜີ້ງທີ່ເກັບຫລາຍຂຶ້ນຄືແນວນີ້ສາມາດເຮັດໃຫ້ມີການສູນພັນໄດ້ ເຖິງແມ່ນວ່າຈະມີການປົກປັກຮັກສາຈຳນວນທີ່ຍັງເຫລືອຢູ່ຢ່າງເຂັ້ມງວດກໍ່ຕາມ. ອີກບັນຫາໜຶ່ງສ່ວນຕ່າງໆຂອງດອກເຜີ້ງທີ່ເກັບໄປແລ້ວນັ້ນມັນຈະຕາຍໄປຢ່າງໄວວາໂດຍບໍ່ຕ້ອງມີການສົ່ງໃສ. ຜູ້ຂາຍ ແລະ ຜູ້ສະສົມຈະໄດ້ເງິນ ແຕ່ຜົນເສ້ຍຫາຍນັ້ນ ແມ່ນຜູ້ອື່ນໆເຂົາເຈົ້າຈະບໍ່ມີໂອກາດທີ່ຈະໄດ້ເຫັນດອກເຜີ້ງທີ່ມີສີ ສວຍສົດ ງົດງາມຢູ່ໃນແວດລ້ອມແບບທຳມະຊາດຂອງມັນ; ອີກບັນຫາທີສອງ ໂອກາດທີ່ຈະເລືອກເຟັ້ນ ແລະ ແຜ່ພັນອັນດີເລີດແນວນີ້ກໍ່ເສ້ຍໄປ, ຖ້າຫາກວ່າເຮົາຫາກມີການຄຸ້ມຄອງທີ່ດີ ມັນກໍ່ອາດຈະເປັນແລ່ງລາຍຮັບທີ່ໝັ້ນຄົງໄດ້ຍິນຍາວແທນທີ່ຈະແມ່ນຜົນໄດ້ໄລຍະສັ້ນໆແກ່ກຸ່ມຄົນຈຳນວນໜ້ອຍໜຶ່ງເທົ່ານັ້ນ.

ຄວາມຮູ້ຂອງພວກເຮົາກ່ຽວກັບການຈຳແນກຊະນິດພັນ, ການກະຈາຍພັນ, ການຂະຫຍາຍພັນ ແລະ ນິເວດວິທະຍາຂອງຕົ້ນດອກເຜີ້ງຢູ່ໃນ 4 ປະເທດທີ່ໄກ້ຄຽງນີ້ກໍ່ເຫັນວ່າຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຄົບຖ້ວນ, ຍ້ອນວ່າເພິ່ນໄດ້ພົບຫລາຍໆຊະນິດທີ່ແຈກຢາຍຢູ່ໃນເຂດກວ້າງ ແຕ່ຢູ່ໃນເຂດແຈກຢາຍນັ້ນກໍ່ມີບາງບ່ອນໜ້ອຍໆເທົ່ານັ້ນ. ຂໍ້ສັງເກດຫຍໍ້ໆກ່ຽວກັບສະພາບການປູກປະດັບກໍ່ໄດ້ເວົ້າເປັນສ່ວນຫລາຍ ແຕ່ອັນຈະຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າມີຈັກສະກຸນ, ຈັກຊະນິດ ຫຼື ວ່າຊະນິດໃດແດ່ທີ່ອາດຈະຖືກໄພຂົ່ມຂູ່ຈາກຜູ້ສະສົມເພື່ອການຄ້າຂາຍພວກມັນ.

ດອກເຜີ້ງຢູ່ໃນລາວປັດຈຸບັນຄິດວ່າຍັງມີຫລາຍຊະນິດທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຄົ້ນພົບ ແລະ ມີຫລາຍຊະນິດເປັນຕົວແບບທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ອະທິບາຍໃນການແຈກຢາຍຂອງດອກເຜີ້ງຢູ່ໃນທຳມະຊາດ ແລະ ອີກສ່ວນໜຶ່ງກໍ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ມີຕົວແບບຊາກແຫ້ງພືດທີ່ເຂົາເຈົ້າໄດ້ຄົ້ນພົບຢູ່ລາວຈຳນວນ 170 ສະກຸນ, 333 ຊະນິດ ຢູ່ໃນທີ່ເກັບສະສົມຊາກແຫ້ງດອກເຜີ້ງແຫ່ງຊາດເພື່ອການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ ຫຼື ສວນລວບລວມພັນດອກເຜີ້ງສິດທີ່ມີຊີວິດເພື່ອການທົດລອງປະສົມພັນ, ເພື່ອການຂະຫຍາຍພັນດ້ວຍຫລາຍວິທີ ແລະ ເພື່ອການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າວິທີລ້ຽງທີ່ດີໃນອານາຄົດ.

ການລ້ຽງດອກເຜີ້ງຈະລ້ຽງໃຫ້ດີ ຫຼື ບໍ່ດີນັ້ນກໍ່ຈະເສ້ຍເວລາ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເກືອບເທົ່າໆກັນ ເມື່ອເປັນດັ່ງນີ້ເຮົາກໍ່ຄວນທຳການລ້ຽງໃຫ້ມັນດີເລີຍກໍ່ຈະເປັນການດີກວ່າ ທັງຈະເປັນການປະຫຍັດເວລາ ແລະ ເງິນລົງທຶນໄປພ້ອມໆກັນ. ການລ້ຽງດອກເຜີ້ງທີ່ດີກໍ່ຕ້ອງຮູ້ວ່າດອກເຜີ້ງຊະນິດທີ່ຈະລ້ຽງນັ້ນມັນຕ້ອງການອັນໃດແດ່ເພື່ອເປັນປັດໃຈໃນການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງມັນ ຊຶ່ງພໍ່ຈະເປັນແນວທາງໄດ້ຄື:

- 1) ນ້ຳ
- 2) ຄວາມຊຸ່ມຊື່ນໃນອາກາດ
- 3) ອຸນຫະພູມ

- 4) ການຖ່າຍເທອາກາດ
- 5) ແສງສະຫວ່າງ
- 6) ແນວພັນປູກ
- 7) ບຸ່ຍ ຫຼື ຝຸ່ນ

ປັດໃຈຕ່າງໆເລົ່ານີ້ ເປັນເລື່ອງສຳຄັນ ແລະ ຈະຕ້ອງຮູ້ວ່າ ແຕ່ລະຢ່າງຂອງປັດໃຈນັ້ນມີໜ້າທີ່ແນວໃດ, ເຮົາຈະຕ້ອງໄດ້ເຂົ້າໃຈແຕ່ລະໜ້າທີ່ຂອງແຕ່ລະຢ່າງນັ້ນເອົາໄປນຳໃຊ້ໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມຄວາມຕ້ອງການເຊັ່ນວ່າ:

- ວັດຖຸດິບຊະນິດໃດທີ່ຄວນໃຊ້
- ຕ້ອງການນຳໃຊ້ເປັນຈຳນວນເທົ່າໃດ
- ໃນເວລາໃດ

ເພື່ອໃຫ້ດອກເຜີ້ງໄດ້ຮັບໃນປະລິມານທີ່ດີທີ່ເໝາະສົມກັບເວລາທີ່ຄວນຈະໄດ້ຮັບ, ຖ້າເຮົາຫາກຮູ້ໄດ້ຄືແນວນີ້ເຮົາບໍ່ຕ້ອງມີການສົງໄສຫຍັງເລີຍວ່າມັນໄດ້ດີ ຫຼື ບໍ່ດີ. ໃນທີ່ໄດ້ກ່າວມານີ້ອັນທີ່ເປັນປັດໃຈຕົ້ນຕໍນັ້ນແມ່ນນ້ຳ, ນ້ຳຈະເປັນໂຕບັນທອນການຈະເລີນເຕີບໂຕ, ຍ້ອນວ່ານ້ຳຈະເປັນຜູ້ໄປລະລາຍບູຍໃຫ້ແກ່ຕົ້ນໄມ້ໄດ້ນຳໃຊ້ຢ່າງພຽງພໍ.

ການລ້ຽງດອກເຜີ້ງມີດອກນ້ອຍ ຫຼືໃຫຍ່ກໍຕາມຄວນຈະມີຄວາມຮູ້ເບື້ອງຕົ້ນທີ່ວ່າ

- ຕົ້ນດອກເຜີ້ງຈະເຕີບໂຕໄດ້ແນວໃດ
- ເຮັດແນວໃດຈະເຮັດໃຫ້ຮາກງາມ
- ເຮັດແນວໃດຈະເຮັດໃຫ້ຍອດງາມ
- ເຮັດແນວໃດຈະໃຫ້ດອກງາມ

ທັງໝົດນີ້ຈະເປັນຄວາມຮູ້ພື້ນຖານທີ່ຂາດບໍ່ໄດ້ ຈຸດໝາຍປາຍທາງຂອງການລ້ຽງຕົ້ນດອກເຜີ້ງແມ່ນຢູ່ທີ່ດອກ ດອກຈະຕ້ອງມີອອກມາ ມີຄວາມງາມຕາມມາດຕະຖານຂອງພັນ ຄວາມຮູ້ເຫລົ່ານີ້ຈະໄປສູ່ຈຸດໝາຍປາຍທາງໄດ້ສະດວກຂຶ້ນ

ດັ່ງນັ້ນ; ມັນຈຶ່ງເປັນບັນຫາອັນຮີບດ່ວນສຳລັບນັກພຶດສາດທ້ອງຖິ່ນທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ສຶກສາ ແລະ ສ້າງຖານຂໍ້ມູນກ່ຽວຂ້ອງກ່ອນທີ່ມັນຈະຫລ້າສວາຍເກີນໄປ.

ສະນັ້ນ, ໂຄງການຍ່ອຍຄົ້ນຄວ້າດ້ານປ່າໄມ້ ໄດ້ດຳເນີນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງລ້ຽງດອກເຜີ້ງ ຢູ່ແຂວງ ອຸດົມໄຊ, ຮ່ວມກັບຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງນາໝີ ໂດຍການມີການວາງແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຕ່ລະຂັ້ນຕອນຮ່ວມກັນລາຍລະອຽດລຸ່ມນີ້

1.3 ຈຸດປະສົງ

ເພື່ອທົດລອງການການແຍກເຫງົ້າດອກເຜີ້ງສະກຸນ *Dendrobium* sp ດ້ວຍ 3 ວິທີເພື່ອໃຫ້ໄດ້ວິທີການ ທີ່ດີໃນການເພາະລ້ຽງ ແລະ ໄດ້ປະລິມານຫລາຍ, ອັນທີ່ຈະເປັນສິນຄ້າ ແລະ ລາຍໄດ້ໃຫ້ປະຊາຊົນ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ປູກລ້ຽງ ດອກເຜີ້ງ

II. ວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

2.1 ການປະສານງານ

ພະນັກງານຮັບຜິດຊອບກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວ ກໍໄດ້ຕິດຕໍ່ປະສານງານວຽກງານກັນລະຫວ່າງຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງນາໝີ ແລະ ໂຄງການຍ່ອຍຄົ້ນຄວ້າດ້ານປ່າໄມ້ຢູ່ຕະຫຼອດ ເປັນຕົ້ນການທ່າງຫາກະຕູງມວັດຖຸອຸປະ

ກອນປຸກສ້າງເຮືອນຮີ່ມ ແລະ ວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຮ່ວມກັນ, ພະນັກງານກິດຈະກຳກໍ່ໄດ້ຈັດມອບໃຫ້ແກ່ຫ້ອງການກະສິກຳແລະປ່າໄມ້ເມືອງນາໝີ ໂດຍ ແມ່ນ ທ່ານ ສີຄາມ ແລະ ທ້າວ ບຸນຈັນ ນັ້ນເປັນຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ ໃນເວລາທີ່ທີມງານບໍ່ໄດ້ປະຈຳການ

2.2 ສະຖານທີ່

ບ້ານກາດໄຊ, ເມືອງນາໝີ ແຂວງອຸດົມໄຊ ຊຶ່ງເປັນບ່ອນທີ່ທາງໂຄງການໄດ້ ທຳການທົດລອງລ້ຽງຢູ່ກ້ອງເຮືອນຮີ່ມທີ່ສ້າງໄວ້ໃນຂະໜາດເຮືອນຮີ່ມ 15 x 20 ແມັດ ບ່ອນປຸກສ້າງເຮືອນຮີ່ມນັ້ນແມ່ນໄດ້ປຸກສ້າງໃສ່ເນື້ອທີ່ສວນກ້າເບ້ຍໄມ້ ເກົ່າຂອງໜ່ວຍງານປ່າໄມ້ ດ້ານຫລັງຂອງຫ້ອງວ່າການເມືອງນາໝີໂດຍນຳໃຊ້ເນື້ອທີ່ທັງໝົດເຮັດສວນທົດລອງ ຂະໜາດຄວາມກວ້າງ ແລະຍາວ ປະມານ 35 ແມັດ x 50 ແມັດ

2.3 ການປຸກສ້າງເຮືອນຮີ່ມ

ພະນັກງານຮັບຜິດຊອບດ້ານກິດຈະກຳກໍ່ໄດ້ຂຶ້ນໄປສົມທົບກັບຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້, ໃນນີ້ ພະນັກງານຫ້ອງ ການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງນາໝີກໍ່ໄດ້ເປັນເຈົ້າພາບໃນການຫ້າງຫາກະຕູງມັດສະດຸການປຸກສ້າງເຮືອນຮີ່ມ ໃຫ້ພຽງພໍຈຳນວນ 1 ຫລັງ ຕາມທີ່ແຜນ ການໄດ້ລະບຸໄວ້ຮ່ວມກັນ, ແຮງງານແມ່ນໄດ້ຈ້າງປະຊາຊົນຢູ່ອ້ອມຂ້າງມາ ຮັບເໝົາປຸກສ້າງ ແລະ ທີມງານກໍ່ໄດ້ຊື້ນຳທາງດ້ານເຕັກນິກການປຸກສ້າງ ແລະ ຄວາມເໝາະສົມຕໍ່ບັນດາກິດຈະກຳ ທີ່ໄດ້ປະຕິບັດຢູ່ນັ້ນຕາມຄວາມເໝາະສົມ ແລະກໍ່ພ້ອມກັນປະຕິບັດຮ່ວມກັນ.

ຫຼັງຈາກນັ້ນ ກໍ່ສຳເລັດວຽກງານຕາມຄາດໝາຍ ພາຍຫລັງທີ່ສຳເລັດການປຸກສ້າງເຮືອນຮີ່ມແລ້ວ ພະນັກງານສ່ວນໜຶ່ງ ກໍ່ໄດ້ຈັດວາງຕາໜ່າງກັນແສງຢູ່ດ້ານເທິງນັ້ນສຳເລັດ ພ້ອມທັງການມັດຈ່ອງຕາໜ່າງໃຫ້ຕິດຈອດກັນເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ແສງແດດສ່ອງລົງ ຫາສິ່ງເພາະລ້ຽງໂດຍກົງ

ໃນໄລຍະ ຕໍ່ມາຜູ້ຮັບຜິດຊອບກິດຈະກຳ ກໍ່ໄດ້ມອບໃຫ້ແກ່ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້ເມືອງຈ້າງຄົນອ້ອມຮົ່ວສວນ ຈຳນວນໜາມໝາກຈັບ 4 ຮາວ ຊຶ່ງມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 1.750 ຕາແມັດ ໂດຍການນຳໃຊ້ໄມ້ຫຼັກຮົ່ວຈຳນວນ 100 ຫຼັກ.

2.4 ການປູກດອກເຜິ້ງ

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກແບ່ງວຽກງານການແຍກເທົ້ງາລ້ຽງ 3 ວິທີຄື:

2.4.1 ການຈັດຊື້ແນວພັນ

ແນວພັນດອກເຜິ້ງແມ່ນໄດ້ສັ່ງຊື້ນຳປະຊາຊົນທີ່ໃນບ້ານ ກາດໄຊ ມີຈຳນວນ 100 ກິໂລກຼາມ ພາຍຫລັງທີ່ປະຊາຊົນເກັບມາຈາກປ່າໄດ້ 4 ວັນໂດຍບໍ່ໄດ້ຜ່ານການຄັດເລືອກເທື່ອ, ດອກເຜິ້ງ ຊື່ຊະນິດນາງກາຍ ຫຼື ດອກເຜິ້ງນາງນວນ

2.4.2 ການຕັດແຍກເຫຼົ້າແນວພັນ

ພາຍຫລັງທີ່ຊື້ແນວພັນມາແລ້ວ ກໍໄດ້ກະຕຽມຕັດແຍກແນວພັນ ອອກໃຫ້ມີລຳແກ່ ແລະ ອ່ອນສະໝໍ່າສະເໝີກັນ ແລະ ຈັດໃຫ້ເປັນໝວດຂອງສິ່ງທົດລອງ 600 ເຫຼົ້າ

2.4.3 ການປູກດ້ວຍການແຍກເຫຼົ້າລົງໃສ່ຮ້ານ

ວຽກງານນີ້ ໄດ້ກະກຽມການປູກໂດຍການນຳໃຊ້ຮ້ານທີ່ເຮັດດ້ວຍ ກະແຕະໄມ້ປ່ອງຊ້ຳໄດ້ຈັດເປັນຮ້ານທີ່ມີຂະໜາດຄວາມກ້ວາງ 1,50 ແມັດ, ຍາວ 9 ແມັດ ແລະ ສູງຈາກໜ້າດິນປະມານ 0,5 ແມັດ ພາຍຫລັງທີ່ສ້າງໜານປູກທົດລອງແລ້ວ, ທີ່ມາງານກໍໄດ້ ວາງກະແຕະໄມ້ປ່ອງປູລົງ ພື້ນຕາມຄວາມຍາວຂອງໜານ, ຫລັງ ຈາກນັ້ນ ກໍໄດ້ນຳໃຊ້ເຫລັກລວດຂາວ ມັດຕາມລວງຍາວຂອງ ໜານເປັນຈຳນວນ 5 ແຖວ, ຕໍ່ມາກໍຈັດວາງດອກເຜີ້ງທີ່ມີການ ຈັດແບ່ງແລ້ວຕັ້ງພາກໃສ່ຕາມແນວຊື່ ທີ່ມີຂະໜາດຫ່າງກັນ

20x20 ຊັງຕີແມັດ ເພື່ອສະດວກແກ່ການຕິດຕາມ, ສິ່ງທົດລອງນີ້ ມີທັງໝົດ 200 ຕົ້ນ ຫລັງຈາກນັ້ນກໍທົດນຳເຊົ້າ ແລະ ແລງ.

2.4.4 ການປູກດ້ວຍການແຍກເຫຼົ້າລົງໃສ່ໜານທີ່ປະສົມຊາຍ ແລະ ກ້ອນຫີນ

ວິທີນີ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກໍໄດ້ຈັດວາງສ້າງຂອບໜານດ້ວຍ ໄມ້ຈິງ ແລະ ໄມ້ປ່ອງ ຂະໜາດຄວາມສູງ 10 ຊັງຕີແມັດ, ຍາວ 9 ແມັດ ແລະ ກ້ວາງ 1,20 ແມັດ, ຫລັງຈາກນັ້ນກໍນຳ ເອົາກ້ອນຫີນແຄມຫ້ວຍນຳໃຫ້ຍຂະໜາດກາງເພື່ອຮອງຟື້ນ ຕໍ່ມາກໍໄດ້ເອົາຂີ້ຊາຍຫວ່ານໂຮຍປະສົມກັບຫີນດ້ານເທິງໜາ ປະມານ 15% ຂອງຈຳນວນຫີນ, ຫລັງຈາກນັ້ນຈຶ່ງມັດຮາວ ດ້ວຍເສັ້ນລວດເປັນຈຳນວນ 5 ແຖວ ເພື່ອເປັນຮາວສຳລັບ ຈ່ອງດຶງເຫຼົ້າພັນໄວ້, ຕໍ່ມາເຮົາກໍນຳເອົາເຫຼົ້າພັນທີ່ຕຽມໄວ້ ທີ່ມີຈຳນວນລຳ 4-5 ລຳນັ້ນມາຕັ້ງລຽງຕາມແຖວຂອງເສັ້ນ ລວດໄລຍະຄວາມຫ່າງ 20 ຊັງຕີແມັດ ຕໍ່ໜຶ່ງຕົ້ນ ລວມທັງໝົດ 200 ຕົ້ນ ຫລັງຈາກນັ້ນກໍທົດນຳໃສ່ຕົ້ນພັນໃນເວ ລາເຊົ້າ ແລະ ແລງ.

2.4.5 ການປູກຕົ້ນດອກເຜີ້ງດ້ວຍການແຍກລົງໃສ່ທ່ອນໄມ້ຈຳນວນກຳພັນ 200 ຕົ້ນ

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານວິທີນີ້ ໄດ້ຈັດກະຕຽມທ່ອນຂອງໄມ້ສັກທີ່ມີຂະ ໜາດໜ້າຕ້າງແຕ່ 3-5 ຊັງຕີແມັດ x 30 ຊັງຕີແມັດ ໂດຍມາຕັດໃຫ້ໄດ້ຂະ ໜາດດຽວກັນ, ຫລັງ ຈາກນັ້ນກໍໄດ້ນຳເອົາເຫຼົ້າດອກເຜີ້ງທີ່ ຜ່ານການຄັດ ເລືອກ ແລະ ແຍກອອກແລ້ວມາມັດໃສ່ທ່ອນໄມ້ສັກ ດ້ວຍເຊືອກປ່າ, ຈຳ ນວນເຫຼົ້າທີ່ແຍກອອກມີຈຳນວນ ແຕ່ 3 - 5 ລຳ, ຫລັງຈາກນັ້ນກໍປັກດ້ານ ເທິງຂອງທ່ອນ ໄມ້ສັກເພື່ອເປັນປ່ອນມັດຫລວດໃສ່, ຕໍ່ມາກໍນຳໃຊ້ລວດ ເພື່ອມັດທ່ອນໄມ້ແຂວນ ໄວ້ຮາວໄມ້ທາງດ້ານເທິງ ຊຶ່ງມີຄວາມສູງປະມານ 1.50 ແມັດ, ຫ່າງກັນ 50 ຊັງຕີແມັດ ຫລັງຈາກນັ້ນກໍທົດນຳເຊົ້າ ແລະ ແລງທຸກໆວັນກ່ອນມີແສງແດດຮ້ອນ.

2.5 ຈຳນວນຄົນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ຈຳນວນພົນທີ່ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ ໃນໄລຍະທີ່ໄດ້ ຮ່ວມເຮັດການທົດລອງນີ້ໄດ້ ແບ່ງອອກເປັນສອງພາກສ່ວນຄື: ສ່ວນໜຶ່ງແມ່ນໄດ້ ມາຈາກຫ້ອງການປະສານ ເມືອງ ນາໝີ ເປັນຜູ້ປະກອບໃຫ້ 1 ສະຫາຍ ແລະ ສ່ວນສຸດທ້າຍ ແມ່ນພະນັກງານ ຈາກໂຄງການຍ່ອຍຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ເປັນ ຜູ້ນຳພາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໂດຍການຊີ້ນຳ ພາທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ວິທີການໃຫ້ແກ່ຜູ້ທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ມີ ແຜນເພື່ອການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຮ່ວມກັນ. ຜູ້ປະສານງານຢູ່ເມືອງກໍ່ແມ່ນໄດ້ມີໜ້າທີ່ທົດນຳ, ປົວລະບັດຮັກສາ ແລະ ຕິດຕາມວັດແທກ ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງສິ່ງທົດລອງ ຮ່ວມກັບພະນັກງານໂຄງການຍ່ອຍຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ ໂດຍ ປະຕິບັດຈົນ ເຖິງມີສຸດ ທ້າຍຂອງກິດຈະກຳ ສິ້ນສຸດ

III. ຜົນໄດ້ຮັບ

3.1. ເປີເຊັນການລອດຕາຍ

ຫຼັງຈາກ ໄດ້ເລີ່ມລົງມືຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການແຍກລ້ຽງດອກເອື້ອງດ້ວຍຫລາຍວິທີໄດ້ ອາຍຸ 2 ເດືອນ ກໍ່ໄດ້ມີແຜນ ການເພື່ອຂຶ້ນໄປເກັບກຳຂໍ້ມູນຂອງເປີເຊັນການລອດຕາຍ ແລະ ປະຕິບັດການວັດແທກລວງສູງ ແລະ ເກັບຂໍ້ມູນ 3 ເດືອນ ຕໍ່ ຄັ້ງຈົນສິ້ນສຸດການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງ.

3.1.1 ສິ່ງທົດລອງທີ່ສ້າງໃສ່ທ່ອນໄມ້ ຈຳນວນ 200 ຕົວຢ່າງ

ສິ່ງທົດລອງທີ່ມັດລ້ຽງໃສ່ທ່ອນໄມ້ສັກແລ້ວມັດດ້ວຍເສັ້ນປໍສາ, ໄດ້ຈັດແບ່ງອອກເປັນ ແຖວ, ຈຳນວນ 200 ຕົວ ຢ່າງ, ເປີເຊັນການລອດຕາຍ100%ໃນໄລຍະເບື້ອງຕົ້ນ 2 ເດືອນ, ຕໍ່ມາ 5-8 ເດືອນ ເປີເຊັນການລອດຕາຍມີຢູ່ ປະມານ 95%, ເດືອນທີ 11-14 ສຸດທ້າຍຂອງການທົດລອງຍັງເຫລືອ 90 ແລະ 89%.

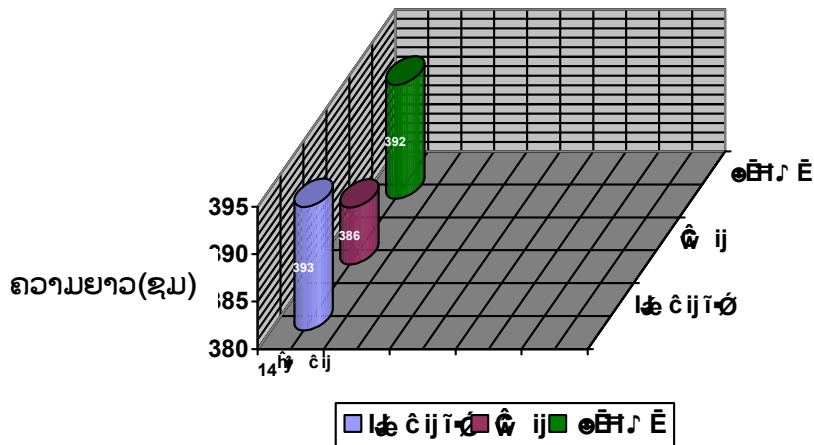
3.1.2 ສິ່ງທົດລອງທີ່ລ້ຽງໃສ່ຮ້ານທີ່ເຮັດດ້ວຍກະແຕະໄມ້ປ່ອງຈຳນວນ 200 ຕົວຢ່າງ

ສິ່ງທົດລອງໄດ້ວາງເປັນແຖວ 5 ແຖວທີ່ມັດຈ່ອງດ້ວຍເຫຼັກລວດສູງ 30 ຊັງຕີແມັດ, ເປີເຊັນການລອດຕາຍ 98% ໃນໄລຍະ 2-11 ເດືອນ, ຕໍ່ມາ 14 ເດືອນ ເປີເຊັນການລອດຕາຍມີຢູ່ ປະມານ 85%

3.1.3 ສິ່ງທົດລອງທີ່ລ້ຽງໃສ່ໜານທີ່ມີກ້ອນຫີນ ແລະ ຊາຍປົນກັນຈຳນວນ 200 ຕົວຢ່າງ

ສິ່ງທົດລອງໄດ້ວາງອອກເປັນ ແຖວ 5 ແຖວ ທີ່ມັດຈ່ອງດ້ວຍເຫຼັກລວດ ສູງຈາກໜ້າດິນ30 ຊມ, ເປີເຊັນການ ລອດຕາຍ 98% ໄລຍະ2 -5ເດືອນເທົ່າກັນ, ຕໍ່ມາ 5-8 ເດືອນ ເປີເຊັນການລອດຕາຍມີຢູ່ ປະມານ 95%, ເດືອນທີ 14 ສຸດທ້າຍຂອງການທົດລອງຍັງເຫລືອ 45%.

ກຣາບຟິກ 1. ການຈະເລີນເຕີບໂຕ

3.2 ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງດອກເຜິ້ງ

3.2.1 ການທົດລອງແຍກເທົ້າລ້ຽງໃສ່ທ່ອນໄມ້

ຄ່າສະເລ່ຍຂອງການຈະເລີນເຕີບໂຕວິທີແຍກລ້ຽງໃສ່ທ່ອນໄມ້ໃນໄລຍະ 2 ເດືອນມີຄວາມຍາວສະເລ່ຍ 11 ຊັງຕີແມັດ, ໄລຍະ ຕໍ່ມາ 5-8 ເດືອນມີຄວາມຍາວສະເລ່ຍ 21 ຊັງຕີແມັດ, ໄລຍະ 11 ເດືອນຍາວ 24 ຊັງຕີແມັດ ແລະ ໄລຍະ 14 ເດືອນ ສຸດທ້າຍມີ ຄວາມຍາວ 50 ຊັງຕີແມັດ

3.2.2 ການທົດລອງແຍກເທົ້າລ້ຽງໃສ່ກະແຕະໄມ້ປ່ອງ

ຄ່າສະເລ່ຍຂອງການຈະເລີນເຕີບໂຕວິທີແຍກລ້ຽງໄລຍະ 2 ເດືອນມີຄວາມຍາວສະເລ່ຍ 9 ຊັງຕີແມັດ, ໄລຍະຕໍ່ມາ 5-8 ເດືອນ ມີຄວາມຍາວສະເລ່ຍ 12 ຊັງຕີແມັດ ແລະ ໄລຍະ 11-14 ເດືອນຍາວ 21 ຊັງຕີແມັດ

3.2.3 ການທົດລອງແຍກລ້ຽງໃສ່ໜານຫີນ ແລະ ດິນຊາຍ

ຄ່າສະເລ່ຍຂອງການຈະເລີນເຕີບໂຕວິທີແຍກລ້ຽງໄລຍະ 2 ເດືອນມີຄວາມຍາວສະເລ່ຍ 9 ຊມ, ໄລຍະຕໍ່ມາ 5 ເດືອນ ມີຄວາມຍາວສະເລ່ຍ 12 ຊັງຕີແມັດ, 8 ເດືອນ 25 ຊັງຕີແມັດ, ໄລຍະ 11 ເດືອນ 29 ຊັງຕີແມັດ ແລະ ໄລຍະ 14 ເດືອນຍາວ 24 ຊັງຕີແມັດ

3.3 ການເກີດຂອງໝໍ້ດອກເຜິ້ງສະເລ່ຍ

3.3.1 ສິ່ງທົດລອງທີ່ແຍກລ້ຽງໃສ່ທ່ອນໄມ້

ຈຳນວນໝໍ້ສະເລ່ຍໃນສິ່ງທົດລອງທີ່ແຍກລ້ຽງໃສ່ທ່ອນໄມ້ ພາຍຫລັງທີ່ມີອາຍຸ 2 ເດືອນຈຳນວນ 51ໝໍ້, ໄລຍະ 5 ເດືອນ 210 ໝໍ້, ໄລຍະ 8 ເດືອນມີ 310 ໝໍ້, 11 ເດືອນມີ 350ໝໍ້ ແລະ ໄລຍະ 14 ເດືອນສຸດທ້າຍການທົດລອງ 100 ໝໍ້

3.3.2 ສິ່ງທົດລອງທີ່ແຍກລ້ຽງໃສ່ຫີນ ແລະ ຊາຍ

ຈຳນວນໝໍ້ສະເລ່ຍໃນສິ່ງທົດລອງທີ່ແຍກລ້ຽງ ພາຍຫລັງທີ່ມີອາຍຸ 2 ເດືອນຈຳນວນ 45 ໝໍ້, ໄລຍະ 5 ເດືອນມີ 75 ໝໍ້, 11 ເດືອນມີ 240 ໝໍ້ ແລະ ໄລຍະ 14 ເດືອນສຸດທ້າຍການທົດລອງ 25 ໝໍ້

3.3.3 ສິ່ງທົດລອງທີ່ແຍກລ້ຽງໃສ່ກະແຕະໄມ້ປ່ອງ

ຈຳນວນໜ່ວຍສະເລ່ຍໃນສິ່ງທົດລອງທີ່ແຍກລ້ຽງ ພາຍຫລັງທີ່ມີອາຍຸ 2-5 ເດືອນຈຳນວນ 45 ໜ່ວຍເກົ່າກັນ, ໄລຍະ 8 ເດືອນມີ 125 ໜ່ວຍ ແລະ ໄລຍະ 14 ເດືອນສຸດທ້າຍການທົດລອງ 75 ໜ່ວຍ

ໝາຍເຫດ: ຈຳນວນໜ່ວຍທີ່ນັບ ແລະ ວັດແທກແມ່ນຈຳນວນທັງໝົດຂອງແຕ່ລະວິທີທົດລອງ 3 ວິທີ ມີ 600 ເຫງົ້າ

3.4. ຄ່າສະເລ່ຍນ້ຳໜັກຂອງລຳດອກເຜິ້ງກ່ອນການແຍກລ້ຽງ

ພາຍຫລັງສຳເລັດການເພາະລ້ຽງທັງສາມວິທີ ໂດຍສະເລ່ຍນ້ຳໜັກທີ່ຊຶ້ງໄລຍະການເກັບຂໍ້ມູນອາຍຸ 14 ເດືອນ. ການຕິດຊຶ້ງນ້ຳໜັກທັງ 3 ສິ່ງທົດລອງນີ້ ແມ່ນໄດ້ຄິດໄລ່ເອົາຈຳນວນ 10% ຫຼື ເທົ່າກັບ 20 ເຫງົ້າ ຂອງລະວິທີການທົດລອງຈຳນວນທັງໝົດ 60 ເຫງົ້າຕໍ່ສາມວິທີ ແລະ ເພື່ອມາສົມທຽບໃສ່ກັນດັ່ງລຸ່ມນີ້

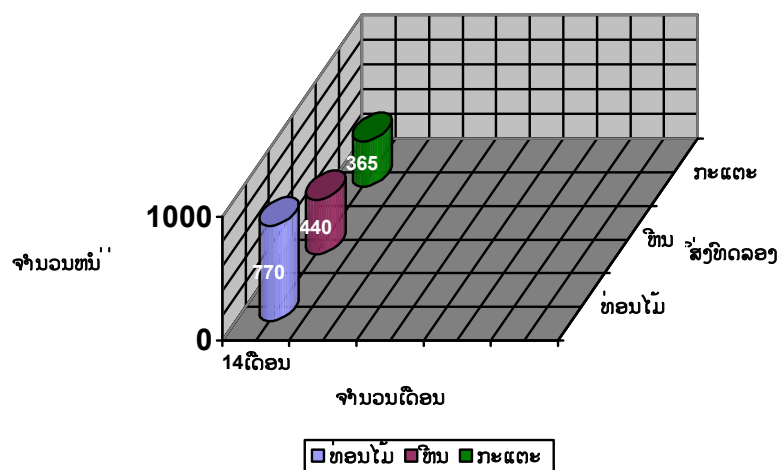
ຕາຕະລາງ2: ນ້ຳໜັກສະເລ່ຍຂອງແຕ່ລະແນວພັນ

ເນື້ອໃນສິ່ງທົດລອງ	ຕືດນ້ຳໜັກກ່ອນ(kg)	ຕືດນ້ຳໜັກຫລັງ(kg)
ສິ່ງທົດລອງແຍກລ້ຽງໃສ່ທ່ອນໄມ້	0,2 (20 ເຫງົ້າ)	1,2 (20 ເຫງົ້າ)
ສິ່ງທົດລອງແຍກລ້ຽງໃສ່ນານຫີນ ແລະ ຊາຍ	0,2 (20 ເຫງົ້າ)	0,9 (20 ເຫງົ້າ)
ສິ່ງທົດລອງແຍກລ້ຽງໃສ່ກະແຕະໄມ້ປ່ອງ	0,2 (20 ເຫງົ້າ)	1,1 (20 ເຫງົ້າ)

3.5 ການບຳລຸງຮັກສາ

- ການບຳລຸງຮັກສາສວນດອກເຜິ້ງນັ້ນໄດ້ມີການໃສ່ປູຍ 7ວັນ/1ຄັ້ງ ສູດ 21: 21: 21 ແລະ ໃຊ້ຢາວິດຕາມິນບີ 1 ຈຳນວນ 20 ກະຣາມ ຕໍ່ນ້ຳ 20 ລິດ
- ການນຳໃຊ້ຢາປ້ອງກັນສັດຕູພືດແມ່ນໄດ້ນຳໃຊ້ໃນໄລຍະລະດູແລ້ງ ຈຳນວນ 2 ອາທິດຕໍ່ໜຶ່ງຄັ້ງ, ຢາທີ່ໃຊ້ແມ່ນຢາແບນເລດ ໂດຍການນຳໃຊ້ນ້ຳ 20 ລິດຕໍ່ຢາ 1 ບ່ວງ

ກຣາບ 4 : ຈຳນວນໜ່ວຍສະເລ່ຍຂອງສິ່ງທົດລອງ

- ການຕິດຊຶ້ງນ້ຳໜັກຜົນຜະລິດຂອງດອກເຜິ້ງພາຍຫລັງທີ່ສຳເລັດການເພາະລ້ຽງໃນໄລຍະ 14 ເດືອນ

IV. ພາກສິນທະນາ

ຜ່ານການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າທົດລອງການຂະຫຍາຍພັນດອກເຜິ້ງດ້ວຍຫຼາຍວິທີນີ້ໂດຍກຳນົດໄລຍະການທົດລອງ 14 ເດືອນ ມີຫຼາຍບັນຫາທີ່ໄດ້ພົບໃນເວລາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢູ່ນັ້ນ

ການແຍກເທົ້າລ້ຽງໃສ່ທ່ອນໄມ້ເບິ່ງແລ້ວເຫັນໄດ້ວ່າ ມີເປີເຊັນການລອດຕາຍ, ການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານຄວາມຍາວຈຳນວນໜ້ໍ ຫຼື ລຳທີ່ເກີດມາ ແລະ ຈຳນວນນ້ຳໜັກນັ້ນໄດ້ຮັບ ຜົນຫລາຍກວ່າວິທີທີ່ແຍກລ້ຽງໃສ່ຮ້ານທີ່ເຮັດດ້ວຍ ກະແຕະໄມ້ປ່ອງ ແລະ ໜານທີ່ເຮັດດ້ວຍຫີນປະສົມ ກັບດິນຊາຍ.

ປັດໃຈອື່ນໆຕາມການສັງເກດໂດຍລວມແລ້ວ ທຸກວິທີການແຍກເທົ້າລ້ຽງ ຈະມີການເຕີບໃຫຍ່ ແລະ ປົ່ງໜ້ໍຫລາຍແມ່ນ ຢູ່ໃນຊ່ວງ ໄລຍະລະດູແລ້ງຈົນ ເຖິງຕົ້ນລະດູຝົນໃນລະຫວ່າງເດືອນ ທັນວາ ຫາ ເດືອນ ມິຖຸນາ (126) ຂອງປີ ການເຕີບໂຕ, ການອອກໜ້ໍກໍຈະຄ່ອຍໆຢຸດເຊົາ ແລະ ອົກປະການໜຶ່ງຮີ່ມ ຫຼື ແສງສະຫວ່າງ ຢູ່ໃນເຮືອນເພາະລ້ຽງກໍ ເປັນໄປໃຈຕໍ່ ການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແຕ່ ໃນຄັ້ງນີ້ເຫັນໄດ້ວ່າເຮືອນເພາະລ້ຽງມີແສງສະຫວ່າງຫລາຍກວ່າ50%.

V. ພາກສະຫຼຸບ

ຜ່ານການທົດລອງການປູກດອກເຜິ້ງຊະນິດ ນາງກາຍ ຫຼື ນາງນວນ Dendrobium sp ດ້ວຍ 3 ວິທີມາເປັນໄລຍະ 14 ເດືອນຜົນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກແຕ່ລະວິທີມີດັ່ງນີ້:

- ຄ່າສະເລ່ຍເປີເຊັນການລອດຕາຍທັງສາມວິທີໃນໄລຍະເບື້ອງຕົ້ນແມ່ນມີການລອດຕາຍສູງ ແລະ ສະໝໍ່າສະເໝີ ກັນ, ແຕ່ເປີເຊັນລອດຕາຍຈະລຸດລົງໄປເລື້ອຍໆເທື່ອລະໜ້ອຍຈົນເຖິງໄລຍະເວລາສຸດທ້າຍ ຂອງກິດຈະກຳທີ່ ທົດລອງ 14 ເດືອນ .
- ຄ່າສະເລ່ຍຂອງການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານຄວາມສູງ(ຍາວ)ຂອງ 3 ສິ່ງທົດລອງນັ້ນເຫັນໄດ້ວ່າການທົດລອງ ແຍກລ້ຽງໃສ່ທ່ອນໄມ້ນັ້ນ ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕດີກວ່າການຈະເລີນເຕີບໂຕທີ່ລ້ຽງໃສ່ ຮ້ານກະແຕະໄມ້ປ່ອງ ແລະ ລ້ຽງໃສ່ຫີນ, ແຕ່ສິ່ງທົດລອງທີ່ລ້ຽງໃສ່ໜານຫີນປະສົມຊາຍການຈະເລີນເຕີບໂຕນັ້ນລຸດລົງໃນໄລຍະ ເດືອນສຸດທ້າຍ ຂອງການທົດລອງ
- ຄ່າສະເລ່ຍຂອງຈຳນວນໜ້ໍທີ່ເກີດຂຶ້ນມາໃໝ່ຫລັງຈາກມື້ທີ່ແຍກລ້ຽງທັງສາມວິທີເຫັນໄດ້ວ່າແຕ່ລະວິທີນັ້ນມີການຈະເລີນເຕີບໂຕດີ ແລະ ມີຈຳນວນໜ້ໍທີ່ເກີດມາໃໝ່ນັ້ນຫລາຍໃນໄລຍະ 2 ເດືອນ ຫາ 11 ເດືອນ ແລະ ອີກ 3 ເດືອນສຸດ ທ້າຍການຈະເລີນເຕີບໂຕຊ້າລົງ.
- ຄ່າສະເລ່ຍຂອງຈຳນວນຜົນຜະລິດຂອງລຳທັງສາມວິທີໂດຍເອົາຈຳນວນ10% ຂອງຈຳນວນຕົວຢ່າງ 200 ເທົ່າ, ຜົນຮັບທີ່ອອກມາໂດຍສົມທົບກັນກ່ອນ ແລະ ຫລັງການແຍກລ້ຽງນັ້ນເຫັນໄດ້ ວ່າຈຳນວນນ້ຳໜັກທີ່ລ້ຽງໃສ່ ທ່ອນໄມ້ສັກຫລາຍກວ່າວິທີທົດລອງການແຍກລ້ຽງໃສ່ກະແຕະ ແລະ ການແຍກລ້ຽງໃສ່ໜານຫີນ ປົນກັບດິນຊາຍ.

5.1 ຂໍ້ສະເໜີແນະ

ຜ່ານການທົດລອງການຂະຫຍາຍພັນທັງສາມວິທີນີ້ໄດ້ເປັນສິ່ງທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ທຸກໆພືດທີ່ມີຢູ່ໃນທຳມະຊາດ ຍ່ອມ ຈະມີຄວາມຕ້ອງການຫລາຍໆປັດໃຈດ້ວຍກັນ, ການທີ່ຈະໃຫ້ການເພາະລ້ຽງໄດ້ຮັບຜົນດີນັ້ນເຮົາຈຳເປັນຈະຕ້ອງ ໄດ້ມີ ການສຶກສາຫລາຍປັດໃຈທາງດ້ານນິເວດຂອງພືດແຕ່ລະສະກຸນ, ຊະນິດໃຫ້ຖ້ຖ້ວນເພື່ອຈະໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນດີເຊັ່ນ: ສິ່ງເພາະລ້ຽງ, ອຸນຫະພູມຂອງດິນຟ້າອາກາດ, ການຕິດຕາມ ແລະ ໃຫ້ອາຫານຕາມແຕ່ລະໆ ດູການ

ຂອງພຶດ. ສະນັ້ນ, ໃນນີ້ ວິທີການແຍກເກື້ອງທີ່ລ້ຽງໃສ່ທ່ອນໄມ້ນີ້ຈະເປັນຜົນດີຕໍ່ການນຳ ໄປໃຊ້ໃນການເພາະລ້ຽງ ຍ້ອນວ່າມີການຈະເລີນເຕີບໂຕດີ ແລະ ໄດ້ນ້ຳໜັກສະເລ່ຍຫຼາຍກວ່າວິທີການອື່ນໆ ແລະ ສາມາດນຳເອົາເຂົ້າໄປ ເພາະລ້ຽງ ໃນລະດັບຄອບຄົວ ເພື່ອໃຫ້ເປັນເສດຖະກິດສິນຄ້າ ໂດຍບໍ່ຕ້ອງລົງທຶນຫຼາຍ ແລະ ຫາສິ່ງເພາະລ້ຽງໄດ້ ງ່າຍ.

ເອກະສານອ້າງອີງ

- ວິຈິດ ລຳໄຊ, 2003. ຄູ່ມືພາກສະໜາມການສຳຫຼວດດອກເຜີ້ງ ໃນ ສ ປປ ລາວ. ຄະນະວິທະຍາ ສາດທຳມະ ຊາດ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສ ປປ ລາວ.

ປູກຫວາຍແຍ້ເພື່ອຜົນຜະລິດຍອດ ໃນເຂດພູດອຍ
ທີ່ ເມືອງໂພນໄຊ, ແຂວງ ຫລວງພະບາງ
ແລະ ເມືອງນາໝີ, ແຂວງອຸດົມໄຊ

ໂດຍ: ຄຳພອນ ແສງດາລາ

ບົດຄັດຫຍໍ້

ຢູ່ໃນ ສປປລາວ ຍອດຫວາຍໄດ້ເປັນທີ່ນິຍົມກັນນຳມາບໍລິໂພກເປັນອາຫານຄ້າຍຄືກັນກັບຜັກ, ບໍ່ວ່າຈະເປັນປະຊາຊົນ ຢູ່ໃນຊົນນະບົດ ກໍ່ຄືຢູ່ໃນຕົວເມືອງກໍ່ເຊັ່ນດຽວກັນ. ຫວາຍຢູ່ໃນລາວໄດ້ມີປະມານ 51 ຊະນິດຫລາຍກວ່າ 30 ຊະນິດ ທີ່ສາມາດນຳຍອດມາ ບໍລິໂພກໄດ້ ໂດຍອີງຕາມຄວາມນິຍົມບໍລິໂພກຂອງໃຜລາວ, ແຕ່ໃນນີ້ມີ 3 ຊະນິດທີ່ຄົນນິຍົມລາວເຮົາ ມັກນຳເອົາມາປຸກເພື່ອຕັດຍອດມາບໍລິໂພກ ພ້ອມທັງຂາຍຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງຍອດຫວາຍແຫ່ງອອກຕ່າງປະເທດ, ຫວາຍສາມຊະນິດນີ້ຜູ້ຮັບຜິດຊອບກິດຈະກຳກໍ່ໄດ້ພະຍາຍາມຄັດເລືອກເອົາ 1 ຊະນິດທີ່ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕດີ ຢູ່ໃນພື້ນທີ່ຕ່ຳແຄມນ້ຳຈາກໜ້ານ້ຳທະເລ 100-150ແມັດ, ເພື່ອນຳເອົາຂຶ້ນໄປປຸກຢູ່ໃນເຂດສູງ (ພູດອຍ) ເພື່ອເບິ່ງຄວາມເປັນໄປໄດ້ຕໍ່ການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ຜົນຜະລິດຂອງຈຳນວນໜຶ່ງ ໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວໃນແຕ່ລະສິ່ງທົດລອງນັ້ນ ຄື ຫວາຍແຍ້ *Calamus tenuis* ໃນລະດັບຄວາມສູງຈາກໜ້ານ້ຳທະເລ 600-700 ແມັດ, ທີ່ມີເນື້ອທີ່ຢູ່ ໃກ້ແຄມນ້ຳ

ກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວກໍ່ແມ່ນເພື່ອຊອກຫາຄວາມເໝາະສົມ ແລະ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການຊ່ວຍເຫລືອຊຸກຍູ້ປະຊາຊົນ ໃຫ້ໄດ້ມີອາຊີບຫລັກ, ລຸດຜ່ອນການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ເລື່ອນລອຍ, ທີ່ເປັນການສ້າງລາຍຮັບຄົງທີ່ງ່າຍດາຍ ໂດຍການລົງທຶນຄັ້ງດຽວ ສາມາດເກັບກູ້ຜົນຜະລິດໄດ້ອີກຫລາຍ 10 ປີ, ສະນັ້ນ ກິດຈະກຳ ຈຶ່ງໄດ້ເລັ່ງໃສ່ເນື້ອທີ່ດິນເຂດສູງທີ່ໃກ້ ກັບແຄມນ້ຳທີ່ມີນ້ຳຖ້ວມບາງຄັ້ງຄາວທີ່ບໍ່ສາມາດປຸກເຂົ້າໃສ່ໄດ້ໃນລະດູຝົນ

ໃນການທົດລອງຜ່ານມາ 3 ປີເຫັນໄດ້ວ່າສວນຫວາຍທັງສາມຕອນທີ່ປຸກຈຳນວນເນື້ອທີ່ 4,800ແມັດກາເຣ ສວນປຸກຕອນລະ 1,600 ແມັດກາເຣ ເຫັນວ່າໄດ້ມີການເຕີບໂຕແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍເຊັ່ນ:

- ຕອນສວນປຸກຂອງ ທ້າວ ທອງຄຳ ທີ່ຢູ່ບ້ານທ່າໂພໃຕ້ການຈະເລີນເຕີບໂຕສະເລ່ຍຍາວສູດ 250 ຊັງຕີແມັດ ຂອງດອນທີ່ໃສ່ຝຸ່ນ ແລະ ເສຍຫຍ້າ, 181 ຊັງຕີແມັດ ຂອງດອນທີ່ໃສ່ຝຸ່ນບໍ່ເສ້ຍຫຍ້າ ແລະ 40 ຊັງຕີແມັດ ບໍ່ໃສ່ຝຸ່ນ ແລະ ບໍ່ເສ້ຍຫຍ້າ. ສະເລ່ຍຈຳນວນໜໍ່ຕໍ່ດອນ 25, 15 ແລະ 9 ໜໍ່/ສູມໃນສາມດອນທົດລອງ (T1, T2 ແລະ T3).

ຕອນທີ່ປຸກຢູ່ດ້ານລຸ່ມຂອງຫ້ອງການປະສານງານການຈະເລີນເຕີບໂຕສະເລ່ຍຍາວສູງສຸດ 153 ຊັງຕີແມັດ ຂອງ ດອນ T1, 93 ຊັງຕີແມັດ ຂອງດອນ T2 ແລະ 28 ຊັງຕີແມັດ ຂອງດອນ T3. ແລະ ຈຳນວນສະເລ່ຍ 5 ໜໍ່/ສູມໃນດອນ T1, 3 ໜໍ່/ສູມ ໃນດອນ T2 ແລະ 2ໜໍ່/ສູມໃນດອນ T3

- ຢູ່ບ້ານມີໄຊ, ເມືອງນາໝີຂອງທ້າວ ແສງພອນ ການຈະເລີນເຕີບໂຕໃນໄລຍະ 2ປີ ບໍ່ໄດ້ດີ ຈຳນວນຄວາມຍາວ ສະເລ່ຍ 68 ຊັງຕີແມັດ ດອນ T1, 40 ຊັງຕີແມັດ, ດອນ 60 ຊັງຕີແມັດ T2 ແລະ 18 ຊັງຕີແມັດ ດອນ T3, ຈຳນວນໜໍ່ຕໍ່ສູມສະເລ່ຍດອນລະ 1-2ໜໍ່ຢູ່ໃນການເກັບຂໍ້ມູນ 2ປີ; ຍ້ອນວ່າມີ ທີ່ສາມສຸດທ້າຍເກີດ ໄຟໄໝ້ ສວນເສ້ຍຫາຍໝົດ.
- ຈາກການທົດລອງທັງໝົດນີ້ຈຳນວນດອນທີ່ໃສ່ຝຸ່ນແລະ ອານາໄມສວນປຸກນັ້ນມີການຈະເລີນເຕີບໂຕດີ ແລະ ການເກີດໜໍ່ຫລາຍສະເລ່ຍແລ້ວມີຈຳນວນ 13ໜໍ່/ສູມຖ້າຄິດໄລ່ເປັນຜົນຜະລິດຈະໄດ້ 1ສູມ/13 ຍອດ x ໃຫ້ 270ສູມ ຕໍ່ 1ໄລ່ ຈະໄດ້ຜົນຜະລິດ 3,510 ຕໍ່ 1ໄລ່ /ປີ ຄິດເປັນເງິນຍອດລະ 400 ກີບເປັນເງິນ 1,404,000 ຕໍ່ ປີ ຫຼື ປະມານ 1ຍອດ/1ເດືອນຂອງລາຍຮັບຫລັງຈາກປຸກແລ້ວ 3ປີ.

I. ຄວາມເປັນມາຂອງຫວາຍ

ຫວາຍ (Rattan) ແມ່ນຫຍັງ? ຫວາຍແມ່ນພືດຈຳພວກປາມສ ທີ່ມີໜາມ ແລະ ມີໝາກເປັນເກັດ ຫວາຍທຸກຊະນິດຈະເປັນເສັ້ນຍາວ ຄົດໄປມາໄດ້, ມີມືເກາະຍາວ ເພື່ອໃຊ້ເກາະລຳຕົ້ນ ໃສ່ກັບຕົ້ນໄມ້ອື່ນໆ ແຕ່ໃນນີ້ເຮົາກໍ່ໄດ້ລວບລວມເອົາທັງຫວາຍ ທີ່ບໍ່ອາໄສມີເກາະກ້ວກັບຕົ້ນໄມ້ອື່ນສະເໝີໄປມານຳສະເໜີ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນຈຳພວກທີ່ມີລັກສະນະທີ່ຄ້າຍຄືກັນ ທີ່ອາດຈະສ້າງໃຫ້ເຮົາໄດ້ມີຄວາມສັບສົນໃນການຈຳແນກຊັ້ນເໝືອນກັນ ເຊັ່ນ ຄຳວ່າ (ຫວາຍ) ຄົນລາວເຮົາເຄີຍໄດ້ເອີ້ນຊື່ ຫວາຍ 3 ຊະນິດນີ້ຄືກັນທັງໆທີ່ສອງຊະນິດໃນຈຳນວນນີ້ບໍ່ໄດ້ຈັດເຂົ້າໃນຈຳພວກປາມນັ້ນເລີຍເຊັ່ນ: ຫວາຍດົນ ແລະ ຫວາຍສະນອຍ.

ຫວາຍທີ່ມີຢູ່ໃນ ສປປລາວ ຄົ້ນພົບແລ້ວມີທັງໝົດ 6 ສະກຸນ ຄື : ສະກຸນ ຫວາຍ(*Calamus*), ສະກຸນບຸ່ນ(*Damonorops*), *Myrialepis*, ສະກຸນ *Korthalsia*, ສະກຸນ *Plectocomia* ແລະ ສະກຸນ *Plectocomiopsis* ແລະ 34 ຊະນິດທີ່ໄດ້ຜ່ານການສົມທົບແລະໄດ້ຊີ້ວິທະຍາສາດເປັນທີ່ຮຽບຮ້ອຍ, ຈຳນວນຊະນິດຫວາຍທັງ 34 ຊະນິດນີ້ມີຫຼາຍສະກຸນທີ່ຄຸນຄ່າທາງດ້ານເສດຖະກິດສິນຄ້າ ແລະ ຫລາຍສະກຸນສາມາດນຳເອົາມາປຸກ ແລະ ຂະຫຍາຍພັນເພື່ອນຳເອົາເສັ້ນ ຫຼື ເຄືອຫວາຍມາປະກອບເປັນເຄື່ອງຫັດຖະກຳຕົບແຕ່ງບ້ານ ແລະ ຍອດຫວາຍນຳມາບໍລິໂພກ ແລະ ຂາຍສົ່ງອອກນອກປະເທດໄດ້

ການປູກຫວາຍເພື່ອນຳໃຊ້ຍອດເພື່ອມາບໍລິໂພກ ແລະ ຊື້ຂາຍຢູ່, ໃນສປປລາວ ການປູກຫວາຍເພື່ອເປັນເສດຖະກິດສິນຄ້າກ່ອນໜ້າປີ 1994 ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ມີໃຜລິເລີ່ມທີ່ຈະນຳເອົາແນວພັນຫວາຍອອກຈາກປ່າທຳມະຊາດມາປູກ, ແຕ່ກໍ່ຍັງເປັນພຽງສ່ວນໜ້ອຍໜຶ່ງເທົ່ານັ້ນທີ່ໄດ້ຮັບການອະນຸລັກຫວາຍປ່າບາງຊະນິດຢູ່ໃນເນື້ອທີ່ຂອງຕົນເອງເຊັ່ນວ່າຫວາຍ ຕະບອງ *Calamus rudentum* ປະມານ 1 ໄລ່, ຫວາຍແຍ້ *Calamus tenuis* 12 ໄລ່ ແລະ ຫວາຍໂຕ່ນ *Calamus viminalis* ປະມານ 15 ໄລ່(ການສຳຫລວດເນື້ອທີ່ສວນປູກຫວາຍດາກວີນ 1998-2001). ຕໍ່ມາໃນສົກປີ 1996 ກໍ່ໄດ້ເລີ່ມມີພະນັກງານ ແລະ ປະຊາຊົນທີ່ໄດ້ມີຄວາມສົນໃຈຕໍ່ການປູກຫວາຍໃນນັ້ນໄດ້ມີການປູກຫວາຍ ອີກຈຳນວນ 2 ຊະນິດ ຄື: ຫວາຍແຍ້ ແລະ ຫວາຍໂຕ່ນ ສາຍເຫດທີ່ພາກໃຫ້ເກີດການປູກຫວາຍເພື່ອເອົາຍອດນີ້ຂຶ້ນມາກໍ່ ຍ້ອນວ່າການບໍລິໂພກຍອດຫວາຍໄດ້ມີຄວາມຕ້ອງການເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ຍອດຫວາຍກໍ່ສາມາດຂາຍໄດ້ທັງຍອດຕົບ ແລະ ຍອດ ແຫ້ງ ຫຼືສາມາດເກັບຮັກສາໄວ້ເປັນໄລຍະຍາວ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນຫວາຍແຍ້ທີ່ມີລາຄາຂອງຍອດສູງພໍສົມຄວນ ແລະ ໄດ້ຕັດຍອດໄວກວ່າໝູ່ຖ້າທຽບໃສ່ຫວາຍຊະນິດອື່ນໆ ແລະ ມີແນວໂນມທີ່ຈະມີການປູກຫວາຍຊະນິດດັ່ງກ່າວນີ້ເພີ່ມຂຶ້ນໄປເລື້ອຍໆ, ອີກຢ່າງໜຶ່ງເສັ້ນຫວາຍ ແລະ ໝາກຫວາຍກໍ່ເປັນທີ່ນິຍົມກັນນຳໃຊ້ປະໂຫຍດໄດ້ດີ ການຂະຫຍາຍພັນກ່ຽວກັບ, ການແຕກງອກໄວ(ຄຳພອນ ແສງດາລາ ກ່ຽວກັບການຂະຫຍາຍພັນຫວາຍແຍ້ດ້ວຍແກ່ນ ແລະ ການປູກຫວາຍແຍ້ດ້ວຍເບ້ຍ), ໄລຍະການລົງທຶນເຂົ້າໃນການປູກຫວາຍກໍ່ສິ້ນ ພ້ອມທັງໃຫ້ຜົນຜະລິດໄດ້ຍາວນານ, ຊະນິດພັນບໍ່ມັກມີພະຍາດເຂົ້າບຽດບຽນ, ພຽງແຕ່ໃຊ້ເວລາປູກແຕ່ 5-7 ເດືອນກໍ່ສາມາດຕັດໜໍ່ບໍລິໂພກ(ກິນ) ແລະ ຂາຍໄດ້.

ການສຳຫລວດເນື້ອທີ່ສວນປູກຜ່ານມາໂຄງການເຄີຍໄດ້ດຳເນີນໄປໃນເຂດຈຸດສູມ 7 ຕົວເມືອງໃນ 2 ແຂວງ (ແຂວງ ວຽງ ຈັນ ແລະ ນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ, ໃນການສຳຫລວດຄັ້ງນີ້ພົບເຫັນວ່າມີ ຫວາຍ 3 ຊະນິດມີຈຳນວນ 71 ຄອບຄົວ ລວມມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 246,9 ໄລ່ ຫຼື ເທົ່າ 39,5 ເຮັກຕາ, ໃນຈຳນວນ ເນື້ອທີ່ດັ່ງກ່າວນີ້ແຕ່ລະປີ ປະຊາຊົນປູກຫວາຍເພີ່ມຂຶ້ນສະເພາະໃນປີ 2000 ມີເນື້ອທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ 211,9 ໄລ່ ແລະ ເນື້ອທີ່ຂອງຜູ້ບໍ່ປະສົບຜົນສຳເລັດ 35 ໄລ່ຍ້ອນວ່າການປູກຫວາຍຂອງເຂົາເຈົ້າບໍ່ໄດ້ຖືກກັບເຕັກນິກ ແລະ ເກີດມີໄພໃໝ່

ສວນແຕ່ລະປີ; ຜ່ານມາໄດ້ມີການປູກຫວາຍເພື່ອຕັດຍອດຢູ່ໃນເຂດທົ່ງພຽງແຄມນ້ຳໄດ້ຮັບຜົນດີ ແລະ ໃນສົກປີ 2002 - 2003 ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ (ໂຄງການປູກຫວາຍ Asian-Eu ນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ) ຊຶ່ງໄດ້ຮັບທຶນຈາກ ອົງການອະນຸລັກຊີວະນາໆ ພັນໂດຍ 1 ໃນນັ້ນມີຊະນິດພັນຫວາຍແຍ້ລວມຢູ່ນ້ຳ, ໃນການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າຄັ້ງນີ້ ແມ່ນນັກຄົ້ນຄວ້າໄດ້ນຳເອົາແນວພັນຫວາຍແຍ້ ຂຶ້ນໄປປູກທົດລອງຢູ່ເຂດພູສູງແຄມຫ້ວຍນ້ຳ, ໂດຍສົມທຽບການ ຈະເລີນເຕີບໂຕລະຫວ່າງສວນປູກຕໍ່ສວນປູກ ທັງສາມ ພ້ອມຍັງຈະເປັນການກະຕຸກສຸກຢູ່ໃຫ້ແກ່ຂະບວນການ ການຈັດສັນອາຊີບຄົງທີ່ໂດຍການປູກພືດເພື່ອສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ ຄອບຄົວ ແລະ ສ່ວນລວມນຳອີກດ້ວຍ.

1.1 ຈຸດປະສົງ

- ເພື່ອກຳນົດຜົນລາຍຮັບຈາກການປູກຫວາຍ ດ້ວຍສາມວິທີທົດລອງໃນສວນປູກສາມສວນຈຳນວນສອງ ເມືອງ ເມືອງໂພນໄຊແຂວງຫລວງພະບາງ ແລະ ເມືອງນາໝີແຂວງອຸດົມໄຊ
- ສ້າງສວນສະທິດຂອງການປູກຫວາຍແຍ້ເພື່ອຕັດຍອດ ແລະ ການຕັດຍອດຫວາຍແບບຍືນຍົງ

II. ວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ເນື້ອທີ່ສວນປູກທົດລອງແມ່ນໄດ້ປະຕິບັດຮ່ວມກັບປະຊາຊົນ 2 ຄອບຄົວ ແລະ 1 ບ່ອນທີ່ຫ້ອງການສະຖານີ ນ້ຳບໍ່ ລວມເນື້ອທີ່ປູກຫວາຍທັງໝົດ 4.800 ແມັດກາເຣ, (ຄອບຄົວລະ 1.600 ແມັດກາເຣ ຫຼື 1 ໄລ່ຕໍ່ຄອບຄົວ)ຈຳນວນ ເນື້ອທີ່ກ່າວມານີ້ 2 ເນື້ອທີ່ແມ່ນປູກຫວາຍຕິດກັນກັບແຄມຫ້ວຍນ້ຳປາ ມີ ບ້ານນ້ຳບໍ່ ແລະ ບ້ານທ່າໂພ ເມືອງໂພນໄຊ ແລະ ອີກ 1 ສວນປູກຕິດກັບເປັນພູບ້ານມີໄຊເມືອງນາໝີແຂວງອຸດົມໄຊ ຈຳນວນ 1 ໄລ່

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແມ່ນໄດ້ເຮັດວຽກປະສານງານກັນລະຫວ່າງສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້, ສູນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ພາກເໜືອ ແລະ ສອງ ຫ້ອງການປະສານງານເມືອງໂພນໄຊແລະເມືອງນາໝີ. ການປະຕິບັດວຽກງານຮ່ວມ ກັນ ແມ່ນ ໄດ້ເລີ່ມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃນເດືອນ 6 ປີ 2004 ມາເຖິງການເກັບຂໍ້ມູນສຸດທ້າຍໃນເດືອນ 8 ປີ 2006 ຊຶ່ງ ລວມໄລຍະ ການປູກ ແລະ ຕິດຕາມຂໍ້ມູນເປັນເວລາ 3 ປີ.

ການປູກທົດລອງຫວາຍແຍ້ເພື່ອສົມທຽບການໃສ່ຝຸ່ນ ແລະການດູແລຮັກສານີ້ແນວພັນຫວາຍແມ່ນໄດ້ນຳເອົາມາ ຈາກ ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ວຽງຈັນ ເປັນຜູ້ຜະລິດເບ້ຍ ແລະ ສະໜອງເບ້ຍໃຫ້ແກ່ການທົດລອງ, ຊຶ່ງມາອາຍຸ 12 ເດືອນ ຈຶ່ງໄດ້ ນຳອອກໄປປູກທົດລອງແລະນອກນັ້ນຜູ້ຮັບຜິດຊອບກິດຈະກຳຍັງໄດ້ເປັນຜູ້ນຳພາການປູກ, ເປັນຜູ້ ສະໜອງເຕັກນິກ, ວິຊາການ ແລະ ຝຸ່ນເຄມີຈຳນວນໜຶ່ງໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວໃນເວລາປູກເບື້ອງສຸດສະເໝີ 16 16 16 ໃສ່ພ້ອມກັບມີປູກ ແລະ ຫລັງຈາກປູກແລ້ວຕາມແຜນການ. ຈຳນວນຄອບຄົວ ຫຼື ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມນັ້ນ ແມ່ນໄດ້ປະ ກອບສ່ວນທາງດ້ານ ແຮງງານການອານາໄມເນື້ອທີ່ກ່ອນການປູກ, ເວລາປູກ ແລະ ຫລັງຈາກປູກແລ້ວຊຶ່ງໄດ້ປະ ຕິບັດຕາມແຜນການເຕັກນິກທີ່ໄດ້ວາງແຜນໄວ້

2.1 ວິທີການທົດລອງ

ແຕ່ລະຄອບຄົວຈະມີເນື້ອທີ່ຄອບຄົວລະ 1 ໄລ່ ໄດ້ປູກເບ້ຍຫວາຍລົງໃນເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 270 ຕົ້ນການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ນັ້ນ ແມ່ນໄດ້ມີການແບ່ງດອນເກັບຂໍ້ມູນອອກເປັນ 3 ດອນ ແຕ່ລະດອນມີຈຳນວນເບ້ຍ 32 ຕົ້ນ ລວມທັງໝົດ 96 ຕົ້ນ, ການວາງແບ່ງທົດລອງແມ່ນໄດ້ມີການຈິກສະຫຼາກ ເພື່ອຈະຢາຍດອນໄປຕາມການຈິກສະຫລາກທີ່ໄດ້, ການ ປະຕິບັດ ແມ່ນໄດ້ປະຕິບັດເຊັ່ນດຽວກັນໃນສາມສວນປູກ

ໄລຍະຫ່າງຂອງການປູກແມ່ນ 2x3 ແມັດ ແລະ ແຕ່ລະດອນໄດ້ນຳໃຊ້ ໝາຍບອກສະກຸດເທບທີ່ໝາຍນຳເປັນ ແລະ ໝາຍຫຼັກດອນເພື່ອຊີ້ບອກດອນທີ່ລອງທີ່ຂຽນຊື່ດ້ວຍ T1, T2 and T3 ຂອງແຕ່ລະສິ່ງທົດລອງຂອງແຕ່ລະສວນປູກນັ້ນ, ແຕ່ ການສຳຫລວດເປີເຊັນການລອດຕາຍນັ້ນແມ່ນໄດ້ສຳຫລວດເປັນ 100% ຂອງຈຳນວນເບ້ຍປູກຕາມແຜນການ

ການເກັບຂໍ້ມູນແມ່ນໄດ້ປະຕິບັດ 6 ເດືອນຕໍ່ 1 ຄັ້ງ ພາຍຫຼັງທີ່ມີການປູກສ້ອມຄືນເບ້ຍທີ່ຕາຍໃນໄລຍະ 1 ເດືອນ ຫຼັງຈາກປູກແລ້ວ ການທົດລອງແມ່ນໄດ້ນຳໃຊ້ສິ່ງທົດລອງ 3 ຢ່າງຄື:

ການທົດລອງນີ້ໄດ້ຖືເອົາ ດອນໜຶ່ງເປັນສິ່ງທົດລອງໜຶ່ງ ແລະ ແບ່ງອອກເປັນ 3 ຊຳ ໂດຍຖືເອົາ ຄອບຄົວ 1 ເປັນໜຶ່ງຊຳ ໂດຍການສົມທຽບການໃສ່ປູຍ ເສ້ຍຫຍ້າ, ໃສ່ປູຍບໍ່ເສ້ຍຫຍ້າ ແລະ ບໍ່ໃສ່ປູຍ ແລະ ບໍ່ເສ້ຍຫຍ້າສວນປູກຫວາຍ

ເຄື່ອງໝາຍບອກສິ່ງທົດລອງ

T1= ໃສ່ຝຸ່ນ ເສ້ຍຫຍ້າ

T2= ໃສ່ຝຸ່ນບໍ່ເສ້ຍຫຍ້າ

T3= ບໍ່ໃສ່ຝຸ່ນ ແລະ ບໍ່ເສ້ຍຫຍ້າ

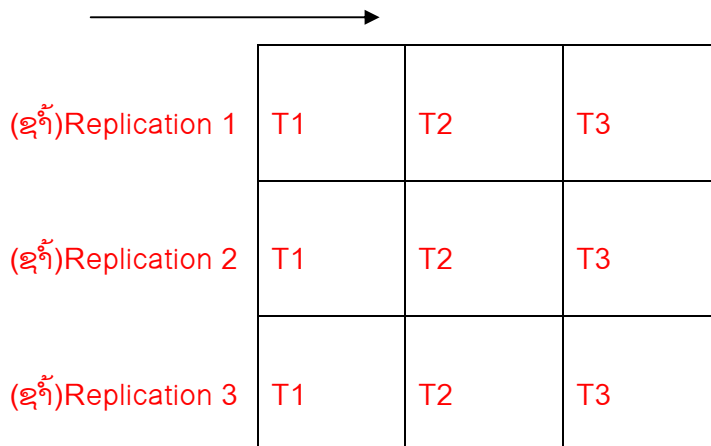
ແຮເບ້ຍໄວ້ 25% = 70 ເບ້ຍ

R1: R2 and R3 ຄອບຄົວ 1., 2 ແລະ 3

ຮູບແບບຂອງດອນທົດລອງ: ຮູບສີ່ຫລ່ຽມຍາວ

ມີເບ້ຍ 32 ເບ້ຍ

- ລະຫວ່າງແລວຕໍ່ແລວຫ່າງກັນ 2 ແມັດx3 ແມັດ

(ຊຳ)Replication 1	T1	T2	T3
(ຊຳ)Replication 2	T1	T2	T3
(ຊຳ)Replication 3	T1	T2	T3

2.2 ວິທີການເກັບຂໍ້ມູນ

ສວນປູກຫວາຍເພື່ອຕັດຍອດ ກໍ່ເປັນລາຍຮັບໜຶ່ງ ທີ່ສາມາດຊ່ວຍເສດຈະກິດຂອງຄອບຄົວໄດ້ ແລະ ກໍ່ຈະມີການໃຊ້ໄລຍະເວລາຍາວແກ່ເດັກນ້ອຍ ໃນການລໍຖ້າຜົນຜະລິດ, ຍ້ອນວ່າມັນຈະມີຫລາຍປັດໃຈທີ່ເປັນສິ່ງເອື້ອອຳນວຍໃຫ້, ກ່ອນເວລາຈະລົງມືຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຜູ້ຮັບຜິດຊອບກິດຈະກຳກໍ່ໄດ້ແນະນຳ ໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວ ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມນັ້ນ ໃຫ້ປູກພືດກະ ສິກຳອາຍຸສັ້ນ ປະສົມໃສ່ກັບເນື້ອທີ່ດຽວກັນ ເພື່ອເປັນການເກັບຜົນຜະລິດ ກ່ອນທີ່ຈະໄດ້ຮັບລາຍຮັບຈາກການຕັດຍອດຫວາຍ ໃນປີທີສອງ ແລະ ປີ ທີ່ສາມ. ເຊັ່ນວ່າ:

- o ເກັບຂໍ້ມູນເປີເຊັນການລອດຕາຍພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ສຳເລັດການປູກຫວາຍແລ້ວ 1 ເດືອນ ແລະ ການປູກສ້ອມແມ່ນ ໄດ້ໃຫ້ພະນັກງານປະສານງານເມືອງທັງສອງເມືອງເປັນຜູ້ສຳຫລວດໃຫ້ ແລະ ປູກສ້ອມຄືນໃຫ້ ໂດຍການມອບຕາຕະລາງເກັບຂໍ້ມູນ ແລະ ໄດ້ລະບຸໄວ້ຂ້າງລ້າງນີ້
- o ເກັບຂໍ້ມູນການຈະເລີນເຕີບໂຕ 6 ເດືອນຕໍ່ 1 ຄັ້ງ; ການເກັບຂໍ້ມູນຈະໄດ້ເກັບດັ່ງນີ້:
 - ເກັບຂໍ້ມູນທາງດ້ານຄວາມຍາວຂອງລຳຕົ້ນສົມທຽບ ຢູ່ໃນແຕ່ລະດອນຂອງແຕ່ລະສິ່ງທົດລອງຂອງແຕ່ລະສວນປູກ T1, T2 and T3 ນັ້ນ
 - ເກັບຂໍ້ມູນຈຳນວນໜ່ວຍທີ່ເກີດຂຶ້ນມາໃໝ່ໃນສູນຂອງແຕ່ໃນດອນທົດລອງ T1, T2 ແລະ T3

2.3 ຈຳນວນພົນ

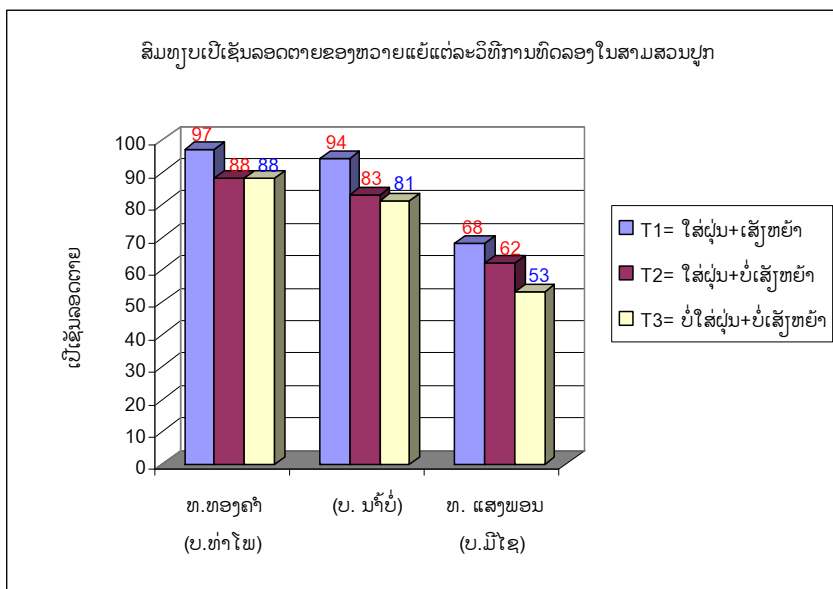
1. ທ່ານ ຄຳພອນ ແສງດາລາ ຫົວໜ້າໜ່ວຍງານເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ (ຮັບຜິດຊອບກິດຈະກຳ)
2. ທ່ານ ບັນຊາ ທຳມະວົງ ພະນັກງານວິຊາການ ຜູ້ຊ່ວຍວຽກ
3. ພະນັກງານປະສານງານເມືອງນາໝີ 1 ທ່ານ ແລະ ເມືອງໂພນໄຊ 1 ທ່ານ. ທ້າວ ສຸລິວັນ ແລະ ທ້າວຈັນໄຕ ແລະ ທ້າວກິແກ້ວ ພະນັກງານສະຖານີແກ້ງເປັນ
4. ປະຊາຊົນຈຳນວນ 2 ຄອບຄົວ(ທ້າວທອງຄຳ ແລະ ທ້າວແສງພອນ)

III. ຜົນໄດ້ຮັບ

3.1 ການສົມທຽບເປີເຊັນການລອດຕາຍ ຢູ່ໃນກຸ່ມພຶກສະ ແດງ ໃຫ້ເຫັນວ່າ:

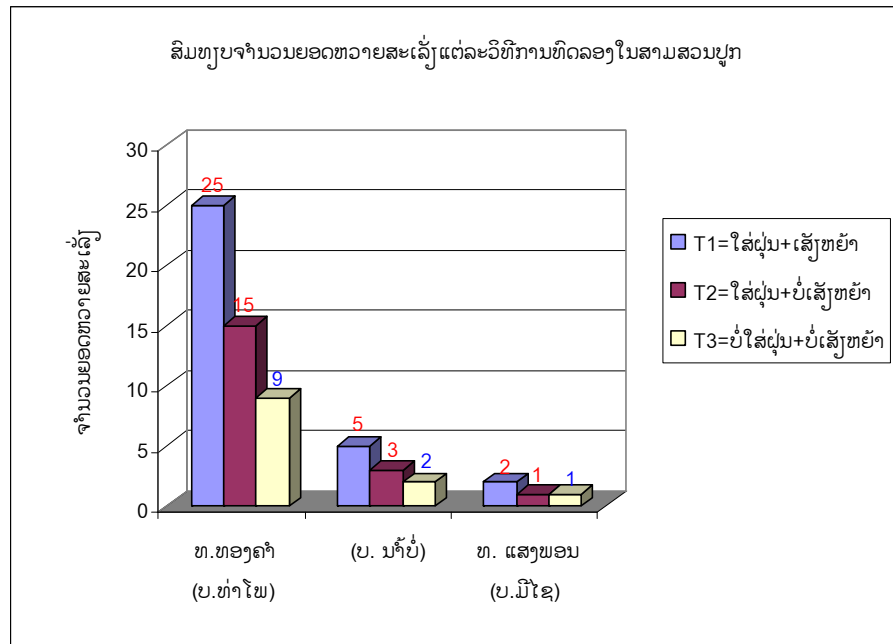
- ດອນທົດລອງ T1 ທີ່ມີການໃສ່ຝຸ່ນແລະເສັງຫຍ້າ, ສວນປູກຫວາຍແຍ້ ຂອງທ້າວ ທອງຄຳມີ ເປີເຊັນການລອດຕາຍສູງຫຼາຍກວ່າ ສວນປູກຂອງ ທ້ອງການປະສານງານ ແລະ ສວນປູກຂອງ ທ້າວ ແສງພອນ ຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 97%, 94 ແລະ 68%
- ດອນທົດລອງ T2 ທີ່ມີການໃສ່ຝຸ່ນ ແລະ ແຕ່ບໍ່ໄດ້ເສັງຫຍ້າ, ສວນປູກຫວາຍແຍ້ ຂອງ ທ້າວ ທອງຄຳ ມີເປີເຊັນການລອດຕາຍສູງຫຼາຍກວ່າ ສວນປູກຂອງ ທ້ອງການປະສານງານ ແລະ ສວນ ປູກຂອງທ້າວແສງພອນຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 88%, 83 ແລະ 62%
- ດອນທົດລອງ T3: ທີ່ບໍ່ມີການໃສ່ຝຸ່ນແລະບໍ່ໄດ້ເສັງຫຍ້າ, ສວນປູກຫວາຍແຍ້ຂອງທ້າວທອງຄຳ ມີເປີເຊັນການລອດຕາຍສູງຫຼາຍກວ່າ ສວນປູກຂອງທ້ອງການປະສານງານ ແລະ ສວນປູກຂອງ ທ້າວ ແສງພອນ ຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 88%, 81 ແລະ 53%

3.2 ຈຳນວນຄ່າສະເລ່ຍຂອງຍອດຫວາຍແຍ້

- o ດອນທົດລອງT1 ທີ່ມີການໃສ່ຝຸ່ນ ແລະ ເສຍຫຍ້າ, ສວນປູກຫວາຍແຍ້ ຂອງ ທ້າວ ທອງຄຳ ມີຈຳນວນໜ່ວຍ ເກີດສະເລ່ຍຫລາຍກວ່າສວນປູກ ຂອງຫ້ອງການ ປະສານງານ ແລະ ສວນປູກຂອງ ທ້າວແສງພອນ ຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 25 ໜ່ວຍ, 5 ໜ່ວຍ ແລະ 2 ໜ່ວຍ
- o ດອນທົດລອງT2ທີ່ມີການໃສ່ຝຸ່ນ ແລະ ແຕ່ບໍ່ໄດ້ເສັ້ງຫຍ້າ, ສວນປູກຫວາຍແຍ້ ຂອງທ້າວ ທອງຄຳມີ ຈຳນວນໜ່ວຍຫລາຍກວ່າ ສວນປູກຂອງຫ້ອງການ ປະສານງານ ແລະ ສວນປູກ ຂອງທ້າວ ແສງພອນ ຢູ່ໃນລະຫວ່າງ15 ໜ່ວຍ, 3 ໜ່ວຍ ແລະ 1 ໜ່ວຍ
- o ດອນທົດລອງT3 ທີ່ບໍ່ມີການໃສ່ຝຸ່ນ ແລະ ບໍ່ໄດ້ເສັ້ງຫຍ້າ, ສວນປູກຫວາຍແຍ້ ຂອງທ້າວ ທອງຄຳ ມີຈຳນວນ ໜ່ວຍຫລາຍກວ່າ ສວນປູກຂອງຫ້ອງການປະສານງານ ແລະ ສວນປູກ ຂອງທ້າວ ແສງພອນ ຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 9 ໜ່ວຍ, 2 ໜ່ວຍ ແລະ 1 ໜ່ວຍ

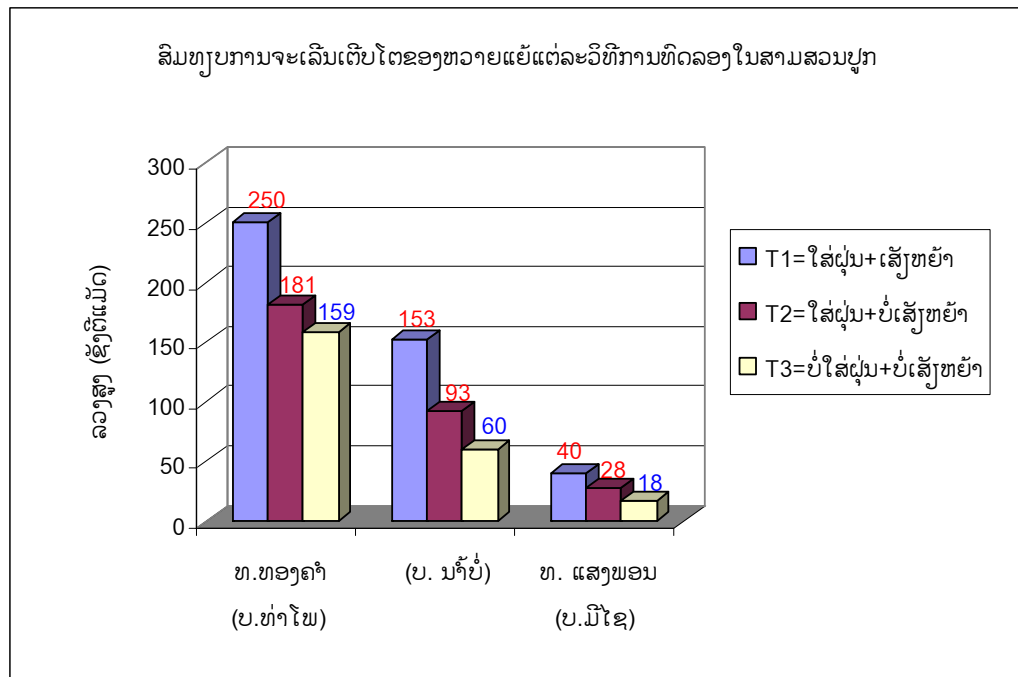
3.3 ການສົມທຽບການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານຄວາມຍາວສະເລ່ຍຂອງລຳຫວາຍ

- o ດອນທົດລອງT1ທີ່ມີການໃສ່ຝຸ່ນ ແລະ ເສ້ຍຫຍ້າ, ສວນປູກ ຫວາຍແຍ້ ຂອງ ທ້າວ ທອງຄຳ ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງລຳຫວາຍ ສະເລ່ຍ ຍາວຫລາຍກວ່າສວນປູກ ຂອງຫ້ອງການປະ ສານງານ ແລະ ສວນປູກຂອງທ້າວ ແສງພອນ ຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 250 ຊັງຕີແມັດ, 153 ຊັງຕີແມັດ ແລະ 40 ຊັງຕີແມັດ.
- o ດອນທົດລອງT2 ທີ່ມີການໃສ່ຝຸ່ນ ແລະ ແຕ່ບໍ່ໄດ້ເສ້ຍ ຫຍ້າ, ສວນປູກຫວາຍແຍ້ ຂອງທ້າວ ທອງຄຳ ມີຄວາມຍາວສະເລ່ຍຫຼາຍກວ່າ ສວນ

ປູກຂອງຫ້ອງການປະສານງານ ແລະ ສວນປູກ ຂອງ ທ້າວ ແສງພອນ ຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 181 ຊັງຕີແມັດ, 93 ຊັງຕີແມັດ ແລະ 60 ຊັງຕີແມັດ

- o ດອນທົດລອງT3ທີ່ບໍ່ມີການໃສ່ຝຸ່ນ ແລະ ບໍ່ໄດ້ເສ້ຍຫຍ້າ, ສວນປູກຫວາຍແຍ້ ຂອງ ທ້າວ ທອງຄຳ ມີຈຳນວນ ຄວາມຍາວ ຂອງລຳຫວາຍຫລາຍກວ່າ ສວນປູກ ຂອງຫ້ອງການປະສານງານ ແລະ ສວນປູກ ຂອງ ທ້າວ ແສງ ພອນ ຢູ່ໃນລະຫວ່າງ40 ຊັງຕີແມັດ, 28ຊັງຕີແມັດ ແລະ 18 ຊັງຕີແມັດ

IV. ພາກສົນທະນາ

ການປູກຫວາຍແຍ້ເພື່ອສົມທຽບຜົນຜະລິດຂອງຍອດ, ຄວາມຍາວ ທີ່ຂະ ຫຍາຍຕົວໃນສາມສິ່ງທົດລອງ ດ້ວຍພາຍໃຕ້ການເນື້ອທີ່ສວນປູກຫວາຍ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ໂດຍອີງໃສ່ຄອບຄົວລະ1ຊັ້ ລວມມີ 3 ຄອບຄົວ(3ຊັ້) ເຫັນໄດ້ວ່າ:

4.1 ເປີເຊັນການລອດຕາຍ:

- ເປີເຊັນການລອດຕາຍຂອງ ແຕ່ລະສິ່ງທົດລອງໃນຈຳນວນ 3 ສວນປູກນັ້ນ ເຫັນໄດ້ວ່າດອນທົດລອງທີ່ໃສ່ຝຸ່ນ ແລະ ເສັຍຫຍ້າ ຂອງແຕ່ລະສວນປູກນັ້ນ ມີເປີເຊັນການລອດຕາຍສູງກວ່າໝູ່, ຍ້ອນວ່າ: ການຍອດແຍ່ງແສງແດດ, ການຍາດແຍ່ງເອົາອາຫານໄດ້ດີກວ່າໝູ່.
- ສວນປູກທີ່ປູກໃກ້ກັບແຄມນ້ຳ ເໝາະສົມ ແລະ ກໍ່ມີເປີເຊັນການລອດຕາຍສູງກວ່າສວນປູກ ທີ່ປູກຢູ່ເບື້ນພູບ້ານມີໄຊ, ເມືອງ ນາໝໍ້ ແຂວງອຸດົມໄຊ
- ການໃສ່ຝຸ່ນເສັຍຫຍ້າ, ການໃສ່ຝຸ່ນບໍ່ເສັຍຫຍ້າ ແລະ ການບໍ່ໃສ່ຝຸ່ນບໍ່ເສັຍຫຍ້າ ນີ້ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ດອນທີ່ບໍ່ໃສ່ຝຸ່ນບໍ່ເສັຍຫຍ້າຈະມີເປີເຊັນການລອດຕາຍໜ້ອຍກວ່າທຸກໆດອນທົດລອງ

4.2 ການຈະເລີນເຕີບໂຕ

- ການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານຄວາມຍາວຂອງລຳມັນ ແມ່ນດອນທີ່ໃສ່ຝຸ່ນເສັຍຫຍ້າມີ ການຈະເລີນເຕີບໂຕດີກວ່າທຸກໆດອນ ແລະ ກໍ່ມີຈຳນວນໝໍ້ໄມ້ທີ່ເກີດຂຶ້ນມາຫລາຍສະເລ່ຍປະມານ 13 ຍອດ ຕໍ່ສຸມ ຖ້າທຽບໃສ່ທັງໝົດ 3 ສວນປູກ(T1)
- ການປູກຫວາຍແຍ້ ໃສ່ເຂດພູສູງໃກ້ກັບແຄມນ້ຳ ກໍ່ເຫັນວ່າມີການຈະເລີນເຕີບໂຕດີທາງດ້ານຄວາມຍາວ, ການຂະຫຍາຍຂອງໝໍ້ໃນແຕ່ລະສູມກໍ່ໃກ້ຄຽງກັນກັບສວນປູກຫວາຍແຍ້ທີ່ຢູ່ທົ່ງພຽງແຄມນ້ຳ, ຕ່າງແຕ່ໄລຍະການເກັບຜົນຜະລິດຈະຊ້າກວ່າທົ່ງພຽງ 1 ປີ.

V. ພາກສະຫຼຸບ

ການປູກຫວາຍເພື່ອສົມທຽບຜົນຜະລິດຂອງຍອດຫວາຍດ້ວຍການທົດລອງ 3 ສິ່ງທົດລອງ ຢູ່ໃນເຂດສູງ ບໍ່ທັນໄດ້ມີການ ທົດລອງປູກມາຈັກເທື່ອ, ຄັ້ງນີ້ເປັນຄັ້ງທຳອິດທີ່ມີງານພະຍາຍາມຊອກວິທີທາງ ເພື່ອນຳເອົາການປູກຫວາຍ ເພື່ອເອົາຍອດມາເປັນການສ້າງເສດຖະກິດລາຍຮັບ ໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນໃນເຂດພູດອຍ, ຊອກຫາລຶກຫ່າງໃກໄດ້ທັນມາຍຶດເອົາອາຊີບ ຄົງທີ່ໂດຍບັດສະຈາກການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ແບບເລື່ອນລອຍ. ແຕ່ການປູກຫວາຍແຍ້ເພື່ອເອົາຍອດ ຖ້າຫາກວ່າ ເຮົາຫາກ ມີການຄັດເລືອກສະຖານທີ່ປູກໃກ້ກັບແຄມນ້ຳຊຶ່ງມີນ້ຳຖ້ວມບາງປີ, ບາງຄັ້ງຄາວຫຼື ຫາກມີການເອົາໃຈໃສ່ ທີ່ດີຕໍ່ການປົກ ປັກຮັກສາສວນປູກ ເຮົາກໍ່ສາມາດທີ່ຈະໄດ້ຜົນຜະລິດກັບຄືນມາໄດ້ງ່າຍແລະ ຢ່າງຖາວອນ. ໃນຈຳນວນສວນປູກທັງ 3 ສະຖານທີ່ນີ້ ມີສວນປູກ ຂອງ ທ້າວ ທອງຄຳ ປະຊາຊົນບ້ານທ່າໄພ ໃຕ້ ພາຍຫລັງທີ່ຜູ້ກ່ຽວ ໄດ້ມີ ການປູກຫວາຍ ແຍ້ແລ້ວ 2 ປີ ຜູ້ກ່ຽວກໍ່ໄດ້ຕັດເອົາຍອດຫວາຍແຍ້ມາກິນ ແລະ ຂາຍຢູ່ພາຍໃນບ້ານ ແລະ ກໍ່ສິ່ງ ອອກ ຂາຍນຳງານຕະຫລາດນັດຕ່າງໆ ໄດ້ເປັນຈຳນວນຫລາຍພໍສົມຄວາມ ຖ້າທຽບໃສ່ການຜະລິດອື່ນ ທີ່ເປັນພືດອາຍຸສັ້ນ ແລະ ກໍ່ເປັນຄັ້ງທຳອິດ ທີ່ມີສວນປູກ ຫວາຍ ແລະ ຂາຍຍອດຫວາຍອອກສູ່ມວນຊົນໃນເຂດເມືອງໂພນໄຊ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ ແລະ ຜູ້ກ່ຽວກໍ່ໄດ້ມີຄວາມພໍໃຈ ແລະ ຢາກຈະຂະຫຍາຍສວນປູກຫວາຍອອກອີກຕໍ່ໄປ ເພາະມັນເປັນ ລາຍຮັບທີ່ດີຕໍ່ລາວເອງ.

5.1 ຂໍ້ສະເໜີແນະ

ການປູກຫວາຍເພື່ອຕັດຍອດຂາຍ ເປັນກິດຈະກຳໜຶ່ງ ທີ່ເປັນລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ເສດຖະກິດຂອງຄອບຄົວທີ່ຍາວນານໄດ້ ຂໍພຽງແຕ່ເຮົາໄດ້ມີການຄັດເລືອກແນວພັນ, ເນື້ອທີ່ດິນປູກທີ່ເໝາະສົມ ແລະບວກໃສ່ມີຄວາມຕັດສິນໃຈໃນການລົງມືຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກໍ່ສາມາດທີ່ຈະບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍໄດ້. ການທົດລອງການປູກຫວາຍແຍ້ໃນເນື້ອທີ່ທັງສາມບ່ອນນີ້ ກໍ່ເຊັ່ນດຽວກັນ, ມີບາງສວນ, ບາງດອນປູກທົດລອງກໍ່ງາມດີ, ຕໍ່ສິ່ງດັ່ງກ່າວນີ້ກໍ່ຍ້ອນວ່າເຮົາ ມີຈຸດປະສົງຢາກມີການທົດລອງ ໃຫ້ ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ, ສະນັ້ນດອນທົດລອງທີ່ມີການໃສ່ຝຸ່ນ ແລະ ເສັຍຫຍ້າຈະໄດ້ຮັບຜົນຜະລິດສູງ ກວ່າທຸກໆດອນທົດລອງ, ເພາະສະນັ້ນການປູກຫວາຍແຍ້ກໍ່ຄວນຈະປູກຢູ່ໃກ້ກັບ ເນື້ອທີ່ແຄມນ້ຳ, ມີແສງສະຫວ່າງ ສ່ອງໃສ່ສວນປູກຫລາຍ ກໍ່ຈະໄດ້ຮັບຜົນ ພາຍຫລັງທີ່ປູກຫວາຍແລ້ວ 2 ປີຂຶ້ນໄປສະເພາະຢູ່ເຂດພູສູງພາກເໜືອຈະ ໄດ້ຮັບຜົນຊ້າກວ່າເຂດຕ່ຳທົ່ງ ພຽງແຄມນ້ຳ 1 ປີ.

ການປຸກໄມ້ເກດສະໜາກັບໄມ້ໃຫ້ໝາກ
ແບບປະສົມປະສານໃນເຂດດິນຄ້ອຍຊັນ
ທີ່ເມືອງໂພນໄຊ ແລະ ເມືອງ ນາໝີ

ໂດຍ: ສົມຈັນ ນັນທະວົງ, ວຽງສຸກ ໝິ່ນສຸພິມ, ວັນເພງ ບຸນຄົງ, ຈັນໄຕ, ວິເລີດ

ບົດຄັດຫຍໍ້

ການປູກໄມ້ເກດສະໜາກັບໄມ້ໝາກແບບປະສົມປະສານ ໃນພື້ນທີ່ດິນຄ້ອຍຊັນ ແມ່ນກິດຈະກຳການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງ ໜຶ່ງຂອງໂຄງການຍ່ອຍຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ ທີ່ໄດ້ຖືກຈັດປະຕິບັດ ໃນປີ 2004 ໃນພື້ນທີ່ການຜະລິດຂອງຊາວກະສິກອນ 6 ບ້ານ ມີ 25 ຄອບຄົວ ຢູ່ທີ່ ເມືອງ ນາໝີ ແລະ ໂພນໄຊ, ເຊິ່ງກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວມີເປົ້າໝາຍ ແມ່ນ ເລັ່ງໃສ່ໃນການພັດທະນາຕົວແບບຂອງການນຳເອົາຊະນິດພັນໄມ້ເສດຖະກິດ ມາປູກແບບປະສົມປະສານໃນພື້ນທີ່ດິນຄ້ອຍຊັນ ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ທັງນີ້ ເພື່ອເປັນຕົວກະຕຸກຊຸກຍູ້ ຫຼື ສ້າງທາງເລືອກທີ່ດີໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ໃນການສ້າງພື້ນທີ່ການຜະລິດໃຫ້ເກີດຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດ ໝາຍເຖິງການສ້າງລາຍຮັບທີ່ເປັນເງິນສົດໄດ້ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ອັນທີ່ຈະກ້າວໄປເຖິງການຢຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ຢ່າງຊັນເຊີງ

ກິດຈະກຳ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ນຳເອົາຊະນິດພັນໄມ້ເກດສະໜາ, ໝາກລິ້ນຈີ່, ໝາກກວຍ, ແຄຂາວແລະ ຖົ່ວສະໂຕໂລ ມາປູກໃນຮູບແບບປະສົມປະສານ ຜ່ານການຕິດຕາມ, ກວດກາ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນ ທາງດ້ານການຈະເລີນເຕີບໂຕ ຢ່າງເປັນໄລຍະ ແຕ່ປີ 2004 ເຖິງ ປີ 2006 ໂດຍອີງໃສ່ຜົນການວິເຄາະຂໍ້ມູນໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ເປີເຊັນການລອດຕາຍຂອງໄມ້ ແຕ່ລະຊະນິດ ມີລັກສະນະຫຼຸດລົງ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນຕົ້ນແຄຂາວ ໃນປີ 2006 ແມ່ນ ມີເປີເຊັນການລອດຕາຍ ເທົ່າກັບ 0%, ແຕ່ຖ້າມາເບິ່ງໃນປີທຳອິດກໍ່ເຊັ່ນດຽວກັນ ພັນໄມ້ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນມີ ເປີເຊັນການລອດຕາຍຕ່ຳຫຼາຍ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຢູ່ ເມືອງ ນາໝີ ມີພຽງ 2.91%. ສຳລັບ ຊະນິດພັນໄມ້ອື່ນໆ ແມ່ນມີເປີເຊັນການລອດຕາຍທີ່ສາມາດຍອມຮັບໄດ້

ສຳລັບການຈະເລີນເຕີບໂຕ ຂອງໄມ້ເກດສະໜາ, ລິ້ນຈີ່, ຕົ້ນກວຍ ເຫັນວ່າ ມີລັກສະນະຂະຫຍາຍຕົວດີ ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ໂດຍສະເພາະ ໄມ້ເກດສະໜາ ທີ່ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕ ດີກວ່າໝູ່ ແມ່ນ ຢູ່ບ້ານ ນ້ຳບໍ່. ໝາກລິ້ນຈີ່ ແມ່ນມີການຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ຂ້ອນຂ້າງສະໝໍ່າສະເໝີ ບໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ. ສຳລັບໄມ້ແຄຂາວ ແລະ ຕົ້ນກວຍ ການເປັນກຳຂໍ້ມູນທາງດ້ານການຈະເລີນເຕີບໂຕ ພຽງແຕ່ໃນປີທຳອິດ ເນື່ອງຈາກວ່າ ໃນປີທີສອງ ຕົ້ນແຄຂາວຕາຍໝົດ ແລະ ຕົ້ນກວຍ ຍັງບໍ່ໄດ້ໃຫ້ຜົນຜະລິດເທື່ອ. ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຫຍ້າສະໂຕໂລ ຖ້າທຽບໃສ່ລະຫວ່າງ ເມືອງ ນາໝີ ແລະ ເມືອງ ໂພນໄຊ ເຫັນວ່າ ເມືອງ ນາໝີ ຂະຫຍາຍຕົວດີກວ່າ ເທົ່າກັບ 850 ເສັ້ນ ແມັດ

ທາງດ້ານຜົນໄດ້ຮັບຂອງຊາວກະສິກອນ ເນື່ອງຈາກວ່າຜົນຜະລິດໃນ T1 ແຕ່ລະຊະນິດຍັງບໍ່ທັນໃຫ້ຜົນຜະລິດໄດ້ໝົດທຸກຊະນິດ ແລະ ຕົ້ນທຶນສູງ ສະນັ້ນ ຜົນໄດ້ຮັບຂອງຊາວກະສິກອນຍັງຂາດຫີນ, ແຕ່ໃນ T0 ເນື່ອງຈາກປູກພືດຊະນິດດຽວ ການລົງທຶນທາງດ້ານແນວພັນບໍ່ສູງ ສະນັ້ນ ຜົນໄດ້ຮັບຂອງ ຊາວກະສິກອນ ຈຶ່ງໄດ້ຜົນກຳໄລເລັກນ້ອຍ

I. ພາກສະໜີ

ເພື່ອຕອບສະໜອງໃຫ້ໄດ້ຕາມເປົ້າໝາຍຂອງລັດທະບານ ໃນການຍຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ແບບເຄື່ອນຍ້າຍໃຫ້ໄດ້ຢ່າງຊັ້ນເຊີງ ໃນປີ 2010 ແລະ ເປົ້າໝາຍການສົ່ງເສີມການຜະລິດເປັນສິນຄ້າເພື່ອແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກ ໂດຍສຸມໃສ່ພືດ, ສັດລ້ຽງ, ໄມ້ປູກ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແຕ່ປີ 2006 ຫາ ປີ 2010 (ວາລະສານ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້. 2005).

ສະນັ້ນ ກິດຈະກຳການປູກໄມ້ເກດສະໜາ ກັບໄມ້ໃຫ້ໝາກແບບປະສົມປະສານ ກໍ່ເປັນຮູບແບບນຶ່ງທີ່ໄດ້ຕອບສະໜອງຕໍ່ ນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວກິດຈະກຳນີ້ແມ່ນໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢູ່ໃນພື້ນທີ່ຂອງຊາວກະສິກອນທັງສອງເມືອງຄື: ເມືອງ ໂພນໄຊ ແລະ ເມືອງນາໝີ ຊຶ່ງມີ 6 ບ້ານ, 25 ຄອບຄົວ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດເທົ່າກັບ 4.41 ເຮັກຕາ ແລະ ໄດ້ເລີ່ມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ມາແຕ່ເດືອນ 05 / 2004, ໄດ້ມີການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນມາຈົນເຖິງເດືອນ 06/2006 ຊຶ່ງຜ່ານການເກັບກຳຂໍ້ມູນທັງສອງເມືອງເຫັນວ່າການຈະເລີນເຕີບຂອງໄມ້ເກດສະໜາ ຫລື ລິ້ນຈີ່ ມີລັກສະນະຄ້າຍຄືກັນ ຊຶ່ງ ຜ່ານມາກໍ່ ເຫັນໄດ້ວ່າໄມ້ເກດສະໜາ ແລະ ລິ້ນຈີ່ແມ່ນມີຄວາມເໝາະສົມດີຄື: ລວງສູງໄມ້ເກດສະໜາໂດຍສະເລ່ຍ ເທົ່າກັບ196.24 ຊັງຕີແມັດ, ມີເບີເຊັ້ນການລອດຕາຍເທົ່າກັບ 80.21 ເບີເຊັ້ນ(%), ແລະ ລິ້ນຈີ່ມີລວງສູງສະເລ່ຍ ເທົ່າກັບ 105 .07 ຊັງຕີແມັດ, ມີເບີເຊັ້ນການລອດຕາຍເທົ່າກັບ 82.87 ເບີເຊັ້ນ(%), ປະຊາຊົນຫລາຍຄອບຄົວແມ່ນ ເອົາໃຈໃສ່ໃນການປົວ ລະບັດຮັກສາ.

ເນື່ອງຈາກຊາວກະສິກອນເຂດດັ່ງກ່າວ ມີຄວາມສົນໃຈໃນການປູກໄມ້ເກດສະໜາຍ້ອນໄມ້ເກດສະໜາ ເປັນໄມ້ຊະນິດໜຶ່ງ ທີ່ມີລາຄາແພງບໍ່ວ່າໃນປະຈຸບັນກໍ່ຄືອານາຄົດ ຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດແມ່ນຍັງມີຫລາຍ, ຖ້າຫາກປູກໄດ້, ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕດີກໍ່ຈະເປັນສິນຄ້າປະເພດໜຶ່ງທີ່ສາມາດສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນໄດ້ດີໃນອານາຄົດ.

ສະນັ້ນ ເພື່ອເປັນການເພື່ອແກ້ໄຂຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊາວກະສິກອນ ກໍ່ຄືເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນມີລາຍຮັບເພີ່ມຂຶ້ນ, ຍຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່, ເຮັດໃຫ້ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນມີຄວາມຍືນຍົງ, ມີບົດລາຍງານທາງດ້ານວິຊາການກ່ຽວກັບການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໄມ້ເກດສະໜາ, ລິ້ນຈີ່, ກ້ວຍ ແລະ ລາຍຮັບຂອງຊາວກະສິກອນ ແລະ ມີສວນປູກໄມ້ເກດສະໜາ ໃນພື້ນທີ່ ຊາວກະສິກອນຊຶ່ງຈະເປັນບ່ອນທີ່ສາມາດທົດລອງກ່ຽວກັບການເກດເປັນໄມ້ດຳ ໃນອານາຄົດ.

1.1 ຈຸດປະສົງ

- 1) ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ເຖິງ ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໄມ້ເກດສະໜາ ທີ່ປູກປະສົມປະສານກັບໄມ້ຊະນິດອື່ນ (ແຄຂາວ, ລິ້ນ, ຈີ່ ແລະ ກ້ວຍ)
- 2) ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ເຖິງ ຜົນຜະລິດຂອງການປູກພືດ ໃນແຕ່ລະປີລະຫວ່າງການປູກແບບກະສິກຳ - ປ່າໄມ້ ແລະ ການປູກ ຂອງຊາວກະສິກອນ

1.2 ສະຖານທີ່ຂອງການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ

- ບ້ານ ປຸງເບົ້າ, ທ່າໂພໄຕ້, ນ້ຳບໍ່, ຫ້ວຍມັນ ເມືອງ ໂພນໄຊ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ
- ບ້ານ ປອງທອງ, ໄຊສຳພັນ ເມືອງ ນາໝີ ແຂວງ ອຸດົມໄຊ

1.3 ໄລຍະເວລາຂອງການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງ

ແມ່ນໃຊ້ເວລາ 3 ປີ ເຊິ່ງເລີ່ມແຕ່ປີ 2004-2006, ຊ່ວງໄລຍະເວລາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ໄດ້ລາຍງານໃນຄັ້ງນີ້ ແມ່ນ ເປັນບົດລາຍງານຄັ້ງສຸດທ້າຍຂອງການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງ.

1.4 ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

1) ນາງ ສິມຈັນ ນັນທະວົງ	ວິຊາການສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້
2) ທ້າວ ວຽງສຸກ ໝັ້ນສຸພິມ	ວິຊາການສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້
3) ທ້າວ ວັນເພງ ບຸນຄົງ	ວິຊາການສູນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້ພາກເໜືອ
4) ທ້າວ ຈັນໄຕ	ວິຊາການຫ້ອງການປະສານງານເມືອງໂພນໄຊ
5) ທ້າວ ວິເລີດ	ວິຊາການຫ້ອງການປະສານງານເມືອງ ນາໝີ

II. ຮູບແບບ ແລະ ວິທີການ

2.1 ວັດຖຸປະກອນທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າທົດລອງ.

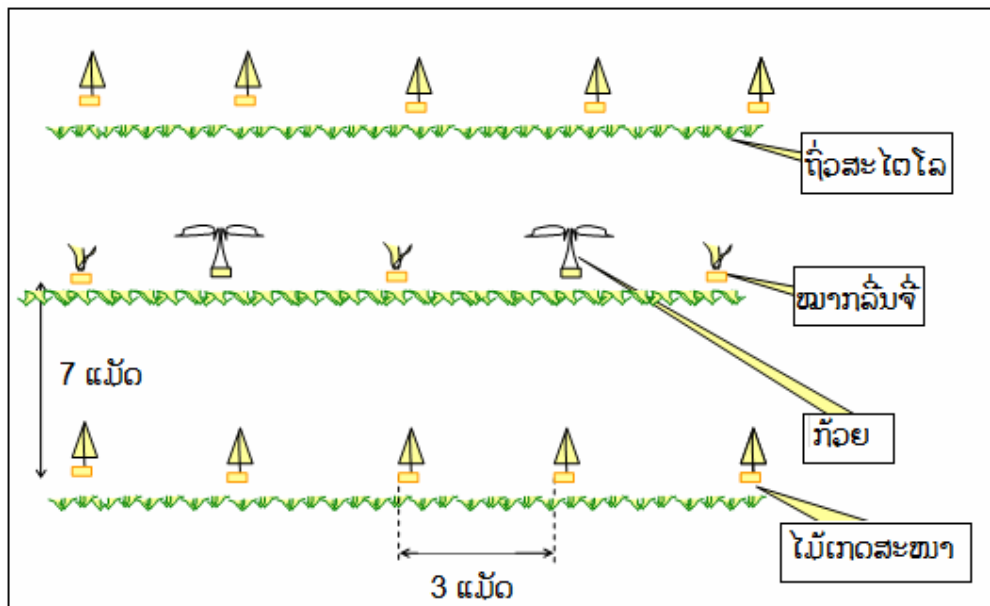
ສິ່ງນຳເຂົ້າໃນການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າຄັ້ງນີ້ມີຄື: ເກດສະໜາ, ລິ້ນຈີ່, ກ້ວຍ, ແຄຂາວ ແລະ ສະໄຕໂລ. ຊຶ່ງໄດ້ນຳເຂົ້າໄປປູກໃນພື້ນທີ່ຊາວກະສິກອນ 2 ເມືອງ : ເມືອງໂພນໄຊ 4 ບ້ານ, ເມືອງ ນາໝີ 2 ບ້ານ ລາຍລະອຽດດັ່ງຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ລ/ດ	ເມືອງ	ບ້ານ	ເກດສະໜາ (ຕົ້ນ)	ລິ້ນຈີ່ (ຕົ້ນ)	ກ້ວຍ (ຕົ້ນ)	ແຄຂາວ (ຕົ້ນ)	ສະໄຕໂລ ກລ
1	ໂພນໄຊ	ທ່າໂພໄຕ້	96	72	72	96	1.92
2		ນ້ຳບໍ່	72	54	54	72	1.44
3		ຫ້ວຍມັນ	96	72	72	96	1.92
4		ຫ້ວຍມະຫາ	96	72	72	96	1.92
5	ນາໝີ	ປາງທອງ	120	90	90	120	2.4
6		ປາງດູ່	120	90	90	120	2.4
ລວມ			600	450	450	600	12

2.2. ຮູບແບບຂອງການປູກປະສົມປະສານໃນແຕ່ລະຄອບຄົວ

ການສຳຫລວດເປີເຊັນການລອດຕາຍແມ່ນສຳຫລວດແບບ 100 % ຈາກການປູກໃນເບື້ອງຕົ້ນຄື: ໃນ 1 ຄອບຄົວມີ ໄມ້ເກດສະໜາ 24 ຕົ້ນ, ລິ້ນຈີ່ 18 ຕົ້ນ, ແຄຂາວ 24 ຕົ້ນ ແລະ ກ້ວຍ 18 ຕົ້ນ.

- ການວັດແທກເກັບກຳຂໍ້ມູນການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແມ່ນ ເອົາ 10 ຕົ້ນຕໍ່ຊະນິດຕໍ່ ຄອບຄົວ ຊຶ່ງມີວິທີ ການວັດແທກດັ່ງນີ້:
 - ລວງສູງ ແມ່ນວັດແທກຈາກໜ້າດິນຮອດປາຍສຸດ
 - ວັດແທກໜ້າຕ້າງຄໍຮາກ ສູງຈາກດິນ 5 - 10 ຊັງຕີແມັດ

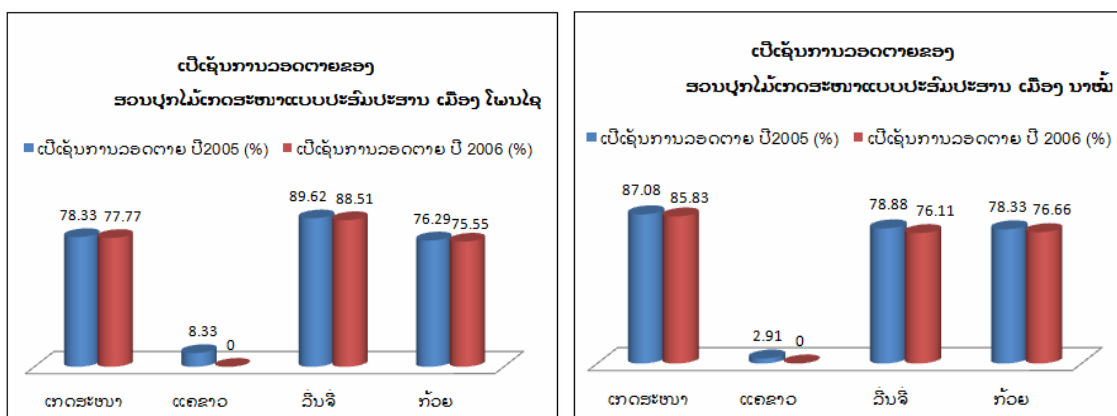

- ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ: ພາຍຫຼັງເກັບກຳໄດ້ຂໍ້ມູນສຳເລັດແລ້ວແມ່ນໄດ້ເອົາມາວິເຄາະດ້ວຍໂປຼແກຼມ Statistical Analysis (SAS)

III. ຜົນທີ່ໄດ້ຮັບ

3.1 ເປີເຊັນການລອດຕາຍຂອງຕົ້ນໄມ້ໃນສວນທົດລອງປູກໄມ້ເກດສະໜາແບບປະສົມປະສານ

ໃນໄລຍະການດຳເນີນກິດຈະກຳ ການປູກໄມ້ ເກດສະໜາ ແບບປະສົມປະສານ ແຕ່ປີ 2004 ເຖິງ ປີ 2006 ເປັນ ເວລາ 3 ປີ; ການສຳຫຼວດເປີເຊັນການລອດຕາຍຂອງຕົ້ນໄມ້ໃນສວນທົດລອງດັ່ງກ່າວ ຖືໄດ້ເປັນໜ້າວຽກໜຶ່ງ ທີ່ມີ ຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ສຳຄັນ ທີ່ຈຳຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນທ້າຍລະດູຝົນ(ເດືອນ 12) ທັງນີ້ ເພື່ອ ໃຫ້ຮູ້ ໄດ້ຈຳນວນຕົ້ນໄມ້ທີ່ຍັງຢູ່ໃນສວນ ແລະ ກະກຽມການປູກສ້ອມໃນລະດູການໜ້າ, ແລະ ອີກອັນໜຶ່ງ ກໍ່ເພື່ອ ເປັນການ ປະເມີນສະຖານະພາບຂອງສວນປູກໄດ້ ອັນເຮັດໃຫ້ຜູ້ດຳເນີນກິດຈະກຳຮູ້ໄດ້ເຖິງບັນຫາ, ສາເຫດຕ່າງ ທີ່ພາໃຫ້ກິດ ຈະກຳດັ່ງກ່າວກ້າວສູ່ຄວາມສຳເລັດ ຫຼື ມີທ່າອ່ຽງສູ່ຄວາມລົ້ມເຫຼວ. ສະນັ້ນ, ການດຳເນີນການສຳ ຫຼວດ ເປີເຊັນການລອດ ຕາຍຂອງສວນໄມ້ເກດສະໜາ ແບບປະສົມປະສານ ແມ່ນໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ 2 ຄັ້ງ ໃນປີ 2005 ແລະ 2006, ເຊິ່ງ

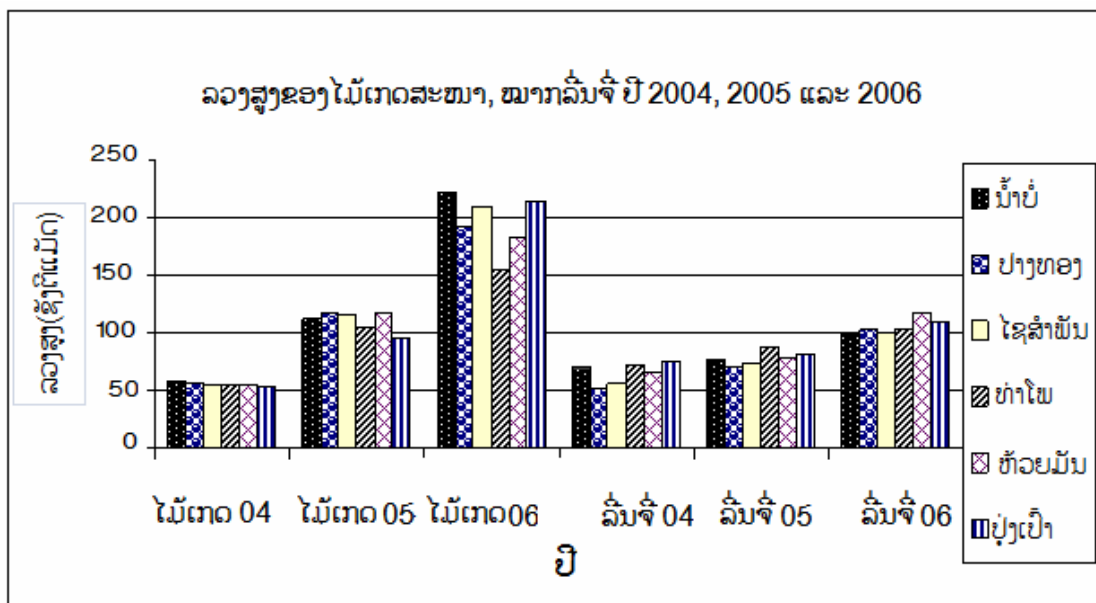

ຜົນຂອງການສຳຫຼວດ ດັ່ງທີ່ເຫັນໃນເສັ້ນສະແດງຂ້າງເທິງ ສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ ເປີເຊັນການລອດຕາຍຂອງຕົ້ນໄມ້ ແຕ່ ລະຊະນິດ ແມ່ນມີລັກສະນະຫຼຸດລົງ. ຖ້າສົມທົບເປີເຊັນການລອດຕາຍ ລະຫວ່າງເມືອງ ນາໝີ ແລະ ເມືອງ ໂພນໄຊ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ໄມ້ເກດສະໜາ ແລະ ຕົ້ນກ້ວຍ ຢູ່ເມືອງ ນາໝີ ມີເປີເຊັນການລອດຕາຍ ສູງກວ່າ

ເມືອງ ໂພນໄຊ, ແຕ່ວ່າ ໝາກລິ້ນຈີ້ ຢູ່ ເມືອງ ໂພນໄຊ ພັດມີເປີເຊັນການລອດຕາຍ ສູງກວ່າ ເມືອງ ນາໝີ. ເຖິງ ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ເປັນທີ່ໜ້າແປກໃຈ ເມື່ອເຫັນວ່າ ເປີເຊັນການລອດຂອງຕົ້ນແຄຂາວ ຢູ່ທັງ ສອງເມືອງ ແມ່ນຕ່ຳ ຫຼາຍ ແລະ ຫຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ ມາຮອດປີສຸດທ້າຍ ຕົ້ນແຄຂາວ ມີເປີເຊັນການລອດຕາຍເທົ່າກັບ 0% ຫຼື ຕາຍໝົດ; ຈາກຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວນັ້ນ ໝາຍຄວາມວ່າ ຕົ້ນແຄຂາວ ບໍ່ເໝາະສົມ ທີ່ຈະນຳໄປປູກໃນພື້ນທີ່ດິນຄ້ອຍຊັນ.

3.2 ການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານລວງສູງຂອງ ໄມ້ເກດສະໜາ ແລະ ລິ້ນຈີ້

ຈາກຜົນການຕິດຕາມ, ເກັບກຳ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງຕົ້ນໄມ້ແຕ່ລະຊະນິດ ໃນສວນທົດ ລອງການປູກໄມ້ເກດສະໜາແບບປະສົມປະສານ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ ໃນນັ້ນ ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງຕົ້ນໄມ້ ໂດຍ ສະເພາະ ແມ່ນໄມ້ເກດສະໜາ ແລະ ໝາກລິ້ນຈີ້ ທີ່ໄດ້ປູກໃນແຕ່ລະບ້ານ ແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ດັ່ງລາຍ ລະອຽດ ລຸ່ມນີ້:

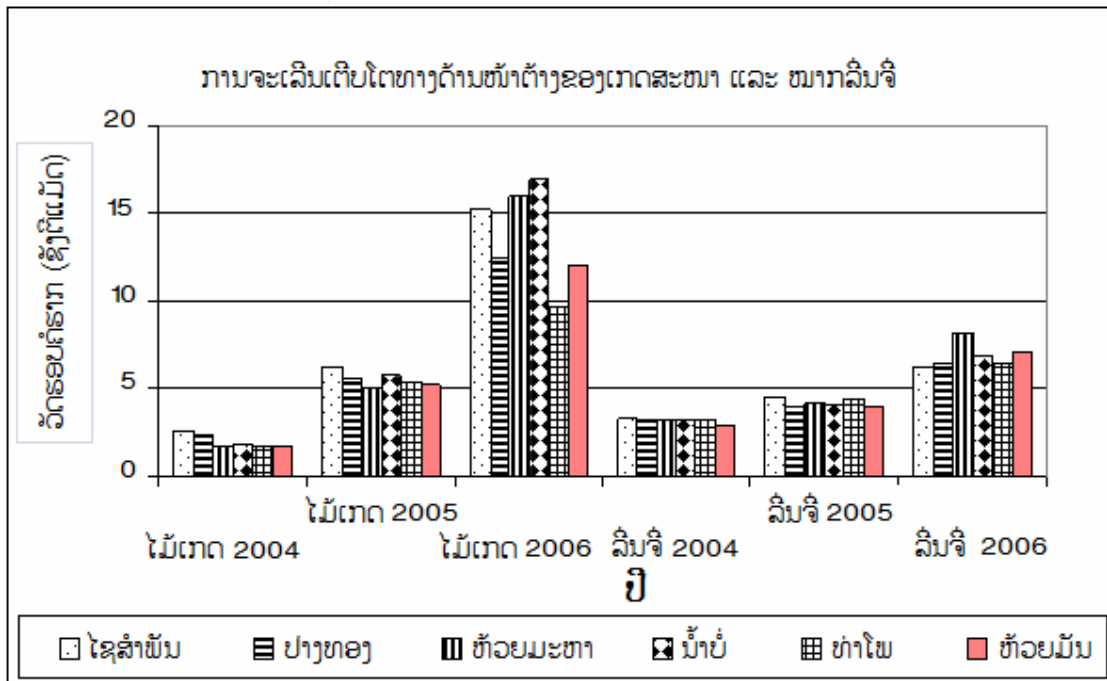

ຜ່ານການສັງເກດໃນເສັ້ນສະແດງຂ້າງເທິງນັ້ນ ເຫັນວ່າ ການຈະເລີນເຕີບໂຕລວງສູງຂອງໄມ້ເກດສະໜາກັບໄມ້ໃຫ້ ໝາກທີ່ປູກໃນຮູບແບບການປູກປະສົມປະສານຢູ່ໃນສອງເມືອງ ເຫັນວ່າ ຕົ້ນໄມ້ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນມີຄວາມຈະເລີນ ເຕີບໂຕໄດ້ດີທັງສອງເມືອງ ແລະ ມີຄວາມເໝາະສົມການປູກຢູ່ໃນເຂດດັ່ງກ່າວ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ມາຮອດ ປີທີ 3 ໄມ້ເກດສະໜາມີການຂະຫຍາຍຕົວສູງກວ່າໝູ່ ແມ່ນຢູ່ ບ້ານ ນ້ຳບໍ່, ຮອງລົງມາ ແມ່ນ ບ້ານ ປຸງເປົ້າ ແຕ່ວ່າ ໄມ້ເກດສະໜາ ທີ່ຈະເລີນເຕີບໂຕຊ້າ ແລະ ຕ່ຳ ກວ່າໝູ່ ແມ່ນຢູ່ບ້ານ ທ່າໂພ. ສຳລັບການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງ ດ້ານລວງສູງຂອງໝາກລິ້ນຈີ້ ໃນປີທຳອິດ ເຫັນວ່າການຈະເລີນເຕີບໂຕ ຢູ່ໃນແຕ່ລະບ້ານ ແມ່ນບໍ່ແຕກຕ່າງກັນ ຫຼາຍ ແລະ ມາຮອດປີທີ 3 ກໍເຊັ່ນດຽວກັນ ລະດັບການຂະຫຍາຍຕົວຂ້ອນຂ້າງສະໝໍ່າສະເໝີ ແຕ່ສູງກວ່າໝູ່ແມ່ນ ຢູ່ ບ້ານຫ້ວຍມັນ ແລະ ບ້ານ ອື່ນໆ ກໍຫຼຸດລົງມາຕາມລຳດັບ ເຊິ່ງບ້ານ ທີ່ມີຄ່າສະເລ່ຍທາງດ້ານສູງຂອງລິ້ນຈີ້ ແມ່ນ ບ້ານ ນ້ຳບໍ່ ແລະ ບ້ານ ໄຊສຳພັນ.

3.3 ການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານໜ້າຕ້າງຂອງໄມ້ເກດສະໜາ ແລະ ລິ້ນຈີ້

ຂະໜາດທາງດ້ານໜ້າຕ້າງຂອງເບ້ຍໄມ້ເກດສະໜາທີ່ໄດ້ນຳມາປູກ ໃນປີທຳອິດ ທີ່ ເມືອງ ນາໝີ ແລະ ເມືອງ ໂພນໄຊ ແມ່ນມີຂະໜາດຂ້ອນ ຂ້າງສະໝໍ່າສະເໝີກັນ, ແຕ່ມາຮອດປີທີ3 ເຫັນໄດ້ວ່າ ຂະໜາດໜ້າຕ້າງຂອງໄມ້ ເກດສະໜາທີ່ໄດ້ປູກຢູ່ໃນແຕ່ລະບ້ານ ແມ່ນມີຂະໜາດແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນສວນໄມ້ເກດສະ ໜາ ຢູ່ ບ້ານ ນ້ຳບໍ່ ເມືອງ ໂພນໄຊ ແມ່ນມີຂະໜາດໜ້າຕ້າງ ວັດຮອບສູງກວ່າ ເທົ່າກັບ 17 ຊັງຕີແມັດ ແລະ ຮອງ

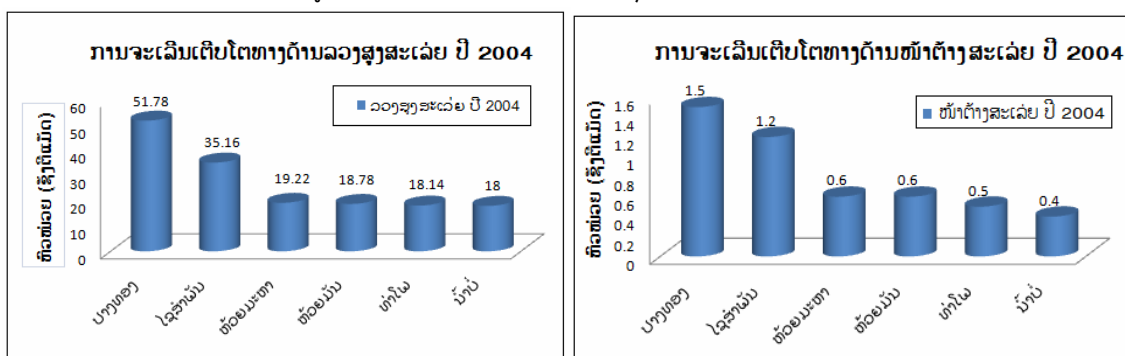
ລົງມາ ແມ່ນ ຢູ່ບ້ານຫ້ວຍມະຫາ ທີ່ມີຂະໜາດໜ້າຕ້າງວັດຮອຍ ເທົ່າກັບ 16 ຊັງຕີແມັດ, ກົງກັນຂ້າມ ສວນໄມ້ເກດ ທີ່ມີໜ້າຕ້າງວັດຮອຍສະເລ່ຍຕໍ່າສຸດ ແມ່ນ ຢູ່ບ້ານ ທ່າໂພ ເທົ່າກັບ 9 ຊັງຕີແມັດ.

ສຳລັບການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງຕົ້ນໝາກລິ້ນຈີ່ ເລີ້ມແຕ່ມີປູກ ໃນປີທຳອິດ ຈົນປີທີ3 ເຫັນໄດ້ວ່າຕົ້ນໄມ້ຢູ່ໃນແຕ່ລະບ້ານ ແມ່ນມີການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານໜ້າຕ້າງສະໝໍ່າສະເໝີ ບໍ່ແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ ເຊິ່ງຂະໜາດໜ້າຕ້າງວັດຮອຍສູງສຸດ ແມ່ນຢູ່ບ້ານ ຫ້ວຍມະຫາ ເທົ່າກັບ 8 ຊັງຕີແມັດ ເຊິ່ງສູງກວ່າບ້ານອື່ນໆ.

3.4 ການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານລວງສູງ ແລະ ໜ້າຕ້າງຂອງຕົ້ນແຄຂາວ

ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງຕົ້ນແຄຂາວທີ່ປູກປະສົມກັບປະສົມປະສານໃນສອງເມືອງເຫັນວ່າ ຢູ່ ເມືອງ ນາໝີ ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕຫຼາຍກວ່າຢູ່ເມືອງໂພນໄຊດັ່ງເສັ້ນສະແດງລຸ່ມນີ້ :

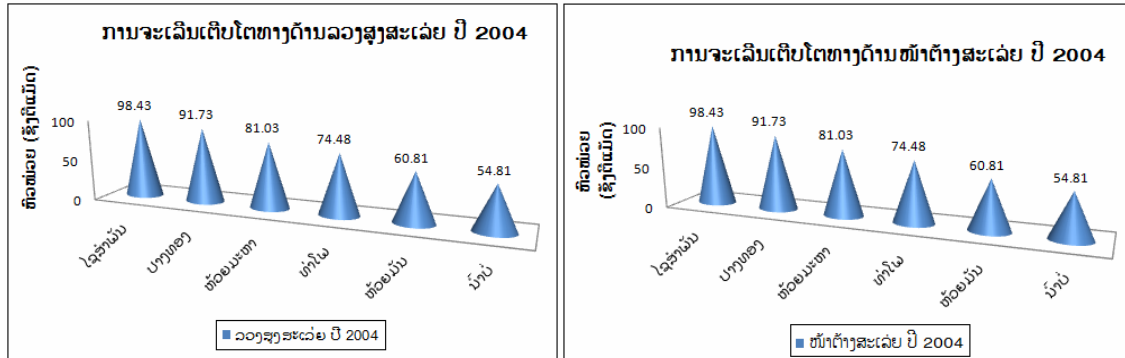

ສຳລັບການເກັບກຳຂໍ້ມູນທາງດ້ານການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານລວງສູງ ແລະ ໜ້າຕ້າງ ຂອງຕົ້ນແຄຂາວ ແມ່ນໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃນປີທີ1 ເທົ່ານັ້ນ ເພາະເຫັນໄດ້ວ່າ ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຕົ້ນແຄຂາວ ແມ່ນ ຊ້າຫຼາຍ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ເມືອງ ໂພນໄຊ ຕົ້ນໄມ້ແຄຂາວ ແມ່ນບໍ່ມີການຂະຫຍາຍຕົວເລີຍ, ແຕ່ສຳລັບ ເມືອງ ນາໝີ ແມ່ນມີການຂະຫຍາຍຕົວພຽງເລັກນ້ອຍ. ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງເປັນຜົນເຮັດໃຫ້ຕົ້ນແຄຂາວໃນປີ ທີ3 (ປີ 2006) ຕາຍໝົດທຸກຕົ້ນ ດັ່ງທີ່ຂໍ້ມູນໄດ້ສະແດງໄວ້ໃນຂໍ້ທີ 3.1 ໄມ້ຊະນິດດັ່ງກ່າວ ມີເບີເຊັນການລອດຕາຍ ເທົ່າກັບ 0%, ສະນັ້ນ ຈຶ່ງ

ເວົ້າໄດ້ວ່າ ຕົ້ນແຄຂາວ ແມ່ນບໍ່ສາມາດຈະເລີນເຕີບໃນພື້ນທີ່ສູງຊັນໄດ້ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ເມືອງ ນາໝີ ແລະ ໂພນໄຊ.

3.5 ການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານລວງສູງ ແລະ ໜ້າຕ່າງຂອງຕົ້ນກ້ວຍ

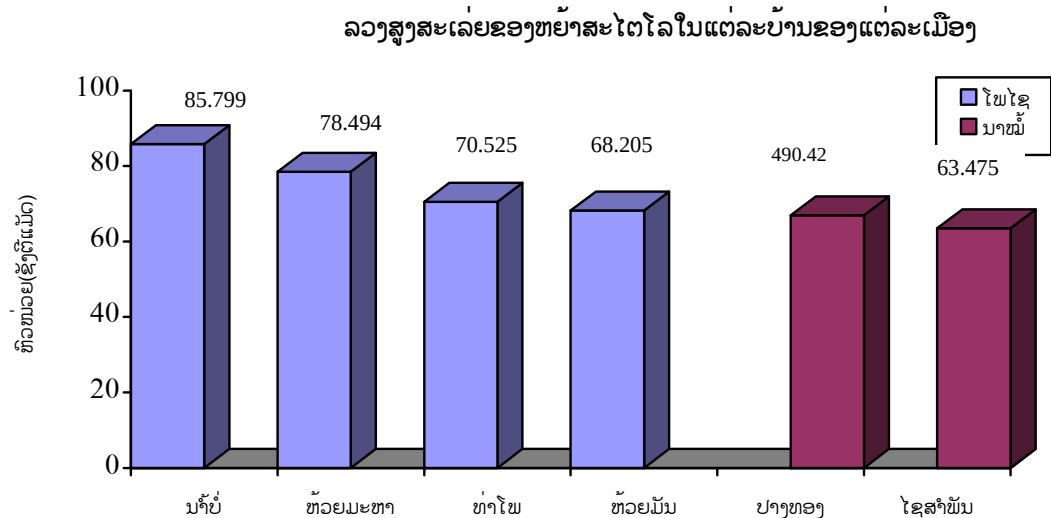
ປຽບທຽບການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງຕົ້ນກ້ວຍ ທີ່ປູກປະສົມກັບປະສົມປະສານ ໃນສອງເມືອງເຫັນວ່າ ຢູ່ ເມືອງ ນາໝີ ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕຫຼາຍກວ່າຢູ່ເມືອງ ໂພນໄຊ ດັ່ງເສັ້ນສະແດງລຸ່ມນີ້ :

ສຳລັບ ຂໍ້ມູນການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງຕົ້ນກ້ວຍ ກໍ່ເຊັ່ນດຽວກັນ ແມ່ນໄດ້ເກັບກຳພຽງແຕ່ປີ ທຳອິດ ເນື່ອງຈາກວ່າປີທີ2 ແລະ 3 ຕົ້ນກ້ວຍ ມີການຂະຫຍາຍຕົວຊ້າ ເພາະວ່າ ຕົ້ນກ້ວຍມັກບ່ອນຊຸ່ມ, ສະນັ້ນ ເມື່ອນຳໄປປູກ ປະສົມປະສານກັບໄມ້ເກດສະໜາ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ຂະຫຍາຍຕົວຊ້າຢ່າງເປັນປົກກະຕິ ເພາະພື້ນທີ່ປູກໄມ້ເກດສະໜາສ່ວນໃຫຍ່ເປັນພື້ນທີ່ສູງ ຫ່າງໄກຈາກແຫຼ່ງນ້ຳ, ຈາກສິ່ງດັ່ງກ່າວເຫັນໄດ້ວ່າ ການນຳເອົາຕົ້ນກ້ວຍໄປປູກປະສົມກັບໄມ້ເກດສະໜາໃນພື້ນທີ່ສູງຊັນນັ້ນ ບໍ່ເໝາະສົມປານໃດ.

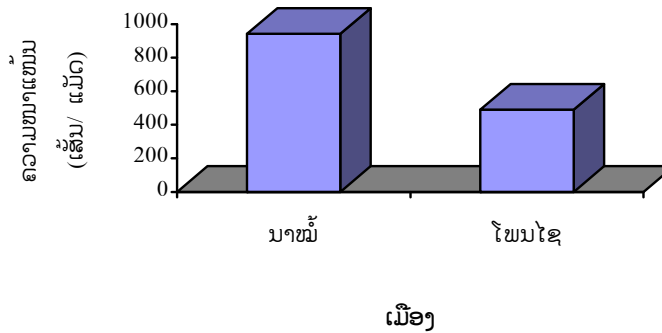
3.6 ການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານລວງສູງ ແລະ ຄວາມໜາແໜ້ນຂອງຖົ່ວສະໄຕໂລ

ປຽບທຽບການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານລວງສູງຂອງຖົ່ວສະໄຕໂລ ທີ່ປູກເປັນແລວຕ້ານເຈືອນ ເພື່ອປ້ອງກັນການເຊາະລ້າງຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງໜ້າດິນ ທີ່ປູກຢູ່ສອງເມືອງ ເຫັນວ່າຢູ່ ເມືອງ ໂພນໄຊ ມີຄວາມສູງຫຼາຍກວ່າ ຢູ່ເມືອງ ນາໝີ ລາຍລະອຽດດັ່ງເສັ້ນສະແດງລຸ່ມນີ້ :

ຄວາມໜາແໜ້ນ ແລະ ໄບໂອມັດ ຂອງສະໄຕໂລ (styro Density and Biomass)

ເຫັນໄດ້ວ່າ ຖ້າສົມທົບຄວາມສູງຂອງ ຖິ່ນສະໄຕໂລ ທີ່ໄດ້ປຸກເປັນແຖວຕ້ານເຈື່ອນ ລະຫວ່າງ 2 ເມືອງ ແມ່ນເມືອງ ໂພນໄຊ ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕດີກວ່າ ໂດຍມີຄ່າສະເລ່ຍສູງສຸດເທົ່າກັບ 85.79 ຊັງຕີແມັດ. ແຕ່ວ່າຖ້າມາເບິ່ງດ້ານ ຄວາມໜາແໜ້ນຂອງການເກີດ ໄມ້ເກດສະໜາຕໍ່ຫົວໜ່ວຍພື້ນທີ່ ແມ່ນ ເມືອງ ນາໝີ ມີຄວາມໜາແໜ້ນຫຼາຍກວ່າ ເມືອງ ໂພນໄຊ ເທົ່າກັບ 850 ເສັ້ນ ຕໍ່ ແມັດ. ນັ້ນກໍ່ໝາຍຄວາມວ່າ ເມືອງ ໂພນໄຊ ແມ່ນໄດ້ແຕ່ຄວາມສູງ ແຕ່ ບໍ່ ມີ ຄວາມໜ້າ ເທົ່າກັບ ເມືອງ ນາໝີ

3.7 ລາຍຮັບຂອງຊາວກະສິກອນ

ຜົນໄດ້ຮັບຂອງຊາວກະສິກອນ ລະຫວ່າງ T1 ແລະ T0 ຂອງແຕ່ລະບ້ານໃນເມືອງໂພນໄຊ ແລະ ເມືອງນາໝີ ຊຶ່ງລາຍລະອຽດດັ່ງຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ລ/ດ	ບ້ານ	ສິ່ງທົດລອງ	ລາຍໄດ້ສຸດທິ (ກີບ/ຮຕ)	ສິ່ງທົດລອງ	ລາຍໄດ້ສຸດທິ (ກີບ/ຮຕ)
1	ຫ້ວຍມະຫາ	T0	821,000	T1	2,426,000
2	ຫ້ວຍມັນ	T0	642,000	T1	3,613,000
3	ນ້ຳປຸ່ງ	T0	1,089,000	T1	3,524,000
4	ທ່າໂພ	T0	768,000	T1	4,366,000
5	ປາງທອງ	T0	732,000	T1	3,159,000
6	ໄຊສຳພັນ	T0	346,000	T1	2,884,000
ລວມ			4,398,000		19,972,000

ເມື່ອສົມທົບຜົນຜະລິດ ທີ່ໄດ້ຮັບຈາກສ່ວນທົດລອງ ກັບການພື້ນທີ່ການຜະລິດຂອງຊາວກະສິກອນ ເຫັນວ່າ ລາຍໄດ້ທີ່ໄດ້ຮັບຈາກສ່ວນ ຫຼາຍກວ່າ ເນື່ອງ ຈາກວ່າສ່ວນທົດລອງ ມີພືດຫຼານຊະນິດ, ປະຢັດແຮງງານ, ເຊິ່ງ ບ້ານ ທີ່ໄດ້ລາຍຮັບຫຼາຍກວ່າໝູ່ ແມ່ນ ບ້ານ ທ່າໂພ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່, ເຖິງແມ່ນວ່າ ລາຍຮັບຈາກສ່ວນທົດລອງຈາກ ຫຼາຍກວ່າກໍ່ ແມ່ນຜົນໄດ້ຮັບຂອງພືດຫຼາຍຊະນິດມາລວມກັນ, ແຕ່ວ່າ ພື້ນທີ່ການຜະລິດຂອງຊາວກະສິກອນ ແມ່ນ ເປັນພຽງລາຍຮັບທີ່ໄດ້ຈາກພືດຊະນິດດຽວເທົ່ານັ້ນ.

IV. ພາກສົນທະນາ

ເບິ່ງລວມແລ້ວ ກິດຈະກຳການປຸກໄມ້ເກດສະໜາປະສົມປະສານກັບໄມ້ໃຫ້ໝາກ ໃນພື້ນທີ່ຄ້ອຍຊັນ ເຫັນໄດ້ວ່າ ຊະນິດພັນໄມ້ທີ່ມີຄວາມເໝາະສົມ ແລະ ສາມາດຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີ ແມ່ນ ໄມ້ເກດສະໜາ ແລະ ໝາກລິ້ນຈີ່ ເຊິ່ງການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໄມ້ເກດສະໜາ ເຫັນວ່າ ຢູ່ເມືອງ ໂພນໄຊ ມີການຂະຫຍາຍຕົວໄດ້ດີກວ່າ ບໍ່ວ່າຈະ ເປັນທາງດ້ານລວງສູງ ຫຼື ໜ້າຕ່າງ ເປັນຕົ້ນ ແມ່ນສ່ວນປຸກໄມ້ເກດສະໜາຢູ່ບ້ານ ນ້ຳປຸ່ງ. ສຳລັບການຈະ ເລີນເຕີບ ຂອງ ໝາກລິ້ນຈີ່ ເຫັນວ່າ ທັງສອງ ເມືອງ ບໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ ແລະ ມີການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງສະໝໍ່າ

ສະເໝີ. ສຳລັບຕົ້ນກ້ວຍ ແລະ ໄມ້ແຄຂາວ ເຫັນວ່າ ບໍ່ມີຄວາມເໝາະສົມ ທີ່ຈະນຳໄປປູກໃນພື້ນທີ່ ທີ່ຄວາມຄ້ອຍ ຊັນ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ໄມ້ແຄຂາວ ແມ່ນບໍ່ສາມາດຂະຫຍາຍຕົວໄດ້ເລີຍ, ແຕ່ສະເພາະ ຕົ້ນກ້ວຍ ເຖິງແມ່ນວ່າຈະມີ ເປີເຊັນການລອດຕາຍສູງ ແຕ່ກໍເຫັນວ່າ ພຶດຊະນິດພັນດັ່ງກ່າວ ຂະຫຍາຍຕົວຊ້າ ແລະ ໃຫ້ຜົນຜະລິດຕ່ຳ.

V. ພາກສະຫຼຸບ

ຈາກການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າທົດລອງຜ່ານມາເປັນເວລາ 3 ປີ ເຫັນວ່າການປູກໄມ້ເກດສະໜາແບບປະສົມປະສານໃນ ເຂດດິນຄ້ອຍຊັນ ໃນສອງເມືອງຈຸດສຸມ ເມືອງ ໂພນໄຊ ແລະ ເມືອງນາໝໍ້ ເຫັນວ່າຊາວກະສິກອນສ່ວນໃຫຍ່ ບໍ່ວ່າ ຈະເປັນຊົນເຜົ່າ(ລາວລຸ່ມ, ລາວເທິງ ແລະ ລາວສູງ) ແຕ່ລະຊົນເຜົ່າແມ່ນມີຄວາມດຸໝັ່ນຂະຫຍັນພຽງ ແລະ ມີ ຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການ, ເອົາໃຈໃສ່ ແລະ ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມືຢ່າງເຕັມສ່ວນ ຕໍ່ກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳ ດັ່ງກ່າວບໍ່ວ່າຈະເປັນເພດຊາຍ, ເພດຍິງ, ຜົວ, ເມຍ ແມ່ນພ້ອມພຽງກັນ

ຄວາມເໝາະສົມທາງຕ້ານເຕັກນິກ ແລະ ວິທີການ ແມ່ນໄດ້ຕາມຮູບແບບທີ່ວາງໄວ້ ແລະ ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຈົນ ສຳເລັດເຖິງ 25 ຄອບຄົວ,ໄດ້ມີການປັບປຸງທາງດ້ານການເກັບກຳຂໍ້ມູນ, ການຕອບສະໜອງທາງດ້ານການເງິນ ແມ່ນໄດ້ດີ, ສະພາບດິນຟ້າອາກາດຢູ່ໃນເຂດດັ່ງກ່າວແມ່ນມີຄວາມເໝາະສົມ ບໍ່ຮ້ອນ ແລະ ບໍ່ໜາວເກີນໄປ ແລະ ພ້ອມນັ້ນກໍຍັງໄດ້ມີການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານ ຄວາມຮູ້ແກ້ໄກວິຊາການ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ດີ

ເຫັນວ່າ ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໄມ້ເກດສະໜາ ແລະ ລິ້ນຈີ່ ຢູ່ ທັງສອງເມືອງແມ່ນໄດ້ດີ ແລະ ມີເປີເຊັນການ ຕາຍໜ້ອຍ, ແຄຂາວ ທັງສອງເມືອງແມ່ນມີເປີເຊັນການຕາຍສູງ ແລະ ການຈະເລີນເຕີບໂຕບໍ່ໄດ້ດີສຳລັບກ້ວຍ ຢູ່ ເຂດເມືອງ ໂພນໄຊ ແມ່ນມີເປີເຊັນການຕາຍສູງ ເນື່ອງຈາກການຂົນສົ່ງໃນໄລຍະທາງທີ່ໄກ ແລະ ມີການກະກຽມ ໄວ້ດົນ ແຕ່ຢູ່ ເມືອງ ນາໝໍ້ ພັດມີເປີເຊັນການຕາຍໜ້ອຍ ເນື່ອງຈາກແນວພັນແມ່ນເອົາຢູ່ໄກພື້ນທີ່ ເຮັດໃຫ້ການຂົນ ສົ່ງບໍ່ໄກ

- ທາງດ້ານຜົນໄດ້ຮັບຂອງຊາວກະສິກອນ ເນື່ອງຈາກວ່າຜົນຜະລິດໃນ T1 ແຕ່ລະຊະນິດຍັງບໍ່ທັນໃຫ້ຜົນ ຜະລິດໄດ້ໝົດທຸກຊະນິດ ແລະ ຕົ້ນທຶນສູງ ສະນັ້ນ ຜົນໄດ້ຮັບຂອງຊາວກະສິກອນຍັງຂາດທຶນ, ແຕ່ໃນ T0 ເນື່ອງຈາກປູກພຶດຊະນິດດຽວ ການລົງທຶນທາງດ້ານແນວພັນບໍ່ສູງ ສະນັ້ນ ຜົນໄດ້ຮັບຂອງ ຊາວກະ ສິກອນ ຈຶ່ງໄດ້ຜົນກຳໄລເລັກນ້ອຍ
- ທາງດ້ານການຍອມຮັບຂອງຊາວກະສິກອນເຫັນວ່າຊາວກະສິກອນ ແມ່ນມີສົນໃຈຕໍ່ກັບຮູບແບບດັ່ງ ກ່າວນີ້ ຊຶ່ງ ເຫັນໄດ້ຈາກຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາວກະສິກອນ ທີ່ຢາກສືບຕໍ່ເຮັດອີກໃນປີຕໍ່ໄປ ແລະ ສາເຫດອັນໜຶ່ງ ແມ່ນໄມ້ ເກດສະໜາແມ່ນມີຄວາມເໝາະສົມ

5.1 ວິທີການປັບປຸງແກ້ໄຂ

- ວາງແຜນລົງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ທັນລະດູການ, ຂະຫຍາຍເນື້ອທີ່ອອກຕົ້ມ, ປູກໄມ້ເກດລ້ວນ ແລະ ປູກ ໝາກນັດເສີມເປັນແລວ ຕ້ານເຈື່ອນເພື່ອສ້າງລາຍຮັບເພີ່ມໃຫ້ຊາວ ກະສິກອນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ
- ແນະນຳໃຫ້ຊາວກະສິກອນເອົາໃຈໃສ່ໃນການບົວລະຮັກສາ,ເສຍຫຍ້າ, ປູກພືດສັບຫວ່າງ ແລະ ປ້ອງກັນ ການທຳລາຍຂອງສັດລ້ຽງ
- ເນື້ອທີ່ຕ້ອງກ້ວາງຂວາງຢ່າງໜ້ອຍຕ້ອງ 0.5 ເຮັກຕາ ຂຶ້ນໄປ

ເອກະສານອ້າງອີງ

- ຄຳເຫຼັກ ໄຊດາລາ, ວິຈິດ ລຳໄຊ, 2000. ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ມີຄ່າໃນສ ປປ ລາວ, ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້, ສະຖາບັນຄົ້ນ ຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສ ປປ ລາວ
- ບົວໄຊຄອນ, 1998, ບົດລາຍງານສຳມະນາ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ຄະນະວິ ທະຍາສາດ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສ ປປ ລາວ
- ບໍລິສັດ ລາວອາຊຽນມະຫາຊົນຈຳກັດ ແລະ ບໍລິສັດ ຄຳໄພ ຊະນະກະສິກຳ ຈຳກັດ, 2003. ຕະຫຼາດ ໄມ້ເກດສະໜາ ໃນ ອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ສ ປປ ລາວ

ການປູກໄມ້ເກດສະໜາກັບໄມ້ອຸດສະຫະກຳ ແລະ
ຫວາຍປະສົມປະສານ ກັບພືດອາຍຸສັ້ນ
ທີ່ ເມືອງ ໂພນໄຊ, ແຂວງ ຫລວງພະບາງ ແລະ
ເມືອງ ນາໝ້, ແຂວງ ອຸດົມໄຊ

ໂດຍ: ບຸນປະສັກໄຊ ຄຳພູມີ

ການນຳໄມ້ເກດສະໜາ ມາກ້າ ແລະ ປູກເປັນສວນ ໃນຮູບແບບຂອງສ່ວນຕົວ, ລວມໝູ່ ແລະ ບໍລິສັດຕ່າງໆກໍ່ ແມ່ນ ການຂະຫຍາຍພັນຢ່າງໜຶ່ງນອກເໜືອຈາກທຳມະຊາດ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ການສ້າງສວນປູກໄມ້ເກດສະໜາ ມີທ່າ ຂະຫຍາຍຕົວເພີ່ມຂຶ້ນໃນປະຈຸບັນ.

ກິດຈະກຳການປູກໄມ້ເກດສະໜາປະສົມກັບໄມ້ອຸດສະຫະກຳ ແລະ ຫວາຍປະສົມປະສານກັບພືດອາຍຸສັ້ນ ໂດຍ ປູກໄມ້ເກດສະໜາໄວ້ກາງສວນປູກໄມ້ຊະນິດອື່ນອ້ອມເປັນ 3 ຊັ້ນຕາມລຳດັບຄື ຕົ້ນແຄຂາວ, ໄມ້ສັກ ຫຼື ໄມ້ວິກ ແລະ ຕົ້ນຫວາຍ ມີຄອບຄົວເຂົ້າຮ່ວມ 3 ຄອບຄົວຄື: ຢູ່ 2 ເມືອງ ເມືອງໂພນໄຊ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ ແລະ ເມືອງນາໝີ ແຂວງອຸດົມໄຊ.

ຜົນໄດ້ຮັບຈາກການທົດລອງນີ້ໄດ້ເຮັດໃຫ້ຄອບຄົວທີ່ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳ ມີສວນປູກໄມ້ເກດສະໜາ, ໄມ້ສັກ, ໄມ້ ວິກ ແລະ ຫວາຍ ໃນດິນທີ່ທຳການຜະລິດ, ເປັນການເພີ່ມຜົນປະໂຫຍດທີ່ມີຕໍ່ພື້ນທີ່ຫຼາຍຂຶ້ນ, ຖືເປັນການສ້າງລາຍ ຮັບໃຫ້ຄອບຄົວເປັນ ແຕ່ລະໄລຍະ ຈາກໄລຍະສັ້ນ ເຖິງ ໄລຍະຍາວ. ນອກຈາກນັ້ນ, ປະຊາຊົນຍັງໄດ້ຮັບຜົນຜະ ລິດຂອງພືດອາຍຸສັ້ນຈຳນວນໜຶ່ງ ແຕ່ບໍ່ໄດ້ຕິເທົ່າທີ່ຄວນ ເນື່ອງຈາກວ່າເຂົາເຈົ້າປູກພືດອາຍຸສັ້ນຫຼາຍຊະນິດ ໃນພື້ນ ທີ່ ແລະ ປີດງວກັນ ແລະ ພຶດດັ່ງກ່າວຍັງມີການທຳລາຍຂອງແມງໄມ້ ເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດຕ່ຳ. ສຳລັບການຈະເລີນ ເຕີບໂຕຂອງໄມ້ທີ່ປູກຢູ່ເມືອງ ໂພນໄຊ ມີລາຍລະອຽດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ໄມ້ເກດສະໜາໜ້າຕ້າງເພີ່ມຂຶ້ນ 4,15 ມິລິແມັດ ແລະ ລວງສູງເພີ່ມຂຶ້ນ 34,7 ຊັງຕີແມັດ, ໄມ້ສັກ ໜ້າ ຕ້າງເພີ່ມຂຶ້ນ 11,1 ມິລິແມັດ ແລະ ລວງສູງເພີ່ມຂຶ້ນ 34,8 ຊັງຕີແມັດ.
- ໄມ້ວິກໜ້າຕ້າງເພີ່ມຂຶ້ນ 20,7 ມິລິແມັດ ແລະ ລວງສູງເພີ່ມຂຶ້ນ 287,8 ຊັງຕີແມັດ
- ຕົ້ນຫວາຍມີລວງສູງເພີ່ມຂຶ້ນ 18,9 ຊັງຕີແມັດ.

ໄມ້ແຕ່ລະຊະນິດມີເປົ້າເຊັ່ນລອດຕາຍລຸດລົງ. ຕົ້ນແຄຂາວທີ່ປູກຢູ່ທັງ 2 ເມືອງ ແມ່ນຕາຍໝົດ. ຈາກຜົນໄດ້ຮັບເຫັນ ວ່າໄມ້ເກດສະໜາມີການຈະເລີນເຕີບໂຕດີ ແຕ່ຊ້າ ແລະ ມີເປົ້າເຊັ່ນລອດຕາຍຕ່ຳ ແຕ່ກໍ່ເປັນທີ່ພິຈາລະນາຂອງປະຊາຊົນ ເພາະໄດ້ປູກທົດແທນໃນປີ1 ພາຍຫຼັງປູກທຳອິດ, ຕົ້ນແຄຂາວແມ່ນບໍ່ເໝາະສົມປູກດ້ວຍເບົ້າ ຄວນປູກດ້ວຍແກ່ນ, ໄມ້ສັກ ແລະ ຫວາຍແມ່ນເໝາະສົມທີ່ຈະປູກໃນລະບົບນີ້, ໄມ້ວິກຄວນປູກໃສ່ບ່ອນຫວ່າງທີ່ບໍ່ສາມາດປູກພືດອາ ຍຸສັ້ນ ໃດໆໃສ່, ເບ້ຍທີ່ຈະໄປປູກບໍ່ຄວນຂົນສົ່ງໄກເກີນໄປ ແລະ ເຮັດດ້ວຍຄວາມລະມັດລະວັງ ຕ້ອງຂົນສົ່ງເບ້ຍໄມ້ ໄປຮອດ ພື້ນທີ່ປູກຢ່າງຕ່ຳ 1 ເດືອນ, ການປູກຄວນປູກໃນໄລຍະເດືອນພຶດສະພາ ຫາ ຕົ້ນເດືອນມິຖຸນາ.

I. ພາກສະເໜີ

ໃນປັດຈຸບັນນີ້ປະຊາຊົນນັບມື້ນັບເພີ່ມຂຶ້ນ ພ້ອມກັນນັ້ນ ພື້ນທີ່ການຜະລິດ ແລະ ການຊົມໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດຫຼາຍຂຶ້ນ ເຊັ່ນ ການຊົມໃຊ້ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ເຊິ່ງປະກອບມີການຊົມໃຊ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ການນຳໃຊ້ໄມ້ປຸກສ້າງຫຼາຍຂຶ້ນ ແຕ່ສິ່ງດັ່ງກ່າວຄ່ອຍໆລຸດລົງ ໃນນັ້ນໄມ້ເກດສະໜາກໍ່ແມ່ນໄມ້ຊະນິດໜຶ່ງ ທີ່ປະຊາຊົນຕ້ອງການຫຼາຍ ເພາະມັນມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍຢ່າງເຊັ່ນ: ໃຊ້ເຮັດທູບຫອມ, ໃຊ້ເປັນຢາປົວພະຍາດຂອງຕຳລາພື້ນເມືອງຂອງຈີນ ແລະ ຫວຽດນາມ ເປືອກຍັງສາມາດນຳໄປເຮັດເປັນເຊືອກໄດ້ (ດຣ. ປົວໄຂຄອນ ສະແຫວງສິກສາ, 1998).

ຄວາມຮູ້ຂອງປະຊາຊົນກ່ຽວກັບໄມ້ຊະນິດນີ້ ແມ່ນເຂົ້າເຈົ້າຕ້ອງການຢາກນຳໄມ້ເກດທີ່ຢູ່ທຳມະຊາດມາປູກ ເພື່ອໄດ້ໄມ້ດຳໃນອະນາຄົດ ຜ່ານມາສັງເກດເຫັນໄດ້ວ່າມີຂະບວນການປູກໄມ້ເກດສະໜາທີ່ມີການຂະຫຍາຍຕົວ, ມີການສ້າງຕັ້ງໂຮງງານກັ່ນນຳຫອມໄມ້ເກດສະໜາຂຶ້ນຈຳນວນໜຶ່ງ ແລະ ເປັນທີ່ນິຍົມກັນຢ່າງແຜ່ຫຼາຍໃນປະເທດລາວ. ໃນປະຈຸບັນ ສິ່ງໜຶ່ງທີ່ທຳຫາຍ ແລະ ຕ້ອງການຫາຄຳຕອບ ຍ້ອນວ່າໄມ້ເກດສະໜາ ຫຼື ໄມ້ດຳ ແມ່ນນັບມື້ຈະຫາຍາກໃນປ່າທຳມະຊາດ ຈາກຂະບວນການປູກນີ້ເອງປະຊາຊົນເຂດຊົນນະບົດຈຳນວນໜຶ່ງ ຢູ່ເມືອງ ນາໝີ ແຂວງ ອຸດົມໄຊ ແລະ ເມືອງໂພນໄຊ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ, ຈຶ່ງຫັນມາປູກໄມ້ເກດສະໜາ ໃສ່ພື້ນທີ່ໄຮ່ຂອງຕົນ ເອງໃນຮູບແບບປູກໄມ້ເກດລ້ວນ, ປູກແບບລະບົບກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເຊິ່ງເປັນການສ້າງລາຍຮັບໄລຍະຍາວ ໃຫ້ຕໍ່ເນື່ອງ ເປັນແຕ່ໄລຍະ.

ການທົດລອງຫົວຂໍ້ນີ້ ມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ການຊົມໃຊ້ໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ທັງເປັນການສ້າງສວນສາທິດ ທີ່ນຳຊະນິດໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງມາປູກເປັນສວນໃນພື້ນທີ່ການຜະລິດຂອງປະຊາຊົນ, ເຊິ່ງປະຊາຊົນສາມາດຊົມໃຊ້ໄດ້ເປັນໄລຍະ. ການທົດລອງນີ້ ໄດ້ມີຄວາມພະຍາຍາມແກ້ໄຂບັນຫາການຜະລິດ ຫຼື ການນຳໃຊ້ດິນຄົງທີ່ປະສົມປະສານ ແລະ ໃຫ້ຄຳຕອບກ່ຽວກັບຄວາມອາດສາມາດເປັນໄມ້ດຳຂອງຕົນໄມ້ເກດສະໜາຕາມທຳມະຊາດ.

ວິທີການລວມໆ ແມ່ນໄດ້ປູກແບບປະສົມປະສານ ລະຫວ່າງ ໄມ້ເກດສະໜາ, ໄມ້ອຸດສະຫະກຳ ແລະ ຫວາຍ ໃນໄຮ່ທີ່ປະຊາຊົນເຮັດການຜະລິດ. ປູກໄມ້ເກດສະໜາເປັນດອນໃສ່ກາງໄຮ່ຈຳນວນ150 ຕົ້ນຕໍຄອບຄົວ, ປູກຕົ້ນແຄຂາວ ຈຳນວນ72 ຕົ້ນ ຕໍ່ຄອບຄົວປູກອ້ອມເປັນຊັ້ນທີ 1(ຊັ້ນໃນສຸດ), ໄມ້ວິກ ຫຼື ໄມ້ສັກ 80 ຕົ້ນ ຕໍ່ ຄອບຄົວ ປູກອ້ອມສວນ ເປັນຊັ້ນທີ 2 ແລະ ປູກຫວາຍເປັນຊັ້ນທີ 3 (ຊັ້ນນອກສຸດ)ໄລຍະຫ່າງປູກໄມ້ເກດສະໜາ ແມ່ນ 3 ແມັດ x 6ແມັດ, ໄລຍະຫ່າງປູກໄມ້ຊະນິດອື່ນແມ່ນ 3 ແມັດ x 3 ແມັດ ໃນລະຫວ່າງກາງຂອງແຖວ ແລະ ຖິ້ມໄດ້ປູກພືດອາຍສັ້ນ (ໝາກ ເດືອຍ, ສາລີ, ເຂົ້າ ແລະ ໝາກງາ) ຄອບຄົວ ທີ່ຢູ່ບ້ານ ນາໝີເໜືອ ເມືອງ ນາໝີ ແຂວງ ອຸດົມໄຊ ໄດ້ປູກໝາກ ນັດໃສ່ 1/8 ຂອງພື້ນທີ່. ໄດ້ຕອບສະໜອງ ເບ້ຍໄມ້ເກດສະໜາ ໃຫ້ປູກແທນຕົ້ນທີ່ຕາຍ ພາຍຫຼັງປູກໄດ້1ປີ ຈຳນວນ400 ເບ້ຍ. ການວັດແທກການຈະເລີນເຕີບໂຕແມ່ນ ໄດ້ວັດແທກໜ້າຕ້າງ ແລະ ລວງສູງ ພ້ອມທັງສຳພາດປະຊາຊົນ, ສັງເກດສິ່ງ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຕໍ່ຕົ້ນໄມ້ປູກ ນອກຈາກນັ້ນຍັງສຳພາດຜົນຜະລິດຂອງພືດອາຍສັ້ນ ທີ່ປູກຮ່ວມກັບຕົ້ນໄມ້ ການຄິດໄລ່ຂໍ້ມູນ ແມ່ນໃຊ້ໂປຣແກຣມ Excel ເພື່ອວິເຄາະຂໍ້ມູນ.

1.1 ຈຸດປະສົງ

- ປັບປຸງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແບບຄົງທີ່ປະສົມປະສານ ໃຫ້ມີຜົນຜະລິດໄດ້ຮັບຕໍ່ພື້ນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນໃນໄລຍະຍາວ
- ເພີ່ມໃຫ້ມີສວນປູກ ໄມ້ເກດສະໜາແບບປະສົມປະສານ ໄວ້ຮອງຮັບການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງ ທາງດ້ານວິທະຍາ ສາດ ໃນຕໍ່ໜ້າ

➢ **ການວັດແທກການຈະເລີນເຕີບໂຕ :** ການວັດແທກໜ້າຕ້າງຄໍຣາກ ໄດ້ວັດແທກສູງຈາກໜ້າດິນປະມານ 2 ຊັງຕີແມັດ ແທກ ລວງສູງ ແຕ່ໜ້າດິນ ຫາ ຍອດຕົ້ນໄມ້. ໄດ້ວັດແທກລວງສູງ ແລະ ໜ້າຕ້າງ ຂອງໄມ້ທີ່ປູກໄປ ພ້ອມໆກັນ. ການເກັບແມ່ນເລີ່ມແຕ່ຕົ້ນແຖວ (ເບື້ອງຊ້າຍ) ຫາປາຍແຖວ(ເບື້ອງຂວາ) ສະເພາະໄມ້ເກດສະໜາ, ສ່ວນໄມ້ທີ່ປູກອ້ອມສວນ ທັງສາມຊັ້ນ ແມ່ນເລີ່ມຕົ້ນຢູ່ຈຸດແຈເບື້ອງຊ້າຍມືຂອງສວນ ໄປຕາມທິດຂອງເຂັມໂມງ.

ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງເກັບກຳສະພາບຂອງຕົ້ນໄມ້ທີ່ປູກໂດຍໄດ້ຈາກການສັງເກດ ເບິ່ງຕົວຈິງຂອງແຕ່ລະຕົ້ນ ແລະ ສຳ ພາດເຖິງບາງຜົນກະທົບທີ່ມີຕໍ່ຕົ້ນໄມ້ ນຳຄອບຄົວທີ່ເຂົ້າຮ່ວມເຮັດກິດຈະກຳ.

ການເກັບຂໍ້ມູນການຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ເກັບ 3 ຄັ້ງຄື :

- 1) ເກັບເວລາປູກທຳອິດຄັ້ງທີ1
- 2) ເກັບຄັ້ງທີ 2 ຫຼັງຈາກປູກໄດ້ 6 ເດືອນ.
- 3) ເກັບຄັ້ງທີ 3 ຫຼັງຈາກປູກໄດ້1ປີ ກັບ 6 ເດືອນ
(ໄມ້ທີ່ປູກໃໝ່ໃນປີ 2005 ແມ່ນບໍ່ໄດ້ເກັບຂໍ້ມູນ ເກັບເອົາແຕ່ຕົ້ນທີ່ປູກໃນປີ 2004)

➢ **ການສຳຫຼວດເປີເຊັນລອດຕາຍ:** ໄດ້ປະຕິບັດພາຍຫຼັງປູກໄດ້ 1 ເດືອນ (ສຳຫຼວດ100%) ຕໍ່ຈາກນັ້ນ ກໍ່ໄດ້ ປູກ ສ້ອມຄືນ

➢ **ການເກັບຂໍ້ມູນຜົນຜະລິດ:** ໄດ້ສຳພາດນຳຄອບຄົວທີ່ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳ ເຖິງຜົນຜະລິດທີ່ໄດ້ຮັບ ຂອງພືດ ອາຍຸສັ້ນຕ່າງໆ ທີ່ປູກຮ່ວມໃນສວນປູກໄມ້ເກດສະໜາ.

➢ **ການກຳຈັດວັດສະພືດ :** ການເສຍຫຍ້າໄດ້ປະຕິບັດໃນປີທີນຶ່ງປີເຮັດ 2 ເທື່ອ ຫຼັງຈາກນັ້ນເຮັດປີລະຄັ້ງ (ສະ ເພາະໄມ້ເກດສະໜາ) ການອະນາໄມແລວກັນໄຟ ຈະເຮັດໄປພ້ອມໆກັນກັບການເສຍຫຍ້າໃຫ້ໄມ້ເກດສະໜາ ແລະ ໄມ້ຊະນິດອື່ນ.

➢ **ການສຳພາດຄວາມຄິດເຫັນຂອງປະຊາຊົນທີ່ມີຕໍ່ການທົດລອງນີ້:** ດ້ວຍວິທີການສຳພາດ ແລະ ສັງເກດເບິ່ງ ສະພາບຕົວຈິງ.

➢ **ການໃສ່ຝຸ່ນ:** ແມ່ນບໍ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ພຽງແຕ່ນຳເສດວັດຊະພືດ ທີ່ເຫຼືອຈາກການຖາກຖາງມາກອງໄວ້ ອ້ອມຕົ້ນຂອງຕົ້ນໄມ້ ເພື່ອເປັນການຮັກສາຄວາມຊຸ່ມ ແລະ ເປັນຝຸ່ນເມື່ອເວລາພືດເໝົາ.

2.2 ສິ່ງທົດລອງ

2.2.1 ແນວພັນໄມ້

ການທົດລອງນີ້ ໄດ້ໃຊ້ເບ້ຍໄມ້ 4 ຊະນິດ ເບ້ຍທີ່ນຳມາຈາກສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ທີ່ນ້ຳຂວງ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແຫຼ່ງແກ່ນໄມ້ທີ່ນຳມາກໍາ ແມ່ນຈາກໂຄງການແກ່ນພັນໄມ້ລາວໃນເມື່ອກ່ອນ

ເບ້ຍໄມ້ທີ່ໄດ້ປູກມີອາຍຸ 6 ເດືອນ ຢູ່ໃນສວນກຳມີຄວາມສູງສະເລ່ຍ 50 ຊັງຕີແມັດ (ບໍ່ນັບຕົ້ນຫວາຍເຂົ້ານຳ) ແຕ່ ໄມ້ເກດສະໜາທີ່ປູກ ແມ່ນ ມາຈາກເມືອງປາກກະດິງແຂວງບໍລິຄຳໄຊ ເປັນຊະນິດພັນທີ່ນ້ອຍ ໃຫຍ່ຊ້າ ອາຍຸໃນ ສວນກຳ ຮອດ 6 ເດືອນແຕ່ຄວາມສູງ ບໍ່ເຖິງ 50 ຊັງຕີແມັດ

ຕົ້ນແຄຂາວທີ່ນຳມາປູກ ແມ່ນໄດ້ແກ່ນມາ ຈາກ ເມືອງ ແລະ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງເປັນເບ້ຍທີ່ມີລຳຕົ້ນຮຽວ ຍາວ.

ຕາຕະລາງ 1 : ເບ້ຍໄມ້ແລະຄອບຄົວທີ່ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳການຄົ້ນຄວ້າຢູ່ບ້ານທ່າໂພໃຕ້ ເມືອງໂພນໄຊ

ແຂວງຫຼວງພະບາງ ແລະບ້ານນາໝໍ້ເໜືອ ເມືອງນາໝໍ້ ແຂວງອຸດົມໄຊ

ບ້ານ	ຄອບຄົວ	ເນື້ອທີ່ ເຮັກຕາ	ຈຳນວນເບ້ຍໄມ້							
			ເກດສະ ໜາ	10% ເພື່ອໄວ້	ວິກ	10% ເພື່ອໄວ້	ສັກ	10% ເພື່ອໄວ້	ຫວາຍ	10% ເພື່ອໄວ້
ບ້ານທ່າໂພ	ທ. ຊຽງບຸນຈັນ	0.432	150	15			80	8	88	8
ບ້ານທ່າໂພ	ທ. ພອນ	0.432	150	15			80	8	88	8
ບ້ານນາໝີ ເໜືອ	ທ. ເຈືອຫອມ	0.432	150	15	80	8			88	8
ລວມ		1.296	495		88		176		288	
ລວມທັງໝົດ		1.296	1047 ຕົ້ນ							

ອະທິບາຍກ່ຽວກັບໄມ້ເກດສະໜາ ໃນຕາຕະລາງຂ້າງເທິງ: ໄມ້ເກດສະໜາມີຈຳນວນຕົ້ນຫຼາຍກ່ອນຊະນິດອື່ນ ຍ້ອນ ອີງໃສ່ຄວາມຕ້ອງການຂອງປະຊາຊົນ ເຊິ່ງເຂົາເຈົ້າຕ້ອງການຫຼາຍ, ຖ້າເປັນໄປໄດ້ເຂົາເຈົ້າຕ້ອງການປູກ ໄມ້ເກດສະໜາ ໃສ່ໃຫ້ເຕັມພື້ນທີ່ສວນທົດລອງ (ບໍ່ຢາກໄດ້ໄມ້ຊະນິດອື່ນ) ປູກໄມ້ເກດສະໜາລ້ວນໆ.

ຕາຕະລາງ 2 : ສັງລວມເບ້ຍໄມ້ເກດສະໜາທີ່ໄດ້ປູກແທນຄົນພາຍຫຼັງປູກໄດ້ 1 ປີ(ເດືອນ 6 / 2004 - 6 / 2005)

ຄອບຄົວ	ບ້ານ	ຈຳນວນເບ້ຍໄມ້ເກດທີ່ປູກແທນຄົນ	ໝາຍເຫດ
ທ.ຊຽງບຸນຈັນ	ທ່າໂພ	110	
ທ.ພອນ	ທ່າໂພ	140	
ທ.ເຈືອຫອມ	ນາໝີເໜືອ	150	
.ລວມ		400	

ຜ່ານການປູກແທນຄົນຈຳນວນຕົ້ນທີ່ຕາຍພາຍຫຼັງປູກໄດ້1 ປີ ເຫັນວ່າໄມ້ເກດສະໜາຕາຍ 70 % ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງໄດ້ ປູກ ແທນຄົນໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ ເພື່ອຫຼີກລ້ຽງບໍ່ໃຫ້ປະຊາຊົນທີ່ຖອຍຕໍ່ຈຳນວນຕົ້ນມີຕາຍ(ບໍ່ໃຫ້ເສຍໃຈ) ສ່ວນໄມ້ຊະນິດ ອື່ນ ແມ່ນ ບໍ່ໄດ້ປູກແທນຄົນໃນ 3 ຄອບຄົວ ທີ່ຮ່ວມ ກິດຈະກຳສາມາດສັງລວມໃນຕາຕະລາງ ຂ້າງເທິງນັ້ນ.

2.3 ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ

- ການຄິດໄລ່ຂໍ້ມູນ ເປີເຊັນລອດຕາຍ, ໜ້າຕ່າງ ແລະ ລວງສູງສະເລ່ຍ ແມ່ນໃຊ້ໂປຼແກມ Excel ເປັນເຄື່ອງມື
- ການຕີລາຄາປະເມີນຜົນແມ່ນໄດ້ຈາກ ການສຳພາດຄອບຄົວທີ່ເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ດ້ວຍການສັງເກດຕົວຈິງ

III . ຜົນໄດ້ຮັບ

ການທົດລອງນີ້ໄດ້ເຮັດໃຫ້ຄອບຄົວທີ່ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳມີສວນປູກໄມ້ເກດ,ໄມ້ສັກ,ໄມ້ວິກ ແລະ ຫວາຍ ໃນດິນ ທີ່ທຳ ການຜະລິດ, ເພີ່ມຜົນປະໂຫຍດທີ່ມີຕໍ່ພື້ນທີ່ຫຼາຍຂຶ້ນເຊິ່ງເປັນລາຍຮັບໃຫ້ຄອບຄົວເປັນ ແຕ່ລະໄລຍະ ຈາກ ໄລຍະສັ້ນ ເຖິງໄລຍະຍາວ.

- ມີຂໍ້ມູນການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໄມ້ທີ່ປູກໃນສວນທົດລອງທັງໝົດ1047 ຕົ້ນ / 3ຄອບຄົວ / 4ຊະນິດໄມ້ ດັ່ງ ທີ່ໄດ້ສະແດງ ໃນຕາຕະລາງຂ້າງລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງ 3 : ສັງລວມການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໄມ້ແຕ່ລະຊະນິດໃນ2ຄອບຄົວຢູ່ບ້ານທ່າໂພໃຕ້

ຊະນິດໄມ້	ເວລາປູກທຳອິດ			ການຈະເລີນເຕີບໂຕເມື່ອປູກໄດ້6 ເດືອນ			ການຈະເລີນເຕີບໂຕເມື່ອປູກໄດ້1ປີກັບ6ເດືອນ		
	%ລອດຕາຍ ຫຼັງປູກ 1ເດືອນ	H (ຊມ) ສະເລ່ຍ	D(ມມ) ສະເລ່ຍ	%ລອດ ຕາຍ	H(ຊມ) ສະເລ່ຍ	D(ມມ) ສະເລ່ຍ	%ລອດ ຕາຍ	H(ຊມ) ສະເລ່ຍ	D(ມມ) ສະເລ່ຍ
ເກດ	83.5	25.14	3	36	36.95	4.02	16.66	55.95	8.1
ແຄຂາວ	73	37.54	6	17.36	65.25	10.24	0		
ສັກ	90.5	30.62	6	91.87	35.59	9.89	81.42	65.46	17.12
ຫວາຍ	100		13.00	96.58		19.57	91.41	31.92	

ອະທິບາຍຕາຕະລາງທີ3: ສອງຄອບຄົວນີ້ໄດ້ປູກໄມ້ແຕ່ລະຊະນິດເທົ່າກັນດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງນຳຂໍ້ມູນທັງສອງມາສະເລ່ຍລວມ ກັນ ໃນຕາຕະລາງຂ້າງເທິງນີ້ສັງເກດເຫັນໄດ້ວ່າມາຮອດປັດຈຸບັນນີ້ບໍ່ມີຕົ້ນແຄຂາວ ໄມ້ແຕ່ລະຊະນິດມີການຈະເລີນເຕີບໂຕ ເພີ່ມຂຶ້ນຄື:

- ໄມ້ເກດສະໜາໜ້າຕ້າງເພີ່ມຂຶ້ນ 5,1 ມມ ແລະ ລວງສູງເພີ່ມຂຶ້ນ 30,81 ຊມ
- ໄມ້ສັກໜ້າຕ້າງເພີ່ມຂຶ້ນ 11,1 ມມ ແລະ ລວງສູງເພີ່ມຂຶ້ນ 34,8 ຊມ
- ຕົ້ນຫວາຍມີລວງສູງເພີ່ມຂຶ້ນ 18,9 ຊມ
(ໄມ້ແຕ່ລະຊະນິດມີເປົ້າເຊັ່ນລອດຕາຍລຸດລົງ).

ຕາຕະລາງ 4 : ສັງລວມການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໄມ້ແຕ່ລະຊະນິດໃນ1ຄອບຄົວຢູ່ບ້ານນາໝໍ້ເໜືອ

ຊະນິດໄມ້	ເວລາປູກທຳອິດ			ການຈະເລີນເຕີບໂຕເມື່ອປູກໄດ້6 ເດືອນ			ການຈະເລີນເຕີບໂຕເມື່ອປູກໄດ້1ປີ		
	%ລອດຕາຍ ຫຼັງປູກ 1ເດືອນ	H(ຊມ) ສະເລ່ຍ	D(ມມ) ສະເລ່ຍ	%ລອດ ຕາຍ	H(ຊມ) ສະເລ່ຍ	D(ມມ) ສະເລ່ຍ	%ລອດ ຕາຍ	H(ຊມ) ສະເລ່ຍ	D(ມມ) ສະເລ່ຍ
ເກດ	96	25.14	4	54.66	31.55	4.27	6	64	7.25
ແຄຂາວ	83.33	37.54	6	20.83	117.56	8.95	2	150	30
ວິກ	36	44.77	7	55	150	13.31	33.75	332.64	27.76
ຫວາຍ	100	13.00		78.40		19.57	73.86	35.6	

ອະທິບາຍຕາຕະລາງ 4: ຄອບຄົວນີ້ປູກຊະນິດໄມ້ແຕກຕ່າງຈາກສອງຄອບຄົວທີ່ຢູ່ຕາຕະລາງທີ 3 ຄື: ໄມ້ວິກ ເຊິ່ງເອົາໄມ້ວິກແທນທີ່ໄມ້ສັກໃນຮູບແບບປູກແບບດຽວກັນ.

- o ໄມ້ເກດສະໜາໜ້າຕ້າງເພີ່ມຂຶ້ນ 3.2 ມິລິແມັດ ແລະ ລວງສູງເພີ່ມຂຶ້ນ 38.6 ຊັງຕີແມັດ
- o ໄມ້ວິກໜ້າຕ້າງເພີ່ມຂຶ້ນ 20.7 ມິລິແມັດ ແລະ ລວງສູງເພີ່ມຂຶ້ນ 287.8 ຊັງຕີແມັດ
- o ຕົ້ນຫວາຍມີລວງສູງເພີ່ມຂຶ້ນ 22 ຊັງຕີແມັດ

ໄມ້ແຕ່ລະຊະນິດມີເປົ້າເຊັ່ນລອດຕາຍລຸດລົງ ໄມ້ເກດສະໜາທີ່ປູກປີ 2004 ຍັງເຫຼືອພຽງ9 ຕົ້ນ, ຕົ້ນແຄຂາວ ທີ່ຍັງເຫຼືອ ພຽງເປົ້າເຊັ່ນລອດຕາຍເທົ່າ2%

ຄອບຄົວທີ່ເຂົ້າຮ່ວມມີສວນປູກໄມ້ເກດສະໜາທີ່ປູກແບບປະສົມປະສານ ໄດ້ຮັບຜົນຜະລິດຕໍ່ພື້ນ ທີ່ຫຼາຍຂຶ້ນ ໃນຕໍ່ໜ້າທຽບໃສ່ການປູກພຽງແຕ່ພືດອາຍຸສັ້ນຢ່າງດຽວ ໄດ້ຮັບຜົນຜະລິດເປັນໄລຍະເຊັ່ນ ທຸກໆປີໄດ້ຜົນຜະລິດຈາກ

ໝາກງາ, ໝາກເດືອຍ, ສາລີ ແລະ ເຂົ້າ ແຕ່ຜົນຜະລິດສາລີ ຂອງຄອບຄົວ ທ້າວ ພອນ ບໍ່ເປັນໝາກ ຍ້ອນວ່າ ມີແມງໄມ້ ແລະ ມີດ ເຂົ້າທຳລາຍແກ່ນຂອງສາລີ, ໝາກເດືອຍ ຂອງ ຊຽງບຸນຈັນມີໝາກທີ່ລົບ ແມ່ນຍ້ອນການທຳລາຍຂອງແມງ ໄມ້ເຊັ່ນດຽວກັນ ອີກສາຍເຫດໜຶ່ງ ຍ້ອນການເສຍຫາຍອາດຈະບໍ່ລະມັດລະວັງ ເຮັດໃຫ້ທຳລາຍຕົ້ນໝາກເດືອຍ. ຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້ສະແດງໃຫ້ຮູ້ເຖິງຜົນຜະລິດທີ່ປູກຮ່ວມໃນສວນໄມ້ເກດໃນແຕ່ລະປີເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ລຸດລົງ

ຕາຕະລາງທີ5: ຜົນຜະລິດຂອງພືດອາຍຸສັ້ນທີ່ປູກຮ່ວມສວນປູກໄມ້ເກດສະໜາພາຍໃນປີ2004

ລ/ດ	ຄອບຄົວ	ເຂົ້າ(ກິໂລ/ເຮັກຕາ)	ໝາກເດືອຍ(ກິໂລ/ເຮັກຕາ)	ໝາກງາ(ກິໂລ/ເຮັກຕາ)
1	ທ້າວ:ຊຽງບຸນຈັນ	ບໍ່ໄດ້ປູກ	462,9	ບໍ່ໄດ້ປູກ
2	ທ້າວ: ພອນ	1,388	1,203.7	83.3
3	ທ້າວ: ເຈືອຫອມ	1,157.4	578.7	ບໍ່ໄດ້ປູກ

ອະທິບາຍຕາຕະລາງທີ 5: ຜົນຜະລິດຂອງໝາກເດືອຍຂອງແຕ່ລະຄອບຄົວບໍ່ເທົ່າກັນຍ້ອນວ່າ ແຕ່ລະຄອບຄົວປູກໃສ່ ໃນເນື້ອທີ່ບໍ່ເທົ່າກັນ(ປູກຕາມໃຈຂອງເຂົາເຈົ້າເອງ) ຜົນຜະລິດເຂົ້າ ຂອງຄອບຄົວທ້າວພອນ ໄດ້ໜ້ອຍເພາະຊະນິດພັນເຂົ້າ ເປັນຊະນິດທີ່ໃຫ້ຜົນຜະລິດຕ່ຳ, ການບົວລະບັດຮັກສາໄຮ່ບໍ່ໄດ້ດີ ແລະ ເປັນນຳສະພາບ ຂອງດິນມີລັກສະນະເປັນດິນແຂງ. ດິນດັ່ງກ່າວຜ່ານມາບໍ່ໄດ້ປູກຫຍັງໃສ່ເປັນປາເຫຼົ່າ 3 ປີ ສ່ວນໄຮ່ຂອງຄອບຄົວເຈືອຫອມຜົນຜະລິດເຂົ້າເປັນຄຸນແມ່ນໄດ້ດີ ເນື່ອງຈາກວ່າ ໄຮ່ດັ່ງກ່າວໄດ້ຮັບການບົວລະບັດຮັກສາດີ ຜົນຜະລິດຂອງແຕ່ລະສວນປູກ ບໍ່ຄືກັນ ທາງດ້ານເນື້ອທີ່ທີ່ຊະນິດນຶ່ງແຕ່ການ ນຳໃຊ້ແຮງງານຕົ້ນຕໍແມ່ນ 2 ຄົນເທົ່າກັນ ແຕ່ກໍຍັງປຽບທຽບຜົນຜະລິດບໍ່ໄດ້

ຕາຕະລາງທີ 6: ຜົນຜະລິດຂອງພືດອາຍຸສັ້ນທີ່ປູກຮ່ວມສວນປູກໄມ້ເກດສະໜາພາຍໃນປີ2005

ລ/ດ	ຄອບຄົວ	ຖົ່ວເຫຼືອງ (ກິໂລ/ເຮັກຕາ)	ໝາກເດືອຍ (ກິໂລ/ເຮັກຕາ)	ສາລີ (ກິໂລ/ເຮັກຕາ)	ໝາຍເຫດ
1	ທ້າວ:ຊຽງບຸນຈັນ	ບໍ່ໄດ້ປູກ	1157,4	ບໍ່ໄດ້ປູກ	
2	ທ້າວ: ພອນ	ບໍ່ໄດ້ປູກ	ບໍ່ໄດ້ປູກ	173	ບໍ່ມີເມັດ,ເມັດລົບ,ນຳໃຊ້ບໍ່ໄດ້
3	ທ້າວ: ເຈືອຫອມ	ບໍ່ໄດ້ປູກ	ບໍ່ໄດ້ປູກ	340	ບໍ່ທັນແກະເມັດຈາກຝັກ

ອະທິບາຍຕາຕະລາງທີ6: ຜົນຜະລິດຂອງ3ຄອບຄົວບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນດີໃນປີ 2005 ຍ້ອນວ່າເຂົາເຈົ້າ ປູກພືດອາຍຸສັ້ນ ກາຍລະດູການຜະລິດ ແລະ ມີສັດຕູພືດເຂົ້າທຳລາຍ. ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນແນວພັນສາລີທີ່ຄອບຄົວທ້າວພອນໄດ້ປູກ, ບໍ່ມີເມັດ ຝັກທີ່ມີເມັດໜ້ອຍໜຶ່ງ ມີລັກສະນະບ່ຽງາມ ແລະ ນຳໃຊ້ບໍ່ໄດ້ຍ້ອນມີແມງເຈາະ ແລະ ອີກສາຍເຫດໜຶ່ງ ເວລາ ເສຍຫາຍ ໃນໄລຍະທຳອິດເຮັດບໍ່ໄດ້ດີ

IV. ພາກສະຫຼຸບ

ຈາກການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງສາມາດສະຫຼຸບໄດ້ວ່າ ການປູກໄມ້ເກດສະໜາ,ໄມ້ອຸດສະຫະກຳ ແລະ ຫວາຍປະສົມປະສານກັບພືດອາຍຸສັ້ນ ເປັນຮູບແບບທີ່ປະຊາຊົນເຂົ້າຮ່ວມ 3 ຄອບຄົວເຫັນດີ ແລະ ຢາກເຮັດ(ສ້າງສວນປູກແບບນີ້). ແຕ່ການທົດລອງຄັ້ງນີ້ ບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນດີເທົ່າທີ່ຄວນ ມັນສະແດງອອກເຖິງເບ້ຍໄມ້ທີ່ປູກເຊັ່ນ ເວລາປູກທຳອິດໄມ້ເກດສະ ໜາມີເປີເຊັນລອດຕາຍຕ່ຳ, ຕົ້ນແຄຂາວຕາຍເກືອບ100% ຫຼັງປູກໄດ້ 1 ເດືອນ ສ່ວນຫວາຍ, ໄມ້ສັກ ແລະ ໄມ້ວິກ ມີ ເປີເຊັນລອດຕາຍຂ້ອນຂ້າງສູງ. ຫຼັງຈາກປູກໄດ້1ປີ ຜ່ານໄປ ອີງໃສ່ຄວາມຕ້ອງການຂອງປະຊາຊົນ ທາງໂຄງການຈຶ່ງນຳຕົ້ນ ໄມ້ເກດສະໜາປູກສ້ອມຄືນແທນຕົ້ນທີ່ຕາຍ ເບ້ຍໄມ້ເກດສະໜາ ຕາຍຍ້ອນວ່າປະ

ຊາຊົນບໍ່ເຂົ້າໃຈໃນໄລຍະປູກທຳອິດ. ໄມ້ເກດສະໜາເປັນໄມ້ມັກຄວາມຊຸ່ມຊື່ນ ແລະ ໃນການບົວລະບັດຮັກສາ ຕົ້ນໄມ້ເກດສະໜາ ຢ່າງລະອຽດ ແລະ ອີກສາເຫດໜຶ່ງ ຍ້ອນລະດູການປູກໄມ້ຄັ້ງນັ້ນແມ່ນປູກຫຼ້າ (ກາຍລະດູປູກ) ເມື່ອເວລາປູກທຳອິດເບ້ຍທີ່ນຳໄປປູກເປັນເບ້ຍນ້ອຍ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ໄມ້ເກດສະໜາ ເຊິ່ງເປັນຊະນິດທີ່ມາ ຈາກ ແຫຼ່ງພູຕ່ຳ ພ້ອມກັບມີການຂົນສົ່ງໄກ ແລະ ເບ້ຍຍັງປັບຕົວກັບສະພາບແສງແດດບໍ່ໄດ້ດີ (ບໍ່ທັນທົນທານ) ແຕ່ ປູກໃນ ເທື່ອທີ 2 (ຫຼັງຈາກປູກໄດ້1ປີ) ແມ່ນເບ້ຍໃຫຍ່ ແລະ ໄດ້ມີການສ້າງຄວາມທົນທານ ໃຫ້ກັບເບ້ຍໄມ້ກ່ອນ ປູກ1 ເດືອນ (ເບ້ຍໄມ້ຮອດພື້ນທີ່ ແລະ ເປີດແສງແດດໃຫ້100%) ຕາມການສັງເກດເຫັນວ່າ ຕົ້ນໄມ້ເກດສະໜາ ທີ່ປູກໃໝ່ ດັ່ງກ່າວມີ ສະພາບແຂງແຮງ, ໃຫຍ່ ແລະ ຊຽງງາມດີ ເຊິ່ງເປັນທີ່ພິຈາລະນາຄອບຄົວທີ່ເຂົ້າຮ່ວມ ແຕ່ມີ ບັນຫາເລືອງຜົນ ຜະລິດໃນປີ ນີ້ ບາງຄອບຄົວບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນຜະລິດຫຼາຍເຊັ່ນ : ການປູກ ໝາກເດືອຍ ແລະ ສາລີບໍ່ມີ ແກ່ນ(ເມັດ)

ຜົນຜະລິດຂອງພືດອາຍຸສັ້ນ ທັງສາມຄອບຄົວແຕ່ລະປີ ມີການປ່ຽນແປງ, ເຊິ່ງເຂົາເຈົ້າເອງບໍ່ປູກຊະນິດເກົ່າ ໃນປີຕໍ່ ມາເຮັດໃຫ້ຫຍຸ້ງຍາກທີ່ຈະປຽບທຽບຜົນຜະລິດຂອງພືດອາຍຸສັ້ນ, ພາຍຫຼັງທີ່ປູກໄດ້ 1 ປີ, 2 ປີ ແລະ 3 ປີ ເປັນແນວ ໃດ ແລະ ບໍ່ຮູ້ເຖິງຜົນກະທົບທີ່ມີຕໍ່ກັນ ລະຫວ່າງຕົ້ນໄມ້ທີ່ປູກທົດລອງ ກັບ ພືດອາຍຸສັ້ນ ຜົນຜະລິດຈະລຸດລົງ ຫຼື ເພີ່ມຂຶ້ນ ທັງສາມຄອບຄົວໄດ້ຮັບຜົນຜະລິດຈາກພືດອາຍຸສັ້ນ ໃນປີ 2005 ນີ້ ແມ່ນຕ່ຳຫຼາຍເພາະຜ່ານມາເຂົາເຈົ້າ ເຄີຍໄດ້ຫຼາຍກວ່ານີ້ ຕາມການສອບຖາມເຂົາເຈົ້າ ແລະ ໄດ້ໄປສັງເກດເບິ່ງຕົວຈິງ

ໃນການຄິດໄລ່ຄ່າສະເລ່ຍໜ້າຕ່າງ ແລະ ລວງສູງຂອງໄມ້ແຕ່ລະຊະນິດໃນສາມຄອບຄົວແມ່ນສາມາດເຮັດໄດ້ ແຕ່ຍັງ ປຽບທຽບໃນສາມຄອບຄົວບໍ່ໄດ້ ເນື່ອງຈາກວ່າ 2 ຄອບຄົວປູກຄືກັນແຕ່ອີກ1ຄອບຄົວ ແມ່ນມີຊະນິດໜຶ່ງ ແຕກຕ່າງຄື 2 ຄອບຄົວປູກໄມ້ສັກ ແຕ່ວ່າອີກ1ຄອບຄົວ ແມ່ນປູກໄມ້ວິກ ຕາມການໃຫ້ຄຳແນະນຳຂອງ ທ້ອງຖິ່ນ ວ່າໄມ້ສັກ ແມ່ນບໍ່ເໝາະກັບເຂດ ເມືອງນາໝີ ແຂວງອຸດົມໄຊ ເພາະເຂົາເຈົ້າສັງເກດເບິ່ງ ສວນໄມ້ສັກທີ່ປູກໃນ ບໍລິເວນນັ້ນໃຫຍ່ຊ້າ ແລະ ບ່າງາມ ຈຶ່ງປ່ຽນຊະນິດໄມ້ວິກມາແທນຕຳແໜ່ງຂອງໄມ້ສັກ ໃນຮູບແບບການປູກແບບນີ້ ເພື່ອຫວັງຈະໄດ້ໃຊ້ໄມ້ ວິກໃນໄລຍະສັ້ນ(ໄມ້ໃຫຍ່ໄວ)

ການປູກໄມ້ວິກມີຜົນເສຍທີ່ຈະຕາມມາຄືເຮັດໃຫ້ດິນເສຍທາດອາຫານໃນດິນຫຼາຍ(ດິນຈືດ) ອີງຕາມປະສົບ ການ ຕົວຈິງຂອງນັກວິຊາການ ແລະ ປະຊາຊົນຜູ້ເຄີຍທີ່ສ້າງສວນປູກໄມ້ວິກ ເພາະດິນທີ່ຈະປູກໄມ້ຊະນິດນີ້ ຕ້ອງແມ່ນ ດິນເປັນດິນໂປກໂລ້ນ, ເຊື່ອມໂຊມ ແລະ ດິນທີ່ບໍ່ສາມາດປູກພືດອາຍຸສັ້ນໃສ່, ແຕ່ການປູກແບບນີ້ ຄອບຄົວດັ່ງ ກ່າວເຫັນດີ ແລະ ເປັນທີ່ພິຈາລະນາ ທັງເປັນການແນະນຳຊະນິດໄມ້ດັ່ງກ່າວໃຫ້ຊາວບ້ານ ໂດຍຄອບຄົວທີ່ເຂົ້າ ຮ່ວມກິດຈະກຳ ເປັນຜູ້ເຜີຍແຜ່ເອງໃນລະບົບການປູກແບບນີ້ໄມ້ວິກໄດ້ປູກພຽງແຕ່ແຖວດຽວປູກອ້ອມພື້ນທີ່ ສວນທົດລອງຄິດວ່າຄົງຈະບໍ່ເປັນຜົນກະທົບຕໍ່ດິນດັ່ງກ່າວ

ໄມ້ສັກທີ່ປູກເປັນແຖວອ້ອມກໍ່ເໝາະສົມກັບເຂດນັ້ນອີງໃສ່ເປົ້າໝາຍລອດຕາຍ,ການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ເຂດເມືອງ ໂພນໄຊ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ ເປັນເຂດທີ່ປູກໄມ້ສັກຜ່ານມາໄດ້10ປີ ເຊິ່ງໜ້າຕ່າງສະເລ່ຍ ປະມານ15ຊັງຕີແມັດ - 20 ຊັງຕີແມັດ, ອີກຢ່າໜຶ່ງ ໄມ້ດັ່ງກ່າວກໍ່ເປັນທີ່ພິຈາລະນາຄອບຄົວທີ່ເຂົ້າຮ່ວມ ເພາະໄມ້ສັກທີ່ປູກອ້ອມ ສາມາດ ເປັນຮົ້ວອ້ອມສວນໄດ້ ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນຄອບຄົວອື່ນມີແນວຄິດປູກໄມ້ສັກເປັນຫຼັກຮົ້ວ ຫຼື ເປັນຊາຍແດນລະ ຫວ່າງໄຮ່ກັບໄຮ່.

ຕົ້ນຫວາຍ ທີ່ນຳມາປູກປະຊາຊົນກໍ່ມັກ ແລະ ເຫັນດີ ທີ່ຈະປູກອ້ອມໃນລັກສະນະນີ້ແຕ່ຕ້ອງປູກໃສ່ ບ່ອນທີ່ເປັນ ຊາຍແດນ ຫຼື ຮົ່ວ ເຊິ່ງສາມາດເຮັດເປັນຮົ່ວຂຽວ ທີ່ສາມາດປ້ອງກັນທັງສັດຕ່າງໆທີ່ເຂົ້າທຳລາຍສວນປູກ.

4.1 ຂໍ້ແນະນຳສຳລັບວຽກງານຄົ້ນຄວ້າທົດລອງໃນຕໍ່ໜ້າ

- 1) ຮູບແບບຂອງການປູກແບບນີ້ ແມ່ນເໝາະສົມ ກັບແນວຄິດຂອງຄອບຄົວທີ່ຕ້ອງການປູກໄມ້ໃຫຍ່ໄວ ເປັນ ຫຼັກຮົ່ວ (ຮົ່ວຂຽວ) ແລະ ປູກຫວາຍເພື່ອປ້ອງກັນສັດເຂົ້າທຳລາຍໄຮ່ ແລະ ປູກໄວ້ ເພື່ອເປັນຂອບເຂດຊາຍ ແດນ
- 2) ຄວນປູກໄມ້ວົກຫຼືໄມ້ສັກໄວ້ຂອບເຂດຊາຍແດນຂອງສວນ ຫຼື ໄຮ່ ເພື່ອເປັນຫຼັກຮົ່ວທີ່ມີຊີວິດ ບັນຫາທີ່ຈະ ຕາມ ມາຄື ໄມ້ດັ່ງກ່າວອາດຈະມີລຳຕົ້ນທີ່ມີຕຳນິຫຼາຍເຊັ່ນ ລວງສູງການຄ້າໜ້ອຍ, ລຳຕົ້ນມີການແຕກງ່າ ຫຼາຍ, ເຊິ່ງອາດເປັນຜົນກະທົບທີ່ບໍ່ດີຕໍ່ການປູກໄມ້ໄວ້ປ້ອງໂຮງງານອຸດສະຫະກຳ ແຕ່ການຊົມໃຊ້ໃນຄອບ ຄົວແມ່ນບໍ່ມີ ບັນຫາ ສາມາດເຮັດເປັນພື້ນ, ຖ່ານ ແລະ ໄມ້ໃຊ້ສ່ວຍໃນຄົວເຮືອນໃນໄລຍະສັ້ນໄດ້.
- 3) ບໍ່ຄວນປູກໄມ້ເກດສະໜາຊະນິດດຽວລ້ວນ ເພາະມີຄວາມສ່ຽງສູງທີ່ຈະບໍ່ເກີດເປັນໄມ້ດຳ ຕ້ອງປູກປະສົມ ປະສານກັບໄມ້ຊະນິດອື່ນໃສ່ໃນພື້ນທີ່ດຽວກັນ
- 4) ໄມ້ເກດສະໜາ ທີ່ນຳໄປປູກຕ້ອງມີອາຍຸໃນສວນກຳ1ປີ ຂຶ້ນໄປ, ການຂົນສົ່ງເບ້ຍໄມ້ບໍ່ຄວນໄກເກີນໄປ ແລະ ຕ້ອງໃຫ້ເບ້ຍໄມ້ ໄປເຖິງບ່ອນທີ່ຈະປູກຢ່າງໜ້ອຍ1ເດືອນ ພ້ອມນັ້ນຕ້ອງສ້າງຄວາມທົນທານ ໃຫ້ກັບ ເບ້ຍໄມ້ ດ້ວຍການ ເປີດແສງແດດເທື່ອລະໜ້ອຍໃຫ້ເບ້ຍໄມ້ໄດ້ຮັບແສງແດດຈົນຮອດ100% ປະມານ 1 ເດືອນ
- 5) ການຂົນສົ່ງເບ້ຍໄມ້ໃນເວລາປູກຕ້ອງມີຄວາມລະມັດລະວັງສູງ ຄືບໍ່ເອົາເບ້ຍໃສ່ກະຕ່າເປັກຫຼາຍເກີນໄປ ເວລາ ຢ່າງພະຍາຍາມຮັກສາບໍ່ໃຫ້ເບ້ຍໄມ້ໃນກະຕ່າລົ້ມ ເຊິ່ງເປັນສາເຫດຂອງຄຳຮາກ ແລະ ລຳຕົ້ນ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ
- 6) ໄມ້ເກດສະໜາເປັນໄມ້ມັກຄວາມຊຸ່ມຊື່ນ ຕ້ອງມີການກຽມຊຸມປູກທີ່ດີ ໂດຍສະເພາະບ່ອນທີ່ມີຄວາມສູງຊັນ ຕ້ອງຊຸດພື້ນທີ່ໃຫ້ພຽງຢູ່ບໍລິເວນຊຸມປູກປະມານ 80 ຊັງຕີແມັດ x 80 ຊັງຕີແມັດ ຫຼື 100 ຊັງຕີແມັດ x 100 ຊັງຕີແມັດ ເພື່ອຮັກສານ້ຳໄວ້ໄດ້ດີ ແລະ ທັງເປັນການຕ້ານການເຊາະເຈື່ອນ ສຳຄັນໃນເວລາບົວລະບັດ ຮັກສາ ເປັນຕົ້ນການເສຍຫາຍຕ້ອງເສຍ ໃຫ້ຖືກຕາມຫຼັກວິຊາການຄື ຕ້ອງນຳເສດຫຍ້າທີ່ຕັດອອກໄປນັ້ນ ໄປກັອງໄວ້ບໍລິເວນເທິງຂອງຕົ້ນ ເພື່ອ ຮັກສາ ຄວາມຊຸ່ມຂອງດິນຫຼັກລ້ຽງ ການຈູດເສດວັດສະພົດໂດຍສະ ເພາະແມ່ນຍາມແລ້ງ
- 7) ຄວນປູກຕົ້ນແຄຂາວດ້ວຍການຍອດແກ່ນຫວ່ານແກ່ນ
- 8) ສຳລັບການປູກໄມ້ຢູ່ເຂດເມືອງໂພນໄຊແຂວງຫຼວງພະບາງແລະເມືອງນາໝີແຂວງອຸດົມໄຊ ແມ່ນຄວນ ເລີ່ມແຕ່ເດືອນພຶດສະພາຫາຕົ້ນເດືອນມິຖຸນາ ຫຼື ຫຼັງຈາກແລ້ວປີໃໝ່ລາວ.
- 9) ການປູກສ້ອມຄົນຄວນປູກທຸກໆປີຖ້າເຫັນວ່າເບ້ຍໄມ້ທີ່ປູກໃຫ້ຄອບຄົວຕາຍແທ້ ໂດຍການສຳຫຼວດຂອງ ພະນັກງານວິຊາການລົງໄປເບິ່ງພື້ນທີ່ຕົວຈິງແລ້ວ ຕ້ອງຈັດຫາເບ້ຍໄມ້ກຽມໄວ້ໃນແຕ່ລະປີຫຼືຂຶ້ນແຜນໄວ້ ແຕ່ປີທຳອິດ ເພາະຫຼັກລ້ຽງບໍ່ໃຫ້ຄອບຄົວທີ່ເຂົ້າຮ່ວມ ຢາກຢຸດເຊົາຮ່ວມກິດຈະກຳ.

ເອກະສານອ້າງອີງ

- ບົວໄຂຄອນ, 1998, ບົດລາຍງານສຳມະນາກະສິກຳ,ປ່າໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ,ຄະນະວິທະ ຍາສາດ,ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ, ວຽງຈັນ,(ໜ້າ 99 - 100)

ການປູກຢາງບົງ ແລະ ເປືອກເມືອກ ໃນພື້ນທີ່ປ່າເລົ່າ ທີ່ ເມືອງ ໂພນໄຊ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ

ໂດຍ: ຄຳພອນ ແສງດາລາ, ສິມອນ ວົງຄຳຮໍ່, ໄພວອນ ພອນພະນົມ,
ກິແກ້ວ ສິງຫາລາດ ແລະ ຈັນໄຕ ວົງພະຈັນ

ກິດຈະກຳການປູກເປືອກເມືອກ ແລະ ຢາງບົງໃນພື້ນທີ່ປ່າເລົ່າ ແມ່ນໜຶ່ງໃນກິດຈະກຳການຄົ້ນຄວ້າຂອງ ໂຄງການຍ່ອຍຄົ້ນຄວ້າປ່າ ທີ່ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດໃນປີ 2005 ທີ່ ບ້ານ ທ່າໂພ ແລະ ນ້ຳບໍ່ ເມືອງ ໂພນໄຊ ແຂວງຫຼວງພະບາງ, ມີຄອບຄົວຊາວກະສິກອນເຂົ້າ ຮ່ວມທັງໝົດ 7 ຄອບຄົວ ຈຸດປະສົງຂອງກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວ ແມ່ນແນ່ໃສ່ ຜົນຜະລິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນອະນາຄົດ ທີ່ມີຢູ່ໃນສວນປູກ ທີ່ເປັນການເປີດໂອກາດໃຫ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນເປືອກເມືອກ ແລະ ຢາງບົງທີ່ມີຢູ່ໃນປ່າໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງເຕັມສ່ວນ, ນອກຈາກນັ້ນ ຍັງເປັນສວນສາທິດ ໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນຄອບຄົວອ້ອມຂ້າງກໍ່ຄື ບ້ານອ້ອມຂ້າງເອົາໄປເປັນແບບຢ່າງໄດ້.

ກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວແມ່ນໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢູ່ 2 ບ້ານຄື: ບ້ານທ່າໂພ 3 ຄອບຄົວ, ເນື້ອທີ່ 0.1728 ເຮັກຕາ, ມີໄມ້ 192 ຕົ້ນ ໃນນັ້ນຢາງບົງ ແລະ ເປືອກເມືອກ ຢ່າງລະ 96 ຕົ້ນ ແລະ ບ້ານ ນ້ຳບໍ່ 4 ຄອບຄົວ, ເນື້ອທີ່ 0.2304 ເຮັກຕາ, ມີໄມ້ 256 ຕົ້ນ ໃນນັ້ນຢາງບົງ ແລະ ເປືອກເມືອກ ຢ່າງລະ 128 ຕົ້ນ. ສະນັ້ນລວມທັງໝົດ 7 ຄອບຄົວ, ມີເນື້ອທີ່ ເທົ່າກັບ 0. 4032 ເຮັກຕາ, ມີຈຳນວນເບ້ຍໄມ້ທັງໝົດເທົ່າກັບ 448 ຕົ້ນ ໃນນັ້ນມີຢາງບົງ 224 ຕົ້ນ ແລະ ເປືອກເມືອກ 224 ຕົ້ນ

ຜົນການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ປີສຸດທ້າຍ(2007) ຂອງສວນທົດລອງ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ມີຕົ້ນຢາງບົງທັງໝົດ 164 ຕົ້ນ ເທົ່າກັບ 73.2% ຕໍ່ກັບຈຳນວນຕົ້ນໄມ້ທີ່ປູກທັງໝົດ ແລະ ເປືອກເມືອກ ມີທັງໝົດ 20 ຕົ້ນ ເທົ່າກັບ 8.9% ຕໍ່ກັບຈຳນວນຕົ້ນ ໄມ້ທີ່ປູກທັງໝົດ. ນັ້ນກໍ່ໝາຍຄວາມວ່າ ການປູກຢາງບົງ ແມ່ນ ຢູ່ໃນລະດັບມາດຕະຖານ ຂອງການປູກໄມ້, ແຕ່ກົງກັນຂ້າມການປູກເປືອກເມືອກ ແມ່ນບໍ່ປະສິບຜົນສຳເລັດທັງນີ້ ກໍ່ອາດຈະແມ່ນຫຼາຍໆເຫດຜົນທີ່ກ່າວມາຂ້າງລຸ່ມ.

ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງຢາງບົງ ທີ່ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນໃນຕາຕະລາງທີ 1-4 ນັ້ນ, ສາມາດອະທິບາຍໄດ້ວ່າການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຕົ້ນຢາງບົງ ທີ່ໄດ້ປູກໃນພື້ນທີ່ ໄຮ່ເກົ່າ ຫຼື ປ່າເລົ່າອ່ອນຂອງຊາວກະສິກອນ ທີ່ມີຄວາມ ຄ່ອຍຊັນ ໂດຍສະເລ່ຍ 20 ອົງສາ, ມີຄວາມແຫ້ງແລ້ງ ໃນລະດູແລ້ງ, ການຍາດແຍ່ງຂອງວັດຊະພືດ ແລະ ພື້ນທີ່ດິນຂາດຄວາມອຸດົມສົມບູນ ເນື່ອງຈາກເຄີຍເປັນພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດກະສິກຳມາກ່ອນ, ເຊິ່ງປັດໃຈດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງຢາງບົງ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ດີ, ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຢາງບົງເປັນໄປໃນທາງທີ່ດີ ໂດຍສະເພາະ ເມື່ອນຳມາສົມທຽບກັບຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ ເກັບກຳ ໃນຄັ້ງທີ່ 1(ຕາຕະລາງ1-4)

ໃນຕາຕະລາງ 5-7 ຂອງການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເປືອກເມືອກນັ້ນ ຖ້າເບິ່ງໃສ່ກັບບັນດາປັດໃຈທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງແລ້ວ ແມ່ນມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຕົ້ນເປືອກເມືອກຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ, ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ຜົນໄດ້ຮັບທີ່ປະກົດຄື: ຕົ້ນເປືອກເມືອກສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນບໍ່ສາມາດຂະຫຍາຍຕົວໄດ້(ຕາຍ) ເນື່ອງຈາກວ່າ ລັກສະນະການກະຈາຍພັນຂອງເປືອກເມືອກມີຄວາມແຕກຕ່າງກັບຢາງບົງ ເພາະວ່າ ເປືອກເມືອກເກີດໃນພື້ນທີ່ ທີ່ມີຄວາມຊຸ່ມຊື່ນເປັນຕົ້ນແມ່ນ ຕາມຮ່ອມພູ ຫຼື ຕາມແຄມນ້ຳຕ່າງໆ ເປັນຕົ້ນ

ນອກຈາກປັດໃຈທີ່ໄດ້ກ່າວມາແລ້ວ, ການບົວລະບັດຮັກສາສວນປູກຂອງຊາວກະສິກຳ ກໍ່ແມ່ນໜຶ່ງໃນຫຼາຍໆປັດໃຈ ທີ່ມີຜົນຕໍ່ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໄມ້ ເພາະໃນສວນປູກ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ການບົວລະບັດຮັກສາແມ່ນຍັງລະເລີຍ ແລະ ບໍ່ເອົາຫົວໃສ່ໃຈຊາ ທັງນີ້ກໍ່ອາດມີຫຼາຍເຫດຜົນທີ່ເປັນຕົວກຳນົດ ເຊັ່ນວ່າ ການດຳລົງຊີວິດໃນຊຸມນະບົດຕ່ອງໆ ກິນໃນແຕ່ລະວັນ ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນການທຸ້ມເທວລາໃສ່ການຜະລິດກະສິກສາ

I. ພາກສະເໜີ

ພາກເໜືອຂອງລາວ ແມ່ນ ພາກໜຶ່ງ ທີ່ມີພູເຂົາສະຫຼັບຊັບຊ້ອນ ແຕ່ທົດຕາເວັນອອກ ເຖິງ ທົດຕາເວັນຕົກກວມເອົາ 90% ຂອງພື້ນທີ່, ທີ່ເຕັມໄປດ້ວຍຄວາມອຸດົມສົມບູນທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ອັນເປັນແຫຼ່ງທຳມາຫາກິນອັນສຳຄັນຂອງປະຊາຊົນໃນຊຸມນະບົດ ທີ່ ມີຂໍ້ຈຳກັດຫຼາຍຢ່າງເປັນຕົ້ນ ແມ່ນ ພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດມີນ້ອຍ, ເປັນເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ, ການຄົມມະນາຄົມບໍ່ສະດວກ ແລະ ອື່ນໆ ທີ່ເປັນສາຍ ເຫດໃຫ້ຜົນຜະລິດທີ່ໄດ້ຈາກການຜະລິດກະສິກຳ ບໍ່ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການ ເມື່ອປະຊາກອນເພີ່ມຂຶ້ນ ການເຂົ້າໄປ ທຳລາຍປ່າໄມ້ ເພື່ອຂະຫຍາຍພື້ນທີ່ການຜະລິດ ແລະ ການເກັບກູ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງເພື່ອຂາຍເປັນສິນຄ້າ ເພີ່ມຂຶ້ນຈຶ່ງ ເຮັດໃຫ້ປະລິມານປ່າໄມ້ ກໍ່ຄື ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ມີຄ່າຫຼຸດນ້ອຍຖອຍລົງ

ການນຳເອົາເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ມີຄ່າ ແລະ ເປັນສິນຄ້າ ອອກມາປູກ ເພື່ອເກັບກູ້ວິນິດສະພາໃນອະນາຄົດ ຈຶ່ງມີຄວາມສຳຄັນ ແລະ ມີບົດບາດ ເພາະເປັນການເປີດໂອກາດໃຫ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ມີຢູ່ຕາມທຳມະຊາດ ໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ມີປະລິມານເພີ່ມຂຶ້ນເລື້ອຍໆ

ຕົ້ນຢາງຍິງ ແລະ ເປືອກເມືອກ ແມ່ນ ໜຶ່ງໃນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ມີຄ່າໃນ ສ ປປ ລາວ(ຄຳເຫລັກ ໄຊດາລາ, 2000) ທີ່ປະຊາຊົນໃນຊຸມນະບົດ ນິຍົມກັນ ຊຸດຄົ້ນເອົາເປືອກອອກມາຂາຍເປັນສິນຄ້າອອກຕ່າງປະເທດ(ຈີນ) Joost Foppes and Southone Ketphanh, 2000 ແລະ ບ່ອນອື່ນໆໃນໂລກ ເຊິ່ງຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດຈຶ່ງໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນເລື້ອຍໆ, ຍ້ອນເຫດຜົນດັ່ງກ່າວປະລິມານຂອງຢາງຍິງ ແລະ ເປືອກເມືອກທີ່ມີຢູ່ຕາມທຳມະຊາດຈຶ່ງມີປະ ລິມານຫຼຸດນ້ອຍຖອຍລົງອີກເຊັ່ນກັນ, ສະນັ້ນໃນໄລຍະຜ່ານມາການປູກຢາງຍິງ ແມ່ນ ຍັງບໍ່ທັນເປັນຂະບວນການ ໃຫຍ່ເທົ່າທີ່ຄວນ ຢູ່ໃນຫຼາຍແຂວງຄື: ແຂວງ ບໍ່ແກ້ວ, ແຂວງ ຈຳປາສັກ, ແຂວງ ສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ແຂວງ ຄຳ ມ່ວນ.

ການທົດລອງປູກຢາງຍິງ ແລະ ເປືອກເມືອກ ໃນພື້ນທີ່ປ່າເລົ່າ ສູງຊັນ ແມ່ນໜຶ່ງໃນກິດຈະກຳການຄົ້ນຄວ້າດ້ານປ່າໄມ້ ຂອງໂຄງການຍ່ອຍຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ ທີ່ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນປີ 2005 ທີ່ ເມືອງ ໂພນໄຊ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ ທີ່ມີ ຈຸດປະສົງແນ່ໃສ່ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການປູກໄມ້ດັ່ງກ່າວໃນເຂດສູງຊັນ ກາຍເປັນສວນສາທິດ ແກ່ປະຊາຊົນ ທີ່ຈະ ເປັນການເພີ່ມປະລິມານຕົ້ນຢາງຍິງ ແລະ ເປືອກເມືອກ ສາມາດເກັບກູ້ຜົນຜະລິດໄດ້ຢ່າງ ຍືນຍົງ.

ກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວແມ່ນໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢູ່ 2 ບ້ານຄື: ບ້ານທ່າໂພ 3 ຄອບຄົວ, ເນື້ອທີ່ 0.1728 ເຮັກຕາ, ມີໄມ້ 192ຕົ້ນ ໃນນັ້ນຢາງຍິງ ແລະ ເປືອກເມືອກ ຢ່າງລະ96 ຕົ້ນ ແລະ ບ້ານ ນ້ຳບໍ່ 4 ຄອບຄົວ, ເນື້ອທີ່ 0.2304 ເຮັກຕາ, ມີໄມ້ 256ຕົ້ນ ໃນນັ້ນຢາງຍິງ ແລະ ເປືອກເມືອກ ຢ່າງລະ128 ຕົ້ນ. ສະນັ້ນລວມທັງໝົດ 7 ຄອບຄົວ, ມີເນື້ອທີ່ ເທົ່າກັບ 0. 4032 ເຮັກຕາ, ມີຈຳນວນເບ້ຍໄມ້ທັງໝົດເທົ່າກັບ 448 ຕົ້ນ ໃນນັ້ນມີຢາງຍິງ 224ຕົ້ນ ແລະ ເປືອກເມືອກ 224 ຕົ້ນ, ເຊິ່ງປະຈຸບັນ ແມ່ນຢູ່ໃນໄລຍະຕິດຕາມ ແລະ ວັດແທກການຈະເລີນເຕີບໂຕ. ສະນັ້ນ, ໃນບົດລາຍງານ ສະບັບນີ້ ແມ່ນ ການລາຍງານຜົນຂອງການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຕົ້ນໄມ້ໃນສວນທົດລອງ ແລະ ປັດໃຈອື່ນໆ.

1.1 ຈຸດປະສົງ

- ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ເຖິງຜົນໄດ້ຮັບຂອງການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໄມ້ຢາງຍິງ ແລະ ເປືອກເມືອກ ທັງ 7 ຄອບຄົວ.
- ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ເຖິງຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງກິດຈະກຳ ແລະ ທັດສະນະຂອງຊາວກະສິກອນຕໍ່ກັບສວນປູກ.

II. ວິທີການ ແລະ ອຸປະກອນ

2.1 ວິທີການ

ເພື່ອເປັນການຕອບສະໜອງໃຫ້ເຂົ້າກັບຈຸດປະສົງທີ່ໄດ້ວາງໄວ້ນີ້ວິທີການໃນການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ວັດແທກການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໄມ້ໃນສວນທົດລອງໄດ້ ແບ່ງ ເປັນ 2 ຂັ້ນຕອນ, ລະອຽດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

2.1.1 ການວັດແທກການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງຕົ້ນຢາງບົງ ແລະ ເປືອກເມືອກ.

(1) ການວັດແທກການຈະເລີນເຕີບໂຕຢາງບົງ: ໄດ້ແບ່ງອອກເປັນ 2 ຂັ້ນຕອນຄື: ການວັດແທກລວງສູງ ແມ່ນວັດແທກແຕ່ໜ້າດິນ ເຖິງປາຍຍອດສູງສຸດຂອງລຳຕົ້ນ ແລະ ການວັດແທກໜ້າຕ້າງ ແມ່ນ ນຳໃຊ້ກະລິບເປີແທກ ບ່ອນໜ້າຕ້າງພຽງດິນ ໂດຍໃຫ້ສູງຈາກດິນປະມານ 5 ຊັງຕີແມັດ.

(2) ການວັດແທກການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເປືອກເມືອກ: ໄດ້ແບ່ງອອກເປັນ 2 ຂັ້ນຕອນ ໄດ້ແກ່: ການວັດແທກລວງສູງ ແລະ ການນັບຈຳນວນແໜ້ງທີ່ປົ່ງໃໝ່.

- o ສຳລັບຮູບແຮບການທົດລອງ ໃນກິດຈະກຳນີ້ ແມ່ນການສົມທຽບລະຫວ່າງຄອບຄົວ ຕໍ່ກັບຄອບຄົວ ທັງໝົດມີ 7 ຄອບຄົວ ກວມເອົາ 2 ບ້ານ ຄືບ້ານ ທ່າໂພ ແລະ ບ້ານນ້ຳບໍ່.
 - o ຮູບແບບການປູກ ແມ່ນ ສະຫຼັບແຖວລະຫວ່າງ ຢາງບົງ ແລະ ເປືອກເມືອກ ໃນໄລຍະທ່າງ 3x3 ແມັດ.
 - o ແຕ່ລະຄອບຄົວ ແມ່ນໄດ້ແບ່ງອອກເປັນ 2 ດອນທົດລອງ ແຕ່ລະດອນທົດລອງ ກວມເອົາທັງ 2 ຊະນິດ ພັນໄມ້, ຂະໜາດຂອງດອນ 12x 24 ແມັດ ແລະ ແຕ່ລະດອນມີ ຢາງບົງ 16 ຕົ້ນ ແລະ ເປືອກເມືອກ 16 ຕົ້ນ (ບົດແນບທ້າຍ 1)
- ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ: ຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ເກັບກຳ ແມ່ນປະກອບມີ ໜ້າຕ້າງ, ລວງສູງ ແລະ ຈຳນວນ ຂອງໜ້າທີ່ປົ່ງ ອອກໃໝ່.
- ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ: ນຳໃຊ້ ໂປຼແກມ Excel ເປັນຕົວວິເຄາະ.

2.1.2 ການສຳພາດຂໍ້ມູນທາງດ້ານສັງຄົມຂອງຊາວກະສິກອນ

ພາຍຫຼັງກິດຈະກຳດຳເນີນມາໄດ້ ປີສຸດທ້າຍແລ້ວ ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງກິດຈະກຳ ແລະ ທ່າແຮງ ທີ່ຈະໄດ້ ສືບຕໍ່ຂະຫຍາຍ ຫຼື ເວົ້າອີກຢ່າງໜຶ່ງວ່າ ປູກເພື່ອເປັນເສດຖະກິດໃນອະນາຄົດ.

- o ໃນການສຳພາດຄອບຄົວຊາວກະສິກອນທີ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໄດ້ກ່າວເຖິງຄວາມຮູ້ສຶກ ແລະ ຜົນສະທ້ອນຂອງ ການ ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳຕໍ່ກັບຊີວິດການເປັນຂອງເຂົາເຈົ້າ.
- o ສຳພາດເຖິງຄວາມສະໝັກໃຈຂອງຄອບຄົວຕໍ່ກັບກິດຈະກຳ ແລະ ຄວາມເອົາໃຈໃສ່ໃນການປົວລະບັດຮັກ ສາສວນປູກ.

III. ຜົນໄດ້ຮັບ

ພາຍຫຼັງກິດຈະກຳໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາຮອດປີສຸດທ້າຍ (2007) ເຊິ່ງໄດ້ມີການເກັບກຳຂໍ້ມູນທາງດ້ານການ ແຕກແໜ້ງໃໝ່ລວມ ທັງຄວາມໂຕທາງດ້ານໜ້າຕ້າງ ແລະ ລວງສູງ ພ້ອມກັນນັ້ນຜ່ານການສັງເກດຜົນໄດ້ຮັບໂດຍ ປະເມີນ ເຫັນໄດ້ວ່າ ມີບາງຊະນິດໄມ້ ແມ່ນສາມາດຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີ ແລະ ມີທ່າແຮງທີ່ສາມາດນຳໄປຂະ ຫຍາຍເປັນພື້ນທີ່ກວ້າງ ແລະ ເປັນສິນຄ້າໄດ້ໃນອະນາຄົດ

3.1 ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງຢາງບົງ

3.1.1 ການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານໜ້າຕ້າງ

ການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານໜ້າຕ້າງ ແມ່ນ ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານຄວາມໃຫຍ່ຂອງຕົ້ນຢາງບົງ ທີ່ສາມາດຂະຫຍາຍໄດ້ດີ ໄປຕາມການເອື້ອອຳນວຍຂອງສະພາບແວດລ້ອມອອ້ມຂ້າງເຊັ່ນ: ຄວາມອຸດົມຂອງດິນ, ສະພາບອາກາດ ແລະ ວັດຊະພຶດຕ່າງໆ ທີ່ເປັນຕົວຂັດແຍ່ງທາດອາຫານ. ເຊິ່ງປະຈຸບັນຜົນຂອງການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຕົ້ນຢາງບົງ ດັ່ງລະອຽດໃນຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງ1: ສະແດງຜົນການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານໜ້າຕ້າງຂອງຢາງບົງ

ຄອບຄົວ	ໜ້າຕ້າງສະເລ່ຍ (ຊັງຕີແມັດ)			
	ດອນ1		ດອນ2	
	ຄັ້ງທີ1	ຄັ້ງທີ2	ຄັ້ງທີ1	ຄັ້ງທີ2
1	0.4	0.97	0.48	1.7
2	0.58	2.4	0.64	1.15
3	0.6	0.97	0.85	1.04
4	0.58	0.71	0.63	0.95
5	0.63	0.69	0.51	0.8
6	0.46	0.6	0.57	0.84
7	0.58	0.6	0.46	0.55

ໝາຍເຫດ: ຊັງຄອບຄົວ ລະອຽດ ເບິ່ງໃນບົດແນບທ້າຍ 2

ໃນຕາຕະລາງຂ້າງເທິງນັ້ນ ໄດ້ສະແດງຂໍ້ມູນ ທີ່ໄດ້ເກັບຄັ້ງທີ1 ແລະ ຄັ້ງທີ2 ທີ່ບົງບອກໃຫ້ເຫັນວ່າ ການຂະຫຍາຍຕົວ ຂອງຕົ້ນຢາງບົງ ເປັນໄປໃນທາງທີ່ດີ ເຊິ່ງໃນ ຈຸດນີ້ ແມ່ນຈະໄດ້ອະທິບາຍແຕ່ພຽງ ຜົນການວິເຄາະໃນຄັ້ງທີ 2. ໜ້າ ຕ້າງສະເລ່ຍສູງສຸດກວ່າໝູ່ໃນ 7 ຄອບຄົວ ແມ່ນ ຄອບຄົວທີ 2 ເທົ່າກັບ 2.4 ຊັງຕີແມັດ, ໜ້າຕ້າງສະເລ່ຍຕ່ຳສຸດ ແມ່ນ 0.6 ຊັງຕີແມັດ ຂອງ ຄອບຄົວ ທີ 6 ແລະ 7. ສະເພາະຄ່າສະເລ່ຍສູງສຸດໃນດອນທີ 2 ຂອງທັງ 7 ຄອບຄົວ ແມ່ນ ຄອບ ຄົວທີ 1 ເທົ່າ1.7 ຊັງຕີແມັດ ແລະ ສະເລ່ຍຕ່ຳສຸດໃນຄອບຄົວທີ 7 ເທົ່າກັບ 0.55 ຊັງຕີແມັດ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ ໜ້າຕ້າງມີການຂະຫຍາຍຕົວໄດ້ດີ ແຕ່ກໍ່ມີຈຳນວນຫຼາຍຕົ້ນພໍສົມຄວນທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍຈົນບໍ່ສາມາດຈະເລີນ ເຕີບໂຕໄດ້(ເບິ່ງໃນຕາຕະລາງທີ 4).

3.1.2 ການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານລວງສູງ

ແມ່ນການຂະຫຍາຍທາງດ້ານປາຍຍອດ ຖ້າຍອດຂອງໄມ້ຫາກບໍ່ໄດ້ຖືກກະທົບຈາກສິ່ງແວດລ້ອມອື່ນແລ້ວ ແລະ ບວກກັບ ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນຟ້າອາກາດ ທີ່ໄດ້ກ່າວໃນຂໍ້ 4.11 ນັ້ນ ການຈະເລີນເຕີບທາງດ້ານລວງສູງ ແມ່ນ ຈະຂະຫຍາຍຕົວໄດ້ດີ ສະນັ້ນການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຕົ້ນຢາງບົງກໍ່ເຊັ່ນດຽວກັນ ຖ້າຫາກຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີກໍ່ໝາຍເຖິງຢາງບົງສາມາດນຳມາປູກໄດ້ໃນພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວ ໃນອະນາຄົດ ລະອຽດໃນຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງ2: ການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານລວງສູງຢາງບົງ

ຄອບຄົວ	ລວງສູງສະເລ່ຍ (ຊັງຕີແມັດ)			
	ດອນ1		ດອນ2	
	ຄັ້ງທີ1	ຄັ້ງທີ2	ຄັ້ງທີ1	ຄັ້ງທີ2
1	31	37	28.5	39.12
2	35.1	45.8	32.88	43.7
3	37.57	45.7	53.97	61.7

4	34.33	41.25	48.38	52.38
5	36.7	41.9	44	65.46
6	32.23	35.66	35.35	65
7	36.9	56.62	41.5	45.93

ໝາຍເຫດ: ຊື່ຄອບຄົວ ລະອອງດ ເບິ່ງໃນບົດແບບທ້າຍ 2

ຈາກຕາຕະລາງໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຄ່າສະເລ່ຍທາງລວງສູງ ສູງສຸດ ຂອງ 7 ຄອບຄົວ ໃນດອນທີ 1 ແມ່ນ ຄອບຄົວ ທີ 2 ເທົ່າກັບ 45.8 ຊັງຕີແມັດ ແລະ ຄ່າສະເລ່ຍຕ່ຳສຸດແມ່ນ ຄອບຄົວທີ 6 ເທົ່າກັບ 35.66 ຊັງຕີແມັດ ແລະ ຄ່າສະເລ່ຍສູງສຸດຂອງດອນທີ 2 ຂອງ 7 ຄອບຄົວ ແມ່ນ ຄອບຄົວທີ 5 ເທົ່າກັບ 65.46 ຊັງຕີແມັດ, ຕ່ຳສຸດ ແມ່ນຄອບຄົວທີ 1 ເທົ່າກັບ 39.12 ຊັງຕີແມັດ, ເມື່ອງ ເອົາທັງ 2 ດອນມາສົມທຽບກັນແລ້ວເຫັນວ່າມີຄວາມແຕກ ຕ່າງກັນຫຼາຍ ທັງນີ້ອາດມີຫຼາຍປັດໃຈເປັນຕົວກຳນົດ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ການບົວລະບັດຂອງເຈົ້າຂອງສວນປູກ ເປັນຕົ້ນ ແມ່ນການຍາດແຍ່ງອາຫານຂອງວັດຊະພືດຕ່າງ ແລະ ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ.

3.1.3 ການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານບໍລິມາດຂອງຢາງບົງ

ແມ່ນການນຳເອົາຂໍ້ມູນຂອງການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານລວງສູງ ແລະ ຕ່າງ ນຳມາຄິດໄລ່ໃນສູດ ການຄິດໄລ່ ຫາບໍລິມາດຂອງໄມ້ $V = D^2 \times H \times 0.785 \times F(0.5)$ ເຊິ່ງລະອຽດລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງ3: ການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານບໍລິມາດ

ຄອບຄົວ	ບໍລິມາດສະເລ່ຍ (ຊັງຕີແມັດກ້ອນ)			
	ດອນ1		ດອນ2	
	ຄັ້ງທີ1	ຄັ້ງທີ2	ຄັ້ງທີ1	ຄັ້ງທີ2
1	3.56	32.12	3.15	70.6
2	5.75	83.32	5.94	28.7
3	6.34	26.28	25.06	46.18
4	6	12.1	10.18	27.65
5	9.06	15.09	7.5	20.64
6	4.9	9.77	7.27	19.68
7	6.9	10.98	6.15	7.05

ໝາຍເຫດ: ຊື່ຄອບຄົວລະອອງດ ເບິ່ງໃນບົດແບບທ້າຍ 2

ບໍລິມາດສະເລ່ຍສູງສຸດຂອງຢາງບົງເມື່ອນຳມາສົມທຽບກັນລະຫວ່າງ 7 ຄອບຄົວໃນດອນທີ 1 ແລ້ວ ແມ່ນ ຄອບຄົວ ທີ 2 ເທົ່າກັບ 83.32 (ຊັງຕີແມັດກ້ອນ) ແລະ ຕ່ຳສຸດແມ່ນ ຄອບຄົວທີ 6 ເທົ່າກັບ9.77 (ຊັງຕີແມັດກ້ອນ) . ໃນດອນ ທີ 2 ບໍລິມາດສະ ເລ່ຍສູງສຸດທັງ 7 ຄອບຄົວ ແມ່ນ ຄອບຄົວ ທີ 1 ເທົ່າກັບ 70.6 (ຊັງຕີແມັດກ້ອນ) , ສະເລ່ຍຕ່ຳສຸດ ແມ່ນ 7.05 (ຊັງຕີແມັດກ້ອນ) ຂອງຄອບຄົວທີ 7. ສະນັ້ນ ເມື່ອນຳເອົາບໍລິມາດສະເລ່ຍສູງສຸດຂອງຢາງບົງຂອງ 7 ຄອບຄົວ ທັງໝົດ ລະຫວ່າງ 2 ດອນ ເຫັນວ່າ ດອນທີ 1 ຈະ ເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີກວ່າ.

3.1.4 ອັດຕາການລອດຕາຍຂອງຢາງບົງ

ແມ່ນໄດ້ເລີ່ມຕິດຕາມຜົນການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແຕ່ມີປູກ ເຊິ່ງເປີເຊັນການລອດຕາຍຂອງໄມ້ຢ່າງບົງໃນແຕ່ລະຄັ້ງ ຈະ ບໍ່ຄົງທີ່ ທັງນີ້ເນື່ອງຈາກວ່າມີຕົ້ນໄມ້ ທີ່ສູນເສຍການຈະເລີນເຕີບໂຕ ອັນເຮັດໃຫ້ຈຳນວນຕົ້ນໄມ້ມີຈຳພູດລົງ, ສະນັ້ນ ປະຈຸບັນ ຈຳນວນ ແລະ ເປີເຊັນການລອດຕາຍຂອງຕົ້ນໄມ້ມີລຸ່ມນີ້.

ຕາຕະລາງ4: ອັດຕາການລອດຕາຍຂອງຢ່າງບົງ

ຄອບຄົວ	ຈຳນວນຂອງຕົ້ນຢ່າງບົງທີ່ໄດ້ວັດແທກ							
	ດອນ1				ດອນ2			
	ຄັ້ງທີ1(ຕົ້ນ)	ຄິດເປັນ%	ຄັ້ງທີ2(ຕົ້ນ)	ຄິດ ເປັນ%	ຄັ້ງທີ1(ຕົ້ນ)	ຄິດເປັນ%	ຄັ້ງທີ2(ຕົ້ນ)	ຄິດເປັນ%
1	13	81.25	11	68.75	16	100	13	81.25
2	10	62.5	10	62.5	13	81.25	9	56.25
3	14	87.5	7	43.75	15	93.75	14	87.5
4	12	75	12	75	13	81.25	13	81.25
5	15	93.75	10	62.5	15	93.75	11	68.75
6	15	93.75	13	81.25	15	93.75	14	87.5
7	16	100	11	68.75	16	100	16	100
ລວມ	95	84.8	74	66.7	103	91.9	90	80.3

ໝາຍເຫດ: ຊື່ຄອບຄົວ ລະອຽດ ເບິ່ງໃນບົດແບບທ້າຍ 2

ເມື່ອສົມທຽບອັດຕາການລອດຕາຍກັນລະຫວ່າງດອນທີ 1 ແລະ ດອນທີ 2 ຂອງ 7 ຄອບຄົວ ເຫັນວ່າ ດອນທີ 2, ເຊິ່ງ ມີ ອັດຕາການລອດສະເລ່ຍສູງສຸດເທົ່າກັບ 100% ຂອງ ຄອບຄົວທີ 7 ແລະ ຕ່ຳສຸດ ແມ່ນເທົ່າກັບ 43.75%, ເຖິງຢ່າງ ໃດກໍ່ຕາມ, ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງຕົ້ນຢ່າງບົງທີ່ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ໃນຕາຕະລາງທີ 1 ຫາ ທີ 4 ສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ ມີທ່າແຮງທີ່ດີ ທີ່ຈະສົ່ງເສີມໃຫ້ປະຊາຊົນປູກເປັນພື້ນທີ່ໃຫຍ່ໃນອະນາຄົດ ເນື່ອງຈາກວ່າ ຂໍ້ມູນອັດຕາການຈະເລີນເຕີບ ໂຕ ແລະ ອັດຕາການລອດຕາຍ ແລ້ວ ແມ່ນ ຄຸ້ມຄ່າກັບການລົງທຶນ.

3.2 ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງຕົ້ນເປືອກເມືອກ

ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວມາໃນຂໍ້ທີ 3.1.1 ຮູບແບບການປູກເປືອກເມືອກ ແລະ ຢ່າງບົງ ແມ່ນປູກສະຫຼັບແຖວກັນ ແຕ່ທີ່ໄດ້ ແຍກ ຂໍ້ມູນຢ່າງບົງ ແລະ ເປືອກເມືອກ ມາອະທິບາຍນັ້ນ ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ ອ່ານບໍ່ສັບສົນ ແລະ ເຂົ້າໃຈໄດ້ງ່າຍ ສະນັ້ນ ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເປືອກເມືອກລະອຽດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

3.2.1 ການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານລວງສູງຂອງເປືອກເມືອກ

ໂດຍທຳມະຊາດ ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງຕົ້ນເປືອກເມືອກ ແມ່ນມັກແຕກເປັນແໜງໃໝ່ອອກເປັນຫຼາຍແໜງ ຊຶ່ງ ພຸ່ມ ແລະ ຖ້າເກີດຢູ່ໃນກ້ອງຮົ່ມ ແມ່ນຈະເປັນຕົ້ນຮຽວຄ້າຍຄືກັນກັບເຄືອ ດັ່ງຂໍ້ມູນໃນຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງ5: ການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານລວງສູງຂອງເປືອກເມືອກ

ຄອບຄົວ	ລວງສູງສະເລ່ຍ (ຊັງຕີແມັດ)			
	ດອນ1		ດອນ2	
	ຄັ້ງທີ1	ຄັ້ງທີ2	ຄັ້ງທີ1	ຄັ້ງທີ2
1	52.2	0	52.5	0
2	56	0	41.57	0
3	0	0	0	0

4	0	0	0	0
5	10	64	20	22
6	83.25	95	67.7	69
7	35.9	0	60.4	73

ໝາຍເຫດ: ຊື່ຄອບຄົວ ລະອຽດ ເບິ່ງໃນບົດແບບທ້າຍ 2

ດັ່ງທີ່ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນຂ້າງເທິງ ລວງສູງສະເລ່ຍສູງສຸດໃນດອນທີ 1 ຂອງ 7 ຄອບຄົວ ແມ່ນຄອບຄົວທີ 6 ເທົ່າກັບ 95 ຊັງຕີແມັດ ແລະ ຕ່ຳສຸດ ແມ່ນ 64 ຊັງຕີແມັດ ຂອງຄອບຄົວທີ 5 ແລະ ສະເລ່ຍຕ່ຳສຸດໃນດອນທີ2 ຂອງ 7 ຄອບຄົວ ແມ່ນ ຄອບຄົວທີ 5 ເທົ່າກັບ 22 ຊັງຕີແມັດ, ສະເລ່ຍສູງສຸດເທົ່າກັບ 73 ຊັງຕີແມັດ ຂອງຄອບຄົວທີ 7. ລະຫວ່າງ ດອນທີ 1 ແລະ 2 ແມ່ນດອນທີ 1ສາມາດຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີກວ່າ.

3.2.2 ຈຳນວນແຫງທີ່ປົ່ງໃໝ່ຂອງເປືອກເມືອກ

ແຫງທີ່ປົ່ງຂຶ້ນມາໃໝ່ ແມ່ນລຳຕົ້ນຂອງເປືອກເມືອກທີ່ໄດ້ປົ່ງອອກມາຈາກເຫງົ້າຂອງເປືອກເມືອກທີ່ໄດ້ປູກກ່ອນເຊິ່ງ ແຕ່ລະເຫງົ້າອາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ຫຼາຍກວ່າ 2 ເຫງົ້າ ດັ່ງໃນຕາຕະລາງທີ 6

ຕາຕະລາງ6: ຈຳນວນແຫງທີ່ປົ່ງໃໝ່

ຄອບຄົວ	ແຫງທີ່ປົ່ງໃໝ່ສະເລ່ຍຕໍ່ຈຳນວນຕົ້ນ			
	ດອນ1		ດອນ2	
	ຄັ້ງທີ1	ຄັ້ງທີ2	ຄັ້ງທີ1	ຄັ້ງທີ2
1	0	0	1	0
2	1	0	1	0
3	0	0	0	0
4	0	0	0	0
5	2	2	2	2
6	1	1	2	2
7	2	2	2	1

ໝາຍເຫດ: ຊື່ຄອບຄົວ ລະອຽດ ເບິ່ງໃນບົດແບບທ້າຍ 2

3.2.3 ອັດຕາການລອດຕາຍຂອງເປືອກເມືອກ

ແມ່ນໄດ້ເລີ່ມຕິດຕາມຜົນການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແຕ່ມີປູກ ເຊິ່ງເປີເຊັນການລອດຕາຍຂອງໄມ້ເປືອກເມືອກ ໃນແຕ່ລະຄັ້ງຈະບໍ່ຄືງທີ່ ທັງນີ້ເນື່ອງຈາກວ່າມີຕົ້ນໄມ້ ທີ່ສູນເສຍການຈະເລີນເຕີບໂຕ ອັນເຮັດໃຫ້ຈຳນວນຕົ້ນໄມ້ມີຈຳພູດລົງ, ສະນັ້ນ ປະຈຸບັນຈຳນວນ ແລະ ເປີເຊັນການລອດຕາຍຂອງຕົ້ນໄມ້ມີລຸ່ມນີ້

ຕາຕະລາງ7: ອັດຕາການລອດຕາຍຂອງເປືອກເມືອກ

ຄອບຄົວ	ຈຳນວນຂອງຕົ້ນເປືອກເມືອກທີ່ໄດ້ວັດແທກ							
	ດອນ1				ດອນ2			
	ຄັ້ງທີ1(ຕົ້ນ)	ຄິດເປັນ%	ຄັ້ງທີ2(ຕົ້ນ)	ຄິດເປັນ%	ຄັ້ງທີ1(ຕົ້ນ)	ຄິດເປັນ%	ຄັ້ງທີ2(ຕົ້ນ)	ຄິດເປັນ%
1	8	50	0	0	2	12.5	0	0
2	4	25	0	0	6	37.5	0	0
3	0	0	0	0	0	0	0	0
4	0	0	0	0	0	0	0	0

5	5	31.25	4	25	14	87.5	3	18.75
6	12	75	3	18.75	11	68.75	11	68.75
7	14	87.5	0	0	12	75	3	18.75
ລວມ	43	38.3	4	3.5	45	40.1	16	14.2

ໝາຍເຫດ: ຊື່ຄອບຄົວ ລະອຽດ ເບິ່ງໃນບົດແບບທ້າຍ 2

ຈາກຂໍ້ມູນຂ້າງເທິງ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ເປີເຊັນການລອດຕາຍຂອງຕົ້ນເປືອກເມືອກ ແມ່ນ ຕ່ຳຫຼາຍເຊິ່ງອັດຕາການລອດຕາຍສູງສຸດ 87.5% ແຕ່ ພັດກົງກັນຂ້າມ ສ່ວນໃຫຍ່ເປີເຊັນການລອດຕາຍຂອງເປືອກເມືອກ ຂອງຫຼາຍຄອບຄົວ ແມ່ນບໍ່ມີ(ຕາຍໝົດ), ສະນັ້ນເວົ້າໄດ້ວ່າ ການທີ່ຈະສົ່ງເສີມໃຫ້ປະຊາຊົນປູກ ແມ່ມີຄວາມສ່ຽງໃນການລົງທຶນ

3.3 ທັດສະນະຂອງຊາວກະສິກອນຕໍ່ກັບສວນປູກ

ການຖືກຖຽງກັນລະຫວ່າງ ຄອບຄົວຊາວກະສິກອນ ກັບ ຄອບຄົວຊາວກະສິກອນດ້ວຍກັນຂອງ ກຸ່ມຄອບຄົວ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະການປູກຢາງຢັງ ແລະ ເປືອກເມືອກໃນພື້ນທີ່ປ່າເລົ່າ ກ່ຽວກັບສວນປູກຂອງເຂົາເຈົ້າເອງວ່າ ເຂົາມີຄວາມຕັ້ງໃຈຫຼາຍທີ່ໄດ້ຮັບຜົນຜະລິດຈາກສວນປູກເປືອກເມືອກ ແລະ ຢາງຢັງໃນອະນາຄົດ ແຕ່ຖ້າເບິ່ງຈາກການຈະເລີນເຕີບໂຕ ຂອງຢາງຢັງກໍ່ເປັນໜ້າເພິ່ງພໍໃຈສົມຄວນ, ກົງກັນຂ້າມເປືອກເມືອກພັດມີອັດຕາການລອດຕາຍຕ່ຳ ແລະ ບາງຄອບຄົວບໍ່ມີຈັກຕົ້ນເລີຍ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ບາງຄອບຄົວໝົດກຳລັງໃຈ. ຊາວກະສິກອນໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ໄດ້ເວົ້າວ່າ ການ ປູກເປືອກເມືອກໃສ່ພື້ນທີ່ໂດຍໜຶ່ງຖ້າຫາກພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວຂາດຄວາມຊຸ່ມຊື່ນແລ້ວ ເປືອກເມືອກກໍ່ບໍ່ສາມາດຂະຫຍາຍຕົວໄດ້ ເພາະເປືອກເມືອກເປັນໄມ້ທີ່ມັກເກີດຢູ່ຕາມພື້ນທີ່ມີຄວາມຊຸ່ມຊື່ນ ເປັນຕົ້ນ ແມ່ນ ແຄມທ້ວຍຮອງຕ່າງໆ.

IV. ພາກສິນທະນາ

ດັ່ງ ຜົນການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງຢາງຢັງ ທີ່ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນໃນຕາຕະລາງທີ1-4 ນັ້ນ, ສາມາດອະທິບາຍໄດ້ວ່າ ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຕົ້ນຢາງຢັງ ເຊິ່ງປັດໃຈດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນມີຜົນກະທົບຕໍ່ກັບການຈະເລີນເຕີບ ໂຕຂອງຢາງຢັງ, ແຕ່ຖືກຢາງໃດກໍ່ດີ, ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຢາງຢັງເປັນໄປ ໃນທາງທີ່ດີ ໂດຍສະເພາະເມື່ອນຳມາ ສົມທຽບກັບຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ ເກັບກຳ ໃນຄັ້ງທີ 1(ຕາຕະລາງ1-4)

ໃນຕາຕະລາງ 5-7 ຂອງການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເປືອກເມືອກນັ້ນ ຖ້າເບິ່ງໃສ່ກັບບັນດາປັດໃຈທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງ ແລ້ວ ແມ່ນມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຕົ້ນເປືອກເມືອກຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ, ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ຜົນໄດ້ຮັບທີ່ປະກົດຄື: ຕົ້ນເປືອກເມືອກສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນບໍ່ສາມາດຂະຫຍາຍຕົວໄດ້(ຕາຍ) ເນື່ອງຈາກວ່າ ລັກສະນະການກະຈາຍພັນຂອງເປືອກເມືອກ ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັບຢາງຢັງ ເພາະວ່າ ເປືອກເມືອກເກີດໃນພື້ນທີ່ ທີ່ມີຄວາມຊຸ່ມຊື່ນ ຕາມຮ່ອມພູ ຫຼື ຕາມແຄມນ້ຳຕ່າງໆ ເປັນຕົ້ນ,

V. ພາກສະຫຼຸບ

ດັ່ງໄດ້ອະທິບາຍ ໃນພາກບົດວິຈານ ໄດ້ເຫັນຢ່າງຈະແຈ້ງແລ້ວວ່າ ການປູກເປືອກເມືອກ ແລະ ຢາງຢັງປະສົມ ໃນພື້ນທີ່ດຽວກັນນັ້ນ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນ ເນື່ອງຈາກຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານກະຈາຍພັນ ແລະ ລະບົບນິເວດ ທີ່ມີຜົນຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງໄມ້ ເມື່ອນຳເປັນປູກໃນລະບົບເວດໜຶ່ງທີ່ແຕກຕ່າງອອກໄປ, ສະນັ້ນ ການປູກພືດສອງຊະນິດຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ປູກໃນພື້ນທີ່ ເໝາະກັບແຕ່ລະຊະນິດພັນ

ນອກຈາກປັດໃຈທີ່ໄດ້ກ່າວມາແລ້ວ, ການບົວລະບັດຮັກສາສວນປູກຂອງຊາວກະສິກຳ ກໍ່ແມ່ນໜຶ່ງໃນຫຼາຍໆປັດໃຈ ທີ່ມີຜົນຕໍ່ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໄມ້ ເພາະໃນສວນປູກ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ການບົວລະບັດຮັກສາແມ່ນ ຍັງລະເລີຍ ແລະ ບໍ່ເອົາຫົວໃສ່ໃຈຊາ ທັງນີ້ກໍ່ອາດມີຫຼາຍເຫດຜົນທີ່ເປັນຕົວກຳນົດ ເຊັ່ນວ່າ ການດຳລົງຊີວິດໃນຊຸມນະບົດຕ້ອງຫາ ກິນໃນແຕ່ລະວັນ ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນການທຸ້ມເທເວລາໃສ່ການຜະລິດກະສິກຳ.

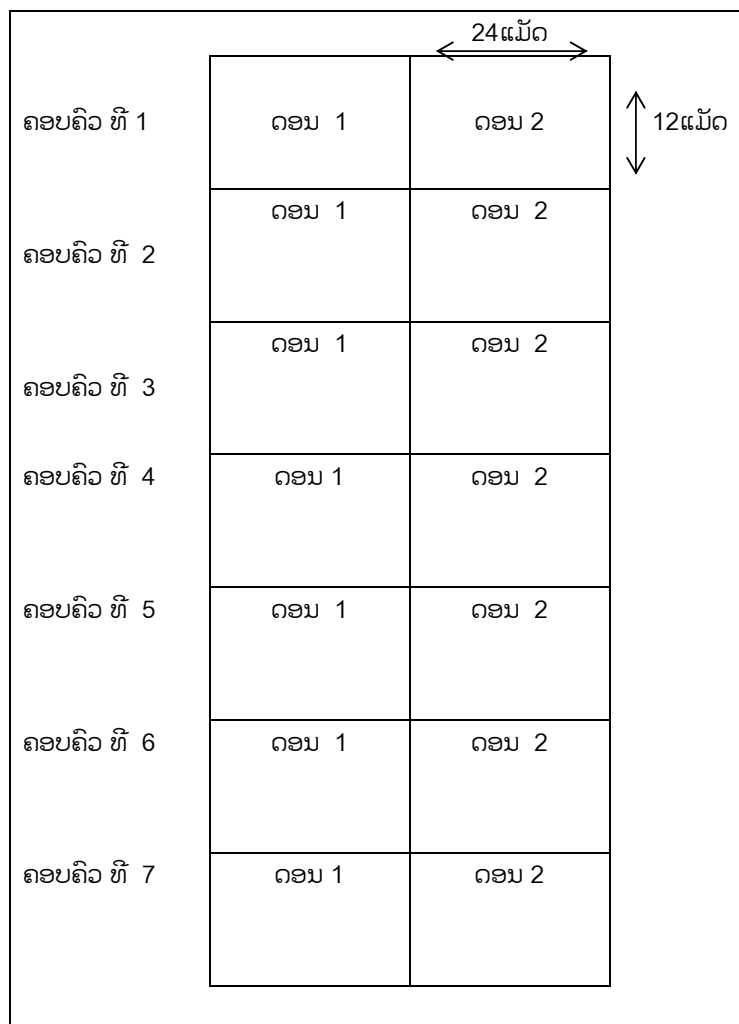
ເອກະສານອ້າງອີງ

Joost Foppes and Southone Ketphanh, 2000 in the international seminar on Non- timber Forest Product. China Yunnan, Laos, Vietnam.

ຄຳເຫຼັກ ໄຊດາລາ, ວິຈິດ ລຳໄຊ, 2000. ເຄິ່ງປ່າຂອງດົງທີ່ມີຄ່າໃນສ ປປ ລາວ, ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສ ປປ ລາວ.

ເອກະສານແນບທ້າຍ

1. ບົດແນບທ້າຍ1: ຮູບແບບການວາງດອນຕົວຢ່າງ.

2. ບົດແນບທ້າຍ2: ລາຍຊື່ຄອບຄົວທີ່ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳ

ລ/ດ	ລະຫັດຄອບຄົວ	ຊື່ຄອບຄົວ	ບ້ານ
1	ຄອບຄົວ ທີ 1	ແທ່ງ	ນ້ຳບໍ່
2	ຄອບຄົວ ທີ 2	ທອງພັດ	ນ້ຳບໍ່
3	ຄອບຄົວ ທີ 3	ແກ້ວ	ນ້ຳບໍ່
4	ຄອບຄົວ ທີ 4	ແກ່ນສີ	ນ້ຳບໍ່
5	ຄອບຄົວ ທີ 5	ຊຽງຜຸຍ	ທ່າໂພ
6	ຄອບຄົວ ທີ 6	ຕີ	ທ່າໂພ
7	ຄອບຄົວ ທີ 7	ຄຳຫຼ້າ	ທ່າໂພ

ການປູກໄມ້ສັກປະສົມປະສານ ໃສ່ເນື້ອທີ່ຂະໜາດ ນ້ອຍ ໃນລະບົບກະສິກຳ-ປ່າໄມ້

ໂດຍ: ສົມພະຈັນ ວົງພະສຸວັນ

ການປູກໄມ້ສັກແບບດຽວ(ພື້ນທີ່ຂະໜາດນ້ອຍ) ໃນລະບົບກະສິກໍາ -ປ່າໄມ້ ແມ່ນກິດຈະກຳໜຶ່ງ ຂອງໂຄງການ ຍ່ອຍຄື້ນຄວ້າປ່າໄມ້, ໂຄງການຄື້ນຄວ້າກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເຂດພູດອຍ ຮ່ວມມື ລາວ-ຊູແອດ ທີ່ໄດ້ດຳເນີນການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນປີ 2003 ໃນພື້ນທີ່ການຜະລິດຂອງຊາວກະສິກອນ ທີ່ ບ້ານ ຫ້ວຍມະຫາ ເມືອງ ໂພນໄຊ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ

ກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວນຳໃຊ້ວິທີການທີ່ງ່າຍດາຍໃນການສຶກສາ ຄື ທຳການແຈກຢາຍເບ້ຍໄມ້ສັກໃຫ້ ແຕ່ລະຄອບຄົວ ຈຳນວນ 50 ເບ້ຍ ຕໍ່ຄອບຄົວ ໂດຍແນະນຳໃຫ້ປູກໃສ່ອ້ອມຮອບເນື້ອທີ່ ຫຼື ປູກເປັນຈຸ້ມ ຢູ່ບ່ອນທີ່ບໍ່ສາມາດ ຫຼື ບໍ່ ເໝາະສົມກັບການປູກພືດກະສິກຳ ເຊັ່ນ: ບ່ອນທີ່ຊັນເກີນໄປ(ແຄມຕາຝັ່ງ), ມີຫີນຫຼາຍ ເປັນຕົ້ນ

ຈາກການຕິດຕາມກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວຢ່າງເປັນໄລຍະ ແລະ ຕໍ່ເນື່ອງ ເຫັນໄດ້ວ່າ ໂດຍທົ່ວໄປ ໄມ້ສັກທີ່ປູກຄວນຈະ ມີຈຳນວນຕົ້ນທີ່ເຫຼືອ ຫຼື ເປີເຊັນລອດຕາຍສູງກວ່ານີ້; ສາເຫດ ຕົ້ນຕໍແມ່ນ ເບ້ຍທີ່ນຳໄປປູກ ມີຂະໜາດແຕກຕ່າງ ກັນຫຼາຍ ຄືຈຳນວນທີ່ໃຫຍ່ 20-40 ຊັງຕີແມັດ ແລະ ຈຳນວນທີ່ ນ້ອຍ ຈາກ 15-20 ຊັງຕີແມັດ. ຊຶ່ງແຕ່ລະຄອບຄົວ ຈະມີທັງຈຳນວນໃຫຍ່ແລະນ້ອຍໂດຍສະເລ່ຍ.

ການປູກເປັນຈຸ້ມ ຈະມີການອະນາໄມເສ້ຍຫຍ້າທີ່ດີກວ່າ; ໃນຂະນະທີ່ການປູກລຽບຕາມຊາຍແດນ ຊາວບ້ານຈະ ອະນາໄມ ພື້ນທີ່ປູກ ພືດຂອງຕົນເອງພຽງແຕ່ໃນຂອບເຂດຂອງຕົນເອງເທົ່ານັ້ນ ສ່ວນຝາກກົງກັນຂ້າມ (ບ່ອນທີ່ບໍ່ມີ ການຜະລິດ) ຈະ ເປັນປ່າຫີກເຮື້ອ ຊຶ່ງເປັນອຸປະສັກໃຫ້ແກ່ການເຕີບໂຕຂອງໄມ້ສັກ. ສະພາບຂອງຈຳນວນຕົ້ນທີ່ຍັງ ຖືວ່າມີການເຕີບໂຕດີເປັນປົກກະຕິ, ຕົ້ນຂຽວງາມຂ້ອນຂ້າງໂດດເດັ່ນ

ການປູກໄມ້ແບບນີ້ ບໍ່ໄດ້ເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການຜະລິດພືດກະສິກຳ ໂດຍສະເພາະ ໃນບໍລິເວນ ເນື້ອທີ່ຊຶ່ງໄດ້ຖາງ ຈູດ ທັງໝົດນັ້ນ ມີບາງບ່ອນຊຶ່ງບໍ່ເໝາະກັບ ການປູກພືດກະສິ ກຳ (ບ່ອນທີ່ມີ ຫີນຫຼາຍ, ບ່ອນເປັນເຫວຊັນແຄມຫ້ວຍ) ພ້ອມດຽວກັນຖ້າທຸກຄົນ ຫາກນຳໃຊ້ຮູບແບບການຜະລິດ ແບບນີ້ ຈະເຮັດໃຫ້ສະພາບ ທັດສະນີຍະພາບພື້ນທີ່ມີ ຄວາມສົມບູນຂຶ້ນ, ຢ່າງໜ້ອຍ ກໍ່ເພີ່ມຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ທາງຊີວະນາໆພັນຂຶ້ນ ໃນລະດັບໃດໜຶ່ງ

I. ຄວາມເປັນມາ

ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປລາວ ໄດ້ມີນະໂຍບາຍໃນການຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ຍຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ລົງ ໃນປີ 2020 ໂດຍຫັນມາເປັນການນຳໃຊ້ດິນຄົງທີ່ ໝັ້ນຄົງຍາວນານ. ໂດຍຖືເອົາການປູກພືດໝູນວຽນໃນໄລຍະສັ້ນໃນພື້ນທີ່ປະສົມປະສານ ການປູກໄມ້ຍືນດົ້ນ (ໄມ້ໃຫ້ໝາກ ຫຼື ໄມ້ອຸດສະຫະກຳອື່ນໆ) ເປັນຕົ້ນຕໍ. ການປູກໄມ້ສັກ ໃນແຂວງພາກເໜືອຂອງລາວໄດ້ດຳເນີນ ມາແຕ່ດົນນານແລ້ວ ໂດຍສະເພາະເລີ້ມແຕ່ຊຸມປີ 1992 ເປັນຕົ້ນມາ ໄມ້ສັກແມ່ນໄມ້ທີ່ໄດ້ຮັບ ຄວາມນິຍົມ ກັນຫຼາຍ ແລະ ປູກເປັນເນື້ອທີ່ໃຫຍ່ ຊຶ່ງບາງຄັ້ງເປັນຜົນສະທ້ອນ ໃຫ້ແກ່ເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດພືດກະສິກຳ ທີ່ມີຮອບໝູນວຽນຜົນຮັບໄວກວ່າ.

ການທົດລອງນີ້ມີເປົ້າໝາຍ ເພື່ອ ແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວນັ້ນ ໂດຍທີ່ ເຮັດໃຫ້ການຜະລິດພືດກະສິກຳ ແລະ ການປູກໄມ້ອຸດສະຫະກຳ ມີຄວາມປະສົມປະສານກັນເປັນລະບົບກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ຊຶ່ງເກີດຜົນປະໂຫຍດທັງທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມ ຕໍ່ຄອບຄົວຊາວກະສິກອນ ແລະ ຊຶ່ງເຂດ; ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນ ຄວາມອາດສາມາດ ໃນການຍອມຮັບເຕັກນິກ ການປູກໄມ້ສັກຮູບແບບ ດັ່ງກ່າວ ຊຶ່ງຈະມີການພັດທະນານຳໃຊ້ໃນວົງກວ້າງຕໍ່ໄປ.

ຜ່ານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເຫັນວ່າໄມ້ທີ່ປູກອາຍຸ 3-4 ປີ ແມ່ນຄາດວ່າຈະສາມາດເປັນໄມ້ທີ່ຈະສ້າງລາຍຮັບເພີ່ມໃຫ້ຄອບຄົວ ໃນລະດັບໃດໜຶ່ງໄດ້ ໂດຍທີ່ ບໍ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ພືດ ຫຼື ເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດຂອງຄອບຄົວ.

1.1 ຈຸດປະສົງ

- ຕິດຕາມການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະຮູບຊົງ ຂອງເບ້ຍໄມ້ສັກ ທີ່ປູກ,
- ຕິດຕາມປະເມີນຄວາມເປັນໄປໄດ້ທາງດ້ານລາຍຮັບເພີ່ມຈາກໄມ້ປູກໃນພື້ນທີ່ປະສົມປະສານຂອງຄອບຄົວ.

II. ວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

2.1 ວິທີການ ອອກແບບການທົດລອງ

- 1) ການຄັດເລືອກຄອບຄົວທີ່ຕ້ອງການເຂົ້າຮ່ວມ: ໂດຍອີງໃສ່ຄວາມສະມັກໃຈເປັນຕົ້ນຕໍ ແລະ ມີເນື້ອທີ່ເໝາະສົມ (ຢູ່ບໍ່ໄກ ຈາກທາງ)
- 2) ຮູບແບບການທົດລອງ: ທຳການແຈກເບ້ຍໄມ້ສັກໃຫ້ແຕ່ລະຄອບຄົວນຳໄປປູກໃນພື້ນທີ່ ໂດຍມີການແນະ ນຳທາງເລືອກ (ບ່ອນປູກ)ໃຫ້ 2 ວິທີຄື:(ກ) ປູກເປັນແຖວຕາມແລວຊາຍແດນຮົ່ວ ດ້ວຍໄລຍະຫ່າງລະຫວ່າງຕົ້ນ 2 ແມັດ ແລະ (ຂ) ປູກເປັນຈຸ້ມໆ ຕາມຄວາມເໝາະສົມ ໃສ່ບ່ອນທີ່ເປັນ ເຫວຊັນ, ບ່ອນທີ່ເປັນຫີນ, ດິນບໍ່ງາມສຳລັບປູກພືດອາຍຸສັ້ນ ໂດຍສາມາດປູກເປັນ ຫຼາຍໆຈຸ້ມໄດ້ຕາມ ຕ້ອງການດ້ວຍໄລຍະຫ່າງ 2x3 ແມັດ.
- 3) ຈຳນວນເບ້ຍໄມ້ຕໍ່ຄອບຄົວ: ແຕ່ລະຄອບຄົວຈະໄດ້ ເບ້ຍໄມ້ສັກ ຈຳນວນ 50 ເບ້ຍ; ທັງໝົດ 6 ຄອບຄົວ ຫຼືເທົ່າກັບ 300 ເບ້ຍ.

2.2 ວິທີການເກັບ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນ

ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໄມ້ສັກ ວັດແທກໜ້າຕ້າງຄໍຮາກ (ສູງຈາກໜ້າດິນ 10 ຊັງຕີແມັດ) ແລະ ລວງສູງ ຊຶ່ງມີຫົວໜ່ວຍ ເປັນ (ຊັງຕີແມັດ); ການລອດຕາຍ ຄິດໄລ່ເປັນເປີເຊັນ; ແລະ ສະພາບຂອງແຕ່ລະຕົ້ນ ໄດ້ໃຫ້ຄະແນນແຕ່ 0 - 4 ຄື:

- 0- ຕົ້ນທີ່ຕາຍ
- 1- ຕົ້ນຍັງເປັນລັກຊະນະຄືເບ້ຍເດີມ ມີການເຕີບໂຕສ່ວນໃດໜຶ່ງແຕ່ບໍ່ແຂງແຮງ, ຫຼື ແຫ້ງຫຼ່ວ ຊຶ່ງອາດຈະຕາຍໄດ້

- 3- ມີການເຕີບໂຕດີເປັນປົກກະຕິ, ຕົ້ນຂຽວງາມດີ;
 - 4- ມີການເຕີບໂຕດີເປັນພິເສດ ໂດດເດັ່ນ ເຫັນຄວາມແຕກຕ່າງໄດ້ເດັ່ນຊັດ;
- ນອກນັ້ນ ຍັງມີຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຄວາມມັກ, ຄວາມຄິດເຫັນ ຫຼື ການຍອມຮັບຂອງຄອບຄົວ ເພື່ອຊ່ວຍໃນການສະຫຼຸບ ຜົນການທົດລອງ.

III ຜົນໄດ້ຮັບ

3.1 ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໄມ້ສັກ

ຕາຕະລາງ 1: ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໄມ້ສັກພາຍຫຼັງປູກ 3 ປີ

ຄອບຄົວ	ຈຳນວນ ຕົ້ນທີ່ຍັງ	ເປີເຊັນ ລອດຕາຍ (%)	ລວງສູງ (ແມັດ)	ໜ້າຕ້າງ(ຊັງຕີແມັດ)	ສະພາບ
1	41	62	255.4	4.0	2.9
2	28	56	248.6	4.2	3.8
3	30	60	313.4	4.5	3.4
4	27	54	219.6	4.5	3.5
5	22	44	235.7	3.9	3.0
6	22	44	252.8	5.3	3.1
ສະເລ່ຍ		56.7	254.3	4.4	3.3

ໂດຍທົ່ວໄປ ຈະສັງເກດເຫັນວ່າ ໄມ້ສັກທີ່ປູກຄວນຈະມີຈຳນວນຕົ້ນທີ່ເຫຼືອ ຫຼື ເປີເຊັນລອດຕາຍສູງກວ່ານີ້; ສາເຫດຕົ້ນຕໍແມ່ນ ເບ້ຍທີ່ນຳໄປປູກ ມີຂະໜາດແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ ຄືຈຳນວນທີ່ໃຫຍ່ 20-40 ຊັງຕີແມັດ ແລະ ຈຳນວນທີ່ນ້ອຍ ຈາກ 15-20 ຊັງຕີແມັດ. ຊຶ່ງແຕ່ລະຄອບຄົວຈະມີທັງຈຳນວນໃຫຍ່ແລະນ້ອຍໂດຍສະເລ່ຍ.

ຄອບຄົວທີ 3 ຈະປູກເປັນຈຸ່ມດຽວກັນ ແລະ ຄອບຄົວ ທີ 1 ຈະແບ່ງກັນປູກເປັນຈຸ່ມສ່ວນນຶ່ງ. ການປູກເປັນຈຸ່ມຈະມີການອະນາໄມເສີຍຫຍ້າທີ່ດຶກວ່າ; ໃນຂະນະທີ່ການປູກ ລຽບຕາມຊາຍແດນ ຊາວບ້ານຈະອະນາໄມ ພື້ນທີ່ປູກພືດຂອງຕົນເອງພຽງແຕ່ໃນຂອບເຂດຂອງຕົນເອງເທົ່ານັ້ນ ສ່ວນຝາກກົງກັນຂ້າມ (ບ່ອນທີ່ບໍ່ມີການຜະລິດ) ຈະເປັນປ່າທຶກເຮື້ອ ຊຶ່ງເປັນອຸປະສັກໃຫ້ແກ່ການເຕີບໂຕຂອງໄມ້ສັກ. ສະພາບຂອງຈຳນວນຕົ້ນທີ່ຍັງ ຖືວ່າມີການເຕີບໂຕດີເປັນປົກກະຕິ, ຕົ້ນຂຽວງາມ ຂ້ອນຂ້າງໂດດເດັ່ນ;

3.2 ແນວຄວາມຄິດເຫັນຂອງຊາວບ້ານ.

ຄໍາຖາມຕົ້ນຕໍ ທີ່ໄດ້ສຳພາດຄອບຄົວທີ່ເຂົ້າຮ່ວມ ໄດ້ມີຄໍາຕອບສຽງສ່ວນຫຼາຍດັ່ງນີ້:

1/- ເປັນຫຍັງທ່ານຈຶ່ງເຂົ້າຮ່ວມໃນການປູກທົດລອງຮູບແບບນີ້?

ຄໍາຕອບ: ຢາກມີໄມ້ສັກປູກສຳລັບນຳໃຊ້ໃນອານາຄົດ, ເສຍດາຍທີ່ການທົດລອງນີ້ ມີຈຳນວນເບ້ຍໄມ້ ໜ້ອຍໂພດ;

2/- ຮູບແບບການປູກແບບນີ້ ມີຂໍ້ສະດວກແລະຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກແນວໃດ?

ຄໍາຕອບ: ສະດວກໃນການບົວລະບັດຮັກສາ ໂດຍທີ່ບໍ່ຕ້ອງເສັຍເວລາເຮັດຕ່າງຫາກ ເພາະເຮົາຕ້ອງອະນາໄມ ວັດສະພືດ ອອກຈາກພືດກະສິກຳຢູ່ແລ້ວ. ແຕ່ຂໍ້ຍຸ້ງຍາກຄືເວລາທີ່ເຮົາບໍ່ໄດ້ເຮັດການຜະລິດຢູ່ທີ່ນັ້ນແລ້ວ ແຕ່ເວລາທີ່ຄອບຄົວຜູ້ອື່ນ ກັບເຂົ້າມາທຳການຜະລິດໃນເມື່ອທີ່ຕິດກັນເຂົາຈະຖາງ ແລະ ຈູດ ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ໄມ້ທີ່ປູກໄວ້ຖືກຈູດຕາຍໄດ້;

3/- ຄຳຄິດເຫັນອື່ນໆຂອງຊາວກະສິກອນ?

ຄຳຕອບ: ຢາກໃຫ້ສະນັບສະໜູນເບີໄມ້ໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ຢ່າງໜ້ອຍຕ້ອງໃຫ້ຮອບຈອດເນື້ອທີ່ ຫຼື ດີແທ້ ຢາກໄດ້ໃຫ້ພຽງພໍ ທັງ ໝົດເນື້ອທີ່ ຊຶ່ງຕ້ອງການປູກໄມ້(ເປັນບ່ອນທີ່ເຫັນວ່າປູກພືດກະສິກຳບໍ່ໄດ້ດີ); ຢາກໃຫ້ມີການສະໜອງເບີໄມ້ໃຫ້ແກ່ທຸກໆ ຄອບຄົວເພາະຈະມີການຄຸ້ມຄອງດ້ານສັດລ້ຽງແລະໄຟປ່າຮ່ວມກັນດີຂຶ້ນ.

ຕາຕະລາງ 2 ຄວາມຄິດເຫັນຂອງຊາວກະສິກອນຜູ້ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມ

ຄຳຖາມ	ຈຳນວນແຕ່ລະຄະແນນ			
	4	3	2	1
ຄວາມພໍໃຈຕໍ່ກັບຮູບແບບການທົດລອງ(ເຕັກນິກ, ແນວພັນ)	5	1		
ບັນຫາກ່ຽວກັບການບົວລະບັດຮັກສາໃນປະຈຸບັນ ແລະພາຍໜ້າ	2	3	1	
ຄາດຄະເນຄວາມຫວັງຈະໄດ້ນຳໃຊ້(ໄມ້, ເງິນ)	6			
ຄວາມອາດສາມາດຈະສືບຕໍ່ນຳໃຊ້ດ້ວຍຕົນເອງໃນຕໍ່ໜ້າ	1	4	1	

ຄະແນນ: 1-4 ແມ່ນຄວາມຄິດເຫັນຈາກຄວາມ ບໍ່ມັກ,ບໍ່ເຫັນດີ, ມັກ ແຕ່ຍັງມີຫຼາຍບັນຫາທີ່ບໍ່ກ້າສູງ ໄປເຖິງເຫັນດີຫຼາຍໆ ແລະພ້ອມທີ່ຈະເຮັດດ້ວຍຕົນເອງໄດ້.

ສະນັ້ນ, ຈະເຫັນວ່າຄຳຕອບສ່ວນໃຫຍ່ຈະບອກວ່າ: ມັກ ແລະ ເຫັນດີເຮັດ ແຕ່ຂໍໃຫ້ຊາວບ້ານຜູ້ອື່ນໆ ເຮັດໄປພ້ອມໆນຳກັນ ຍ້ອນວ່າຈະມີການຊ່ວຍກັນ ໃນການປ້ອງກັນການທຳລາຍ ຈາກສັດ ແລະໄຟ

IV ບົດຮຽນ ແລະ ປະສົບການ

4.1 ດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ວິທີການ

ຈຳນວນເບີໄມ້ທີ່ນຳເຂົ້າມາເປັນສິ່ງທົດລອງ ຍັງມີໜ້ອຍ ດັ່ງນັ້ນຄວນໃຫ້ເພີ່ມຈຳນວນ ຊຶ່ງອາດຈະຕ້ອງ ຈອດຮອບທຸກ ດ້ານເນື້ອທີ່ ແຕ່ການເກັບຂໍ້ມູນອາດຈະສຸ່ມຕົວຢ່າງເອົາ (ເຮັດໃຫ້ຊາວບ້ານມີຄວາມກະຕື ລືລົ້ນຕື່ມ)

- o ຍັງບໍ່ໄດ້ພິຈາລະນາເຖິງຄຸນນະພາບເບີໄມ້ຢ່າງເຕັມທີ່, ເບີໄມ້ຄວນຈະມີຂະໜາດເທົ່າໆກັນ
- o ການທົດລອງຄວນເຮັດເປັນ 2 ຮູບແບບ (2 ສິ່ງທົດລອງແຕກຕ່າງກັນຈັດເຈນ) ຄື ປູກແບບເປັນຈຸ້ມ ແລະ ເປັນແບບຢາຍ ຕາມຂອບແຄມເນື້ອທີ່ ໂດຍໃຫ້ມີຊຳ້ ຖືກຕ້ອງຕາມລະບົບການທົດລອງ

V. ຂໍ້ສະຫຼຸບ

ຈຳນວນຕົ້ນທີ່ເຫຼືອ ແລະ ອັດຕາການເຕີບໂຕ ເຖິງປະຈຸບັນ ສາມາດຄາດຄະເນໄປລ່ວງໜ້າອີກ ເຖິງ18 ປີໄດ້ ຊຶ່ງເວລານັ້ນ ຖ້າຫາກໄມ້ສັກໄດ້ປູກອອ້ມ ເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດທັງໝົດ (ປະມານ 1 ເຮັກຕາ ເປີເຊັນລອດຕາຍ 50% ຈະມີຫຼາຍກວ່າ 100 ຕົ້ນ) ສາມາດຂາຍໄດ້ ຫຼາຍກວ່າ 10 ລ້ານກີບ ພາຍຫຼັງ18-20 ປີ. ຊຶ່ງຖືວ່າເປັນສິ່ງທີ່ຊາວ ກະສິກອນຄວນຈະໄດ້ນຳໃຊ້. ເພາະເຖິງຢ່າງໃດ, ການປູກໄມ້ແບບນີ້ ບໍ່ໄດ້ເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການຜະລິດພືດກະສິກຳ ໂດຍສະເພາະ ໃນບໍລິເວນ ເນື້ອທີ່ຊຶ່ງໄດ້ຖາງ ຈູດ ທັງໝົດນັ້ນ ມີບາງບ່ອນຊຶ່ງບໍ່ເໝາະກັບ ການປູກພືດກະສິກຳ (ບ່ອນທີ່ມີ ຫີນຫຼາຍ, ບ່ອນເປັນເຫວຊັນແຄມຫ້ວຍ) ພ້ອມດຽວກັນຖ້າທຸກຄົນ ຫາກນຳໃຊ້ຮູບແບບການຜະລິດແບບນີ້ ຈະເຮັດໃຫ້ສະພາບ ທັດສະນີຍະພາບພື້ນທີ່ມີຄວາມສົມບູນຂຶ້ນ, ຢ່າງໜ້ອຍ ກໍ່ເພີ່ມຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງຊີວະນາໆພັນຂຶ້ນ ໃນລະດັບໃດໜຶ່ງ.

ການທົດລອງປູກຊຶ້ງດຳ (*Boesenbergia spp*)
ແບບປະສົມປະສານກັບພືດກະສິກຳ
ທີ່ບ້ານ ທ່າໂພ ແລະ ບ້ານຫ້ວຍມະຫາ
ເມືອງ ໂພນໄຊ, ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ

ໂດຍ: ບັນຊາ ທຳມະວົງ, ສົງກອນ ໄຊຍະລາດ

ບົດຄັດຫຍໍ້

ກິດຈະກຳປູກຂົງດຳຮ່ວມກັບປະຊາຊົນ ທີ່ເມືອງໂພນໄຊ, ແຂວງຫຼວງພະບາງແມ່ນກິດຈະກຳໜຶ່ງຂອງໂຄງການ ຍ່ອຍຄົ້ນຄ້ວາປ່າໄມ້. ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳນີ້ມີ 2 ບ້ານ ແລະ 5 ຄອບຄົວຄື: ບ້ານທ່າໂພ ມີ 3 ຄອບຄົວ ແລະ ບ້ານ ຫ້ວຍມະຫາ ມີ 2 ຄອບຄົວ. ກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວໄດ້ປະຕິບັດເປັນເວລາ 7 ເດືອນ ເຊິ່ງໄດ້ເລີ່ມລົງມືປູກແຕ່ ວັນທີ 14/6/04 -18/1/05 ແມ່ນໄດ້ເກັບກູ້ຜົນຜະລິດຕາມລະດູການ. ເປົ້າໝາຍຂອງກິດຈະກຳແມ່ນເພື່ອຍົກສະ ມັດຕະພາບຂອງການຂົງ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ຂົງດຳ, ອັນທີ່ສາມາດສ້າງລາຍຮັບເສີມໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວຊາວກະສິ ກອນ ແລະ ຊຸກຍູ້ວຽກງານການຜະລິດໃຫ້ສູງຂຶ້ນກາຍເປັນສິນຄ້າ

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວ ແມ່ນໄດ້ປະສານງານກັບສູນຄົ້ນຄ້ວາກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ພາກເໜືອ ໂດຍ ມີຜູ້ປະສານງານງານຂອງໂຄງການຊີດາ ປະຈຳເມືອງ ໂພນໄຊ ເປັນຜູ້ຮ່ວມລົງປະຕິບັດຕົວຈິງກັບຄອບຄົວ ເປົ້າ ໝາຍຂອງໂຄງການ, ເຊິ່ງໄດ້ກຳນົດເອົາເນື້ອທີ່ໄຮ່ປູກພືດກະສິກຳຂອງແຕ່ລະຄອບຄົວ ມີຂະໜາດຄອບຄົວລະ 1 ໄລ່ (1.600 ແມັດກາເຣ) ແລະມີຄວາມຄ້ອຍຊົນບໍ່ເກີນ 60%. ວິທີການປູກ ແມ່ນໄດ້ທົດລອງປູກ 2 ວິທີຄື: ວິທີຄູນ ດິນໃຫ້ເປັນຄັນຄູ(ໜານ) ແລະ ບໍ່ເປັນຄັນຄູ. ວິທີຄູນດິນໃຫ້ເປັນຄັນຄູເພື່ອປູກນັ້ນແມ່ນໄດ້ແນະນຳໃຫ້ປະຊາຊົນ ສ້າງຄັນຄູ ກວ້າງ 1 ແມັດ ແລະ ຍາວ 40 ແມັດ ເວັ້ນວັກ 3 ແມັດ ສຳລັບປູກພືດກະສິກຳສັບຫວ່າງ. ໄລຍະຫ່າງ ລະຫວ່າງຊຸມແມ່ນ 50x50 ຊັງຕີແມັດ ຕາມຄັນຄູທີ່ກຳນົດໄວ້, ໃນດອນໜຶ່ງຈະມີສອງແຖວລວມ ມີ 160 ຊຸມປູກ ແລະ 10 ດອນຕໍ່ສວນປູກ, ການຊຸດເປັນຄູປູກແມ່ນຊຸດເປັນແລວຕາມເສັ້ນລະດັບເພື່ອປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນ ຂອງດິນ. ບໍລິມາດການປູກແມ່ນໃຊ້ແນວພັນຈາກແຂວງໄຊຍະບູລີ 1 ກິໂລຈະແບ່ງປູກໄດ້ 20 ຊຸມປູກ ໝາຍວ່າ ຄອບຄົວໜຶ່ງໃຊ້ແນວພັນ 80 ກິໂລ

ສ່ວນຮູບແບບການທົດລອງແມ່ນໄດ້ປະຕິບັດ 3 ຮູບແບບຄື: ທົດລອງປູກປະສົມກັບສາລີ; ປູກປະສົມກັບໝາກ ເດືອຍ ແລະ ປູກປະສົມກັບໝາກງາ. ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແມ່ນໄດ້ປະຕິບັດຄື: ຫຼັງຈາກປູກໄດ້ 1 ເດືອນ ໄດ້ລົງສຳ ຫຼວດເປີເຊັນການລອດຕາຍ ແລະ ເປີເຊັນການແຕກງອກ, ເກັບກຳຂໍ້ມູນໄລຍະ 3 ເດືອນ, 6 ເດືອນ. ການເກັບກູ້ ຜົນຜະລິດນັ້ນແມ່ນໃຫ້ປະຊາຊົນຊຸດແຕ່ລະໜານໂດຍການນຳພາຂອງພະນັກງານວິຊາການ ແລະ ຕິດຕາມ ເກັບກຳເອົາຂໍ້ມູນຜົນຜະລິດໂດຍການຊຶ້ງນ້ຳໝັກຂອງຂົງດຳແຕ່ລະໜານໄປພ້ອມ, ຖ້າສົມທຽບຜົນຜະລິດຂອງຂົງ ດຳ ເຫັນວ່າ ຂົງດຳທີ່ປູກໃສ່ໜານຄັນຄູມີຜົນຜະລິດສູງກ່ວາວິທີທີ່ບໍ່ໄດ້ປູກໃສ່ໜານຄັນຄູ ແຕ່ມີຄວາມແຕກແຕ່ງ ກັນພຽງແຕ່ 10 - 20%. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການເຮັດໜານແບບເປັນຄັນຄູໄດ້ໃຊ້ເວລາ ແລະ ແຮງງານຫຼາຍ ກ່ວາ

ຜົນຜະລິດຂອງຂົງດຳທີ່ໄດ້ປູກແບບປະສົມປະສານກັບສາລີ ແມ່ນມີຜົນຜະລິດດີກ່ວາ ການປູກປະສົມກັບໝາກ ເດືອຍ ແລະ ໝາກງາ ແຕ່ວ່າລາຄາຂອງໝາກງາສູງກ່ວາລາຄາໝາກເດືອຍ ແລະ ສາລີ. ຜົນຜະລິດຂອງຂົງດຳ ສະເລ່ຍເທົ່າກັບ 131,2 ກິໂລ ຕໍ່ ຄອບຄົວ. ສຳລັບ ຜົນຜະລິດຂອງຂົງດຳໄດ້ມອບໃຫ້ເຈົ້າຂອງສວນ ຈຳນວນ 75% ຂອງຜົນຜະລິດທີ່ໄດ້ຮັບອີກ 15% ແມ່ນໄດ້ເອົາຄືນມາເພື່ອເປັນແນວພັນສຳລັບປູກໃໝ່. ສ່ວນຜົນຜະລິດຂອງພືດ ກະສິກຳອື່ນໆຂອງປະຊາຊົນທີ່ປູກໃນສວນດັ່ງກ່າວນັ້ນ ແມ່ນມອບໃຫ້ເຈົ້າຂອງສວນທັງໝົດ.

I. ພາກສະເໜີ

ການສົ່ງເສີມ ແລະ ພັດທະນາໃຫ້ປະຊາຊົນມີອາຊີບຄົງ ມັນແມ່ນເປົ້າໝາຍໜຶ່ງຂອງລັດຖະບານ ໃນການປະກອບສ່ວນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ. ການຜະລິດກະສິກໍາ ແມ່ນວຽກງານໜຶ່ງ ທີ່ມີຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ຈຳເປັນທີ່ສຸດ ໃນການຊອກຫາທາງອອກໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ສໍາລັບການຍົກສະໄໝຕະພາບການຜະລິດ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້

ຂົງດໍາ: (*Boesenbergia spp*) ຢູ່ໃນຕະກູນ Zingberaceae ແມ່ນພືດເສດຖະກິດຊະນິດໜຶ່ງ ທີ່ມີຄຸນປະໂຫຍດທາງດ້ານການຢາ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ໄປສະກັດເປັນຢາສະໝຸນໄພ ເຊິ່ງພືດດັ່ງກ່າວມີຖິ່ນກໍາເນີດຢູ່ໃນອາຊີເຂດຮ້ອນ ສາມາດເຕີບໂຕໄດ້ໃນເຂດປ່າຊັນປຽກຊຸ່ມດິນຜຸຜຸຍ, ດິນລ້ວນປົນຊາຍ ເປັນພືດລົ້ມລູກ (ຮສ.ດຣ ວັນດິກິດສະພັນ, ພ.ສ 2541). ສໍາລັບ ຢູ່ເທດລາວ, ໄລຍະຜ່ານມາ ໄດ້ມີຢືມກັນປູກຂົງດໍາ ເພື່ອເປັນສິນຄ້າສົ່ງອອກສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຢູ່ເຂດເມືອງ ວັງວຽງ ແຂວງວຽງຈັນ, ແຂວງໄຊຍະບູລີ, ແຂວງອຸດົມໄຊ, ແຂວງຫຼວງພະບາງ, ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ ແລະ ແຂວງນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ (ການລາຍງານການຕະຫຼາດ ຄປດ 2004).

ດັ່ງນັ້ນ ມາຮອດປີ 2004, ໂຄງການຍ່ອຍຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ ເຫັນໄດ້ວ່າ ການນໍາເອົາຂົງດໍາທົດລອງປູກ ຢູ່ໃນພື້ນທີ່ຂອງຊາວກະສິກອນ ໃນເຂດເມືອງ ເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການຄົ້ນຄວ້າກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຮ່ວມມືລາວ-ຊູແອດ ເປັນທາງເລືອກໜຶ່ງໃນການສ້າງລາຍຮັບເສີມໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ອັນຖືໄດ້ເປັນແຫຼ່ງລາຍຮັບໜຶ່ງທີ່ມີສາມາດຊ່ວຍໃນການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ ຂອງຊາວກະສິກອນໄດ້ເປັນດີ. ສະນັ້ນ ໃນປີດຽວກັນ ໂຄງການຍ່ອຍຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ ຈຶ່ງໄດ້ດໍາເນີນທົດລອງການປູກຂົງດໍາໃນປີ 2004 ຮ່ວມກັບຊາວກະສິກອນ ຢູ່ບ້ານ ທ່າໂພ ແລະ ບ້ານ ຫ້ວຍມະຫາ ເມືອງ ໂພນໄຊ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ

ບົດລາຍງານ ວິຊາການ ສະບັບນີ້ ແມ່ນເປັນການລາຍງານຜົນການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງການປູກຂົງດໍາ ທັງນີ້ ເພື່ອເປັນການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນທາງດ້ານວິຊາການໃຫ້ແກ່ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ນັກຄົ້ນຄວ້າ, ນັກສົ່ງເສີມໃນລະດັບສູນກາງ, ແຂວງ ແລະ ເມືອງ ເພື່ອທີ່ຈໍາໄປຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຫຼື ໄປເປັນຂໍ້ມູນອ້າງອີງ ທີ່ຊ່ວຍໃນການຕັດສິນໃຈສໍາລັບການປູກຂົງດໍາ ໃຫ້ກາຍເປັນສິນຄ້າ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນໃນອະນາຄົດ.

1.1 ຈຸດປະສົງ

- ✓ ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ເຖິງ ເຕັກນິກ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບຂອງການປູກຂົງດໍາ ທີ່ຮັບປະກັນຜົນຜະລິດສູງສຸດ ແລະ ມີຄວາມແທດເໝາະກັບສະພາບພື້ນທີ່ ທີ່ສຸດ .
- ✓ ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ໄດ້ລາຍຮັບທີ່ເປັນເງິນສົດຂອງຄອບຄົວຊາວກະສິກອນ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມຈາກກິດຈະກຳການປູກຂົງດໍາ
- ✓ ເພື່ອເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບຜົນການທົດລອງການປູກຂົງດໍາ ໃນແກ່ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການນໍາໄປສົ່ງເສີມຊາວກະສິກອນ ຜູ້ທີ່ສົນໃຈປູກຂົງດໍາເພື່ອເປັນສິນຄ້າ ໃນອະນາຄົດ.

II. ວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

2.1 ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ທີມງານໄດ້ຮ່ວມງານກັບປະສານງານທ້ອງຖິ່ນ ປ່າໄມ້ເມືອງ ລົງສໍາພາດປະຊາຊົນ ແລະ ສໍາຫຼວດເນື້ອທີ່ເບື້ອງຕົ້ນໄດ້ຄັດເລືອກເອົາຄອບຄົວທີ່ເໝາະສົມເຂົ້າຮ່ວມ. ຜູ້ຮັບຜິດຊອບກິດຈະກຳໄດ້ສ້າງແຜນການໂດຍລະອຽດ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໂດຍການຊື້ນໍ້າ ແລະ ນໍ້າພາ ຂອງສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້, ໜ່ວຍງານເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ໄດ້ມອບໃຫ້ວິຊາການຮ່ວມກັບທາງປະ ສານງານເມືອງເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

2.2 ສະຖານທີ່

ບ້ານທ່າໂພ ແລະ ບ້ານຫ້ວຍມະຫາ ເມືອງໂພນໄຊ ແຂວງຫຼວງພະບາງເຊິ່ງເປັນເມືອງໜຶ່ງທີ່ຕັ້ງຢູ່ກາງຮ່ອມພູ ແລະ ພື້ນທີ່ຫຼາຍກ່ວາ80% ແມ່ນພູ. ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດປະມານ 246.104ເຮັກຕາ, ທາງທິດເໜືອຕິດກັບເມືອງປາກເຊືອງ (ຫຼວງພະບາງ) ແລະເມືອງວຽງຄຳ(ແຂວງຫົວພັນ) , ທາງທິດຕາເວັນອອກຕິດກັບເມືອງພູກູດ (ຊຽງຂວາ) ທາງທິດຕາເວັນຕົກແມ່ນຕິດກັບຕົວເມືອງຫຼວງພະບາງ ແລະ ທາງທິດໃຕ້ຕິດກັບເມືອງຊຽງເງິນ(ຫຼວງພະບາງ). ໃນນັ້ນ ລວມມີ 56 ໝູ່ບ້ານ, ຈຳນວນປະຊາກອນທັງໝົດມີ 24.237 ຄົນ. ສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນຊົນເຜົ່າຂະມຸ 63, 5%, ຊົນເຜົ່າມົ້ງ 24,5% ແລະ ເຜົ່າອື່ນໆ 12.0% ອຸນ ນະພູມສະເລ່ຍ 20-40 ອົງສາເຊ, ປະລິມານນ້ຳຝົນ ແມ່ນ 1.700-1.800 ມມ/ປີ, ລະດັບສູງໜ້ານ້ຳທະເລ ປະມານ 556 ແມັດ. (ຂໍ້ມູນ ບົດລາຍງານ ເມືອງໂພນໄຊ). ໃນນີ້ລວມມີ 5 ໝູ່ບ້ານເຂດຈອມພູ ແຕ່ສາມາດຄັດເລືອກໄດ້ 2 ໝູ່ບ້ານຄື: ບ້ານທ່າໂພ ມີ 3 ຄອບຄົວຄື: ຄອບຄົວ ຊຽງພັດ, ທອງດຳ, ແລະ ນາງ ດວງວິໄລ. ບ້ານຫ້ວຍມະຫາມີ 2 ຄອບຄົວ ຄື: ຄອບຄົວ ດາໄກ, ແລະ ຄອບຄົວຈິງຖາ+ໃຈຊົວວາ.

2.3 ສະພາບເນື້ອທີ່

- ເນື້ອທີ່ ຂອງປະຊາຊົນແມ່ນເປັນເນື້ອທີ່ໄຮ່ປູກພືດກະສິກຳ ຂະໜາດ 1 ໄລ່.
- ສະພາບດິນເປັນດິນປູກຝັງຄວາມຄອຍຊັນບໍ່ເກີນ 60%
- ເປັນເນື້ອທີ່ປະຊາຊົນທຳການຜະລິດທຸກໆປີ ໂດຍສະເພາະແມ່ນພືດກະສິກຳເຊັ່ນ: ໝາກງາ, ສາລີ, ໝາກເດືອຍ,ຖົ່ວດິນ ແລະ ເຂົ້າ.

2.4. ຮູບແບບການທົດລອງ

- ເນື້ອທີ່ແຕ່ລະຄອບຄົວແມ່ນ (40x40 ແມັດ) = 1.600 ແມັດກາເຣ
- ການປູກແມ່ນໄດ້ແນະນຳໃຫ້ປະຊາຊົນຊຸດເປັນຮ່ອງ ຫຼື ຄູ ກ້ວາງ 1 ແມັດ, ຍາວ 40 ແມັດ ຮອດຂອບເວັ້ນວັກ 3 ແມັດ. ເພື່ອປູກພືດກະສິກຳ ສັບຫວ່າງອີກ 1 ແມັດ. ແຕ່ບໍ່ໄດ້ຊຸດຄືດອນທີ່ 1 (ສັງເກດຕາມແຜ່ນວາດການວາງດອນທົດລອງ)
- ການປູກແມ່ນມີໄລຍະຫ່າງລະຫວ່າງຊຸດແມ່ນ 50x50 ຊັງຕີແມັດ. ຕາມຄູ ຫຼື ຮ່ອງທີ່ກຳນົດໄວ້.
- ໃນດອນໜຶ່ງຈະມີ 2 ແຖວ ລວມມີ 160 ຊຸມປູກ ລວມມີ 10 ດອນ/ສວນປູກ.
- ການຊຸດເປັນຄູປູກແມ່ນ ຊຸດເປັນແລວຕັດລວງຕັດເສັ້ນທາງການໄຫຼຂອງນ້ຳເພື່ອຕ້ານກັນເຈື່ອນ.
- ບໍລິມາດການປູກແມ່ນໃຊ້ແນວພັນຈາກແຂວງໄຊຍະບູລີ 1 ກິໂລແມັດໄດ້ແບ່ງປູກ 20 ຊຸມປູກ ໝາຍວ່າ ຄອບຄົວໜຶ່ງໃຊ້ແນວພັນ 80 ກິໂລ. ສະນັ້ນ 5 ຄອບຄົວ ມີ 400 ກິໂລ, ດັ່ງລາຍລະອຽດລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງ1: ການນຳໃຊ້ພັນຂົງດຳ ຂອງແຕ່ລະຄອບຄົວທີ່ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳ

ລ/ດ	ຄອບຄົວ	ແນວພັນທີ່ນຳໃຊ້ປູກ (ກິໂລ)		ລວມ (ກິໂລ)
		ປູກໃສ່ຄູ(ໜານ)	ປູກບໍ່ໃສ່ໜານ	
1	ນ. ດວງວິໄລ	40	40	80
2	ທ. ຊຽງພັດ	40	40	80
3	ທ. ທອງດຳ	40	40	80
4	ທ. ດາໄກ	40	40	80
5	ທ. ຈິງຖາ+ ໃຈຊົວວາ	40	40	80
ລວມ		200	200	400

- ໄດ້ແບ່ງອອກເປັນ 3 ຮູບແບບການທົດລອງຄື:ປູກປະສົມກັບສາລີ, ໝາກເດືອຍ ແລະ ໝາກງາ.

ປູກພືດກະສິກຳປະສົມ
A ປູກຂົງດຳໃສ່ໝານ(ຄັນຄູ)
ປູກພືດກະສິກຳປະສົມ
B ປູກຂົງດຳບໍ່ໃສ່ໝານ
ປູກພືດກະສິກຳປະສົມ
A ປູກຂົງດຳໃສ່ໝານ(ຄັນຄູ)
ປູກພືດກະສິກຳປະສົມ
B ປູກຂົງດຳບໍ່ໃສ່ໝານ
ປູກພືດກະສິກຳປະສົມ
A ປູກຂົງດຳໃສ່ໝານ(ຄັນຄູ)
ປູກພືດກະສິກຳປະສົມ
B ປູກຂົງດຳບໍ່ໃສ່ໝານ
ປູກພືດກະສິກຳປະສົມ
A ປູກຂົງດຳໃສ່ໝານ(ຄັນຄູ)
ປູກພືດກະສິກຳປະສົມ
B ປູກຂົງດຳບໍ່ໃສ່ໝານ
ປູກພືດກະສິກຳປະສົມ

ຮູບ 1: ຮູບແບບການປູກຂົງດຳສອງວິທີປະສົມປະສານກັບພືດກະສິກຳ

2.5 ຈຳນວນຜູ້ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມ

1. ທ. ບັນຊາ ທຳມະວົງ ວິຊາການ ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້
3. ທ. ສິງກອນ ໄຊຍະລາດ ວິຊາການ ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້.
4. ນ.ໄພວອນ ພອນພະນົມ ວິຊາການ ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້
5. ທ. ບຸນຈັນ ລັດຕະນະວົງກິດ ຫົວໜ້າຫ້ອງການປະສານໂຄງການປະຈຳ ເມືອງ ໂພນໄຊ
6. ທ. ຄຳຫຼ້າ ທອນລັດສະໝີ ຜູ້ຊ່ວຍພາກສະໜາມ ເມືອງໂພນໄຊ.

2.6 ການເກັບຂໍ້ມູນ

ຫຼັງຈາກທາງທີມງານໄດ້ລົງມືຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການປູກໄດ້ 1 ເດືອນ ການສຳຫຼວດເປີເຊັນການເກີດ (ລອດຕາຍ) ໂດຍການຢ່າງສຳຫຼວດເບິ່ງການແຕກໜ່ວຍແຕ່ລະຊຸມປູກເຫັນວ່າເກີດ 100 %

- ການເກັບຂໍ້ມູນໄລຍະ 3 ເດືອນ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ເອົາ (ຍ້ອນວ່າເປັນຫົວໃນດິນ)
- ການເກັບກູ້ແມ່ນຫຼັງຈາກປູກໄດ້ 6 ເດືອນ (16/6/05 -18/12/05) ວິທີການເກັບກູ້ແມ່ນໄດ້ໃຊ້ສຽມຊຸມເອົາ ຫົວຂອງຂົງດຳຂຶ້ນມາອານາໄມ ແລະ ສ້ອມຮາກອອກ.
- ຫຼັງຈາກຊຸດແລ້ວ ແຕ່ລະໝານ ແມ່ນໄດ້ນຳໃສ້ເປົາປຸຍ ພອ້ມທັງຊັງນ້ຳໜັກຂອງແຕ່ລະໝານ.

III. ຜົນໄດ້ຮັບ

3.1 ຜົນຜະລິດຂອງຂົງດຳ

ຈາກການຕິດຕາມ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນກິດຈະກຳການປູກຂົງດຳ ນັບແຕ່ມີລົງມື ປູກ ເຖິງ ມື້ ເກັບກຳຜົນຜະລິດ ທີ່ມີ ໄລຍະເວລາປະມານ 6 ເດືອນ, ເຊິ່ງຊາວກະສິກອນ 5 ຄອບຄົວ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳ ແມ່ນ ມີຜົນໄດ້ຮັບ ທາງ ດ້ານຜົນຜະລິດຂົງດຳ ແມ່ນມີດັ່ງລຸ່ມນີ້

ຕາຕະລາງ2: ການສະເລ່ຍນ້ຳໜັກລວມຂົງດຳຂອງແຕ່ລະຄອບຄົວ

ລ/ດ	ຊື່ຄອບຄົວ	ຊຸດຮ່ອງ		ບໍ່ຊຸດຮ່ອງ		ລວມຜົນ ຜະລິດ ທັງໝົດ(ກລ)
		ຜົນຜະລິດທີ່ໄດ້ ຮັບທັງໝົດ(ກລ)	ຈຳນວນເພີ່ມຂຶ້ນ (ກລ)	ຜົນຜະລິດທີ່ໄດ້ຮັບ ທັງໝົດ(ກລ)	ຈຳນວນເພີ່ມຂຶ້ນ (ກລ)	
1	ນ. ດວງວິໄລ	64	24	55	15	119
2	ທ. ຊຽງພັດ	62	22	59	19	121
3	ທ. ທອງດຳ	69	29	55	15	124
4	ທ. ດາໄກ	72	32	62	22	134
5	ທ. ຈິງຖາ	83	43	75	35	158
ຄ່າສະເລ່ຍ		70	30	61.2	21.2	131.2

ດັ່ງຂໍ້ມູນ ທີ່ໄດ້ສະແດງໃນຂ້າງເທິງ ຊຶ່ງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຜົນຜະລິດຂອງຂົງດຳ ທີ່ປູກໃສ່ໜານ(ຊຸດຮ່ອງ) ແມ່ນມີຜົນ ຜະລິດສູງກວ່າ ການປູກທີ່ບໍ່ໃສ່ໜານ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ຄອບຄົວຂອງ ທ້າວ ຈິງຖາ ບ້ານ ຫ້ວຍມະຫາ ຜົນຜະ ລິດຂອງຂົງດຳ ທີ່ປູກໃສ່ໜານ ມີນ້ຳໜັກ ທັງໝົດເທົ່າກັບ 83 ກິໂລກຼາມ ແລະ ຖ້າທຽບໃສ່ກັບຄອບຄົວ ອື່ນໆ ເປັນວ່າ ມີຜົນຜະລິດກວ່າໝູ່, ພ້ອມດຽວກັນ ຖ້າທຽບໃສ່ ຜົນຜະລິດຂອງຂົງດຳ ທີ່ປູກບໍ່ໄດ້ຊຸດຮ່ອງ ຫຼື ບໍ່ໄດ້ຊຸດ ຮ່ອງ ແມ່ນມີຄວາມພູດລົ້ນກັນປະມານ 8 ກິໂລກຼາມ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຖ້າແຕ່ລະຄອບຄົວ ລົບຈຳນວນແນວ ພັນ ຂົງດຳ ທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້ປູກຄອບຄົວລະ 40 ກິໂລກຼາມ; ເຫັນໄດ້ວ່າ ຜົນຜະລິດຂົງດຳເພີ່ມຂຶ້ນສະເລ່ຍທີ່ປູກແບບໃສ່ ໜານ ແມ່ນ ເທົ່າກັນ 30 ກິໂລກຼາມ ຕໍ່ ຄອບຄົວ ເຊິ່ງມີອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນສູງກວ່າ ຜົນຜະລິດເພີ່ມຂຶ້ນສະເລ່ຍ ທີ່ ປູກແບບບໍ່ໃສ່ໜານ ຫຼື ບໍ່ຊຸດຮ່ອງ ນັ້ນກໍ່ໝາຍຄວາມ ວ່າ ຈຳນວນການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຜົນຜະລິດຂົງດຳທີ່ປູກແບບ ໃສ່ໜານ ສູງກວ່າ ຮູບແບບທີ່ປູກບໍ່ໃສ່ໜານ ເຊິ່ງມີຄວາມພູດລົ້ນກັນປະມານ 8.8 ກິໂລກຼາມ.

3.2 ລາຍຮັບທີ່ເປັນເງິນສົດ

ສຳລັບລາຍຮັບທີ່ເປັນເງິນສົດ ຂອງແຕ່ລະຄອບຄົວ ແມ່ນການຄິດໄລ່ເອົາຜົນຜະລິດລວມທັງໝົດ ຂອງ ຊາວກະສິ ກອນ ຈຳນວນ 5 ຄອບຄົວ ດັ່ງລາຍອຽດລຸ່ມນີ້

ຕາຕະລາງ3: ລາຍຮັບແຕ່ລະຄອບຄົວ

ລ/ດ	ລາຍຊື່ ຄອບຄົວ	ຜົນຜະລິດຂົງດຳ(ກິໂລ)	ລາຄາ(ກີບ)	ລາຍຮັບ(ກີບ)
1	ນ. ດວງວິໄລ	119	10,000	1,200,000
2	ທ. ຊຽງພັດ	121	10,000	1,250,000
3	ທ. ທອງດຳ	124	10,000	1,300,000
4	ທ. ດາໄກ	134	10,000	1,400,000
5	ທ. ຈິງຖາ	158	10,000	1,600,000

ໃນປີ 2004 ລາຄາຂົງດຳຢູ່ໃນທ້ອງຕະຫຼາດ ມີລາຄາຢູ່ປະມານ 1 ກິໂລກຼາມ ເທົ່າກັບ 10,000 ກີບ. ສະນັ້ນ, ການ ຄິດໄລ່ ຜົນຜະລິດຂົງດຳເປັນລາຍຮັບເງິນສົດ ເຫັນໄດ້ວ່າ ຄອບຄົວຂອງ ທ້າວ ຈິງຖາ ແມ່ນມີລາຍຮັບຫຼາຍກວ່າໝູ່ ເທົ່າ ກັບ 1,600,000 ກີບ ແລະ ຄອບຄົວທີ່ຕໍ່າກວ່າໝູ່ ແມ່ນ ຄອບຄົວ ນາງ ດວງວິໄລ ເທົ່າກັບ 1,200,000 ກີບ

ເຊິ່ງລາຍຮັບດັ່ງກ່າວສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ ເປັນລາຍຮັບເສີມໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວໄດ້ໃນລະດັບໃດໜຶ່ງ ແລະ ເປັນສ່ວນໜຶ່ງ ໃນການຍົກສູງລະດັບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊາວບ້ານໄດ້. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ໃນໄລຍະຕໍ່ມາ ລາຄາ ຂອງຂີງດຳ ໃນຕະຫຼາດ ໄດ້ຫຼຸດລົງ ຕ່ຳຫຼາຍ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ບໍ່ມີຜູ້ເກັບຊື້, ສະນັ້ນ ໃນປີຕໍ່ມາຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ ຂະບວນການ ການປູກຂີງດຳບໍ່ຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ປະຊາຊົນກໍບໍ່ນິຍົມປູກຕໍ່ໄປ

3.3 ຜົນຜະລິດຂອງພືດທີ່ປູກສັບຫວ່າງ

ໃນນີ້ໄດ້ປູກເປັນ 3 ຮູບແບບ. ໃນ 5 ຄອບຄົວແມ່ນປູກ ຂີງດຳປະສົມປະສານກັບໝາກເດືອຍ,ໝາກງາ ແລະ ສາລີ.

ປູກຂີງດຳປະສົມກັບໝາກເດືອຍ	ປູກຂີງດຳປະສົມກັບໝາກງາ	ປູກຂີງດຳປະສົມກັບສາລີ
ເຫັນວ່າຜົນຜະລິດຂອງຂີງດຳ ມີນ້ຳໜັກໜ່ວຍກ່ວາຖ້າທຽບໃສ່ແບບທີ 2 ແລະ ທີ 3. ຍ້ອນວ່າຕົ້ນໝາກເດືອຍຂະຫຍາຍຕົວໄວ ເຮັດໃຫ້ປົດບັ້ງແສງສະຫວ່າງ ແລະ ທາດອາຫານບໍ່ພຽງພ	ເຫັນວ່າຜົນຜະລິດຂອງຂີງດຳຂະຫຍາຍໄດ້ດີກ່ວາແບບທີ 1 ແຕ່ຜົນຜະລິດຂອງໝາກງາໄດ້ດີເຫັນໄດ້ມີຕົ້ນໃຫຍ່ມີງາຫຼາຍກ່ວາ ຖ້າທຽບໃສ່ກັບຕົ້ນທີ່ຢູ່ກາງ	ເຫັນວ່າຜົນຜະລິດຂອງຂີງດຳຂະຫຍາຍໄດ້ດີກ່ວາແບບທີ 1 ແລະ ທີ 2 ຕົ້ນສາລີສູງ ແລະ ເປີດແສງພຽງພໍ ແລະ ຕົ້ນສາລີກໍບໍ່ຂະຫຍາຍຕົວຫຼາຍ. ແລະ ຜົນຜະລິດຂອງສາລີກໍໄດ້ດີ

ຖ້າສົມທຽບຜົນຜະລິດຂອງພືດກະສິກຳ ທີ່ປູກສັບຫວ່າງຂີງ ເຫັນໄດ້ວ່າການປູກສາລີ ກັບ ຂີງດຳ ແມ່ນຜົນ ໄດ້ຮັບສູງກ່ວາ(ຜົນຜະລິດຂອງຂີງດຳ) ການປູກໝາກເດືອຍ ແລະ ໝາກງາ(ດັ່ງທີ່ໄດ້ອະທິບາຍຢູ່ໃນຕາຕະລາງ), ນັ້ນ ກໍໝາຍຄວາມວ່າ ພືດກະສິກຳ ທີ່ມີຄວາມເໝາະສົມໃນການປູກຮ່ວມກັບຕົ້ນຂີງດຳ ແມ່ນສາລີ ນັ້ນເອງ.

IV. ພາກສິນທະນາ

ຜ່ານການປະຕິບັດກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວເຫັນວ່າຜົນຜະລິດຂອງຂີງດຳ ແລະ ພືດກະສິກຳ ມີທ່າອ່ຽງດີຂຶ້ນ. ຍ້ອນວ່າການປູກໂດຍການຂຸດດິນເປັນຄູ່ເຮັດໃຫ້ເປັນການພູມດິນໃຫ້ກັບຂີງດຳ ແລະ ພືດອື່ນໆແຕ່ຕ້ອງໃຊ້ແຮງງານໃນການຂຸດ ໃນກໍລະນີປູກໂດຍບໍ່ຂຸດດິນໄດ້ຮັບແມ່ນບໍ່ແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ ແລະ ບໍ່ໄດ້ໃຊ້ແຮງງານຫຼາຍ. ການປູກຂີງດຳ ໃນ 1 ໄລ່ (1.600ແມັດກາເຣ) ແມ່ນເຮົາໃຊ້ ແນວພັນ 80 ກິໂລ/400 ແມັດກາເຣ ຜົນຜະລິດເພີ່ມຂຶ້ນ ປະມານ 70 % ຂອງແນວພັນ, ເມື່ອປູກພືດກະສິກຳສັບຫວ່າງເຊັ່ນ: ການປູກປະສົມກັບສາລີ, ຜົນຜະລິດຂີງດຳໄດ້ດີ ຍ້ອນຕົ້ນສາລີບໍ່ຂະຫຍາຍຕົວຫຼາຍ. ຜົນຜະລິດຂອງຂີງດຳໃນການປູກປະສົມກັບໝາກເດືອຍແມ່ນໜ້ອຍກ່ວາ ຍ້ອນວ່າຕົ້ນໝາກເດືອຍມີການຂະຫຍາຍຕົວຫຼາຍ. ໃນນີ້ຖ້າສົມທຽບລາຄາຂອງຜົນຜະລິດພືດກະສິກຳເຫັນວ່າລາຄາຂອງໝາກເດືອຍ ແມ່ນສູງກ່ວາລາຄາຂອງໝາກງາ ແລະ ສາລີ.

V. ພາກສະຫຼຸບ

ຜ່ານການປະຕິບັດການທົດລອງປູກຂີງດຳ ການຂຸດເປັນຄູ່ເຫັນວ່າຜົນຜະລິດບໍ່ແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍກັບບໍ່ຂຸດ ແຕ່ການຂຸດເປັນການໃຊ້ແຮງງານຫຼາຍກ່ວາ ແຕ່ໃນການປູກປະສົມປະສານກັບພືດກະສິກຳຄື: ສາລີ, ໝາກເດືອຍ, ໝາກງາ ໃນການສົມທຽບເຫັນວ່າ ຜົນຜະລິດຂອງຂີງດຳ ກັບ ສາລີ ສູງກ່ວາໝູ່ ແລະ ຖ້າທຽບກັບຜົນຜະລິດໃນແຕ່ລະສວນແມ່ນໃນສວນສາລີໄດ້ດີ ແຕ່ເມື່ອສົມທຽບລາຄາຂອງຜົນຜະລິດ ເຫັນວ່າໝາກເດືອຍໄດ້ດີ.

1. ຜົນຜະລິດຂອງຂີງດຳເພີ່ມຂຶ້ນ 70% ຂອງແນວພັນ
2. ການສົມທຽບລະຫວ່າງການຂຸດຮ່ອງ ແລະ ບໍ່ຂຸດຮ່ອງເຫັນວ່າ ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນເລັກນ້ອຍ ແມ່ນ 10-20%
3. ຜົນຜະລິດຂອງຂີງດຳໃນສວນສາລີໄດ້ດີກ່ວາໃນສວນໝາກເດືອຍ ແລະ ໝາກງາ

5.1 ຂໍ້ສະເໜີແນະ

ການປູກຂົງດຳ ແບບປະສົມປະສານກັບພືດກະສິກຳ ແມ່ນເປັນຜົນດີໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ຍ້ອນວ່າການປູກປະສົມປະສານນີ້ເຮັດໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນຜະລິດຂອງພືດກະສິກຳ ແລະ ຂົງດຳ; ຂົງດຳໄດ້ຮັບຜົນດີໃນການປູກກ້ອງຮົ່ມສາລີ ແລະ ສາລີກໍ່ໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ. ສັງເກດໄດ້ຝັກໃຫຍ່ ໄດ້ນຳໝັກດີ ເຊິ່ງສາມາດປູກຂົງດຳໄດ້ໂດຍການຊຸດ ຫຼື ບໍ່ຊຸດ ຮ່ອງກໍ່ໄດ້. ຍ້ອນວ່າຜົນຂອງການທົດລອງບໍ່ແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ ແລະ ຍັງເປັນການໃຊ້ແຮງງານໜ້ອຍກວ່າ ແຕ່ຕ້ອງຊຸດຊຸມປູກໃຫ້ກ້ວາງ, ນອກນີ້ ການປູກແບບປະສົມຍັງເປັນການປັບປຸງດິນ ເຮັດໃຫ້ພືດໄດ້ຮັບອາຫານຢ່າງພຽງພໍ ພືດເຕີບໂຕໄດ້ດີເຮັດໃຫ້ດິນ ແລະ ພືດທີ່ຢູ່ກ່ອນໄດ້ຮັບແສງສະຫວ່າງພຽງພໍ.

ທົດສອບແນວພັນເຂົ້າໄຮ່ ໃນຮູບແບບ
ການປູກພືດປະສົມປະສານຄົງທີ່ໃນດິນຄ້ອຍຊັນ
ທີ່ ບ້ານ ຫ້ວຍມະຫາ ເມືອງ ໂພນໄຊ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ

ໂດຍ: ສົມພະຈັນ ວົງພະສຸວັນ

ບົດຄັດຫຍໍ້

ການທົດສອບແນວພັນເຂົ້າໄຮ່ ໃນຮູບແບບການປູກພືດປະສົມປະສານຄົງທີ່ ໃນພື້ນທີ່ດິນຄ້ອຍຊັນ ແມ່ນ ກິດຈະກຳໜຶ່ງຂອງ ໂຄງການຍ່ອຍຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ ທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃນປີ 2002 ໃນພື້ນທີ່ຊາວກະສິກອນ ທີ່ ບ້ານຫ້ວຍມະຫາ ເມືອງ ໂພນໄຊ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ ອັນມີເປົ້າໝາຍນຳໃຊ້ລະບົບກະສິກຳປ່າໄມ້ປະສົມປະສານຄົງທີ່ ເພື່ອການຜະລິດເຂົ້າບົກ(ເຂົ້າໄຮ່) 5 ສາຍພັນ ທົດລອງປູກໃນພື້ນທີ່ຊາວກະສິກອນ 3 ຄອບຄົວຄື: ເຂົ້າຫີນສູງ, ເຂົ້າວຽງ, ເຂົ້າດໍາຫອມ, ເຂົ້າໝາກຖົ່ວ ແລະ ເຂົ້າໄກ ໂດຍປູກປະສົມປະສານ ກັບພືດຕະກູນຖົ່ວ (ຖົ່ວຈູບ ປະສົມຕົ້ນກັນຖິນ), ພືດອາຍຸກາງ (ກ້ວຍ ແລະ ໝາກນັດ); ພືດໄລຍຍາວ (ໄມ້ໃຫ້ ໝາກ) ເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນມີຜົນຜະລິດຕໍ່ເນື່ອງເປັນປະຈຳ ຈາກພື້ນທີ່ ພ້ອມດຽວກັນ ພືດຕະກູນຖົ່ວ ທີ່ໃຊ້ເປັນ ແລວຕ້ານເຈື່ອນ

ຜົນໄດ້ຮັບຈາກການທົດລອງ ດັ່ງກ່າວ ໃນປີທີ1 ເຫັນໄດ້ວ່າ ເຂົ້າຫີນສູງ ມີຜົນຜະລິດສູງກວ່າ ແນວພັນອື່ນໆ ເຊິ່ງມີຜົນຜະລິດສະເລ່ຍເທົ່າກັບ1.1 ໂຕນ ຕໍ່ ເຮັກຕາ, ແຕ່ແນວພັນເຂົ້າ ທີ່ມີຜົນຜະລິດຕໍ່າກວ່າໝູ່ ແມ່ນແນວພັນເຂົ້າໝາກຖົ່ວ ທີ່ມີຜົນຜະລິດສະເລ່ຍເທົ່າກັບ 0.51 ໂຕນ ຕໍ່ ເຮັກຕາ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ສຳລັບຜົນໄດ້ຮັບໃນ ປີທີ 2 ເຂົ້າແຕ່ລະສາຍພັນ ແມ່ນມີຜົນຜະລິດຕົກຕໍ່າລົງ ເກືອບ ເຄິ່ງໜຶ່ງ ເປັນຕົ້ນ ແນວພັນເຂົ້າຫີນສູງ ມີຜົນຜະລິດຫຼຸດລົງ ຢູ່ໃນລະດັບ 0.7 ໂຕນ ຕໍ່ ເຮັກຕາ

ເຊິ່ງ ຊາວກະສິກອນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມ ທັງ 3 ຄອບຄົວ ເຫັນວ່າ ການປູກເຂົ້າ(ເຂົ້າໄຮ່) ໃນຮູບແບບນີ້ ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນສາມາດ ຈະເຮັດນຳໄດ້ ແລະ ບໍ່ກ້າສ່ຽງທີ່ຈະທຳການຜະລິດ ເປັນລະບົບຕົ້ນຕໍຂອງຄອບຄົວ ເນື່ອງ ຈາກວ່າ ຮູບແບບນີ້ ອາດຈະດີ ເພາະໃນພື້ນທີ່ດຽວກັນສາມາດມີ ຜົນຜະລິດຫຼາຍໆປະເພດ (ກ້ວຍ, ໝາກນັດ ແລະ ໝາກໄມ້) ແຕ່ມັນຮຽກຮ້ອງເຖິງ ແຮງງານ ແລະ ການຈັດການທີ່ດີ ເຊັ່ນ: ມີຮົ້ວຖາວອນ, ມີຄົນເຝົ້າ ໃນເວລາໝາກ ໄມ້ເປັນໝາກ ຫຼື ຖ້າບໍ່ດັ່ງນັ້ນທຸກຄົນໃນບ້ານ ຫຼື ບ້ານອ້ອມຂ້າງ ກໍຕ້ອງຫັນມາທຳການຜະລິດຮູບແບບດຽວກັນ ເປັນສ່ວນຫຼາຍ ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ມີຄວາມລຳບາກໃນການຈູດ ເພາະຕ້ອງລະວັງບໍ່ໃຫ້ມີຜົນກະທົບກັບພືດຍືນຕົ້ນ (ກ້ວຍ ແລະ ໝາກນັດ) ແລະ ແລວຕ້ານເຈື່ອນ ໂດຍສະເພາະ ໃນກໍລະນີ ແລວຕ້ານເຈື່ອນທີ່ໃກ້ກັນ ແລະ ອີກບັນຫາທີ່ສຳຄັນອີກຢ່າງໜຶ່ງແມ່ນ ຊາວບ້ານຍັງໝັ້ນໃຈວ່າການ ເຮັດໄຮ່ປູກເຂົ້າ ຖ້າບໍ່ຈູດແມ່ນບໍ່ສາມາດໃຫ້ຜົນຜະລິດໄດ້. ນອກຈາກນັ້ນ, ການປູກເຂົ້າໄຮ່ໃສ່ປ່ອນ ເກົ່າຕິດຕໍ່ກັນແມ່ນ ຈະບໍ່ໄດ້ຜົນແນ່ນອນ ເຖິງວ່າຈະມີການປູກພືດຕະກູນຖົ່ວສະຫຼັບ ແຕ່ຜົນຜະລິດກໍຍັງຫຼຸດລົງທຸກປີ ເພາະສະນັ້ນຄວນປະໃຫ້ເປັນປ່າເລົ່າເຖິງ 2 -3 ປີ.

I. ພາກສະເໜີ

ການທົດລອງນີ້ມີເປົ້າໝາຍໃນການນຳໃຊ້ລະບົບກະສິກຳປ່າໄມ້ປະສົມປະສານຄົງທີ່ ເພື່ອການຜະລິດເຂົ້າບົກ(ເຂົ້າໄຮ່) ໂດຍການປະສົມປະສານລະຫວ່າງການນຳໃຊ້ເຂົ້າແນວພັນໃໝ່ໆ ທີ່ໄດ້ຜ່ານການທົດສອບດ້ານຜະລິດຕະພາບ ຢູ່ໃນສະຖານີມາແລ້ວ ນຳມາປູກຢູ່ຕາມລະຫວ່າງກາງ ຂອງ ແລວຕ້ານເຈື່ອນທີ່ເປັນພືດຕະກູນຖົ່ວ(ຖົ່ວຈູບປະສົມຕົ້ນກັນຖິນ), ພືດອາຍຸກາງ (ກ້ວຍ ແລະ ໝາກນັດ); ພືດໄລຍະຍາວ (ໄມ້ໃຫ້ໝາກ) ເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນມີຜົນຜະລິດຕໍ່ເນື່ອງເປັນປະຈຳ ຈາກພື້ນທີ່ ພ້ອມດຽວກັນ ພືດຕະກູນຖົ່ວ ທີ່ໃຊ້ເປັນແລວຕ້ານເຈື່ອນ ຈະສາມາດນຳໃຊ້ເປັນອາຫານ ຂອງສັດຈຳພວກແບ້ ແລະ ສັດປີກ ໄດ້ນັບຈາກ ໃບ ແລະ ເມັດຂອງມັນ; ຈະແກ້ໄຂໄດ້ສ່ວນໜຶ່ງກ່ຽວກັບອາຫານສັດ ໃນຍາມແລ້ງ, ສ້າງຈິດສຳນຶກຄວາມຊື່ນເຄີຍ ຕໍ່ກັບການນຳໃຊ້ດິນຄົງທີ່ ແລະ ເກີດປະໂຫຍດສູງສຸດ, ຫຼຸດຜ່ອນບັນຫາການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ເຄື່ອນຍ້າຍໃນທີ່ສຸດ

ການທົດລອງໄດ້ເລີ່ມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາແຕ່ສົກປີ 2001-02 ໂດຍໄລຍະທຳອິດ ຍ້ອນການກະກຽມ ແນວພັນເຂົ້າທີ່ຈະໃຊ້ເຂົ້າໃນການທົດລອງບໍ່ທັນ ບວກໃສ່ມີຄວາມຊັກຊ້າ ດ້ານການວາງແຜນການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຊາວບ້ານ ໄດ້ເອົານ້ອທີ່ ຊຶ່ງໝາຍເປັນບ່ອນທົດລອງນັ້ນ ປູກພືດອື່ນ ແລະ ແຕກຕ່າງກັນໄປ(ເຂົ້າ, ໝາກເດືອຍ ແລະ ພືດອື່ນໆ) ສະນັ້ນ, ໃນປີນັ້ນ ຈຶ່ງສາມາດພຽງແຕ່ ສ້າງແບ່ງທົດລອງ ໂດຍໄດ້ປູກພືດແລວຕ້ານເຈື່ອນ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກໄວ້ ເປັນລະບົບຢ່າງດຽວ. ຜົນຜະລິດພືດອາຍຸສັ້ນ ໃນປີນັ້ນ ບໍ່ໄດ້ຖືກເກັບກຳ. ໃນສົກປີ 2002-03 ການທົດລອງແນວພັນເຂົ້າ ໄດ້ຖືກ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຕາມເຕັກນິກ 2 ຄອບຄົວເຜົ່າຂະມຸ ແລະ ເຜົ່າມັ່ງ 1 ຄອບຄົວ. ຍ້ອນເຫດຜົນດ້ານຄວາມເຊື່ອຖື ຂອງຊົນເຜົ່າ 1 ຄອບຄົວເຜົ່າຂະມຸ ບໍ່ຍອມປູກເຂົ້າ ໃສ່ເນື້ອທີ່ກະກຽມໄວ້ແລ້ວ ຍ້ອນຜູ້ກ່ຽວມີຜົນໄຮ່ເຂົ້າຕົ້ນຕໍ ຢູ່ຟາກກົງກັນຂ້າມສາຍນ້ຳກັບພື້ນທີ່ນັ້ນ ແລະ ເຊື່ອກັນວ່າຈະເກີດເຫດການບໍ່ເປັນມົງຄຸນແກ່ຄອບຄົວຕົນເອງ ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງນຳ ເອົາແນວພັນເຂົ້າທັງໝົດໄປໃຫ້ ຄອບຄົວໃໝ່ອີກທົດລອງປູກ

ກິດຈະກຳການທົດລອງດັ່ງກ່າວນີ້ ເຖິງວ່າ ຈະບໍ່ສາມາດຕອບສະໜອງໄດ້ຕາມລະດັບຄາດໝາຍ ທີ່ຕັ້ງໄວ້ກໍຕາມ ແຕ່ມີຂໍ້ມູນບາງອັນ ທີ່ອາດເປັນປະໂຫຍດໄດ້ສຳລັບນັກຄົ້ນຄວ້າ, ນັກສິ່ງເສີມ ຊຶ່ງຈະໄດ້ພິຈາລະນາ ລ່ວງໜ້າ ໃນກໍລະນີ ຫາກຈະໄດ້ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳ ຊຶ່ງພົວພັນເຖິງ ປະເດັນດຽວກັນນີ້.

1.1 ຈຸດປະສົງ

- 1) ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ໄດ້ ແນວພັນເຂົ້າໄຮ່ ທີ່ສາມາດໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງສະໝໍ່າສະເໝີ ກໍລະນີ ທີ່ປູກໃນຮູບແບບການປູກຄົງທີ່ ປະສົມປະສານຄົງທີ່ ຮ່ວມກັບພືດປັບປຸງດິນ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ.
- 2) ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ໄດ້ ຜົນການປະເມີນຄວາມອາດສາມາດ ຫຼື ການຍອມຮັບ ຂອງຊາວກະສິກອນ ກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ຮູບແບບ ການຜະລິດປະສົມປະສານຄົງທີ່.

II ວິທີການ ແລະ ອຸປະກອນ

2.1 ການອອກແບບທົດລອງ

ການທົດລອງ ມີ 5 ສິ່ງທົດລອງ ຊຶ່ງແມ່ນແນວພັນເຂົ້າ 5 ແນວພັນຄື:

1. ເຂົ້າ ຫີນສູງ
2. ເຂົ້າ ວຽງ
3. ເຂົ້າດໍາຫອມ
4. ເຂົ້າ ໝາກຖົ່ວ
5. ເຂົ້າໄກ່ (ແນວພັນ ທີ່ຊາວບ້ານເຄີຍໃຊ້)

- ຂະໜາດດອນ 27x16 ມ; ໃນແຕ່ລະດອນມີ 3 ແລວຕ້ານເຈື່ອນ ຊຶ່ງຫ່າງກັນ 9 ແມັດ

- ຂະນາດຂອງແປງທົດລອງ: 27x80ແມັດ ຫຼື 2160ແມັດ².
- ຈຳນວນຊັ້ນ: 3 (ໂດຍ 1 ຄອບຄົວ ແທນ 1 ຊັ້ນ)
- ລວມເນື້ອທີ່ ທັງໝົດ ຂອງການທົດລອງ: 0,65 ເຮັກຕາ.

2.2 ອົງປະກອບອື່ນໆຂອງການທົດລອງ:

ຕາຕະລາງ1: ໄມ້ໃຫ້ໝາກ; ກ້ວຍ; ໝາກນົດ, ຖົ່ວຈູບ ແລະ ກັນຖິນ ສຳລັບເປັນແລວຕ້ານເຈື່ອນ

ໄມ້ໃຫ້ໝາກ:	ໝາກກ້ວຍ	ແນວພັນເຂົ້າ	ໝາກນົດ	ພືດຕະກູນຖົ່ວ
ລຳໄຍ 15 ລີ້ນຈີ້ 15	30	4 ກລ	320	ຖົ່ວຈູບ+ກັນຖິນ ຖົ່ວແຮ

2.3 ຂັ້ນຕອນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ການທົດລອງດັ່ງກ່າວນີ້ ເປັນການປະສົມປະສານລະຫວ່າງ ການປູກເຂົ້າໄຮ່ ກັບພືດ ທີ່ໃຫ້ຜົນຜະລິດໄລຍະກາງ (ກ້ວຍ ແລະ ໝາກນົດ) ແລະ ພືດໄລຍະຍາວ (ໄມ້ໃຫ້ໝາກ) ຊຶ່ງປູກເປັນແລວຕ້ານເຈື່ອນ ພ້ອມດຽວກັນກໍມີການປູກພືດຕະກູນຖົ່ວສະຫຼັບ ກັບ ເຂົ້າ ໃນແຕ່ລະປີ. ດັ່ງນັ້ນ, ອົງປະກອບຕ່າງໆຂອງຮູບແບບນີ້ ຈຶ່ງມີຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານ ວິທີການປູກ, ເວລາ ແລະ ອື່ນໆ.

- 1) ພືດໄລຍະຍາວ: ໄມ້ໃຫ້ໝາກ (ໝາກມ່ວງ, ໝາກມີ້, ລຳໄຍ ແລະ ໝາກລີ້ນຈີ້) ປູກດ້ວຍໄລຍະຫ່າງລະຫວ່າງຕົ້ນ 8ແມັດ ໂດຍມີການຂຸດຊຸມຂະໜາດ 0,70x0,70x0,50 ແມັດ
- 2) ພືດໄລຍະກາງ: ໝາກກ້ວຍ. ປູກດ້ວຍໄລຍະຫ່າງ ລະຫວ່າງຕົ້ນ 8 ແມັດ ເຊັ່ນກັນ ໝາຍຄວາມວ່າ ກ້ວຍຈະຢູ່ລະຫວ່າງກາງຂອງໄມ້ໃຫ້ໝາກ
- 3) ໃນ 1 ດອນຈະມີ ແຖວຕ້ານເຈື່ອນ 3 ແຖວ ຊຶ່ງຫ່າງກັນ 9 ແມັດ ແຕ່ລະແຖວຈະປູກດ້ວຍພືດຕ້ານເຈື່ອນ 2 ປະເພດຕ່າງກັນຄື: ແຖວປູກດ້ວຍໝາກນົດ 1 ແຖວ ແລະ ແຖວທີ່ປູກດ້ວຍຖົ່ວຈູບ ປະສົມກັນຖິນ 2 ແຖວ
- 4) ໝາກນົດ ເປັນແຖວຄູ່ ດ້ວຍໄລຍະຫ່າງການປູກ ລະຫວ່າງແຖວ 0,5 ແມັດ ແລະ ລະຫວ່າງຕົ້ນ 1 ແມັດ
- 5) ຖົ່ວຈູບແລະກັນຖິນ ໃຊ້ແວກຊຸດເປັນຮ່ອງເລິກປະມານ 3-5 ຊັງຕີແມັດ ແລ້ວຫວ່ານ (ໂຮຍ) ເປັນແຖວຄູ່ ດ້ວຍໄລຍະ ຫ່າງລະຫວ່າງແຖວ 0,5ແມັດ ແລະຖິມດ້ວຍດິນບາງໆ
- 6) ພື້ນທີ່ປູກເຂົ້າ: ພາຍຫຼັງປູກເຂົ້າ ແລ້ວ 1 ເດືອນ ແມ່ນຖືກປູກສະຫຼັບດ້ວຍ ຖົ່ວຈູບ ໃນໄລຍະຫ່າງ 2 x 2ແມັດ
- 7) ການປູກເຂົ້າ ແມ່ນປູກແບບທີ່ຊາວບ້ານເຄີຍປະຕິບັດມາ (ວິທີການປູກ ແລະ ໄລຍະຫ່າງ).

2.4 ວິທີການເກັບກຳ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນ

ເນື້ອທີ່ເກັບຂໍ້ມູນຜົນຜະລິດ ຂອງເຂົ້າແມ່ນເອົາໃນຂະໜາດ 22x14ແມັດ ຫຼື 308ແມັດ² (ຫຼັກເວັ້ນຂອບ ຂ້າງດອນ) ຊຶ່ງໃນນັ້ນ ຈະລວມທັງເນື້ອທີ່ ຂອງແລວຕ້ານເຈື່ອນ ແລະ ຊຸມໄມ້ໃຫ້ໝາກຢູ່ນຳ. ພຶດອາຍຸກາງ, ພຶດແລວຕ້ານເຈື່ອນ ຈະສັງເກດການເຕີບໂຕ ແລະ ການໃຫ້ຜົນຜະລິດ

ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໄມ້ໃຫ້ໝາກ: ວັດແທກລວງສູງ ໜ້າຕ້າງຄໍຮາກ ໝົດທຸກໆຕົ້ນ. ນອກນັ້ນ ຍັງມີຂໍ້ມູນປະກອບອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ການຈັດບູລິມະສິດ ແລະ ເຫດຜົນຄວາມມັກ ຕໍ່ກັບ ແຕ່ລະແນວພັນເຂົ້າ; ຄວາມຄິດເຫັນຂອງຊາວກະສິກອນຕໍ່ກັບລະບົບການຜະລິດ, ຕໍ່ກັບໄມ້ໃຫ້ໝາກ ແມ່ນເປັນ ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມປະກອບໃຫ້ການວິເຄາະ.

ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ແມ່ນນຳໃຊ້ ໂປຼແກມ Excel ເພື່ອຄິດໄລ່ສົມທຽບ ແລະ ໃຫ້ຂໍ້ສັງເກດກ່ຽວກັບ ອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ລຸດລົງ ຂອງ ຜະລິດຕະພາບເຂົ້າແຕ່ລະແນວພັນ; ລະດັບການຂະຫຍາຍຕົວຂອງໄມ້ໃຫ້ໝາກ.

2.5 ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມການທົດລອງ

1. ນັກຄົ້ນຄວ້າຫຼັກ: ສົມພະຈັນ ວົງພະສຸວັນ ວິຊາການ ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້
2. ຄຳສົມແພງ ອິນທະວົງ ພະນັກງານຫ້ອງການ ກປ ເມືອງ ໂພນໄຊ

III ຜົນໄດ້ຮັບ

ໃນສົກປີ 2001-02 ແຕ່ລະຄອບຄົວໄດ້ສຳເລັດການສ້າງແລວຕ້ານເຈື່ອນ ໃນເນື້ອທີ່ 0,216 ແມັດ², ສວ່ນພືດອາຍຸສັ້ນແຕ່ລະຄອບຄົວໄດ້ປູກຕ່າງກັນ ດັ່ງລາຍລະອຽດ ໃນຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້

ຕາຕະລາງ 2: ຄອບຄົວ ແລະ ກິດຈະກຳຕ່າງໆ ໃນແຕ່ລະປີ

ບ້ານ	ຊື່ຄອບຄົວ	ຊົນເຜົ່າ	ພືດອາຍຸສັ້ນ ທີ່ປູກ			
			ສົກປີ 01/02	2002/03	03/04	04/05
ຫ້ວຍມະຫາ	ທ ບຸນແພງ	ຂະມຸ	ໝາກເດືອຍ	-	-	-
ຫ້ວຍມະຫາ	ທ ນໍຄາຍ	ມົ້ງ	ເຂົ້າ+ໝາກງາ	ເຂົ້າ	ເຂົ້າ	
ຫ້ວຍມະຫາ	ທ ສູນທອນ	ຂະມຸ	ເຂົ້າ + ໝາກເດືອຍ	ເຂົ້າ	ເຂົ້າ	-
ຫ້ວຍມັນ	ທ ທອງສີ	ຂະມຸ		ເຂົ້າ	ເຂົ້າ	-

ໃນຕາຕະລາງຂ້າງເທິງໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຊາວກະສິກອນຜູ້ເຂົ້າກິດຈະກຳ ແມ່ນໄດ້ດຳເນີນການປູກພືດທີ່ແຕກຕ່າງກັນ, ໃນນັ້ນ 1 ຄອບຄົວ (ທ. ບຸນແພງ) ປູກພຽງແຕ່ໝາກເດືອຍ ໃນປີທຳອິດເທົ່ານັ້ນ ໃນປີຕໍ່ມາ ພື້ນທີ່ດັ່ງ ກ່າວ ແມ່ນລັກສະນະນິກເຮື້ອ ທັງນີ້ເນື່ອງ ຈາກວ່າຄອບຄົວດັ່ງກ່າວແມ່ນມີພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນພື້ນທີ່ສຳລັບປູກເຂົ້າໄຮ່ ມີຫຼາຍຕອນ ສິ່ງດັ່ງກ່າວນັ້ນ, ໝາຍຄວາມວ່າ ຄອບຄົວ ທ. ບຸນແພງ ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມ ກິດຈະກຳຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ. ສະນັ້ນ ຄອບຄົວທີ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳ ມີພຽງ 3 ຄອບຄົວ ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວໃນຂໍ້ຕໍ່ໄປ

3.1 ຜົນຜະລິດ/ຜະລິດຕະພາບຂອງ ແນວພັນເຂົ້າແຕ່ລະຊະນິດ

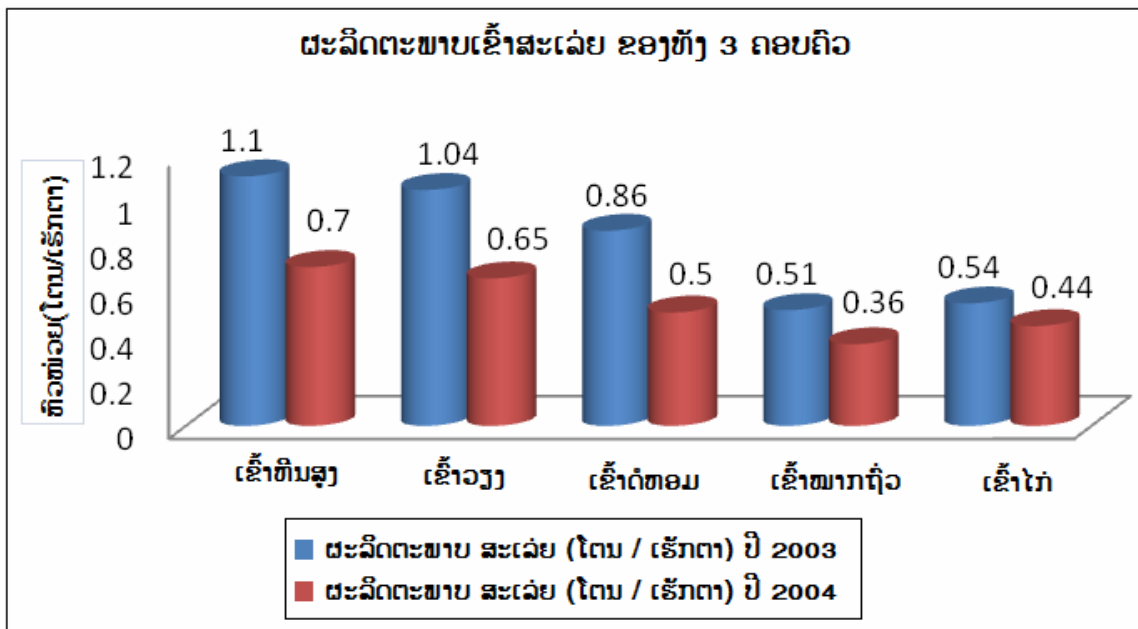
ຕາຕະລາງ 3: ສັງລວມຜົນຜະລິດ/ຜະລິດຕະພາບຂອງແຕ່ລະຊະນິດແນວພັນເຂົ້າ ພາຍໃນໄລຍະ 2 ປີ

ແນວພັນ	ປີ	ຄອບຄົວ ສູນທອນ		ຄອບຄົວ ນໍຄາຍ		ຄອບຄົວ ທອງສີ	
		ຜົນຜະລິດ ກິໂລກຼາມ	ຜະລິດຕະພາບ ໂຕນ/ເຮັກຕາ	ຜົນຜະລິດ ກິໂລກຼາມ	ຜະລິດຕະພາບ ໂຕນ/ເຮັກຕາ	ຜົນຜະລິດ ກິ ໂລກຼາມ	ຜະລິດຕະພາບ ໂຕນ/ເຮັກຕາ
ຫີນສູງ	03	36.6	1.12	37	1.20	30	0.97
	04	24	0.78	31	1.01	10	0.32
ວຽງ	03	31	1.01	32.8	1.06	32	1.04
	04	26	0.84	26	0.84	8.5	0.28
ດໍຫອມ	03	27	0.88	23.8	0.77	28.6	0.93
	04	20	0.65	19	0.62	7.5	0.24
ໝາກຖົ່ວ	03	18	0.58	14	0.45	15.5	0.50
	04	15	0.49	12.6	0.41	6	0.19
ເຂົ້າໄກ່	03	16	0.52	14.8	0.84	18.8	0.61
	04	12	0.39	13.2	0.43	15	0.49

ໝາຍເຫດ: ຜົນຜະລິດ(ໂຕນ/ເຮັກຕາ) = (ຜົນຜະລິດ(ກິໂລກຼາມ)x10,000 ແມັດ²) / 308 ແມັດ²/1000 ກິໂລກຼາມ

ອີງຕາມຜົນການຄິດໄລ່ຂໍ້ມູນ ທີ່ໄດ້ສະແດງຢູ່ໃນຕາຕະລາງຂ້າງເທິງ, ເມື່ອສົມທຽບທາງດ້ານຜົນຜະລິດ ກໍ່ຄື ຜະລິດຕະພາບຂອງແນວພັນເຂົ້າແຕ່ຊະນິດ ທີ່ທົດລອງປູກໃນພື້ນທີ່ຂອງຊາວກະສິກອນ ຢູ່ 3 ຄອບຄົວ ໃນປີ 2003 ເຫັນໄດ້ວ່າ ແນວພັນເຂົ້າຫີນສູງມີຜົນຜະລິດສູງກວ່າ ແນວພັນເຂົ້າຊະນິດອື່ນໆ ເຊິ່ງມີຜົນຜະລິດຕະພາບສູງສຸດ ເທົ່າກັບ 1.2 ໂຕນ ຕໍ່ ເຮັກຕາ, ກົງກັນຂ້າມ ແນວພັນທີ່ມີຜະລິດຕະພາບຕໍ່າສຸດ ແມ່ນ ແນວພັນ ເຂົ້າໝາກຖົ່ວ ທີ່ມີຜົນຜະລິດເທົ່າ 0.45ໂຕນ ຕໍ່ ເຮັກຕາ

ສຳລັບຜົນຜະລິດເຂົ້າໄຮ່ ເມື່ອສືບຕໍ່ປູກໃນປີທີສອງ (2004) ຢູ່ພື້ນທີ່ເກົ່າ ເຫັນໄດ້ວ່າ ຜົນຜະລິດຂອງມັນຫຼຸດລົງ ຫຼາຍ ຫຼື ເວົ້າ ໆ່າຍໆ ວ່າຜົນຜະລິດຕົກຕໍ່າ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ ແນວພັນເຂົ້າໄຮ່ ທີ່ມີຜົນຜະລິດສູງ ແມ່ນ ແນວພັນເຂົ້າຫີນສູງ ເທົ່າກັບ 1.01 ໂຕນ ຕໍ່ ເຮັກຕາ ແລະ ກໍ່ເຊັ່ນດຽວກັນ ແນວພັນເຂົ້າທີ່ມີຜົນຜະລິດຕໍ່າສຸດ ແມ່ນ ເຂົ້າໝາກຖົ່ວ ເທົ່າກັບ 0.19 ໂຕນຕໍ່ ເຮັກຕາ; ການທີ່ຜົນຜະລິດຂອງເຂົ້າຕົກຕໍ່າ ແມ່ນມີຫຼາຍສາຍເຫດ ແຕ່ສາເຫດຕົ້ນແມ່ນ ດິນບໍ່ງາມ

ຮູບ: ເສັ້ນສະແດງຜົນຜະລິດຕະພາບເຂົ້າສະເລ່ຍທັງ 3 ຄອບຄົວ

ຈາກເສັ້ນສະແດງຂ້າງເທິງ ເປັນສິ່ງທີ່ຢັ້ງຢືນໄດ້ວ່າ ເຂົ້າທີ່ມີຜົນຜະລິດຕະພາບສູງສຸດ ແມ່ນແນວພັນເຂົ້າຫີນສູງ ທີ່ສາມາດໃຫ້ຜົນຜະລິດໃນປີທຳອິດ ເທົ່າ 1.1 ໂຕນ ຕໍ່ ເຮັກຕາ, ກົງກັນຂ້າມແນວພັນທີ່ໃຫ້ຜົນຜະລິດຕໍ່າສຸກ ແມ່ນ ເຂົ້າໝາກຖົ່ວ ທີ່ສາມາດໃຫ້ຜົນຜະລິດໃນປີທຳອິດ ພຽງ 0.51 ໂຕນ ຕໍ່ເຮັກຕາ, ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ ເມື່ອນຳເອົາ ເຂົ້າແນວພັນດັ່ງກ່າວມາປູກໃນພື້ນທີ່ເກົ່າເຫັນໄດ້ວ່າ ຜົນຜະລິດຫຼຸດລົງເກືອບທົບເຄິ່ງ. ສຳລັບຜົນຜະລິດຂອງແນວພັນເຂົ້າວຽງ, ເຂົ້າດໍາຫອມ ແລະ ເຂົ້າໄກ່ ແມ່ນມີຜົນຜະລິດຫຼຸດລົງຕາມລຳດັບ ດັ່ງທີ່ໄດ້ມີການຈັດບູລິມະສິດ ຄວາມມັກ ຫຼື ການຍອມຮັບຂອງຊາວກະສິກອນຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ຕໍ່ ກັບແນວພັນເຂົ້າດັ່ງກ່າວ ໃນຂ້າງລຸ່ມນີ້

3.1.1 ການຍອມຮັບຂອງຊາວກະສິກອນເຂົ້າຮ່ວມ

ການຈັດບູລິມະສິດ ຫຼື ຄວາມມັກ ຂອງແຕ່ລະຄົນ ຕໍ່ກັບແຕ່ລະແນວພັນ ແມ່ນແຕກຕ່າງກັນ ຍ້ອນຄອບຄົວເຜົ່າ ແຕກຕ່າງກັນ; ມັກບໍ່ຄືກັນ(ລາວສູງມັກເຂົ້າຈ້າວຫຼາຍກວ່າ); ເຫດຜົນ ທີ່ມັກສວ່ນຫຼາຍຍ້ອນວ່າ ແນວພັນນັ້ນໆ ໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ; ສຸມໃຫຍ່, ຮວງຫຼາຍ, ບໍ່ເລືອກດິນ ລະອຽດເບິ່ງໃນຕາຕະລາງຂ້າງລຸ່ມນີ້

ຕາຕະລາງ 4: ການຈັດບູລິມະສິດຕໍ່ກັບແນວພັນເຂົ້າທີ່ດິນມັກ(ຈັດແຕ່ 1-3)

ແນວພັນ	ທ ສູນທອນ	ທ ນໍຄາຍ	ທ ທອງສີ
ເຂົ້າຫິນສູງ	1	1	1
ເຂົ້າວຽງ	3	2	3
ເຂົ້າດໍຫອມ	2	3	2

ໝາຍເຫດ: 1 ມັກຫຼາຍ, 2 ມັກ, 3 ບໍ່ມັກປານໃດ

ປີ 2005 ໜຶ່ງຄອບຄົວໄດ້ ນຳໃຊ້ແນວພັນເຂົ້າຫິນສູງໄປປູກໃສ່ພື້ນທີ່ໃໝ່ ຮ່ວມກັບແນວພັນພື້ນເມືອງ ອື່ນໆ 30 ກິໂລ, ແລະ ມີອີກ 2 ຄອບຄົວ ທີ່ມາຂໍເອົາແນວພັນນີ້ ໄປປູກທົດລອງເອງ ຄອບຄົວ ທ ທອງສີ ເຖິງວ່າຈະມັກແນວພັນເຂົ້າຫິນສູງ ແຕ່ ເຂົ້າແນວພັນນີ້ມີຂໍ້ຈຳກັດ ກ່ຽວກັບ ສັດຕູພືດ ພາໃຫ້ຜົນຜະລິດຫຼຸດ ລົງຫຼາຍ ຕໍ່ ກັບເນື້ອທີ່ດິນຂອງ ຜູ້ກ່ຽວທີ່ເປັນດິນພຽງແລະເຮັດຢູ່ບ່ອນເກົ່າຕະຫຼອດ

3.2 ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໄມ້ໃຫ້ໝາກ

ຕາຕະລາງ 4: ສະເລ່ຍຂະໜາດການຈະເລີນເຕີບໂຕ ຂອງໄມ້ຍືນຕົ້ນ 3 ປີ

ຊະນິດ	ຈຳນວນທີ່ປູກ (ຕົ້ນ)	ໜ້າຕ້າງຄໍຣາກ(ມິລິແມັດ)	ລວງສູງ (ຊັງຕີແມັດ)	ແຕກຫງ່າ	ສະພາບ
ໝາກລື້ນຈີ່	45	19,5	82,8	2,2	1,3
ໝາກລຳໄຍ	45	20,2	70.5	2,1	1,3
ກວ້ຍ	90				
ໝາກນັດ	960				

ໃນຕາຕະລາງຂ້າງເທິງ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຕົ້ນກວ້ຍ ສາມາດໃຫ້ຜົນຜະລິດໄດ້ເລີ້ມແຕ່ປີທີ 2 ແຕ່ສ່ວນຫຼາຍກວ້ຍຈະຖືກທຳລາຍໂດຍງົວ ໃນຍາມແລ້ງ, ຮອດປີທີ 3 ກ້ວຍຖືກປົກຫຸ້ມໂດຍພືດຈາກແລວຕ້ານເຈື່ອນ ແລະ ປ່າເລົ່າທຳມະຊາດ ພາໃຫ້ເປັນສຸມນ້ອຍ ແລະ ຂຶ້ນໂຄນເປັນສ່ວນຫຼາຍ; ໝາກນັດ ໃຫ້ຜົນຜະລິດແລ້ວຈຳນວນໜຶ່ງ ແຕ່ຍ້ອນຂາດ ການບົວລະບັດ ຮັກສາທີ່ຖືກຕ້ອງ ເຊັ່ນ: ຖືກປົກຫຸ້ມ ໂດຍພືດຈາກປ່າເລົ່າ ແລະ ແລວຕ້ານເຈື່ອນ (ທີ່ບໍ່ມີການບົວລະບັດຮັກສາ) ຈຶ່ງພາໃຫ້ໝາກ ບໍ່ໃຫຍ່ ແລະ ມີລົດສົ້ມ. ມີພຽງ 1 ຄອບຄົວບົວລະບັດດີ (ຖາງຫຍ້າແປນ) ແຕ່ໝາກນັດ ບໍ່ທັນໄດ້ຂາຍ ພຽງແຕ່ໄດ້ກິນເລັກນ້ອຍ ຍ້ອນມີຄົນລັກເອົາກ່ອນ. ສຳລັບໄມ້ໃຫ້ໝາກ 2 ຄອບຄົວ ທີ່ບໍ່ເອົາໃຈໃສ່ ດູແລຮັກສາຢ່າງແທ້ຈິງ ມີພຽງການຖາງອ້ອມຂ້າງຂຸມ ຕົ້ນໄມ້ເລັກນ້ອຍ ຢູ່ບ່ອນນີ້ຕົ້ນໄມ້ຈະມີການຂະຫຍາຍ ຕົວຊ້າ ເພາະສ່ວນຫຼາຍຈະຖືກປົກຫຸ້ມໂດຍວັດສະພືດ ນາໆຊະນິດ. ສ່ວນອີກ 1 ຄອບຄົວມີການບົວລະບັດດີ ເຫັນວ່າຕົ້ນໄມ້ຈະເລີນເຕີບໂຕດີ (ຂຽວງາມ, ຂົງຜຸ່ມ ໃຫຍ່ ບາງຕົ້ນໃຫ້ ໝາກແລ້ວ)

IV ພາກສິນທະນາ

4.1 ສະພາບລວມຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ກ່ອນຈະເລີ້ມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການທົດລອງໄດ້ມີການເຮັດສັນຍາຮ່ວມກັບຄອບຄົວທີ່ເຂົ້າຮ່ວມ ໂດຍມີການຮັບຮູ້ຈາກ ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ ແຕ່ກໍລະນີທີ່ຄອບຄົວຫາກບໍ່ປະຕິບັດຕາມ ສັນຍານັ້ນ ກໍບໍ່ໄດ້ນຳມາ ປະຕິບັດທາງກົດໝາຍ ຢ່າງຈິງຈັງ. ການປັບໃໝບໍ່ສາມາດເຮັດໄດ້ເພາະຄອບຄົວນັ້ນໆ ເປັນຄອບຄົວທີ່ທຸກຈົນແທ້ ເຊັ່ນໃນກໍລະນີ 1 ຄອບຄົວ ຂໍຖອນຕົວ (ບໍ່ປູກເຂົ້າ) ເຫດຜົນແມ່ນຍ້ອນ ຄວາມເຊື່ອຖືຂອງຊົນເຜົ່າ (ຂະມຸ) ທີ່ວ່າ ບໍ່ສາມາດເຮັດໄດ້ ໂດຍທີ່ມີຜົນໄສ 2 ຜົນຢູ່ຄົນລະພາກນ້ຳ (ເຮັດໄປກໍບໍ່ໄດ້ກິນ, ຄອບຄົວອາດຈະເກີດເຈັບເປັນຮ້າຍແຮງ).

ດ້ານເຕັກນິກວິທີການ: ຮູບແບບການຜະລິດແບບປະສົມປະສານຄົງທີ່ ເປັນເຕັກນິກທີ່ໄດ້ຜ່ານການທົດສອບຢ່າງ ມີຜົນມາແລ້ວໃນລະດັບສະຖານີ ຫຼື ກັບບາງຄອບຄົວຕົວແບບທີ່ມີການສະໜັບສະໜູນດີສົມຄວນ. ແຕ່ໃນພາກ ປະຕິບັດຕົວຈິງ ຍັງມີໜ້ອຍຄອບຄົວທີ່ສຸດ ທີ່ຈະນຳເອົາໄປຜັນຂະຫຍາຍ ນຳໃຊ້ເອງ ສາເຫດອາດຈະແມ່ນ 1/- ການປູກພືດ ລັກສະນະນີ້ (ການປູກຢູ່ໃນພື້ນທີ່ເດີມ ໃນຂະນະທີ່ຊາວບ້ານ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນມີເຂດຜະລິດ ໝູນວຽນ ແຕ່ລະປີເປັນກຸ່ມໆ ຢູ່ບ່ອນອື່ນ) ສະນັ້ນຈິ່ງ ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ ການຖືກທຳລາຍຈາກຝຸງສັດ ແລະ ຄົນໄດ້ງ່າຍ ຖ້າບໍ່ມີ ການລ້ອມຮົ່ວ ຫຼື ເຝົ້າຍາມຢ່າງໃກ້ຊິດ. 2/- ຜົນຂອງການທົດລອງຍັງບໍ່ເປັນທີ່ປະຈຳກ (ຍອມຮັບ) ແກ່ຊາວກະສິ ກອນ ໃນດ້ານຂອງແງ່ໃນການຈັດການ, ການນຳໃຊ້ແຮງງານ ແລະ ໃນທາງເສດຖະກິດເປັນຕົ້ນ

4.2 ທັດສະນະ/ ຄວາມຄິດເຫັນຂອງຄອບຄົວປະຊົນຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ຕໍ່ກັບການທົດລອງ

ຕໍ່ຮູບແບບວິທີການ: ຈາກການສຳພາດຄວາມຄິດເຫັນຂອງຊາວກະສິກອນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມ ທັງ 3 ຄອບຄົວ ເຫັນວ່າ ການ ປູກເຂົ້າ(ເຂົ້າໄຮ່) ໃນຮູບແບບນີ້ ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນສາມາດຈະເຮັດນຳໄດ້ ແລະ ບໍ່ກ້າສ່ຽງທີ່ຈະທຳການຜະລິດ ເປັນລະບົບຕົ້ນຕໍຂອງຄອບຄົວ. ເຫດຜົນ:

- 1) ຮູບແບບນີ້ ອາດຈະດີເພາະໃນພື້ນທີ່ດຽວກັນສາມາດມີ ຜົນຜະລິດຫຼາຍໆປະເພດ (ກ້ວຍ, ໝາກນັດ ແລະ ໝາກໄມ້) ແຕ່ມັນຮຽກຮ້ອງເຖິງ ແຮງງານ ແລະ ການຈັດການທີ່ດີ ເຊັ່ນ: ມີຮົ່ວຖາວອນ, ມີຄົນເຝົ້າ ໃນເວ ລາໝາກໄມ້ເປັນໝາກ ຫຼື ຖ້າບໍ່ດັ່ງນັ້ນທຸກຄົນໃນບ້ານ ຫຼື ບ້ານອ້ອມຂ້າງ ກໍຕ້ອງຫັນມາທຳການຜະ ລິດຮູບແບບດຽວກັນເປັນສ່ວນຫຼາຍ.
- 2) ມີຄວາມລຳບາກໃນການຈູດ ເພາະຕ້ອງລະວັງບໍ່ໃຫ້ມີຜົນກະທົບກັບພືດຍືນຕົ້ນ(ກ້ວຍ ແລະ ໝາກນັດ) ແລະ ແລວຕ້ານເຈື່ອນ ໂດຍສະເພາະ ໃນກໍລະນີ ແລວຕ້ານເຈື່ອນທີ່ໃກ້ກັນ ແລະ ອີກບັນຫາທີ່ສຳຄັນອີກ ຢ່າງໜຶ່ງແມ່ນ ຊາວບ້ານຍັງໝັ້ນໃຈວ່າການ ເຮັດໄຮ່ປູກເຂົ້າ ຖ້າບໍ່ຈູດແມ່ນບໍ່ສາມາດໃຫ້ຜົນຜະລິດໄດ້.
- 3) ການປູກເຂົ້າໄຮ່ໃສ່ບ່ອນ ເກົ່າຕິດຕໍ່ກັນແມ່ນ ຈະບໍ່ໄດ້ຜົນແນ່ນອນ ເຖິງວ່າຈະມີການປູກພືດຕະກູນຖົ່ວ ສະຫຼັບ ແຕ່ຜົນຜະລິດກໍຍັງຫຼຸດລົງທຸກປີ ເພາະສະນັ້ນຄວນປະໃຫ້ເປັນປ່າເລົ່າເຖິງ 2 -3 ປີ.

V ພາກສະຫຼຸບ

- ຜົນຜະລິດ ຫຼື ຜະລິດຕະພາບຂອງແນວພັນເຂົ້າ ທີ່ນຳມາທົດລອງ ແມ່ນຫຼຸດລົງແຕ່ລະປີ, ຍ້ອນ ການທີ່ປູກໃສ່ພື້ນທີ່ເດີມຕໍ່ເໜືອກັນຫຼາຍປີ, ເຂົ້າທີ່ສູງມີສັດຕູພືດທຳລາຍ ແມງໄຂ່ປາ (Root aphid) ດັ່ງນັ້ນເຫັນວ່າເຕັກນິກ ດັ່ງກ່າວນີ້ ຍັງບໍ່ສາມາດ ທີ່ຈະໃຊ້ໃນການປູກເຂົ້າໄຮ່ຄົງທີ່ຕໍ່ ເນື່ອງ ກັນຫຼາຍປີໄດ້.
- ຊາວບ້ານຍັງບໍ່ທັນຍອມຮັບໄດ້ ຕໍ່ກັບການເຮັດໄຮ່ແບບຄົງທີ່ ຊຶ່ງບໍ່ມີການຖາງແປນ ຈູດກັງງ.

5.1 ຂໍ້ແນະນຳ

- ✓ ການທີ່ຈະປູກເຂົ້າໄຮ່ຄົງທີ່ຕໍ່ເໜືອກັນໃນພື້ນທີ່ເດີມ ການປັບປຸງດິນແບບທຳມະຊາດ(ໂດຍໃຊ້ແຕ່ ພືດຕະກູນ ຖົ່ວ(ຖົ່ວຈູບ) ປູກສະຫຼັບຢ່າງດຽວອາດບໍ່ພຽງພໍ ຕ້ອງໄດ້ນຳໃຊ້ຝຸ່ນປະເພດອື່ນໆເຂົ້າເພີ່ມຈຳນວນໜຶ່ງ. (ຝຸ່ນ ປະເພດໃດ, ປະລິມານເທົ່າໃດ? ຈະແມ່ນປະເດັນທີ່ຄວນສຶກສາຕໍ່ໄປ)
- ✓ ການທົດລອງຮູບແບບດັ່ງກ່າວນີ້ ຄວນຈະໄດ້ທົດລອງໃນເນື້ອທີ່ໃຫຍ່ ໂດຍເຮັດໃຫ້ ກິດຈະກຳການ ຜະລິດ ຕົ້ນຕໍ ຂອງຄອບຄົວມາຕິດພັນຢູ່ໃນນັ້ນ ໝາຍຄວາມວ່າ ຄອບຄົວຕ້ອງນຳໃຊ້ແຮງງານຕົນຕໍ່ ທັງໝົດສຸມ ໃສ່, ແຕ່ກໍລະນີນີ້ ໃນເບື້ອງຕົ້ນ ຕ້ອງມີວິທີການມາດຕະການທີ່ເໝາະສົມ ສຳລັບທົດແທນຕໍ່ຄວາມສ່ຽງ ຕ່າງໆ ທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນກັບຄອບຄົວ (ຜົນຜະລິດ ຕໍ່ເນື້ອທີ່ບໍ່ໄດ້ ຕາມທີ່ເຂົາເຄີຍໄດ້ມາ)

- ✓ ການຄັດເລືອກຄອບຄົວ ຕໍ່ກັບການທົດລອງຫົວຂໍ້ໃດໜຶ່ງ ຄວາມເຊື່ອຖື ຂອງຊົນເຜົ່າ ກໍ່ເປັນປັດໃຈໜຶ່ງ ທີ່ຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ ແລະ ຄຳນຶງເຖິງລ່ວງໜ້າ.
- ✓ ສັນຍາການເຂົ້າຮ່ວມຕ້ອງພິຈາລະນາເຖິງຄວາມເປັນໄປໄດ້ ໃນການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດຕົວຈິງ (ການປັບໃໝອາດບໍ່ເນັ້ນໃສ່ແຕ່ເປັນພຽງຢ່າງດຽວ ແຕ່ຈະເປັນລັກສະນະພັນທະອື່ນໆ ທີ່ມີ ຕໍ່ ໂຄງການ ຫຼື ຕໍ່ບ້ານ ຊຶ່ງຕ້ອງມີມາດຕະການໃນການນຳມາປະຕິບັດ ດ້ວຍຫຼາຍຮູບແບບ ໂດຍອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ ຕ້ອງເຫັນຄວາມສຳຄັນ ແລະ ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມືເຕັມທີ່.

ການປູກໄມ້ເກດສະໜາ ປະສົມປະສານ
ກັບ ເປືອກເມືອກ ທີ່ ເມືອງ ນາໝີ ແຂວງ ອຸດົມໄຊ
ແລະ ເມືອງ ໂພນໄຊ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ

ໂດຍ: ບັນຊາ ທຳມະວົງ ແລະ ກິແກ້ວ ສິງຫາລາດ

ບົດຄັດຫຍໍ້

ການປູກໄມ້ເກດໜາປະສົມເປືອກເມືອກ ແມ່ນກິດຈະກຳໜຶ່ງຂອງຫຼາຍໆ ກິດຈະກຳການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງ ຂອງ ໂຄງ ຍ່ອຍ ຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ ທີ່ໄດ້ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນປີ 2005 ມີເປົ້າໝາຍເລັ່ງໃສ່ການຊອກຫາຄວາມເໝາະສົມ ທາງດ້ານເຕັກນິກສຳລັບການຮັບປະກັນຜົນຜະລິດທີ່ດີທີ່ສຸດໃນອະນາຄົດ ອັນສາມາດສ້າງລາຍຮັບ ໃຫ້ແກ່ຊາວ ກະສິກອນ, ເຊິ່ງກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວແມ່ນເປັນການສະໜອງແນວພັນໄມ້ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ທັງໝົດ 9 ຄອບຄົວ ທີ່ ເມືອງ ນາໝີ ແລະ ເມືອງ ໂພນໄຊ ທີ່ມີໄລຍະເວລາໃນການທົດລອງ ເປັນ ເວລາ 3 ປີ

ຜົນໄດ້ຮັບຈາກກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວເຫັນໄດ້ວ່າ ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໄມ້ເກດສະໜາຢູ່ເມືອງ ນາໝີ ຂະຫຍາຍ ຕົວໄດ້ກວ່າເມືອງ ໂພນໄຊ ບໍ່ວ່າຈະເປັນການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານໜ້າຕ່າງ ຫຼື ລວງສູງກໍ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ຄວາມເຕີບຂອງຂອງໄມ້ເກດສະໜາ ໃນປີ 3 ຢູ່ ເມືອງ ນາໝີ ແມ່ນຂະຫຍາຍຕົວໄດ້ດີກວ່າ ເມືອງ ໂພນໄຊ ຢ່າງ ຂາດຂັ້ນ. ສຳລັບຕົ້ນເປືອກເມືອກ ເຫັນວ່າບໍ່ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕ ຫຼື ມີການຂະຫຍາຍຕົວຊ້າ ທັງນີ້ ແມ່ນມີຫຼາຍ ສາເຫດ ເຊັ່ນ ເປັນ ພື້ນທີ່ສູງຊັນ(ແຫ້ງແລ້ງ), ພະບັງແມງທຳລາຍ ການທີ່ເວົ້າໄດ້ແນວນີ້ ຍ້ອນວ່າ ຕົ້ນເປືອກທີ່ປູກ ໃສ່ ໃນພື້ນທີ່ຊຸ່ມຊື່ນ(ແຄມສາຍນ້ຳ) ແມ່ນມີການຂະຫຍາຍຕົວໄດ້ດີ ໝາຍຄວາມວ່າ ໃນຕໍ່ໜ້າ ການທີ່ຈະນຳເອົາ ເປືອກເມືອກ ທີ່ໄປປູກ ສະພາບພື້ນທີ່ນັ້ນ ຄວນເປັນພື້ນທີ່ ທີ່ມີຄວາມຊຸ່ມຊື່ນ ຕາມແຄມຫ້ວຍຮອງ ເປັນຕົ້ນ, ຖ້າ ເຮັດຄືແນວນີ້ ແມ່ນຮັບປະກັນໄດ້ຜົນຜະລິດແນ່ນອນ

I. ພາກສະໜາ

ປ່າໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ເປັນແຫຼ່ງອາຫານໜຶ່ງທີ່ມີຄວາມສຳຄັນ ສຳລັບການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນລາວ ບັນດາເຜົ່າ. ຈາກການຄາດຄະເນຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ທີ່ເປັນອາຫານມີເຖິງ 60 -79 % ທີ່ບໍ່ແມ່ນເຂົ້າກິນໃນຈຳນວນນ້ຳໜັກອາຫານບໍລິໂພກທັງໝົດ. ໄມ້, ໄມ້ປ່ອງ, ຫວາຍ ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປຸກສ້າງເຮືອນ ຊານ, ເຄື່ອງມືໃຊ້ສອຍໃນການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ອຸປະກອນໃນການລ່າສັດ ແລະ ໃຊ້ເປັນຢາພື້ນເມືອງ ອື່ນໆ

ໄມ້ເກດສະໜາ ແລະ ເປືອກເມືອກ ກໍ່ມີຄວາມສຳຄັນໃນການດຳລົງຊີວິດ ຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດຊົນນະບົດ ເນື່ອງຈາກວ່າພືດ 2 ຊະນິດນີ້ ເປັນທີ່ຕ້ອງການຂອງຕະລາດທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ , ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນໄມ້ເກດສະໜາ ໂດຍເປັນໄມ້ທີ່ມີຄຸນຄ່າລາຄາແພງ. ເພື່ອເຮັດໃຫ້ພືດ 2 ຊະນິດນີ້ ມີຄວາມຍືນຍົງຕະຫຼອດໄປ ຕ້ອງໄດ້ຊອກຫາຮູບແບບ ດ້ວຍການຂະຫຍາຍພັນທີ່ເໝາະສົມກັບສະພາບເງື່ອນໄຂຕົວຈິງໃນສະພາບທ້ອງຖິ່ນນັ້ນໆ ໂດຍການນຳເອົາເບ້ຍໄມ້ດັ່ງກ່າວນຳໄປປູກທົດລອງໃນເນື້ອທີ່ຂອງປະຊາຊົນເອງແບບມີສ່ວນຮ່ວມ. ການຂະຫຍາຍພັນໄມ້ເກດສະໜາ ແລະ ເປືອກເມືອກ ດ້ວຍການປູກ ຈະຊ່ວຍແກ້ໄຂບັນຫາຄວາມທຸກຈົນ ຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດຊົນນະບົດ, ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນມີລາຍຮັບເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ຕໍ່ໄປປະຊາຊົນ ສາມາດນຳໃຊ້ເຕັກນິກອັນໃໝ່ນຳໄປຂະຫຍາຍພັນ, ການບົວລະບັດຮັກສາ, ການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງສວນປູກ ແລະ ການເກັບກູ້ຜົນຜະລິດໄດ້ເອງ

ສະນັ້ນ, ໂຄງການຍ່ອຍຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ ເຫັນໄດ້ຄວາມສຳຄັນຂອງ ພືດດັ່ງກ່າວ ຈຶ່ງໄດ້ດຳເນີນການທົດລອງປູກໄມ້ເກດສະໜາ ປະສົມກັບເປືອກເມືອກ ໃນປີ 2005 ເຊິ່ງກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວແມ່ນເປົ້າໝາຍເລັ່ງໃສ່ຊອກຫາຄວາມເໝາະສົມທາງດ້ານເຕັກນິກສຳລັບການຮັບປະກັນຜົນຜະລິດທີ່ດີທີ່ສຸດໃນອະນາຄົດ ອັນສາມາດສ້າງລາຍຮັບ ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ, ເປັນສ່ວນໜຶ່ງ ທີ່ຊ່ວຍໃນການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃຫ້ດີຂຶ້ນເລື້ອຍໆ

ດັ່ງນັ້ນ, ບົດລາຍງານ ວິຊາການ ສະບັບນີ້ ແມ່ນໃຫ້ຮູ້ເຖິງຜົນໄດ້ຂອງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການທົດລອງການປູກໄມ້ເກດສະໜາ ປະສົມເປືອກເມືອກ ທັງນີ້ ເຮັດໃຫ້ເຕັກນິກຂອງ ກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວ ຖືກໄປໝູນໃຊ້ໃຫ້ແທດເໝາະກັບສະພາບຕົວຈິງໃນຕໍ່ໜ້າ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນສູງ

1.1 ຈຸດປະສົງ

- 1) ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ເຖິງ ແລະ ສາມາດອະທິບາຍໄດ້ກ່ຽວກັບອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໄມ້ເກດສະໜາ ແລະ ເປືອກເມືອກທີ່ປູກປະສົມປະສານກັນ ອັນທີ່ສົ່ງຜົນໃຫ້ມີການນຳໄປສູ່ການປັບປຸງ ແລະ ແນະນຳຮູບແບບເຕັກນິກ ໂດຍສະເພາະ ວິທີການກ່ຽວກັບການປູກ, ການບົວລະບັດຮັກສາ ແລະ ຍົກສະມັດຕະພາບ ຂອງຜົນຜະລິດໃຫ້ດີຂຶ້ນ
- 2) ເພື່ອເປັນການສ້າງຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ ແລະ ເຂົ້າໃຈໃຫ້ແກ່ພະນັກງານ ແລະ ປະຊາຊົນ ກ່ຽວກັບຮູບແບບການປູກໄມ້ແບບຍືນຍົງ

II. ວິທີການ ແລະ ອຸປະກອນ

2.1 ວິທີການ

ການອອກແບບການທົດລອງນີ້ ແມ່ນສົມທຽບການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໄມ້ເກດສະໜາ ແລະ ເປືອກເມືອກ ໃນແຕ່ລະດອນຕົວຢ່າງ ທີ່ໄດ້ປູກພືດກະສິກຳ ຕ່າງໆ ປະສົມປະສານ

2.1.1 ຮູບແບບຂອງດອນທົດລອງ

- ຂະໜາດຂອງດອນ 24x24 ແມັດ = 576 ແມັດກາເຣ
- ແຕ່ລະດອນຕົວຢ່າງ ມີຕົ້ນໄມ້ທັງໝົດ 64 ຕົ້ນ, ໃນນັ້ນ ປະກອບມີ ໄມ້ເກດສະໜາ 32 ຕົ້ນ ແລະ ເປືອກເມືອກ 32 ຕົ້ນ.
- ໄລຍະຫ່າງລະຫວ່າງຊຸມ 3 x 3 ແມັດ
- ຂະໜາດຊຸມປູກ 40x40x40 ຊຸມ

2.1.2 ລາຍລະອຽດ ຂອງການທົດລອງກຳນົດໄດ້ດັ່ງນີ້:

- ການກຳນົດດອນຕົວຢ່າງແຕ່ລະຄອບຄົວ ແມ່ນຈະກຳນົດແຕ່ຊ້າຍ ຫາ ຂວາ ຫຼືແຕ່ເທິງລົງລຸ່ມ
- ການປູກແມ່ນນຳເອົາຝຸ່ນຄອກຮອງພື້ນອັດຕາສ່ວນ 0.5 ກິໂລ/ຊຸມ, ຫຼືໃຊ້ຝຸ່ນວິທະຍາສາດ 1 ປ່ວງແກງ/ຊຸມ ເພື່ອເປັນການເພີ່ມອາຫານຂອງຕົ້ນໄມ້ ທີ່ຍັງນ້ອຍ ໃຫ້ຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ໄວ.
- ການເກັບຂໍ້ມູນ (ວັດແທກຕົ້ນໄມ້ຕົວຈິງ) ວັດແທກ ແຕ່ຊ້າຍ ຫາ ຂວາ ຫຼື ແຕ່ເທິງລົງລຸ່ມ ເຊິ່ງລັກສະນະການ ເກັບກຳຂໍ້ມູນ ໃນປະຈຸບັນ ແມ່ນວັດແທກໜ້າຕ້າງຄໍຣາກ 10 ຊັງຕີແມັດ ຈາກໜ້າດິນ ແລະ ລວງສູງທັງໝົດ, ການເກັບກຳຂໍ້ມູນແມ່ນຕ້ອງເກັບເອົາແຕ່ລະດອນ ຕົວຢ່າງທີ່ໄດ້ສ້າງໄວ້ ແລະ ຈະໄດ້ປະຕິບັດເປັນໄປແຕ່ລະໄລຍະໝົດປີ , ໃນນັ້ນການເກັບກຳເປີເຊັນການລອດຕາຍພາຍຫຼັງທີ່ສຳເລັດການປູກແລ້ວ 1 ເດືອນ, ເກັບຂໍ້ມູນການຈະເລີນເຕີບໂຕແມ່ນເຮັດເປັນງວດຄື: ໄມ້ເກດສະໜາ ແລະ ເປືອກເມືອກ ປູກໄດ້ 3ເດືອນ, 6 ເດືອນ, 9ເດືອນ, 12ເດືອນ.

2.1.3 ການບົວລະບັດຮັກສາ:

ພາຍຫຼັງທີ່ປູກສຳເລັດແລ້ວ ເຫັນວ່າຕົ້ນໄມ້ມີການຢືນຕົວ ກໍ່ຄວນອານາໄມວັດສະພັດ ທຸກໆ 3 ເດືອນ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ມັນບຽດບຽນຕົ້ນໄມ້ທີ່ປູກ ແລະ ຖ້າເຫັນຕົ້ນໄມ້ທີ່ປູກຕາຍ ກໍ່ຄວນປູກສ້ອມຄືນ ໃນເວລາທີ່ຕົ້ນໄມ້ ຍັງນ້ອຍເພື່ອເຮັດໃຫ້ຕົ້ນໄມ້ທີ່ປູກສ້ອມຄືນໃຫ່ຍທັນກັນ

2.2 ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ

ຈະໄດ້ປະຕິບັດ ພາຍຫຼັງດຳເນີນກິດຈະກຳມາຈາກພາກສະໜາມ, ປ້ອນຂໍ້ມູນຕົວເລກທີ່ໄດ້ ຈາກການວັດແທກຕົວຈິງ ເຂົ້າໃນຖານຂໍ້ມູນ ໂດຍນຳໃຊ້ໂປຼແກຼມເອັສແຊລ(Excel) ແລະ ໂປຼແກຼມວິເຄາະທາງດ້ານສະຖິຕິ SPSS ເພື່ອຊອກຫາຄ່າສະເລ່ຍ, ເປີເຊັນ ແລະ ຄ່າຜິດດ່ຽງຄວາມແຕກຕ່າງ ທາງດ້ານການຈະເລີນເຕີບໂຕ ຂອງຕົ້ນໄມ້ໃນສວນປູກທົດລອງ

2.3 ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳ

- 1) ທ້າວ ບັນຊາ ທຳມະວົງ ວິຊາການປ່າໄມ້ ສູນຄົ້ນຄ້ວາປ່າໄມ້
- 2) ທ້າວ ກິແກ້ວ ສິງຫາລາດ ວິຊາການປ່າໄມ້ ສູນ ພາກເໜືອ(NAFReC)
- 3) ທ້າວ ສຸລິວັນ ວັນນະສຸກ ວິຊາການປ່າໄມ້ ຫ້ອງການປະສານງານເມືອງນາໝີ
- 4) ທ້າວ ວິເລີດ ວິຊາການປ່າໄມ້ ຫ້ອງການປະສານງານເມືອງນາໝີ
- 5) ທ້າວ ຈັນໄຕ ວິຊາການປ່າໄມ້ ຫ້ອງການປະສານງານເມືອງ ໂພນໄຊ
- 6) ນາງ ຈິດຕະວັນ ວິຊາການປ່າໄມ້ ຫ້ອງການປະສານງານເມືອງ ໂພນໄຊ

2.4 ຈຳນວນຄອບຄົວທີ່ເຂົ້າຮ່ວມ

ລ/ດ	ລາຍຊື່ຄອບຄົວ	ບ້ານ	ເມືອງ
1	ທ້າວ ແວງ	ນາໝີເໜືອ	ນາໝີ
2	ທ້າວ ແຝງ	ນາໝີເໜືອ	ນາໝີ
3	ທ້າວ ປານບົນ	ນາໝີເໜືອ	ນາໝີ
4	ທ້າວ ອາປຸ່ງວ	ໄຊສຳພັນ	ນາໝີ
5	ທ້າວ ທອງພັດ	ນ້ຳບໍ່	ໂພນໄຊ
6	ທ້າວ ບຸນເພັງ	ນ້ຳບໍ່	ໂພນໄຊ
7	ທ້າວ ຄຳຫຼ້າ	ນ້ຳບໍ່	ໂພນໄຊ
8	ທ້າວ ເຈີລີ່	ນ້ຳບໍ່	ໂພນໄຊ
9	ທ້າວ ໄມ	ທ່າໂພ	ໂພນໄຊ

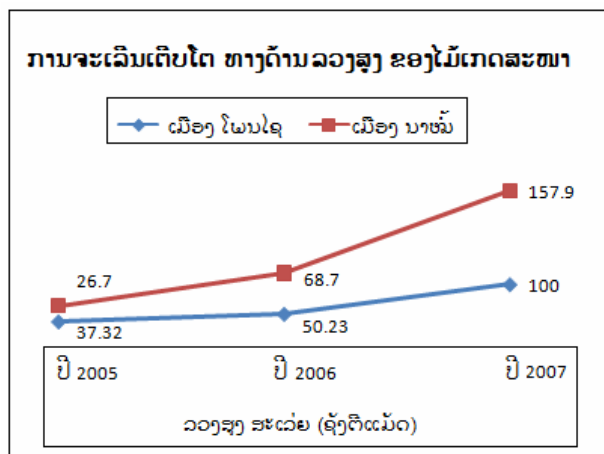
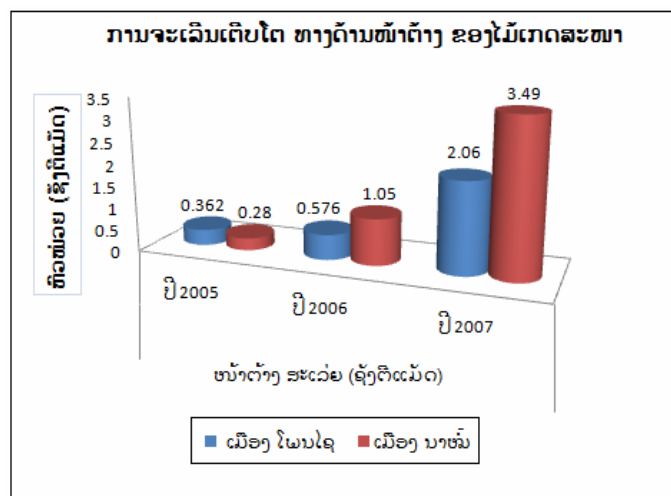
III. ຜົນໄດ້ຮັບ

3.1 ການຈະເລີນເຕີບໂຕ ຂອງໄມ້ເກດສະໜາ

3.1.1 ທາງດ້ານໜ້າຕ້າງ

ສຳລັບການຂະຫຍາຍຕົວ ທາງດ້ານໜ້າຕ້າງ ຂອງໄມ້ເກດສະໜາ ທີ່ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ຢູ່ໃນຮູບນັ້ນ ສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ ໃນປີທຳອິດ ທີ່ ນຳເອົາຕົ້ນໄມ້ເກດສະໜາ ໄປປູກ ຂະໜາດຂອງເບ້ຍໄມ້ ທີ່ໄດ້ປູກ ຢູ່ ເມືອງ ນາໝີ ກັບ ເມືອງ ໂພນໄຊ ແມ່ນມີຂະໜາດແຕກຕ່າງກັນຄື: ຂະໜາດເບ້ຍໄມ້ເກດ ທີ່ປູກ ຢູ່ ເມືອງ ນາໝີ ຈະນ້ອຍກວ່າ ເມືອງ ໂພນໄຊ, ແຕ່ມາຮອດປີ ທີ 2 ຕົ້ນໄມ້ເກດສະໜາ ຢູ່ ເມືອງ ນາໝີ ມີການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານໜ້າຕ້າງໄດ້ດີກວ່າ ເທົ່າກັບ 1.05 ຊັງຕີແມັດ

ຖ້າທຽບໃສ່ ເມືອງ ໂພນໄຊ ເຫັນວ່າ ສູງກວ່າ 1ເທົ່າ. ເມື່ອມາຮອດປີ ສຸດທ້າຍຂອງການທົດລອງ ກໍ່ເຊັ່ນກັນ ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານໜ້າຕ້າງສະເລ່ຍ ຂອງໄມ້ເກດສະໜາ ຢູ່ເມືອງ ນາໝີ ເທົ່າກັບ 3.49 ຊັງຕີແມັດ ຖ້າທຽບໃສ່

3.1.2 ທາງດ້ານລວງສູງ

ສຳລັບ ການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານລວງສູງ ກໍ່ມີລັກສະນະຄ້າຍຄືກັນ ກັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານໜ້າຕ້າງ ເຊິ່ງເຫັນໄດ້ວ່າ ເມືອງ ນາໝີ ຂະຫຍາຍຕົວໄດ້ດີ ທັງ ທີ່ ຕົ້ນໄມ້ທຳມາປູກ

ແມ່ນມີຂະໜາດນ້ອຍກວ່າ ເມືອງ ໂພນໄຊ ໂດຍສະເພາະ ການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານລວງສູງ ຂອງໄມ້ເກດສະໜາ ໃນປີທີ 3 ລະຫວ່າງ ເມືອງ ນາໝີ ແລະ ເມືອງ ໂພນໄຊ ແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ ເຊິ່ງລວງສູງສະເລ່ຍ ຢູ່ ເມືອງ ນາໝີ ເທົ່າກັບ 157.9 ຊັງຕີແມັດ ແລະ ເມືອງ ໂພນໄຊ ມີລວງສູງສະເລ່ຍຂອງໄມ້ເກດສະໜາ ມີພຽງ 100 ຊັງຕີແມັດ.

3.2 ການຍອມຮັບຂອງຊາວກະສິກອນ

ໂດຍລວມແລ້ວ ຊາວກະສິກອນ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນມີຄວາມພໍໃຈ ເນື່ອງຈາກວ່າ ເຂົາເຈົ້າໄດ້ມີສ່ວນໄມ້ເກດສະໜາເປັນຂອງຕົນເອງ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ຊາວກະສິກອນສ່ວນຫຼາຍ ແມ່ນບໍ່ຍອມຮັບກ່ຽວກັບລະບົບການປູກໄມ້ເກດສະໜາ ປະສົມປະສານກັບ ເປືອກເມືອກ ເພາະວ່າ ຕົ້ນເປືອກເມືອກ ມີເປີເຊັນການຕາຍ 100% ເຊິ່ງສາເຫດສ່ວນໃຫຍ່ ມີຟານກັດງ່າເປືອກເມືອກ, ປວກກັດ ຄໍຮາກ ແລະ ບັງກິນໃບ, ສະນັ້ນ ຊາວກະສິກອນຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ເຫັນວ່າ ການປູກໄມ້ເກດສະໜາ ຊະນິດດຽວ ດີກວ່າ ແລະ ພ້ອມທັງ ໄດ້ຈຳນວນຕົ້ນ

ສິ່ງທີ່ທ້າທາຍ ແລະ ຂໍ້ກົງວົນຕ່າງໆ ຂອງຊາວກະສິກອນຜູ້ທີ່ຈະເຂົ້າຮ່ວມ ແມ່ນ ຍ້ານໄມ້ເກດສະໜາ ບໍ່ເປັນ ໄມ້ດຳຫຼື ບໍ່ມີລາຄາ, ແລະ ອີກບັນຫາໜຶ່ງ ແມ່ນ ຍ້ານບໍ່ມີຕະຫຼາດ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວນັ້ນ, ເຖິງ ແມ່ນວ່າໄມ້ເກດສະໜາ ຈະມີການຈະເລີນໂຕດີຫຼາຍປານໃດກໍຕາມ ແຕ່ຜົນຕອບແທນ ເປັນເງິນສົດ ທີ່ຈະໄດ້ຈາກ ໄມ້ເກດສະໜາ ຍັງບໍ່ມີຄ່າຕອບທີ່ແນ່ນອນ

IV. ພາກສົນທະນາ

ດັ່ງທີ່ໄດ້ ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ເຫັນວ່າ ການຈະເລີນເຕີບຂອງໄມ້ເກດສະໜາຢູ່ ເມືອງ ນາໝີ ດີກວ່າ ຢູ່ ເມືອງ ໂພນໄຊ ທັງນີ້ ແມ່ນຂຶ້ນ ກັບຫຼາຍປັດໃຈມາເປັນຕົວກຳນົດ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ຄວາມອຸດົມສົມຂອງດິນ, ສະພາບອາກາດ ແລະ ສິ່ງທີ່ສຳຄັນກວ່າໝູ່ ແມ່ນຄວາມເອົາໃຈໃສ່ຂອງຊາວກະສິກອນໃນການບົວລະບັດຮັກສາສວນປູກ. ສຳລັບຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນໃນສວນໄມ້ເກດໜາຢູ່ ເມືອງ ນາໝີ ກັບ ເມືອງ ໂພນໄຊ ແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ ເພາະວ່າ ພື້ນທີ່ສວນປູກຢູ່ ເມືອງ ໂພນໄຊ ເປັນພື້ນທີ່ ທີ່ມີຄວາມສູງຊັນ ແລະ ເປັນພື້ນທີ່ ທີ່ເຄີຍເຮັດໄຮ່ມາກ່ອນ, ແຕ່ສຳລັບເມືອງ ນາໝີ ເຫັນວ່າ ພື້ນທີ່ສວນປູກ ເປັນເຂດພູຕ່ຳ ດິນຍັງມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ ເຫດຜົນດັ່ງນີ້ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໄມ້ເກດສະໜາຢູ່ ເມືອງ ໂພນໄຊ ຈຶ່ງ ຊ້າ ກວ່າເມືອງ ນາໝີ

ສຳລັບການຍອມຮັບກິດຈະກຳການປູກໄມ້ເກດສະໜາ ປະສົມກັບ ເປືອກເມືອກ ຂອງຊາວກະສິກອນ ຂອງທັງສອງເມືອງ ແມ່ນມີລັກສະນະຄ້າຍຄືກັນ ເພາະວ່າ ຕົ້ນເປືອກເມືອກ ທີ່ປູກປະສົມ ແມ່ນ ຕາຍ 100% ສະນັ້ນ ສ່ວນຫຼາຍ ແມ່ນຕ້ອງການຢາກປູກໄມ້ເກດສະໜາ ຊະນິດດຽວ ນັ້ນກໍ່ໝາຍຄວາມວ່າ ລະບົບການປູກໄມ້ ເກດສະໜາ ແບບປະສົມປະສານເປືອກເມືອກ ນັ້ນ ແມ່ນ ຊາວກະສິກອນ ບໍ່ມັກ ຫຼື ບໍ່ຍອມຮັບ

V. ພາກສະຫຼຸບ

ຈາກການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າພວກເຮົາສາມາດສັງລວມໄດ້ຄື: ການເກັບກຳຂໍ້ມູນທາງດ້ານຕົວເລກມີຄື: ຂໍ້ມູນການຈະເລີນໂຕຂອງໄມ້ເກດສະໜາ, ໂດຍສະເພາະດ້ານລວງສູງ ແລະ ໜ້າຕ້າງມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນເມື່ອປຽບທຽບລະຫວ່າງ 2 ເມືອງນາໝີ ແລະ ເມືອງໂພນໄຊ ລາຍລະອຽດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

5.1 ເມືອງ ນາໝີ

ການຈະເລີນເຕີບໂຕສູງສຸດ ແມ່ນຢູ່ ບ້ານ ນາໝີເໜືອ, ຊຶ່ງມີລວງສູງ 222 ຊັງຕີແມັດ ຄ່າສະເລ່ຍຕ່ຳສຸດ ແມ່ນ 118 ຊັງຕີແມັດ ສ່ວນການຈະເລີນໂຕທາງດ້ານໜ້າ ຕ້າງສູງສຸດ 5.98 ຊມ ຕ່ຳສຸດ 1.6 ຊັງຕີແມັດ ການສະເລ່ຍ

ຊ່ວງ 3 ປີ ທີ່ມີການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແມ່ນເຫັນໄດ້ຢ່າງຈະແຈ້ງ ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕດີ (ສະເພາະໄມ້ເກດສະໜາ) ຄື: ປີ 2005, ລວງສູງສະເລ່ຍ ແມ່ນ 26.7 ຊັງຕີແມັດ , ປີ 2006 ແມ່ນ 68.7 ແລະ ປີ 2007 ແມ່ນ 157.9 ຊັງຕີແມັດ. ໜ້າຕ້າງສະເລ່ຍ ປີ 2005 ແມ່ນ 0.28 ຊັງຕີແມັດ, ປີ 2006 ແມ່ນ 1.05 ແລະ ປີ 2007 ແມ່ນ 3.49 ຊັງຕີແມັດ.

ສ່ວນ ເປືອກເມືອກ ເຫັນວ່າກໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ທາງດ້ານການຈະເລີນເຕີບໂຕ ລວງສູງ ແລະ ການແຕກກ່ຽງກໍ່, ການຈະເລີນເຕີບໂຕຊ່ວງໄລຍະການປູກທຳອິດ ແມ່ນ ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕດີ , ແຕ່ ປີທີ 2 -3 ເຫັນວ່າ ມີການປ່ຽນແປງ ເຊັ່ນ: ມີສັດທຳລາຍ ສວນປູກ ບໍ່ອາດໄດ້ເປັນປົກກະຕິ ເຮັດໃຫ້ເປືອກເມືອກທີ່ປູກໄດ້ ໃບຫຸ້ນ ງ່າຫັກ ແລະ ສະເລ່ຍໃນປີຜ່ານມາ ລວງສູງສຸດ 99.8 ຊັງຕີແມັດ (ບ້ານນາໝີເໜືອ)ສະເລ່ຍຕ່ຳສຸດ 0.18 ຊັງຕີແມັດ (ບ້ານໄຊສຳພັນ)

5.2 ເມືອງໂພນໄຊ

ການເກັບກຳຂໍ້ມູນທາງດ້ານລວງສູງ ແລະ ໜ້າຕ້າງ ເຫັນວ່າມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ໂດຍການປູກທູບແຕ່ລະຊ່ວງໃນຜ່ານມາ ຂອງການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ໄມ້ເກດສະໜາ ເຊັ່ນ : ລວງສູງສະເລ່ຍ ໃນ ປີ 2005 ເທົ່າກັບ 37.32 ປີ 2006 ເທົ່າກັບ 50.23 ຊັງຕີແມັດ ແລະ ປີ 2007 ເທົ່າກັບ 100 ຊັງຕີແມັດ ; ສ່ວນການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານໜ້າຕ້າງ ແມ່ນ ປີ 2005 ເທົ່າກັບ 0.362 ຊັງຕີແມັດ ປີ 2006 ເທົ່າກັບ 0.576 ຊັງຕີແມັດ ແລະ ປີ 2007 ເທົ່າກັບ 2.06 ຊັງຕີແມັດ ສຳລັບເປືອກເມືອກ ແມ່ນຕາຍ 70 - 90 % ນັບແຕ່ມີປູກເປັນຕົ້ນມາ

ສຳລັບການປູກທູບສາຍເຫດການຕາຍຂອງ ໄມ້ເກດສະໜາ ແລະ ເປືອກເມືອກໃນແຕ່ລະບ້ານ ເຫັນວ່າ ເປີເຊັນການຕາຍ ເປືອກເມືອກ ຈະຕາຍຫຼາຍກວ່າໄມ້ເກດສະໜາ ແລະ ການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແຕ່ຊ່ວງໄລຍະທຳອິດເທົ່ານັ້ນ ສ່ວນໄມ້ເກດສະໜາເຫັນວ່າມີ ການຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີ ນັບຕັ້ງແຕ່ເລີ່ມປູກຈົນເຖິງປະຈຸບັນ ແຕ່ກໍ່ມີບາງຄອບຄົວ ແມ່ນຕາຍເກືອບ 50 ເປີເຊັນ

ເອກະສານແນບທ້າຍບົດລາຍງານ

ບົດແນບທ້າຍ1: ລາຍຊື່ນັກຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນກິດຈະກຳການຄົ້ນຄວ້າ.

ລ/ດ	ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ນັກຄົ້ນຄວ້າ	ຄວາມຮັບຜິດຊອບ	ພາກສ່ວນ	ເບີໂທ
1	ທ. ບຸນພິມ ມູນດາ	ຫົວໜ້າ	ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້	020 5514661
	ທ. ສິມພະຈັນ ວົງພະສຸວັນ	ຮອງຫົວໜ້າ	ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້	020 5771403
	ທ. ຄຳພອນ ແສງດາລາ	ຫົວໜ້າໜ່ວຍງານ	ຄປດ, ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້	020 6861101
	ທ. ບັນຊາ ທຳມະວົງ	ຮອງ ຫົວໜ້າໜ່ວຍງານ	ຄປດ, ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້	020 2208283
	ທ. ໄລຄຳ ສີທານາດ	ວິຊາການ	ວະນະວັດ, ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້	020 2444454
	ທ. ສິງກອນ ໄຊຍະລາດ	ວິຊາການ	ຄປດ, ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້	020 5323409
	ທ. ສິມອນ ວົງຄຳຮໍ່	ວິຊາການ	ຄປດ, ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້	020 5004804
	ທ. ບຸນປະສັກໄຊ ຄຳພູມີ	ວິຊາການ	ວະນະວັດ, ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້	020 5485451
	ທ. ວຽງສຸກ ໝີ່ນສຸພິມ	ວິຊາການ	ວະນະວັດ, ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້	
	ນ. ສິມຈັນ ນັນທະວົງ	ວິຊາການ	ວະນະວັດ, ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້	020 2247112
	ນ. ໄພວອນ ພອນພະນົມ	ວິຊາການ	ຄປດ, ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້	020 5711392
	ທ. ກິແກ້ວ ສິງຫາລາດ	ວິຊາການ	ສູນຄົ້ນຄວ້າ ກປ ພາກເໜືອ	020 5177478
	ທ. ວັນເພັງ ບຸນຄົງ	ວິຊາການ	ສູນຄົ້ນຄວ້າ ກປ ພາກເໜືອ	
	ທ. ວິເລີດ ຈັນທະວົງຄຳ	ວິຊາການ	ຫ້ອງການປະສານງານ ໂຄງການເມືອງນາໝີ່	
	ທ. ສຸລິວັນ ວັນນະສຸກ	ວິຊາການ	ຫ້ອງການປະສານງານ ໂຄງການເມືອງນາໝີ່	
	ທ. ຈັນໄຕ ວົງພະຈັນ	ວິຊາການ	ຫ້ອງການປະສານງານ ໂຄງການເມືອງໂພນໄຊ	